

MuHKA 2008

JAARVERSLAG

MuHKA

Leuvenstraat 32 2000 Antwerpen
T +32 [0]3 260 99 99 / F +32 [0]3 216 24 86
info@muhka.be / www.muhka.be

Het MuHKA is een initiatief van de Vlaamse Gemeenschap

INHOUD

1 INLEIDING	P05
2 AFDELINGSNIEUWS - PROCESWERKING	P11
2.1 Presentatie	P11
2.2 ABCD	P15
2.2.1 Archiefwerking	P15
2.2.2 Bibliotheek	P16
2.2.3 Collectie — Depotwerking	P17
2.2.4 Documentatiecentrum	P19
2.3 Publiekswerking	P20
2.3.1 Bezoekerscijfers	P20
2.3.2 Communicatie	P21
2.3.3 Evenementen	P22
2.3.4 Bemiddeling	P22
2.3.5 Onthaal	P23
2.4 Ondersteuning	P24
2.4.1 Financiën en HR-beleid	P24
2.4.2 Organisatie en beleid	P25
2.4.3 Infrastructuur	P25
2.4.4 Samenstelling Raad van Bestuur	P26
2.5 Ontwikkelingsproces	P27
2.6 Formuleringsproces	P27
2.7 Proces personeelswelzijn	P28
2.8 Communicatieproces	P29
3 SOCIAAL-ECONOMISCH VERSLAG	P30
3.1 Omzet	P31
3.2 Personeel	P32
3.3 Werkingskosten	P33
3.4 Groei subsidies en toelagen	P35
3.5 Kunstenaars	P36
4 OVERZICHT VERWERVINGEN - BRUIKLENEN 2008	P37
4.1 Aankopen 2008	P37
4.2 Schenkingen 2008	P41
4.3 Bruiklenen 2008	P47
4.3.1 Langdurige bruiklenen	P47
4.3.2 Tijdelijke bruiklenen	P47
5 BEZOEKERSAANTALLEN 2008	P54
6 MuHKA TENTOONSTELLINGEN	P56
6.1 Santhal Family — stellingen omtrent een Indiase sculptuur	P56
6.2 Imogen Stidworthy — Die Lucky Bush	P58
6.3 De Orde der Dingen — The Order of Things	P61

7 MuHKA COLLECTIEPRESENTATIES	P64
7.1 Collectiepresentatie XXI	P64
7.2 Collectiepresentatie XXII	P65
interventie in de collectie door Koen van den Broek	
7.3 Collectiepresentatie XXIII	P67
8 INSERTS	P68
8.1 Collectie XXII Permanent Revolution - insert door Sue De Beer	P68
8.2 Maquette: SKULL 3 - insert door Els Dietvorst	P69
8.3 MB & Friends	P70
8.4 Panamarenko Posters	P71
9 LONELY AT THE TOP: KLANKEFFECTEN - SOUND EFFECTS	P73
9.1 Seamus Harahan	P73
9.2 Wendelien Van Oldenborgh	P73
9.3 Cornelius Cardew	P75
9.4 Documentarista	P77
9.5 Juan Pérez Agirregoikoa	P78
10 FoMu TENTOONSTELLINGEN	P80
10.1 Chris Marker – Staring Back	P80
11. EXTRA MUROS	P82
11.1 De Canvascollectie	P82
11.2 Antwerp Sculpture Show	P83
11.3 René	P84
11.4 Brussel Biënnale 1	P85
11.5 Cultuurstraten in Antwerpen	P87
12. EVENEMENTEN / SYMPOSIA / REEKSEN LEZINGEN	P88
12.1 Redactievergadering Afterall	P88
12.2 Symposium Packed: Auteursrechten in cultuur, van lusten naar lasten ?	P88
12.3 Symposium Packed: Ten minste houdbaar tot... ?	P89
12.4 Time Canvas 2008: Circuit Bending	P90
12.5 Seizoensopening	P91
12.6 Lezingenreeks sleutelwoord “Gedrag” / keyword “Behaviour”	P92
13 CULTURAL WAREHOUSE & SURPRISES	P95
13.1 Boekpresentatie Koen van den Broek	P95
13.2 Voorstelling tweede editie van de map Multipels A4	P95
13.3 Eéndagstentoonstelling A4	P95
13.4 Lezing Jagdish S. Gundara en Jan Van Alphen	P96
13.5 Screenings Michael Curran	P96
13.6 Boek- en filmvoorstelling Jan Henderikse	P97
13.7 Erfgoeddag 2008	P97
13.8 MuHKA wint MuseumPrijs 2008	P98
13.9 Weekendententoonstelling Afterall	P98
13.10 Museumnacht	P99
13.12 Presentatie Antwerp-Tax [Luc Tuymans]	P100

14 PRINTED MATTER	P101
14.1 Afterall	P101
14.2 AS Cahier #1 Chris Marker	P101
14.3 Nieuwjaarspublicatie: Creative History (2003-2004): Unni Gjertsen	P102
On Ethics and Pain: Rosi Braidotti	
14.4 Flankerende publicaties:	P102
Santhal Family: Positions around an Indian Sculpture	
Brussel Biënnale 1	
15 MuHKA_media	P103
15.1 Filmhistories en Vlaamse Filmconfidenties	P103
15.2 Matinees - Nieuwe Releases - Mmmmm MuHKA_media - Gezinsfilms	P104
15.3 Retrospectievers	P105
15.4 Themareeksen	P110
15.5 Lezingen	P117
15.6 Samenwerking met kunstenfestivals	P117
15.7 Evenementen	P118
15.8 Te Gast	P120
15.9 Eenmalige programma's	P121
15.10 Projecten	P121
16 EXTERNE WAARDERING	P125
16.1 Vragen aan de instelling	P125
16.2 Vragen aan de stafmedewerkers	P131
17 ORGANOGRAM	P137
18 SEMI-VASTE MEDEWERKERS MuHKA	P139
18.1 Vrijwilligers	P139
18.2 Jobstudenten	P144
18.3 Pwa	P145
19 VRIENDEN VAN HET MuHKA	P146
20 BEDRIJVENCLUB	P147
21 NOCTURNES EN VERHUUR ACCOMMODATIE	P148
22 JAARREKENING	P150

1—INLEIDING

Het MuHKA is nu een heel andere instelling dan vijf jaar geleden. De fusie met het Centrum voor Beeldcultuur werd verwerkt en is zichtbaar in de programmering. Het MuHKA is een gerespecteerd museum geworden met een herkenbaar project. Het zoekt permanent naar nieuwe samenhangende kunst- en cultuurhypotheses. Het gooit ook steeds meer de deuren en vensters open om mee te werken aan een sterk beeldcultureel landschap in Vlaanderen: tentoonstellingen in het Provinciaal FotoMuseum Antwerpen, medewerking aan de *Biennale van Brussel*, een voorbereidingstraject voor *MMMechelen 2009* en de uitbouw van een samenwerking met Extra City.

Om onze positie verder te verbeteren pogen we jaarlijks een aantal verbeteringstrajecten uit te zetten die een echte meerwaarde realiseren. Deze vernieuwende actiepunten geven we hieronder in het kort weer. U leest eerst een beschrijving van hoe de missie wordt geoperationaliseerd om daarna de concrete verschilpunten beter gekaderd te hebben. We vertrekken van de missie van het MuHKA. De missie werd geconcretiseerd in vier kernpunten die de eigenheid van onze werking uitmaken:

- Een kritisch huis dat durft te denken, en dat een alternatief wil bieden voor allerlei vormen van populisme. Het museum propageert 'kritische zin', met 'aanstekelijke nieuwsgierigheid'.
- Een open huis voor kunst en kunstenaars en voor alle mensen, een ontmoetingsplaats waar gerapporteerd wordt over beeldende kunst en beeldcultuur, met het museum als bemiddelaar, ook uitgedrukt in de infrastructuur en in een aangename en aantrekkelijke atmosfeer [in de lijn hiervan is ook internationaliteit een belangrijk gegeven waarbij het MuHKA zich op alle niveaus openstelt: aanwerving van personeel, presentatieprojecten, externe communicatie, enzovoort].
- Een integraal beeldcultureel huis dat een coherent beeld ambieert over een integraal veld van beeldcultureel denken waarin de inbreng duidelijk is van tradities als beeldende kunst of film en van specifieke vraagstellingen als nadenken over media of over maatschappelijke verhoudingen.
- Een internationaal georiënteerd huis, zoals ook steeds duidelijker wordt door onder meer de actieve participatie in het tijdschrift *Afterall* en de voortrekkersrol in het 'Comité van Roosendaal' dat hedendaagse kunstinstellingen uit de eurocore regio samenbrengt rond strategische cultuurpolitieke en operationele vragen.

Het MuHKA werkt met een matrixstructuur. Deze werd in 2008 verder ontwikkeld. We rapporteren over de verticale werking. Meer details vindt u in de verslagen van de verschillende afdelingen in **hoofdstuk 1**.

ABCD missie praktisch

De basisdoelstelling van het museum, stelt de beleidsnota, is een voortdurend hermaakte kunst- en cultuurhypothese. Het museum wil daarom een denkend handelende, een lerende instelling zijn, die voortdurend inhoud zal ontwikkelen en herontwikkelen, en deze potentialiteit aanwezig zal houden. De missie over de volgende drie jaar is een gezonde systeembasis te bouwen,

en om tegelijkertijd tot een operationele aanzet te komen van de werking als lerende instelling. Het — ook internationaal — volstrekt vernieuwend opgezette collectiebeeld [met een beoogde verbinding van archief, bibliotheek, de klassieke collectie en allerlei al dan niet digitale documentaties] komt mondjesmaat tot stand. Er is er een basis spanning die tot uiting komt in het doorschuiven van Alexandra Pauwels die werd aangeworven voor 'content management', een ontwikkelingsgerichte functie [het coachen van informatie], maar meteen [ook] werd aangesteld als afdelingshoofd ABCD. De vernieuwende inzet wordt daarbij voor een stuk on hold gezet ten voordele van een prioriteit voor een inhaalbeweging op systeemniveau binnen de afdeling ABCD. Deze inzet legt de basis voor een gestructureerd informatieplatform voor de hele organisatie [ook informatie en inzichten uit en voor presentatieprojecten].

Het verschil bij ABCD in 2008

- Het was de inzet om het vele archiefmateriaal [zowel fysiek als digitaal] dat aan deze kunsthypothese kan bijdragen, terecht te laten komen in een 'goed gesorteerde vergaarbak', waarbij duidelijk zou zijn waar en hoe nieuw materiaal geconserveerd en gesorteerd wordt, en welk minimaal toelichtende label wordt verwacht [met een verband tussen mensen, werken, projecten en het belang voor een inzicht in kunstenaarsoeuvres en kunstwerken]. Helaas is dit punt door tijdsgebrek maar gedeeltelijk gerealiseerd. Er werd een fysieke, voorlopige vergaarbak voorzien waarin niet geregistreerde stukken worden verzameld. Het is de intentie om in 2009 de registratie op punt te zetten.
- Het foto-archief — eigenlijk enkel een 'stapeling' van foto's — dient uitgebouwd tot een volwaardig digital asset management, dit betekent een uitbouw van functionaliteiten en toepassingen [ook bewegend beeld moet bewaard op serverniveau [HD]]. In 2008 werd er getest en in 2009 zal dit verder worden geoperationaliseerd.
- Door de centralisering van de externe depots in 2007 optimaliseerden we de werking in deze buitendepots in 2008 door vaste standplaatsen toe te wijzen aan de kunstwerken.

Publiekswerking missie praktisch

Een van de kernpunten is de inzet voor "een open huis voor kunst en kunstenaars en voor alle mensen, een ontmoetingsplaats waar gerapporteerd wordt over beeldende kunst en beeldcultuur, met het museum als bemiddelaar, ook uitgedrukt in de infrastructuur en in een aangename en aantrekkelijke atmosfeer". De internationaliteit en de interculturaliteit zijn daarbij belangrijke gegevens, maar ook een streven naar het museum als ontmoetingsplek.

Daarbij moet er voor wie ook binnenstapt een gevoel van toegankelijkheid zijn. Daarvoor dient die bezoeker duidelijk te zijn wat [deze] hedendaagse kunst voor hem of haar kan betekenen, het museum dus ook als 'leeromgeving' zonder belerend te zijn. De inzet in het beleidsplan van een vernieuwende begeleiding voor individuele bezoekers betekent dat bemiddeling niet wordt aangehaakt, maar deel gaat uitmaken van die presentaties.

Dat gebeurde al bij een reeks presentaties, van *De-regulering* tot *Academie*, maar het kon niet worden gecontinueerd. Toch kan algemeen worden opgemerkt dat er de voorbije jaren een brede aandacht is gegroeid voor de publieksvriendelijkheid van presentaties en dat die ook door het publiek als dusdanig wordt waargenomen.

Deze aandacht voor een aanbod dat verdieping mogelijk maakt daar waar de bezoeker blijft stilstaan, koppelt de tijdskwaliteit die het museum kan bieden aan de geambieerde ontmoetingen en de verbinding daarbij van maatschappelijke vragen en artistieke voorstellen. Communicatie ontwikkelde de voorbije twee jaar het arsenaal van communicatiemiddelen vanaf niets-behalve-uitnodigingen. Nu werkt het aan een specifieke MuHKA-opzet en een eigen benadering die projectmatig is.

Het verschil bij publiekswerking in 2008

- De leesbaarheid van presentaties werd verder verbeterd. Bij alle grote presentaties werden instrumenten aangemaakt die de wandelende bezoeker meer helderheid verschaft. De jarenlange inspanningen van de publieksbemiddeling t.a.v. scholen en groepsbezoeken werd dit jaar gehonoreerd met de Museum Pulieksprijs 2008.
- Vanaf 2008 wordt ingezet op een meer evenementiële werking waarbij presentatie en publiekswerking elkaar vinden. Het is de bedoeling zichtbaarheid te verhogen bij een breder publiek. Het Zuid, het openingsevenement van het culturele jaar, van de musea op en rond het Zuid in september werd serieus uitgebouwd. We verwelkomden ook dit jaar met veel inzet en overeenkomstig succes de *Canvascollectie*. 117 juryleden beoordeelden de kunstwerken van duizenden amateur- en professionele kunstenaars. Een selectie van 60 inzendingen stootte door naar de hoofdtentoonstelling in de Bozar te Brussel.
- De samenwerking tussen communicatie en interne bemiddeling werd beter op elkaar afgestemd om de slagkracht te verhogen. De projecten en budgetten werden gekalibreerd.

Presentatie missie praktisch

Het MuHKA is klaar om de fusie tussen het Centrum voor Beeldcultuur en het voormalige kunstmuseum af te ronden. Het streeft daarbij ook naar een publiek reflectief beeldend alternatief voor allerlei vormen van populisme. Die twee integrale inzetten dienen om te beginnen ook in de presentaties te worden geformuleerd. Daartoe ontwikkelde het MuHKA de voorbije jaren een aantal eigenzinnige formats, een heel andere presentatiewerking dan voorheen met ook een actieve ontwikkeling van de collectie. Onder meer het presentatie-onderzoek van de interventies in de collectie, een aanpak die nu in Nederland wordt nagevolgd, is succesvol. Naast de klassieke filmmuseumwerking groeiden ook andere avondpresentatievormen rond beeldvragen.

Het MuHKA heeft een internationaal profiel en wil dit verder onderbouwen door opnieuw samen te werken met kunstenaars en partners over gans de wereld: o.a. Roy Arden, Santhal Family, Imogen Stidworthy. Voor een aantal eigen tentoonstellingen worden verdere reizen gepland, zoals eerder al gebeurde met het *Projectie Project* dat naar Budapest reisde en *De-Regulation* dat naar Berlijn gaat. Het voor de stad Antwerpen ontwikkelde project *The Story of the Image* is voorzien voor 2009 in Shanghai en Singapore.

Het verschil bij presentatie in 2008

- De activiteiten worden samen gedacht tot een beeld, *Afterall* en de verderzetting van AS in cahiers daarin mee begrepen. Het geheel van presentaties wordt in een helder beeld samengebracht dat zowel beantwoordt aan de kernpunten van de missie, aan organisatorische vereisten in de verhouding met de rest van het museum, als aan vragen omtrent publieksgerichtheid.
- De extra muros projecten worden volwaardig in de programmering meegedacht. In 2008 participeerden we in de *Brusselse Biennale*, de Heyvaert-theatervoorstelling [Campo], en het voortraject van MMMechelen. Eerder werd ook een massa voorbereidingswerk gedaan voor de extra-muros-projecten 2009 die voornamelijk zullen plaatsvinden tijdens de sluiting van het MuHKA om het gebouw gedeeltelijk te renoveren en op te frissen.

Missie ondersteuning praktisch

In de beleidsnota stelt de afdeling ondersteuning duidelijk dat een inhoudelijk primaat de inzet is. De voorbije jaren diende echter om te beginnen toch vooral een systeem te worden opgebouwd. Dit gebeurde met grote bewegingen, waarbij het boekhoudsysteem werd verbeterd, een arbeidsreglement uitgeschreven, een matrix organigram opgezet, een vergaderstructuur overeengekomen, delegatieregelingen uitgewerkt, enzovoort. In 2008 werd de laatste hand gelegd aan functieomschrijvingen en een nieuwe baremieke structuur voor de MuHKA-medewerkers. Dit gebeurde in samenwerking met externe consultants, waaronder de classificatiedeskundigen van de drie vakbonden.

In het verlengde van een analyse van de steeds verder achteruit boerende technieken werd beslist om in 2009 over te gaan tot een sluiting van een vijftal maanden om noodzakelijke renovatie- en opfrissingswerken te doen. Het betreft voornamelijk de vernieuwing van de technieken en de optimalisatie van de beveiliging van het museum. Ook de buitengevel zal in een nieuw kleedje gestopt worden.

Het verschil bij ondersteuning in 2008

- Een nieuwe baremieke structuur via broad banding is onderhandeld met de vakbonden. In december werd een CAO afgesloten met als doelstelling: het creëren van meer duidelijkheid omtrent de loopbaangroei en feedback in het functioneren, gekoppeld aan een uitgebreide vormings- en ontwikkelingsaanpak.
- We sleutelden verder aan een verbetering van de vergaderstructuur met centraal "zorgen dat het huis goed draait".
- De organisatie binnen de cel house keeping is structureel verbeterd met een gedegen organisatie. De ateliers en werkruimtes werden picco bello opgeruimd en herschikt. Ook het team van de techniekers kende een grondige verandering. Het doel is een groep te vormen die in staat is meer onafhankelijk te werken en sturing te geven aan de groeiende groep externe werklieden die worden ingezet bij piekmomenten.

Ook de transversale werking mikte op een aantal grondige verbeterings-trajecten in 2008. In hoofdstuk 2 staan de activiteiten uitgebreid beschreven.

- We maakten de ontwikkelingsvergadering meer werkzaam en we kanaliseerden de voornaamste vernieuwingstrajecten. Op die manier werd richting gegeven aan de visie, en werd de verbondenheid en de interesses van de medewerkers in de inhoud van het MuHKA-project vergroot.
- We structureerden de diverse publieksgerichte activiteiten tot een beeld dat zowel werkzaam is naar communicatie toe als naar de interne structuren.
- We verbeterden de interne communicatie.
- We monitorden de informatiestroom met vooral aandacht voor nieuwe informatie en hun inbedding.

In **hoofdstuk 3** vindt u het sociaal-economisch verslag.

De omzet 'zonder' de infrastructuursubsidie is gestegen van ongeveer 4,4 miljoen euro in 2007 tot 5,4 miljoen euro. Dit is een omzetstijging van bijna 1 miljoen euro of 22%. Een belangrijk onderdeel hiervan is een verhoging van de dotatie met 880.000 euro. Hiervan is wel 100.000 euro indexaanpassing.

De overheidsmiddelen werden verhoogd met de bedoeling om een deel van deze middelen in te zetten voor de renovatie van het gebouw. Ook de lopende lening van het gebouw werd afbetaald ten bedrage van 1,5 miljoen euro. Verder groeiden de personeelssubsidies met 50.000 euro en de naturasponsoring met 80.000 euro. De totale stijging voor de beleidsperiode [2006 - 2008] zal dan nog altijd een heel stuk lager liggen dan de, reeds veelvuldig geciteerde, aanbevelingen van de internationale visitatiecommissie [decretaal vastgelegde commissie samengesteld uit leden van de commissies beeldende kunst, audiovisuele kunst, erfgoed en enkele internationale experts] die het MuHKA bezocht in 2005 en de benchmarking ['Musea voor Moderne Kunst vergeleken', Guido De Brabander en Iris Verhoeven, UAMS, 2006] die in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap werd uitgevoerd.

Voor het zevende jaar op rij wordt een overschot gerealiseerd op de P&L. Dit jaar is dat 163.770,96 euro. De doelstelling was 41.000 euro, maar twee meevallers [een tweede indexaanpassing en de hogere recuperaties van middelen voor de personeelkosten] zorgden fundamenteel voor dit betere resultaat.

Sedert jaren was een van de aandachtspunten van het MuHKA de liquiditeitspositie. De kasplanning diende secuur te worden opgevolgd om de intrestkosten zo laag mogelijk te houden. Door de wijziging van de subsidiepolitiek t.a.v. het MuHKA dienden we in 2008 zelfs tot augustus te wachten om onze eerste subsidieschijf te ontvangen. Op dat moment zaten we op onze limiet van de kasmiddelen die we konden lenen. De straight loan bedroeg op dat moment 1,2 miljoen euro. De oplossing was toen de toetreding tot het Centraal Financieringsorgaan [CFO] van de Vlaamse Gemeenschap. Deze favorabele situatie werd mogelijk gemaakt vanuit

het Departement Financiën door minister Dirk Van Mechelen. Meteen werd een einde gesteld aan de voortdurende noodzaak tot onderhandelen over kaskredieten. Jaarlijks zullen we een afrekening krijgen van onze effectieve kredietopnemingen tegen een zeer gunstig tarief.

Ook op het vlak van de infrastructuur werd een belangrijke doorbraak gerealiseerd. Na drie jaar onderhandelen werd een compromis gesloten met het Kabinet van minister Bert Anciaux betreffende de opfrissing van het gebouw. De afbetaling van de lopende lening en de verhoging van de subsidies maken het mogelijk om met een deel van deze extra middelen een beperkte renovatie te realiseren. Het accent van de verbouwingswerken zal liggen bij het vernieuwen van de verwarming, airco en luchtbevochtiging en het optimaliseren van de beveiliging van het museum. Gezien dit werken zijn die niet onmiddellijk zichtbaar zijn voor het publiek, zullen er inspanningen geleverd worden om de publieke ruimtes in beperkte mate op te frissen. Daarnaast zal de visibiliteit en de aantrekkelijkheid van het MuHKA-gebouw worden verbeterd door de gevel te herschilderen. Er zijn gesprekken aan de gang met diverse internationale kunstenaars om een muurschildering te maken.

In 2008 werden de voorbereidende werken opgestart voor de renovatie in samenwerking met een ingenieurbureau. De uitvoering is voorzien voor april-augustus 2009 en de investeringen worden geschat op 2 miljoen euro.

Dankzij een ruim aanbod aan culturele activiteiten kon het MuHKA het jaar opnieuw succesvol afsluiten met een bezoekersaantal van 85.303 [zie pagina 54]. Een essentiële ontwikkeling in onze werking is de grotere aandacht die we besteden aan kunstenaars. In 2007 werden deze inspanningen voor het eerst geregistreerd en opgenomen in het sociaal-economisch verslag. Het MuHKA programmeerde in 2007 ruim 850 kunstenaars. In 2008 zijn er dat 923, dit is een stijging van 6%. Belangrijker is dat het aantal kunstenaars waarmee we het afgelopen jaar actief hebben gewerkt onder de vorm van producties, lezingen, boekpresentaties, studiedagen, enzovoort ten aanzien van 2007 meer dan verdubbeld is [zie pagina 36]. Ook de middelen die rechtstreeks kunstenaars ten goede komen [reis- en verblijfskosten, honoraria, kleine vergoedingen, productiekosten] stegen aanzienlijk van 79.320 euro naar 290.931 euro.

In deze inleiding van het jaarverslag staat het op zijn plaats om onze dank uit te spreken aan alle kunstenaars die meestapten in het MuHKA-verhaal, ons publiek, de leden van de Raad van Bestuur, de Vlaamse Gemeenschap, het Provinciebestuur Antwerpen en de Stad Antwerpen, de meer dan tachtig bedrijven die het MuHKA sponsorden en de honderden Vrienden van het MuHKA.

Bart De Baere
Algemeen Directeur

Luc Delrue
Zakelijk Verantwoordelijke

2—AFDELINGSNIEUWS – PROCESWERKING

2.1. PRESENTATIE

Algemeen gezien continueerde de afdeling Presentatie in 2008 haar research naar coherente, heldere en sterke kunst- en cultuurhypotheses. Er werd opnieuw geopteerd voor een internationale, ontwikkelingsgerichte en reflectieve werking waarbij gefocust werd op onderzoek naar varianten op gangbare tentoonstellingsmodellen en presentatiepraktijken en wel door het uitwerken van een aantal eigennijverige en omkaderde formats.

Het gaat om 'vernieuwende' vormen van presentatie die benaderd worden als 'gecontextualiseerde' autonomie: om projecten in de diepte, complexe opzetten of het nu met bekende of minder bekende kunstenaars is, of het korte, kleinere manifestaties of langdurige, grote exposities betreft. Deze varianten op een klassieke presentatiewerking beantwoorden niet noodzakelijk aan de gangbare verwachtingspatronen maar bieden een geldig, beeldend alternatief voor allerlei vormen van populisme. Onze leidraad hierbij is niet zozeer behagen maar intrigeren, nieuwsgierigheid en kritische zin opwekken bij een breed publiek. Onze aandacht ging in 2008 specifiek uit naar de dynamisering van de 'extra-muros'-activiteiten waarover verder meer.

In 2008 werd het presentatieteam niet alleen uitgebreid met een extra administratieve kracht, met name Sabine Herrygers, wiens expertise zorgt voor een vlottere en soepelere werking van de afdeling, maar bovendien werden via een aantal personeelwissels onze rangen nog versterkt. De voltijdse baan als van Helena Kritis — die productie leider werd in de Brusselse Beursschouwburg — werd opgesplitst in twee halftijdse jobs: de uit Ljubljana afkomstige kunsthistorica Maja Lozic werd aangenomen als assistent presentatie en Ruth Renders, eveneens kunsthistoricus, als productiemedewerker.

En nog: ter vervanging van Edwin Carels werd, halverwege 2008, Jos Van den Bergh aangetrokken als coördinator programmering. Ook zijn expertise en inbreng bleken al gauw zeer bevorderlijk m.b.t. een accuratere en gestroomlijnder werking.

Tenslotte waren nog 10 studenten voor een langere of kortere periode actief als stagiaire in het presentatie- en/of productieproces. Ze waren afkomstig van academies of universiteiten in België, Nederland, Oostenrijk en IJsland.

Zoals de jaren voorheen wisselden de presentaties ook in 2008 seizoensgewijs. De grote tentoonstellingen vertrokken als voordien van specifieke uitgangspunten: een eerste lijn, heeft als uitgangspunt de uniciteit van artistieke visies, waarbij het om bijzondere individuele tentoonstellingen kan gaan zoals het geval was met *CHRIS MARKER Staring Back* waarin vooral gefocust werd op het minder gekende fotografisch oeuvre van Marker.

Projecten kunnen zich vanuit een individuele referentie tegelijk ook transformeren tot een groepstentoonstelling zoals de expo *DIE LUCKY BUSH Imogen Stidworthy*. Rond drie eigen installaties waarin ze de fysieke en sociale impact van taal en spraak onderzoekt, bracht Stidworthy de ideeën die ze als kunstenaar hanteert in directe relatie met werk van een 25-tal andere kunstenaars.

Een tweede lijn zoekt mogelijkheden om kunst in een context te situeren op zo'n manier dat er een artistieke benadering mee kan worden uitgedrukt. Een mogelijkheid hiervoor is de topografische focus, vertrekpunt dat terug te vinden was in *SANTHAL FAMILY Stellingen omtrent een Indiase sculptuur*. Een expo, opgebouwd rond de impact en betekenis in India en daarbuiten van de sculptuur *Santhal Family* van Ramkinkar Baij, die meer dan vijftienduizend bezoekers trok.

Een derde uitgezette hoofdlijn is het scherpstellen van het kader rond kunst. Een uitdrukking hiervan zijn de projecten die focussen op bepaalde formats die de standaardisering van een markt- en objectgericht kunstbeeld opentrekken. In *De orde der dingen / The order of things* diende de beeldbank in het algemeen, en het online beeldarchief van de Canadese kunstenaar Roy Arden in het bijzonder, als uitgangspunt voor een grootschalig onderzoek naar 'beeldbanken' als esthetisch motief, maar ook als artistieke methode en culturele strategie in onze huidige overvloedige beeldcultuur.

In de collectiepresentaties worden de werken uit de verzameling van het MuHKA steeds opnieuw gereactiveerd en steeds opnieuw in een andere context geplaatst.

Collectiepresentatie XXI focuste op monumentale collectiewerken en grotere ensembles die een soort visueel maatschappelijke commentaar ambiëren en die omwille van plaatsgebrek niet aan bod kwamen in de presentaties van het jubileumjaar 2007.

In de *Collectiepresentatie XXIII* werd de bezoeker geconfronteerd met een aantal installaties die een specifieke kijk geven op het niet zo alledaagse leven waarbij ontregeling / vervreemding / bevreemding werd teweeggebracht bij de kijker maar tegelijk ook nieuwe mogelijkheden van ervaren, zien werden voorgesteld.

Toen het MuHKA besliste om zijn collectie op een radicale manier te reactiveren, verschoof de klemtoon van statische presentaties naar een meer onderzoeksgerichte benadering van de artistieke praktijk. Eén specifiek type van presenteren, de expo als interventie belicht niet alleen werken uit de verzameling maar licht ook de praktijk door van de 'intervenierende' kunstenaar.

In *Collectiepresentatie XXII FANTASY* was de toonaangevende jonge schilder Koen Van den Broek de uitgenodigde interveniënt. Met zijn keuze verbreedde hij meteen ook de reikwijdte van het interventieformat: zijn presentatie-onderzoek stelde niet langer het eigen werk centraal maar een bredere dialoog met de recente kunstgeschiedenis. De ankerpunten van zijn selectie illustreerden zijn voorliefde voor zowel het Amerikaans minimalisme als de postexpressionistische schilderkunst. Daartoe werden de werken uit de MuHKA-verzameling ook geconfronteerd met enkele iconische werken van Amerikaanse kunstenaars uit privé-verzamelingen.

Om ons draagvlak te versterken en zo een deel van onze missie hard te maken, beslisten wij ook om uit ons carcan te breken en de extra muros-

activiteiten van het museum, die wij als integraal onderdeel van de werking beschouwen, uit te breiden.

Zo valoriseren wij niet alleen onze eigen collectie buitenshuis maar proberen wij ook nieuwe samenwerkingsmodellen uit en verstevigen onze reputatie en netwerking zowel lokaal, nationaal als internationaal. Naast participatie aan de ophefmakende *Canvascollectie* selecteerden wij in 2008 ook de jonge Duitse kunstenaar Daniel Knorr om ter gelegenheid van de Seizoensopening als MuHKA-participant deel te nemen aan de *Antwerp Sculpture Show* op de gedempte Zuiderdokken. Hij realiseerde daarvoor een nieuwe indrukwekkende installatie die ook door het museum aangekocht werd. Voor het locale initiatief *Cultuurstraten in Antwerpen* werden werken uit de MuHKA-collectie opgesteld ten huize van bewoners te Berchem, Hoboken en Deurne.

In 2008 waren wij eveneens co-producent van een theaterstuk over de kunstenaar René [Heyvaert] dat zijn première kende in de Gentse Minardschouwburg. Het ging om een samenwerking tussen MuHKA en het Kunstencentrum Campo. Een Europees project waarbij de 80 voorstellingen in binnen- en buitenland, starten met een expositie van werken van Heyvaert in een tentoonstellingsruimte op het podium die zich uiteindelijk ontpopt tot theaterscène. De bijzondere scenografie werd, op initiatief van het MuHKA, verzorgd door de jonge schilder Koen Van den Broek.

MuHKA leverde ook een belangrijke bijdrage aan *Brussel Biennale 1*. Hiervoor werd, in samenwerking met o.m. architect-urbanist Luc Deleu, een spraakmakende tentoonstelling geconcipieerd die plaats vond in het ondergrondse pre-metrostation Anneessens. In de expo *Horizon, Underground* stond het oeuvre van Luc Deleu & T.O.P-office uit de MuHKA-collectie centraal. Dit werk werd geconfronteerd met werken van andere kunstenaars uit de verzameling waar Deleu een bijzondere band of bewondering voor heeft en nog ondersteund door werken, externe bruiklenen, van iconen als Le Corbusier of van een sterk ondergewaardeerde, quasi onbekende, architect als Juliaan Schillemans.

Gezien de 'vlucht naar buiten' in 2009 nog zal toenemen [Mechelen, Extra City, 40 Vlaamse culturele centra, Koninklijk Museum van Schone Kunsten Antwerpen, Singapore, Shanghai, ...] en lessen trekkend uit de 2008 extra muros-partnerschappen, zal extra aandacht moeten besteed worden aan de naleving door de partners van de afgesloten contracten. Extra muros zorgt zeker voor meerwaarde, maar goede rekeningen maken goede vrienden!

Het insert-formaat werd in 2008 ingevuld met o.m. het werk *Permanent Revolution* van Sue De Beer. Ingebed in *Collectiepresentatie XXII*, in de ronde zaal op het gelijkvloers, verwees ze in haar filminstallatie naar de geschiedenis van het Duitse Bauhaus en de ideologische gespletenheid hierbinnen tussen het marxistisch geïnspireerde materialisme van Walter Gropius en de mystieke, spirituele aspiraties van Kandinsky en Schlemmer.

Een tweede insert toonde – op het dakterras – *SKULL 3* van Els Dietvorst. Een replica van een *solitary confinement cage* in gebruik op Guantanamo, deed hier dienst als duiventil. Bankjes rondom laten bezoekers 'genieten' van de gevangenschap...

In het najaar was het de beurt aan de insert *Marcel Broodthaers & friends*. Werk van Broodthaers en artistieke zielsverwanten, zowel uit de MuHKA-collectie, als bruiklenen van Franse FRAC's en uit de CERA-collectie, dynamiseerden de collectiepresentatie XXIII. In de winter werd deze insert tenslotte nog opgevolgd door *Panamarenko Posters*, een uitgebreid overzicht van Panamarenko-affiches van 1965 tot vandaag. Deze insert was na *Atelier Panamarenko* in 2007 de tweede sinds het pand *Biekorfstraat 2*, de voormalige woning en werkruimte van Panamarenko, deel uitmaakt van de MuHKA-collectie.

Ook het format *Lonely at the Top* werd verder uitgewerkt waarbij de 3 bovenzaaltjes werden ingezet als project rooms. Onder de titel *Klankeffecten / Sound Effects*, de rode draad van deze groepsexpo, gespreid in de tijd, ontrolden zich zes hoofdstukken waarin achtereenvolgens Seamus Harahan, Wendelien Van Oldenborgh, Cornelius Cardew, Documentarista en Juan Pérez Agirregoikoa een podium kregen.

Om meer en korter op de bal te kunnen spelen, werden, gespreid over het ganse jaar en het ganse museum, bovendien allerhande artistieke evenementen en presentaties van kortere of langere duur in de programmatie ingebed. Hiermee werd ingespeeld zowel op de actualiteit als op de behoeften van museum, publiek, kunstenaars en partners & stakeholders. Onder deze noemer vielen zowel performances en acties, ééndags- of weekendtentoonstellingen, tijdelijke installaties, launches van boeken en tijdschriften, multiples en LP's als film- en videovoorstellingen, concerten, occasionele lezingen, debatten en symposia. Daarnaast was het MuHKA ook gast voor allerlei manifestaties waarbij het geen eigen programmatorische inbreng had.

De reflectieve werking werd verder ontwikkeld in de lezingencyclus *Sleutelwoord: Gedrag / Keyword Behaviour* met in 2008 lezingen van Hito Steyerl, Wendelien Van Oldenborgh, Bart Verschaffel, Terre Thaemlitz en Maria Pask.

Sedert de implementatie van de matrixstructuur maakt het publicatiebeleid ook onderdeel uit van de afdeling Presentatie. Naast medewerking aan en publicatie van brochures en catalogi bij bepaalde exposities zoals *Santhal Family* en *Brussel Biënnale 1*, werd in 2008 ook het eerste AS-Cahier boven de doopvont gehouden. AS Cahier #1 is een Nederlandstalig publicatieformat dat op ongeregelde tijdstippen verschijnt — streefdoel is 2 nummers per jaar — en dat ons de mogelijkheid biedt een beter inzicht te geven van de inhoudelijke werking. Het eerste nummer was gewijd aan het seminale werk van Chris Marker, waarvan een expo — van vooral fotowerken — georganiseerd werd op de 4e verdieping van het FotoMuseum.

De fusie van het voormalige tijdschrift AS met het internationale *Afterall. A Journal of Art, Context and Enquiry* leidde in 2007 tot een co-uitgeverschap van *Afterall* door MuHKA en het California Institute of Arts [Los Angeles] en Central Saint Martins College of Art and Design [London]. In 2008 verschenen onder die auspiciën de nummers 17, 18 en 19.

Er werd gestart met een actief wervingsbeleid voor abonnees in België en Nederland door Sabine Herrygers en dat resulteerde tot nu toe in 170 abonnementen.

Tenslotte rolde in januari 2008 ook onze 'Nieuwjaarspublicatie' van de pers. Aansluitend bij de vragen over feminisme en performativiteit die in 2007 aan bod kwamen in het project *If I Can't Dance...* werd hierin een reflectieve tekst van Rosi Braidotti en een creatieve bijdrage van Unni Gjertsen opgenomen.

MuHKA_media verzorgde ook in 2008 een continue, maandelijks wisselende programmering in de twee zalen in het FotoMuseum. Zaal 1 bleef voorbehouden voor de filmmuseale werking. Retrospectievers en themareeksen werden afgewisseld met series als Filmhistories, Matinees enzovoort. Programma's werden niet uitsluitend vanuit een strikt filmhistorische invalshoek samengesteld: nogal wat reeksen werden opgezet in samenwerking met [socio-]culturele partners of zijn onderdeel van een breder kunstenfestival. Deze kruisbestuiving gaat soms verder dan louter samenwerking en leidt soms tot co-producties. Zeer uitzonderlijk werd ook beroep gedaan op gastprogrammeurs.

De kopieën van de hier vertoonde films zijn afkomstig uit de collectie van het Koninklijk Belgisch Filmarchief, maar steeds meer worden ook titels ontleend bij andere, buitenlandse archieven, distributeurs, rechthebbenden.

In zaal 2 staan recente films geafficheerd: een keuze uit het aanbod van Belgische distributeurs afgewisseld met occasionele import: de brede waaier Belgische, Europese en wereldcinema; animatiefilm; musicals; documentaire; nieuwe en/of gerestaureerde kopieën van klassiekers; gay cinema.

Er wordt gestreefd naar een wisselwerking tussen de programma's in beide zalen: dit is een regelmaat, maar geen vaste regel.

MuHKA_media probeert in haar programmering naar verbanden te zoeken tussen verleden en toekomst van de cinema [en andere beeldmedia], tussen cinema en beeldende kunst, tussen kunst en maatschappij.

2.2. ABCD

In navolging van de Jubilee-tentoonstellingenreeks en het daarbij behorende collectieboek *JUBILEE – MuHKA 2007/1987/1967*, stond 2008 in het teken voorbereidingen te treffen om een Engelstalige versie van het collectieboek te maken. Voor de afdeling ABCD vormde het een uitdaging de enorme hoeveelheid verzamelde en geproduceerde informatie voor het collectieboek 2007 te verwerken in diverse registratiesystemen en databanken. Met betrekking tot reproductierechten, werd een traject tot regularisatie opgezet dat uitmondde in een nieuw licentiecontract met alle betrokken kunstenaars.

2.2.1. Archiefwerking

Verschillende pistes zijn bewandeld om een archief in te richten. Helaas is door infrastructurele redenen geen doorbraak gebeurt voor dit actiepunt. Wel werd er een voorlopige vergaarbak voorzien waarin niet geregistreerde stukken werden verzameld. Eveneens werd een procedure [inventarisboek]

ontwikkeld voor de intake van extern archiefmateriaal. Deze procedure zal in 2009 verder geoptimaliseerd en operationeel worden, in het bijzonder mbt opname in een geautomatiseerd registratiesysteem. De archiefwerking zal een gedeelde opdracht worden voor de medewerkers van het domein collectie en de medewerkers van de bibliotheek. De bewaring en registratie zal door de bibliotheekmedewerkers uitgevoerd worden. De selectie en samenstelling van het kunstenaarsarchief door de medewerkers van collectie. De werkgroep Archieven & Musea, o.l.v. Martine Vermeire, Adjunct Inventarissen en Patrimonium van de Civiele Lijst van de Koning en Michèle Van Kalck, Attaché scientifique – Archiviste van MRBAB, blijft hierin voor ons gesprekspartner en klankbord.

2.2.2. Bibliotheek

Voor wat betreft de dagelijkse werking van de bibliotheek in 2008 zijn er geen noemenswaardige wijzigingen gebeurd in vergelijking met deze van de vorige jaren.

De hoofdtaken waarmee het bibliotheekpersoneel belast is bestaan, naast de ontvangst van bezoekers, hoofdzakelijk uit het verzamelen, controleren, opschonen, klasseren en verwerken van alle informatie die binnenkomt, dit zowel voor de collectie film als voor de collectie beeldende kunst. In 2008 waren er 501 bezoekers.

Aangroei en verwerking van de materialen binnen de verschillende afdelingen laten zich uitdrukken in volgende cijfers. Binnen de afdeling beeldende kunst zijn er einde 2008 bij benadering een 30000-tal boeken waarvan 11000 verwerkt in het Adlib-registratieprogramma. Er zijn een 1200- tal tijdschriftentitels, waaronder 27 abonnementen. Begin 2008 is een aanvang genomen voor verwerking van deze in Adlib. Tegen het einde van het jaar zijn de titels onder de letters A en B met uiterlijke kenmerken geregistreerd.

Het bestand audiovisuele materialen bestaat uit 344 videotapes, 26 muziek CD's, 95 CD-Rom, 74 DVD's, volledig verwerkt in het Adlib-registratieprogramma. Bovendien is er een aanvang genomen met het volledige nazicht van de uit de ICC-collectie afkomstige diareeksen. Deze worden aangevuld met de dia's die het Muhka bezit, zodat één opgeschoond diabestand gevormd wordt waarvan het juiste aantal kan bepaald worden en dat later ook wordt opgenomen in het Adlib-registratiebestand. Het klassement van documentatie, zowel op naam van kunstenaar als thematisch gerangschikt, wordt dagelijks aangevuld. Het is ondertussen uitgegroeid tot een bijzonder uitgebreid en rijk gedocumenteerd bestand, dat moeilijk in cijfers uit te drukken is.

De collectie filmdocumentatie [Sinebase, afkomstig uit het voormalig Centrum voor Beeldcultuur] omvat einde 2008 een 6139 boeken, 852 tijdschriftentitels, een bestand audiovisuele materialen waaronder 6,5 lopende meter foto's, 559 video's, 30 DVD's, 46 CD-Rom, 25 CD's en daarnaast een omvangrijke collectie documentatiemappen.

Binnen de afdeling Beeldende Kunst is er in 2008 extra aandacht besteed aan volgende punten. In de eerste plaats is een Adlib-workshop in het leven geroepen. Aanleiding voor deze workshop is om de verschillende medewerkers die in Adlib werken samen te brengen om aan kennisdeling te doen en afspraken te maken rond invoer in Adlib. Adlib is een databank en de invoer moet uniform zijn, wil men geen tegenstrijdigheden krijgen tussen de verschillende deelcollecties en dubbele gegevens in de gezamenlijke databanken [personen en instellingen enz.]. Deze workshop is een viertal keer samengewoest.

In de tweede plaats is een actie ondernomen om de grote achterstand voor wat betreft de invoer van boeken, zo veel als mogelijk bij te werken. Er zijn een tweetal vrijwilligers en een jobstudente opgeleid om de uiterlijke kenmerken van boeken in te voeren [titel, taal, pagina's...] en te nummeren. Bedoeling is dat het vast personeel de gegevens naderhand aanvult. Op deze manier zijn de boeken wel ingevoerd, hebben ze een vaste plaats in de rekken, is de collectie opgeschoond en kan het boekenbezit juist bepaald worden. Deze actie loopt uiteraard in de toekomst verder.

In de derde plaats is gestart met de opschoning van de kunstenaarsmappen. Een vrijwilliger houdt zich een dag per week bezig met het nakijken van de kunstenaarsmappen. Het is vooral de bedoeling om hieruit de dubbels te verwijderen, een onderverdeling te maken in té omvangrijke mappen ...

Tenslotte is gestart met het op punt stellen van het dia-archief [zie hierboven]. Voor dit vele werk, dat onmogelijk door het vast personeel kan uitgevoerd worden, is zoveel als mogelijk met vrijwilligers gewerkt, alsook occasioneel met jobstudenten en stagiairs. Zo werken er einde 2008 vijf vrijwilligers met regelmaat in de afdeling kunst.

De knelpunten die ook dit jaar nog meer duidelijk worden en die in de toekomst moeten worden aangepakt, zijn in eerste instantie het plaatstekort [boekencollecties zitten in dozen], het feit dat de bibliotheekcatalogus niet online is en het gebrek aan een attractieve bibliotheekfolder als ondersteuning voor de externe communicatie.

2.2.3. Collectie – Depotwerking

In 2008 zette het MuHKA haar aankoopbeleid voort dat de traditionele encyclopedische inzet wil ombuigen tot de uitbouw van een collectie die via telkens wisselende presentaties tot samenhangende en sterke kunst- en cultuur-hypotheses komt. Immers "De 'dingen' die samen kunstcollecties worden genoemd, horen op zich eigenlijk niet samen. Ze komen van hier en daar, zijn van het verleden of juist nu gemaakt.. Een verzameling wordt pas écht een verzameling wanneer deze onherleidbare diversiteit onder de auspiciën van een 'kunstidee' wordt samengedacht. Het is precies deze idee die de collectie laat plaats-vinden, die het beeld van een verzameling moet helpen produceren. Daarbij wordt daarenboven radicaal gekozen voor een internationale werking. In de collectie worden werken opgenomen die het referentiekader van de beeldende kunst uitbreiden naar een geglobaliseerde wereld. Het zijn werken van zeer diverse herkomst, zowel qua tijd als plaats, met de inzet een dialoog over kunst in deze multipolaire wereld denkbaar te maken. Dit jaar focuste het MuHKA zich vooral op Indische kunstenaars en werd gestart met de aankoop van werken van Chinese kunstenaars.

De omvang van de collectie steeg met 108 naar 1662 werken. Er waren 19 schenkingen, en er werden 10 werken met eigen budget aangekocht. Voor een volledig overzicht van de verwervingen, zie **hoofdstuk 4**.

De doelstelling van het bruikleenverkeer is de zichtbaarheid van de collectie te maximaliseren door een beleid van collectie-inzet complementair aan de collectiepresentaties, zonder evenwel deze te hinderen. Er werden in 2008, 19 werken in langdurige bruikleen aan publieke en/of semi-publieke instellingen toegestaan. Er werden 116 verschillende werken uit de MuHKA-collectie ingezet in 37 lokale en internationale tentoonstellingen. Een bijzonder project betrof onze succesvolle deelname aan *Cultuurstraten*, een samenwerkingverband tussen verschillende stedelijke diensten [Sociale Zaken, Cultuur en Sport en de Districten] waarbij het museum collectiestukken uitleende voor een drietal buurtfeesten. Voor een overzicht van de langdurige bruiklenen en tijdelijke bruiklenen zie **hoofdstuk 4**.

In 2007 werden alle externe depots gecentraliseerd in één extern depot en het depot met schilderijenrekken werd heringedeeld en kreeg een opfrisbeurt. We hebben vaste standplaatsen ingevoerd en alles is geregistreerd in Adlib software. In 2008 werden ook een hele reeks werken die voorheen in niet aangepaste ruimtes [garage, ateliers, berghok] gestockeerd werden, verhuisd naar het externe depot en het depot op de eerste verdieping. Echter dit depot is overvol en wordt in 2009 in het kader van de verhuwingswerken gereorganiseerd zodat een definitieve plaatsing en registratie van de daar gestockeerde kunstwerken kan volgen. Voor 2008 was de uitdaging het systeem up to date te houden. Nieuwe verwervingen krijgen voortaan een geregistreerde standplaats toegewezen en voor het externe depot wordt er bijkomend een logboek bijgehouden voor in- en uitgaande objecten. Echter, de beschikbare ruimte in het externe depot is beperkt en bovenal tijdelijk. In 2009 zullen stappen moeten worden ondernomen om tot een oplossing van het depotprobleem te komen.

Verbeteringen inzake het depotbeheer, hadden tot gevolg dat de achterstand met betrekking tot de standplaatsregistratie zo goed als werd weggewerkt. De basisregistratie werd standaard uitgebreid met de registratie per object van standplaatswijzigingen, interne en externe tentoonstellingen, en langdurige en tijdelijke bruiklenen. In 2008 werden er 167 nieuwe records aangemaakt, en 1637 records werden geactualiseerd of gestandaardiseerd op een totaal van 1662 records.

Op vlak van behoud en beheer is er een achterstand. De collectie wordt passief geconserveerd ten einde de kunstwerken materieel te ontsluiten in collectiepresentaties en bruiklenen. Wel werd in 2008 werk gemaakt van het stelselmatig opstellen van conditierapporten [per collectiepresentatie en bruiklenen]. Dit kon gerealiseerd worden door een bijkomende tijdelijke aanwerving van een behoudsmedewerker, Christine Lambrechts. Ook werd begonnen aan het technisch documenteren van werken zodoende een pro-actiever conservatiebeleid te voeren. Het *TV Quiz-decor* van Guillaume Bijl vormt daarvan een goed voorbeeld. Deze installatie werd in 2008 voor een collectiepresentatie in samenspraak met de kunstenaar volledig gereconstrueerd, waarbij vele onderdelen moesten gereviseerd of hersteld, vervangen of opnieuw vervaardigd worden. Het geheel werd

goed gedocumenteerd naar constructie en techniciteit toe, zodat de installatie op een efficiënte en mbt stockage zo economisch mogelijke manier bewaard kan worden. Er werd ook geïnvesteerd in degelijke en zuurvrije verpakkingsmaterialen, alsook interne transportmiddelen. Voor 52 kunstwerken zijn een dertigtal kisten aangemaakt, 65 kunstwerken werden ingelijst of voorzien van zuurvrije achterwanden.

Het MuHKA beschikt niet over een uitgebouwd restauratieatelier, en heeft ook geen gekwalificeerd personeel ter zake in dienst. Restauraties aan werken worden in regel uitbesteed. In 2008 werden 7 kunstwerken uit de collectie hersteld of gereinigd. Mechanische en technische herstellingen werden intern uitgevoerd. Voor restauraties die meer specifieke expertise vereisen, werd advies gevraagd of beroep gedaan op externe specialisten.

Gezien de snel groeiende politiek van het MuHKA om heel uitdrukkelijk meer en meer extra muros activiteiten te doen en ook hierbij onze eigen collectie te valoriseren, was het MuHKA genoodzaakt voor de museale collectie en de inkomende en uitgaande bruiklenen een prijsaanvraag uit te schrijven voor een nieuwe en aangepaste verzekeringspolis vanaf 2009. In 2008 werden hiervoor de nodige voorbereidingen getroffen: analyse van de schadestatistieken en een geactualiseerde waardering van de museale collectie.

De inventarisatie van de Vrielynck collectie werd geoptimaliseerd na de overstap van Adlib Lite naar Adlib Museum Plus in de zomerperiode 2008. Er werden 291 records aangemaakt.

Binnen de stage opdracht van Marie Sledsens werden alle posters [een 1300-tal] gefotografeerd in aanvulling op de eerdere basis ontsluiting in Word. Het posterbestand is dus klaar om met aanvullende basis metadata toegevoegd te worden aan de aangekondigde beelddatabank, de volledige ontsluiting van de posters gebeurt wel nog in Adlib Museum Plus. Voor de Engelstalige versie van het collectieboek, in voorbereiding, werden nieuwe foto's van representatieve objecten uit de Vrielynck collectie aangeleverd. Er werden eveneens foto's van pre-cinema objecten in de Vrielynck collectie aangemaakt voor de Amerikaanse kunstenaar Kerry James Marshal. Een tiental filmcamera's en accessoires werden op vraag van het Fotomuseum uitgeleend voor een Foto-shoot van Marc Lagrange. In samenwerking met de Vlaamse Dienst voor Filmcultuur werden op de 'Dag van de Amateurgineast', zaterdag 12 april 2008, twee rondleidingen gehouden binnen de Vrielynck collectie door Thomas Weynants.

2.2.4. Documentatiecentrum

In ABCD staat de 'd' voor documentatiecentrum, maar ook voor digitaliseren. De werking van het documentatiecentrum is gebleven zoals voordien. Maar 2008 stond voornamelijk in het teken van het digitaal verwerken van informatie uit het collectieboek 2007, in een geautomatiseerd registratiesysteem met oog op invulling van de website en nieuwe collectiepublicaties. Hiervoor werd einde 2007 een vooronderzoek gedaan naar een oplossing om digitale beelden te beheren. Om in de toekomst het beheer van digitale beelden, gescand fotomateriaal, gedigitaliseerde videobanden en film op te nemen, hebben we geopteerd voor een DAM-systeem [Digital Asset management]. Dergelijk systeem bestaat uit taken

en beslissingen mbt catalogeren, beschrijven, opslaan, bewaren en terugvinden van 'digitale assets', zoals digitaal fotomateriaal, animatie, video's, geluidsfragmenten. DAM-systemen zijn computer software en/of hardware systemen die helpen bij het proces van het beheer van 'digitale assets', met daarnaast allerlei mogelijkheden tot implementaties met andere applicaties of toepassingen [opmaak voor publicaties, selectie maken voor toevoeging aan websites, integraties met registratieprogramma, Office en Adobe programma's]. Via het DAM-systeem kunnen we in de toekomst de doorstroming van data beter beheersbaar maken. Onze partner voor de hosting en service van dit DAM-systeem is het bedrijf De Schutter & Neroc. In het voorjaar werd dit systeem op maat ontwikkeld en in de zomer was het operationeel. De invoering van het digitale fotomateriaal met metadata, gegenereerd binnen het kader van het Panamarenko project *Hammers Up!* werd aangewend als proefproject. De invoer werd gedaan door een jobstudente Soetkine Aps. Daarna werd projectmatig digitaal fotomateriaal, en met toevoeging van metadata, van collectiewerken voor het collectieboek 2009 ingevoerd door een tijdelijke medewerker Christine Lambrechts. De beeldbank bevat reeds 3250 beelden. Voor de Engelstalige versie van het collectieboek werd er gestreefd naar een exhaustieve beeldvorming van de collectie. Dit heeft ervoor gezorgd dat projectmatig heel wat kunstwerken werden gefotografeerd of opnieuw werden opgesteld en gefotografeerd. Het beeldarchief alsook de beeldbank zijn er aanzienlijk rijker door geworden.

2.3 PUBLIEKSWERKING

2008 begon voor de publiekswerking van het MuHKA weer in feeststemming met de toekenning van de MuseumPrijs 2008! De MuseumPrijs is een initiatief van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen in samenwerking met Linklaters De Bandt. Het MuHKA was dan ook meer dan tevreden en blij verrast met deze prijs: een erkenning voor twintig jaar zoeken, experimenteren, reflecteren en vooral veel actie op het spanningsveld tussen kunst en publiek, tussen museum en zijn omgeving.

De afdeling publiekswerking is 2008 ook versterkt van start gegaan met een voltijdse teamleader onthaal en halverwege met een extra halftijdse medewerker communicatie. Verder hebben we 11 stagiaires begeleid vanuit verschillende richtingen zoals kunstwetenschappen, kunst- en cultuurbemiddeling en lerarenopleidingen.

Deze uitgebreide ploeg heeft de schouders gezet onder de tentoonstellings- en collectiepresentaties, een meer corporate communicatie, een meer gerichte aanpak voor het onderwijs en jong publiek, en evenementen waarvan de *Canvascollectie* en *tZUID/Antwerp Sculpture Show* de grootste uitdaging waren.

2.3.1 Bezoekerscijfers

In 2008 heeft het MuHKA 85.303 bezoekers ontvangen [2006: 74.018 bezoekers en 2007: 99.814]. Na een uitzonderlijke uitschieter in 2007 met de toppers Luc Tuymans en Fred Bervoets zien we 2006 meer als een referentiejaar en zien we een stijging van 10.000-tal bezoekers. De evenementen *CanvasCollectie* [3392] en *Museumnacht* [3540] waren de grootste publiektrekkers.

aantal bezoekers 2008	MuHKA individuele bezoekers ¹	MuHKA deelnemers activiteiten bemiddeling ²	MuHKA_ media individuele bezoekers ³	MuHKA deelnemers activiteiten bemiddeling ⁴	TOTAAL
januari	2566	828	1311	1354	6059
februari	2885	826	835	5018	12956
maart	7429	1022	1267	853	7179
april	4869	869	1532	36	7306
mei	2702	525	853	124	4207
juni	2097	301	805	124	3327
juli	1922	444	520	4	2890
augustus	5921	430	828	6	7185
september	5576	608	1069	84	7337
oktober	5845	987	1072	1919	9823
november	6569	579	1267	1748	10163
december	5416	621	763	71	6871
TOTAAL	53797	8040	12122	11344	85303

Rondleidingen, schoolvoorstellingen en groepsbezoeken in de vrije tijd zijn gestegen tot 19.384 deelnemers [2006: 17862 deelnemers > 2007: 18159 deelnemers]. Het aanbod is bestendigd maar de inspanningen op vlak van communicatie leveren duidelijk meer deelnemers op.

2.3.2 Communicatie

De inzet voor communicatie in 2008 was een meer corporate communicatie waarvoor een algemene folder over de hele MuHKA-werking in 3 talen [Nederlands, Frans, Engels] is gemaakt en verspreid.

Om in te pikken op de internationale werking van presentatie heeft communicatie geïnvesteerd in advertenties in de meest toonaangevende internationale kunsttijdschriften. Bovendien is er voor de perswerking met een meer gepersonaliseerde aanpak begonnen die duidelijk een positief resultaat heeft opgeleverd met meer aankondigingen en artikels in life-style magazines, kranten en tijdschriften en een toenemende aandacht van toerisme Antwerpen. De persmappen zijn vormelijk en inhoudelijk aangepast en geven een bundeling van informatie van alle MuHKA-activiteiten in een bepaalde periode. Dit maakt dat de persaandacht niet enkel de bespreking van tentoonstellingen bevat maar ook interviews, lezingen, boekbesprekingen, debatten, opinies... Het MuHKA als ontmoetingsplaats voor kunst, kunstenaars en publiek wordt zo versterkt.

De maandelijkse MuHKA_media folder heeft een restyling gekregen waardoor meer plaats is voor woord en beeld om de filmwerking te promoten. Ook het onderwijsaanbod van MuHKA_media is uitgebreid weergegeven in een aparte folder waarin zowel de eigen programmatie als de receptieve

werking een plaats heeft gekregen.

Andere reguliere folders en flyers werden bestendigd met een betere verspreiding. De flyerronde is geactualiseerd, de aantallen worden opgevolgd en er zijn vaste vrijwilligers die meewerken. De promotie via elektronische mailings heeft een vlucht genomen: een maandelijkse MuHKA-nieuwsbrief, een maandelijkse digitaal programma van MuHKA_media en sinds september ook een nieuwsbrief voor het basisonderwijs. In totaliteit zijn er nu 9729 e-mailadressen verzameld om de verschillende digitale nieuwsbrieven te verspreiden.

Intern is er meer aandacht besteed aan de kalender die samen met presentatie wordt ingevuld. Zo worden presentaties en andere evenementen meer strategisch ingepland. Voor de museumnacht bijvoorbeeld haalde het MuHKA de museumschat *TV - Quizdekor* [1993] van Guillaume Bijl uit zijn depot.

De medewerkers communicatie zijn gestart met een wekelijks overleg waardoor het communicatieplan nauwgezet wordt opgevolgd alsook het actualiseren van de informatie op de website en externe aankondigingen. Het communicatieplan zal in de toekomst van een praktische invulling naar een meer tactische niveau moeten evolueren.

2.3.3 Evenementen

Naar jaarlijkse gewoonte heeft het MuHKA tijdens de *Erfgoeddag* [741 deelnemers] en de *Museumnacht* [3540 deelnemers] de deuren opengezet voor een breed publiek. De seizoensopening van tZUID met tal van publieksactiviteiten viel ook weer in de smaak van zowel professionelen als andere bezoekersgroepen.

In 2008 was de *Canvascollectie* ongetwijfeld het evenement van het jaar met 3392 museumbezoekers. Op 15 januari lanceerde Canvas een oproep aan alle professionele en niet-professionele kunstenaars om zich in te schrijven voor de Canvascollectie. De respons was massaal. Het totaal aantal deelnemers liep uiteindelijk op tot 4610, waarvan 1280 kunstenaars in Antwerpen. Wat voor het MuHKA betekende dat er tijdens het weekend van 8 en 9 maart maar liefst 3840 werken onderworpen werden aan het kundige oog van preselectiecommissies met 117 juryleden. Het hele weekend lang was het een komen en gaan van mensen met kunstwerken onder hun arm: een wandelende stoel, kleine en grote sculpturen, foto's, tekeningen, installaties en vooral heel veel schilderijen, figuratieve en abstracte, in alle formaten. Maar liefst 75 vrijwilligers hebben heel de organisatie mee in goede banen geleid.

2.3.4 Bemiddeling

Een groot deel van de werking is gericht op het ontwikkelen, onderbouwen, bestendigen en op maat maken van een bemiddelingsaanbod voor het publiek in de verschillende presentaties. Vooral het aanbod voor kinderen en jongeren heeft een aantal nieuwe impulsen gekregen, onder andere de samenwerking met jeugdschrijfster en illustratrice Erica Cotteleer en de cultuureducatieve organisatie Piazza del'arte in de tentoonstelling *De Orde der dingen*. Met AmuseeVous werd er een kotroute voor studenten ingericht naar aanleiding van de insert Marcel Broodthaers.

Het Jeugdfilmfestival vierde zijn twintig jaar bestaan in MuHKA_media en maar liefst 2570 kinderen en ouders hebben genoten van het programma. Ook de andere receptieve activiteiten blijven jaarlijks meer deelnemers naar MuHKA_media brengen, met o.a. Week van de Franse Film. Het eigen aanbod voor het onderwijs is bestendigd maar zal in de toekomst bijgestuurd worden zodat nog meer onderwijsgroepen de weg naar MuHKA_media vinden.

In 2008 was er een gezamenlijk inzet van bemiddeling en communicatie om het educatief aanbod te promoten. Vooreerst zijn alle e-mailadressen van het basisonderwijs en secundair onderwijs opgezocht en in het najaar is gestart met een digitale nieuwsbrief voor het basisonderwijs. De workshops en films voor een jong publiek worden aangekondigd in aparte flyers die efficiënt worden verspreid, wat onmiddellijk voelbaar was in een stijging van het aantal reservaties. De museumnocturne voor het onderwijs is in een gewijzigde formule weer georganiseerd [190 deelnemers] en ook op de nieuwe cultuurmarkt voor het onderwijs in Antwerpen waren we prominent aanwezig. In september hebben we het peterschap aanvaard van de Arthurschool in Borgerhout en organiseren we een schooljaar lang gezamenlijke activiteiten en vorming voor het leerkrachten- en gidsenteam. Een nieuw algemeen navormingstraject voor leerkrachten is ook aangewezen binnen de nieuwe beleidsopties van de Vlaamse Gemeenschap.

Om het algemeen belang van kunsteducatie te ondersteunen werkten bemiddelingsmedewerkers van het MuHKA mee in de commissie Onderwijs-Cultuur, het denktraject Erfgoed-Secundair onderwijs, de werkgroep [h]art voor kinderen, het overlegplatform MAS in jonge handen en verschillende adviesgesprekken met o.a. de nieuwe intendant Cultuur-Onderwijs in Antwerpen en CANON Cultuurcel. Via deelname aan raden van bestuur wordt de vinger aan de pols gehouden van de belendende sectoren van de amateurkunsten en kunsteducatie.

2.3.5 Onthaal

Het balie- en suppoostenteam kreeg in 2008 ondersteuning van een teamleader. De praktische organisatie van de dagelijkse werking loopt vlotter, de interne communicatie is geoptimaliseerd, werkoverleg is mogelijk en er is een duidelijk aanspreekpunt in de organisatie. De volgende stap is ondersteuning van de klantvriendelijkheid en vorming van de medewerkers.

Verder ondersteunt en organiseert de teamleader mee de evenementen en de museumshop, verzamelt de bezoekersaantallen en beheert de speciale toegangsformules. Vooral Bongobon en de cultuurcheque voor studenten zitten duidelijk in de lift. In MuHKA_media stijgt vooral het lidmaatschap. In juni 2008 lanceerde Minister van Cultuur Anciaux de 1 eurocampagne waarbij jongeren tot 26 jaar voor slechts € 1 het museum kunnen bezoeken. Concreet betekende dit voor het MuHKA een tariefaanpassing van €3 naar € 1 voor zijn bezoekers tussen 13 jaar en 26 jaar. Van 1 juli tot 31 december hebben reeds 4452 jongeren in het MuHKA gebruik gemaakt van deze regeling.

2.4 ONDERSTEUNING

In 2008 werden opnieuw heel wat verbeteringen aangebracht aan de onderbouw van de werking.

2.4.1 Financiën en HR-beleid

Door de decratale verankering van de acht grote culturele 'Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap', nl. de Vlaamse Opera, DeFilharmonie, DeSingel, het KMSKA, het Koninklijk Ballet van Vlaanderen, het VRO-VRK en de Ancienne Belgique, ontvangt het MuHKA sinds het afgelopen jaar 'dotaties' en geen subsidies meer. Door de overgang van het ene systeem naar het andere ontvingen we de eerste schijf van de dotatie in augustus. Het kaskrediet werd aangepast tot - 1.200.000 euro. De financiële intresten in 2008 zijn dan ook zeer hoog. Door deze onhoudbare situatie heeft minister Dirk Van Mechelen het mogelijk gemaakt om toe te treden tot het Centraal Fincancieringsorgaan bij het departement Financiën en Begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is een orgaan dat de financiën van de grote instellingen beheert. Overschotten worden overgezet naar een centrale rekening, en wanneer er tekorten zijn worden deze door de centrale rekening aangevuld. Het MuHKA heeft hierdoor altijd nul euro op de bankrekening. De intresten die aangerekend worden, zijn lager dan bij een gewoon kaskrediet. Hierdoor is een van de structurele problemen van het MuHKA opgelost, namelijk het liquiditeitsprobleem, en worden de financiële kosten beperkt.

In 2008 werd de lening voor het gebouw vervroegd terugbetaald. Het gebouw werd dan ook volledig afgeschreven. In overleg met minister Bert Anciaux zal een deel van de vrijgekomen middelen door de vervroegde terugbetaling worden ingezet voor de renovatie van het gebouw.

2008 was op het vlak van het HR-management een zeer belangrijk jaar. Voor het eerst werden er sociale verkiezingen georganiseerd in het MuHKA. De organisatie verliep vlot en de opkomst was een succes. 45 van de 69 stemgerechtigde medewerkers namen deel aan de verkiezingen. Het Comité voor Preventie en Veiligheid op het Werk werd samengesteld en bestaat uit 4 vertegenwoordigers van de vakbond [3 ABVV en 1 ACV], de preventieadviseur en 3 vertegenwoordigers aan werkgeverszijde. Het huishoudelijk reglement voor dit comité werd goedgekeurd. Er werd verder gewerkt aan de nieuwe baremieke loonstructuur. De functieomschrijvingen werden opgemaakt en met de werknemers besproken, en vervolgens ondertekend. Er werd samen met de vakbond een CAO omtrent de nieuwe loonstructuur en timing afgesloten. Het personeel wordt in de toekomst ingeschaald in 5 banden. Per band werd een verloningsoverzicht opgesteld. In de toekomst zullen de loonsverhogingen gekoppeld worden aan evaluatiegesprekken. Dit systeem zal samen met de vakbond en de externe consultant verder uitgewerkt worden. Verder is er een loonstop voor 3 jaar. Er worden wel maaltijdcheques ingevoerd vanaf 1 januari 2009 die geleidelijk aan zullen stijgen van 3,59 euro netto tot 4,5 euro in 2012. Er werd een nieuwe medewerker aangesteld verantwoordelijk voor de los-vaste contracten: pwa's, jobstudenten, externe techniekers en vrijwilligers. De focus lag o.a. op de uitbreiding van de pool van deze externe medewerkers en een frequente en doelgerichte inschakeling ervan binnen de globale werking. Verschillende afdelingen geven aan wanneer er

tijdelijke medewerkers dienen ingezet te worden en voor welke taken. De planning, opvolging, werving en de administratie gebeurt via de afdeling ondersteuning. Er wordt veel aandacht en nazorg besteed aan deze medewerkers met als doel te komen tot een goede integratie in de werking. Een uitgebreid verslag vindt u achteraan het verslag onder punt 18.

In 2007 werd een HRM-comité opgericht. Het comité kwam in 2008 verschillende keren samen en de volgende punten kwamen aan bod:

- langdurige zieken
- stand van zaken rond de functieclassificatie en de nieuwe baremieke structuur
- wijzigingen personeel
- opstart van het 'Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk' en het opstellen van het huishoudelijk reglement.

In 2008 werkten we verder aan het instapdiversiteitsplan. Er werd een werkgroep diversiteit samengesteld en samen met het Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité [Resoc] werd er overlegd waar diversiteit in het MuHKA kan aan bod komen. Bij de aanwerving van tijdelijke wep+ contracten wordt er ook gekeken of deze personen kaderen in het diversiteitsplan. Ook legden we contacten met de vzw. De Ploeg. Deze vzw begeleidt personen met een arbeidshandicap. Volgend jaar zal deze samenwerking verder worden ugediept. Volgend jaar zal er verder gewerkt worden aan het diversiteitsplan. De procesgroep Personeelswelzijn maakt van het huishoudelijk reglement een prioriteit. Deze materie zal medio 2009 worden afgerond.

2.4.2 Organisatie en beleid

Eind 2006 werd gekozen voor een matrixstructuur. In de matrix zijn er twee lijnen. De horizontale of transversale lijn stelt als doel de werking permanent te vernieuwen. Dit betekent enerzijds vernieuwende inzichten te scheppen omtrent kunst, cultuur, het publieke domein [bijvoorbeeld MuHKA als publieke instelling], maatschappij en de verhoudingen daartussen, en anderzijds kwalitatieve impulsen over een hedendaags denken te bieden aan de operationele werking. De werking van de procesgroepen verliep niet zo vlot. In 2008 werd beslist om de procesgroepen opnieuw samen te stellen. Er werd nagegaan welke medewerkers de meeste inbreng konden hebben in de procesgroepen.

2.4.3 Infrastructuur

Na drie jaar onderhandelen met het kabinet Anciaux zullen we eindelijk de huidige technieken [airco, verwarming, luchtkoeling en luchtbevochtiging] kunnen vernieuwen om te kunnen voldoen aan het 'energieprestatierapport' van de Vlaamse overheid. Er wordt geopteerd voor het VCV-systeem [variable coolant volumes] dat de energiefactuur drastisch moet verlagen. De bestaande beveiliging [inbraak, brand] van het museum worden eveneens onderhanden genomen. De verbouwingswerken maken het ook mogelijk om een beperkte comfortverhoging te realiseren voor de kantoorruimtes en de publiek toegankelijke ruimtes. Gezien de drastische aftakeling van de gevel zullen de buitenmuren van het gebouw worden opgefrist. Er wordt onderhandeld met een internationale kunstenaar om

tegelijkertijd een muurschildering te realiseren. Op die manier zal het MuHKA opnieuw een stuk aantrekkelijker worden en voldoen aan de internationale museologische standaarden. Voor de renovatie werd een werkgroep samengesteld. Het budget werd bepaald, verschillende mogelijke scenario's werden uitgewerkt en het studiebureau Van Reeth werd aangesteld. Zij maakten de bestekken en zullen in 2009 de offertes en gunningen van de werken mee opvolgen. Het museum zal voor het publiek gesloten zijn vanaf 28.03 t.e.m. 09.09.09. Er werd samen met de vakbond een CAO afgesloten voor een collectieve sluiting van 1 maand [juli]. Voor de medewerkers, die door de verbouwingen inactief worden [suppoosten, balie en MuHKAFE-personeel], onderzoeken we hoe zij zinvol kunnen worden ingezet.

In 2008 werden de werkateliers efficiënter ingericht. Hiervoor werden een aantal investeringen gedaan. De compartimentering werd herzien, nieuwe magazijnstelling aangekocht, de brandveiligheid verbeterd, en er werd een aanzienlijke hoeveelheid gereedschappen aangekocht. Dit is een eerste aanzet om de werkplaatsen conform het ARAB te maken. Stelselmatig worden verbeteringen uitgevoerd en de werkplaatsen zijn nu netjes en overzichtelijk ingericht.

In het najaar van 2008 startte het MuHKA de renovatiewerken aan het Panamarenkohuis in de Biekorfstraat 2. Het MuHKA voorzag hiervoor een budget van 150.000 euro. Architect Luc Deleu coördineert de verbouwingswerkzaamheden. We besteedden de werken uit aan de aannemersfirma Gebroeders VOCHTEN uit Brecht. Tijdens deze eerste verbouwingsfase, die in de lente 2009 zal beëindigd zijn, wordt het pand "casco" in orde gebracht.

Onder meer de erker met glas-in-lood aan de voorgevel wordt vervangen, alsook de ramen aan de achtergevel, de dakgoten en het schrijnwerk. Voorts worden de voor- en achtergevel herbezet en herschilderd. Met het restant van het beschikbare budget zal getracht worden de basis- nutsvoorzieningen in het pand in orde te brengen [elektriciteit, sanitair, telefonie] tegen eind 2009

2.4.4 Samenstelling nieuwe raad van Bestuur

In oktober 2008 trad een nieuwe bestuursploeg aan voor een periode van drie jaar. Ernest Van Buynder, Etienne Boonet, Herman Craeybeckx, Marc Holthof en Clara Castelyns verlieten de Raad van Bestuur.

• Bestuurders [aantal 17]:

Frank Benijts, Rupa Bhansali, Ingrid Luyten, Boudewijn Coolsaet, Hilde Daem, Christine De Ketelaere, Wouter De Ploey [Voorzitter], Chantal De Smet, Said El Khadraoui, Philip Heylen, Therese Legierse, Vivian Liska, Lex ter Braack, Koen T'Sijen [Ondervoorzitter], Stef Van Bellingen, Karine Huts, Ivo Van Vaerenbergh

• Regeringscommissarissen:

Peter Hardy [cultuur], Wilfried Bellemans [financiën]

• Aantal vergaderingen in 2008: 9

2.5 ONTWIKKELINGSPROCES

In april 2008 wijzigde de samenstelling van de procesgroep. De voormalige procestrekker werd vervangen door Grant Watson. Binnen dit proces werkte hij samen met een groep collega's uit de verschillende afdelingen van het MuHKA. Het actiepunt van 2008 omvatte het opstellen van een taxonomische lijst van de output van het museum. Deze taxonomie geeft een overzicht van de verschillende programma-onderdelen en de onderlinge relaties tussen andere categorieën, met name de aard van het project, de frequentie, de doelstellingen, het doelpubliek, budget- en specifieke fondsenwerving vereisten, de verantwoordelijkheden van de verschillende afdelingen, en de evaluatieprocessen. Alle procesmedewerkers werden geconsulteerd en hun bemerkingen en correcties werden in het overzicht verwerkt. De bedoeling is dat elke afdeling zich akkoord verklaart met de taxonomie, die fungeert als een contract met reële implicaties voor de werking van alle afdelingen. Deze taxonomie is een omvangrijk maar tegelijkertijd handig instrument dat we in 2009 zullen gebruiken om de programmatie af te toetsen aan de missie van het MuHKA. Bovendien zal de taxonomie een duidelijker kader scheppen voor de organisatorische en budgettaire weerslag die elk project heeft op de gehele werking van het museum.

2.6 FORMULERINGSproces

Na een onderbreking van enkele maanden, werden de werkzaamheden van het Formuleringsproces hervat in april 2008. De voormalige procestrekker werd vervangen door Jan De Vree en de samenstelling van de groep, met vertegenwoordiging vanuit elke afdeling, kende eveneens een wijziging. Het was de bedoeling de werkzaamheden van de vorige groep te continueren, en te komen tot een nota. Het actiepunt van 2008 omvatte "de informatiestroom in kaart brengen en er een opvang plek voor organiseren". Dit punt kan gerealiseerd worden door monitoring van een groot tentoonstellingsproject en verwervingen [aankopen]. Daarbij dienen verschillende soorten van informatie [inhoudelijk, technisch, zakelijk,...], en dito behoefte, geanalyseerd te worden. Idealiter zou de informatiestroom via de verantwoordelijken voor presentaties en producties moeten vloeien naar de afdeling "bemiddeling" om daarna terug te keren [verwerkt, gesynthetiseerd] naar de afdeling "ABCD" die de informatie gestructureerd opslaat en ontsluit.

Op een tactische visievergadering van 16 september werd beslist het actiepunt van 2008 voor het formuleringsproces in 2009 te verlengen.

Het actiepunt wordt opgesplitst in twee grote deelactiviteiten, mn. het bekijken van één tentoonstellingscase, in casu *De Orde der Dingen*, en de monitoring van verwervingen. Uit de casestudy zou duidelijk moeten worden op welke manier de interne informatiestromen verlopen of zouden moeten verlopen, wat belangrijke aspecten zijn die dienen gestructureerd te worden, of bewaard te worden. De casestudy is ook een analyse van de onderbouw nodig voor formulering [databasebeheer, metadatabasebeheer, rechtenbeheer,...], bijvoorbeeld, hoe we de mappenstructuur kunnen optimaliseren. Er werd een tentoonstellingsfiche ontworpen, die in 2009 verder ontwikkeld zal worden.

Een tweede aspect is de monitoring van aankopen. Hiervoor zal een fiche ontwikkeld worden en rapport opgesteld. Er werd in 2008 reeds een verwervingsfiche ontworpen waarop zoveel mogelijk concrete informatie omtrent een aankoop te vinden is. Er moet nog onderzocht en een procedure

opgesteld worden die omschrijft hoe deze fiche in de toekomst geïmplementeerd en gehanteerd kan worden. Bijkomend wordt een motivatiedossier ontwikkeld waarin informatie verzameld wordt die handelt over de context van een verwerving, het belang van de kunstenaar in kwestie binnen de collectie, enz. Hiervoor dient een parcours uitgetekend via welke weg verzamelde en nieuwe info volgt. De informatiestroom moet duidelijk in kaart worden gebracht. Er werden van april tot december 6 werkvergaderingen ingericht.

2.7 PROCES PERSONEELSWELZIJN

Ook de procesgroep Personeelswelzijn werd opnieuw samengesteld en ging van start in april 2008. Deze groep behandelde het actiepunt [reeds bepaald bij vorige groep] interne communicatie. Na overleg met directie en afdelingsverantwoordelijken is de groep afgestapt van het idee om een enquête rond interne communicatie rond te sturen naar het personeel. Daar er van elke afdeling vertegenwoordiging is in de procesgroep konden we zelf nagaan aan welke info het personeel behoefte heeft. We stelden vast dat er al een heleboel info binnen het MuHKA aanwezig is, maar dat de communicatie hierrond nog kan worden verbeterd. Het proces vroeg aan de coördinatievergadering om de vergaderstructuur zoveel mogelijk te volgen, zodat de personeelsleden tijdens de afdelingsvergadering/het werkoverleg van hun verantwoordelijke de nodige info zouden krijgen.

De procesgroep maakte een infomap voor nieuwe werknemers waarin documenten zoals organogram, arbeidsreglement, personeelsfiche, verzekeringsdocumenten e.d. gegroepeerd werden. Ook nuttige info zoals de samenstelling van de raad van bestuur, de mappenstructuur, telefoonnummers worden hier bijgevoegd. Ook werd er een checklist samengesteld waarop aangeduid kan worden wat [badge, sleutels] aan welk personeelslid werd overhandigd en getekend voor ontvangst.

Er werden 3 infomomenten georganiseerd. Een infomoment over de verbouwingen, waarbij Luc toelichting gaf over de verbouwingen gepland in 2009 en wat dit betekent voor het personeel. Het tweede infomoment handelde over de groepsverzekering. Onze dossierbeheerder gaf toelichting over de polis Groepsverzekering Leven en Overlijden. Er werd ook een infomoment georganiseerd over de nieuwe baremieke loonstructuur. Jan De Visch gaf uitleg over de CAO die werd ondertekend. Na elk infomoment kreeg het personeel de kans om vragen stellen.

We organiseerden ook dit jaar een uitstap voor het personeel. Dit jaar kozen we voor een bezoek achter de schermen van de Zoo met aansluitend een etentje in de Bourla. In totaal namen 55 personeelsleden deel aan deze uitstap. Tijdens de lunch gaf Bart De Baere toelichting over de komende projecten. De medewerkers die reeds 20 jaar in het MuHKA werkzaam waren, werden in de bloemetjes gezet en kregen een cadeaubon.

Gezien er regelmatig wijzigingen in het personeelsbestand zijn en het MuHKA veel tijdelijke medewerkers in dienst neemt, werd beslist om een map aan te maken in de mappenstructuur met foto's van het personeel. Deze map zal regelmatig geupdated worden. Er werden gesprekken gevoerd over een nieuw Intranet. Dit zal samen met de Coördinator IT in 2009 verder worden uitgewerkt.

De procesgroep en de werkgroep diversiteit overliepen het diversiteitsplan. Zij zullen samen nagaan hoe diversiteit kan worden geïntegreerd in de organisatie. Daar het huishoudelijk reglement heel belangrijk is voor de interne communicatie werd er gevraagd om met de procesgroep mee te werken aan het huishoudelijk reglement. De bestaande teksten werden nagelezen en aangepast. Dit thema zal in 2009 verder behandeld worden en aan het personeel worden voorgelegd..

De procesgroep vergaderde in 2008 12 keer.

2.8 COMMUNICATIEPROCES

De procesgroep communicatie was geruime tijd niet actief wegens personeelwissels in al de betrokken afdelingen. Vanaf mei 2008 werd een nieuw team samengesteld. Binnen dit proces werd er in de loop van 2008 nagedacht over het museumonthaal in de ruime zin. De pijnpunten op het vlak van eerstelijns onthaal van publiek [balie, telefoon, website en MuHKAfe] werden in kaart gebracht alsook het onthaal van kunstenaars, relaties, leveranciers,... Daarnaast werd er gekeken op welke vlakken de onthaalfunctie van het museum als ontmoetingsplaats kan geoptimaliseerd worden. Er werd nagedacht over ons onthaal en klantvriendelijkheid op diverse niveaus: openingsuren, signalisatie, infrastructuur, interne doorstroming van informatie, museumregels, uitzonderlijke momenten, extra muros activiteiten, herkenbaarheid van medewerkers, onthaal bij MuHKA_media.

Op vraag van de procesgroep werd in de functie-omschrijvingen van het MuHKA-personeel ook een clause opgenomen met betrekking tot klantvriendelijkheid en onthaal. Een groot deel van de bevindingen van het communicatieproces zal verder aangewend worden om een duidelijker kader te scheppen voor de diverse afdelingen op het niveau van onthaal. Er wordt daarnaast een globaal plan onthaal ontwikkeld ter implementatie tegen de heropening van het museum in september 2009. Een aantal basisvragen zal verder worden opgenomen binnen de focusgroepen die zullen samengesteld worden in 2009-2010 in het kader van het nieuwe beleidsplan.

3—SOCIAAL-ECONOMISCH VERSLAG

De totale inkomsten en uitgaven kennen de laatste jaren een gestatige groei. De personeelskost groeit in 2008 veel trager dan de globale omzet. We benaderen stilaan de doelstelling van 50% van de totale omzet.

De gemiddelde personeelskost per medewerker is gestegen door een aantal extra inspanningen en uiteraard ook door de galopperende index in 2008.

Zowel de uitgaven van ABCD als van Publiekswerking zijn gestegen. Hierdoor versterkten we de inhoudelijke werking van het MuHKA.

De Vlaamse Gemeenschap volgt een groeipad maar merkelijk lager dan in de beleidsnota. Het engagement van Stad en Provincie blijft zeer beperkt en er is weinig verandering te verwachten. De uitgaven voor publiekswerking zitten terug in een stijgende lijn. We streven op termijn naar 10% van de uitgaven.

We nemen sedert 2007 ook in het sociaal-economisch verslag onze inspanningen op ten aanzien van de kunstenaars. Vanaf nu zullen we onze samenwerking met de kunstenaar beter kunnen evalueren en in een meer historisch perspectief plaatsen.

Van die bijna 1000 kunstenaars hebben we op een actieve manier met 358 kunstenaar gewerkt hebben. Dat is een stijging met ongeveer 30%.

De uitgaven voor kunstenaars zijn verviervoudigd. Dit heeft te maken met een reële stijging maar ook wel met een meer accurate telling

3.1 OMZET

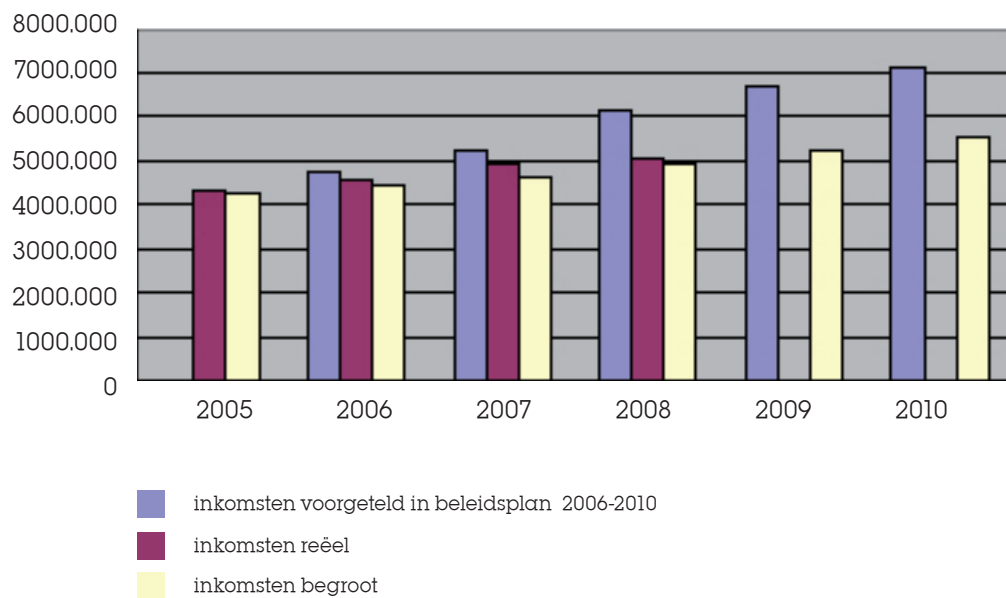
Uitgaven versus inkomsten

jaar	TOTAAL UITGAVEN	TOTAAL INKOMSTEN	GROEI % INKOMSTEN	RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR
2000	3.226.824,84	3.240.643,56		13.818,72
2003	3.929.065,57	3.993.210,92	23,22	64.145,35
2004	4.097.852,39	4.111.911,47	2,97	14.059,08
2005	4.288.677,04	4.345.551,41	5,68	56.874,37
2006	4.522.063,19	4.580.911,00	5,42	58.847,81
2007	4.906.559,45	4.917.860,22	7,36	11.300,77
2008	6.716.324,42	6.880.095,38	39,90	163.770,96

[1] zeven jaar na elkaar positief

[2] De grote spong is te verklaren doordat de investeringssubsidie van de lening voor het gebouw helemaal werd afbetaald.

INKOMSTEN

3.2 OMZET

Aandeel loonkosten in de totale uitgaven

JAAR	TOTALE UITGAVE	TOTALE UITGAVE - INVESTERING SUBSIDIES	LOONKOST	% t.a.v. UITGAVEN - INVESTERING SUBSIDIES
2004	4.097.852,39	3.574.958,93	2.128.220,58	59,53
2005	4.288.677,04	3.765.783,58	2.179.654,50	57,88
2006	4.522.063,19	3.999.169,73	2.342.585,94	58,58
2007	4.906.559,45	4.383.665,99	2.524.260,71	57,58
2008	6.716.324,42	5.224.160,71	2.737.340,36	52,40

Gemiddelde loonkost per werknemer in 2008: 39.104,86

Ontwikkelingen personeelsbezetting

DATUM	VTE	AANTAL MEDEWERKERS
31.12.2004	55,87	70
31.12.2005	54,76	69
31.12.2006	57,68	69
31.12.2007	58,22	70
31.12.2008	57,79	70

Type contracten:

1 DIC
5 gesco's
2 activa
1 startbaan
2 wep+
1 artikel 60
7 tijdelijke contracten
63 contracten onbepaalde duur

Gemiddelde arbeidstijd per afdeling

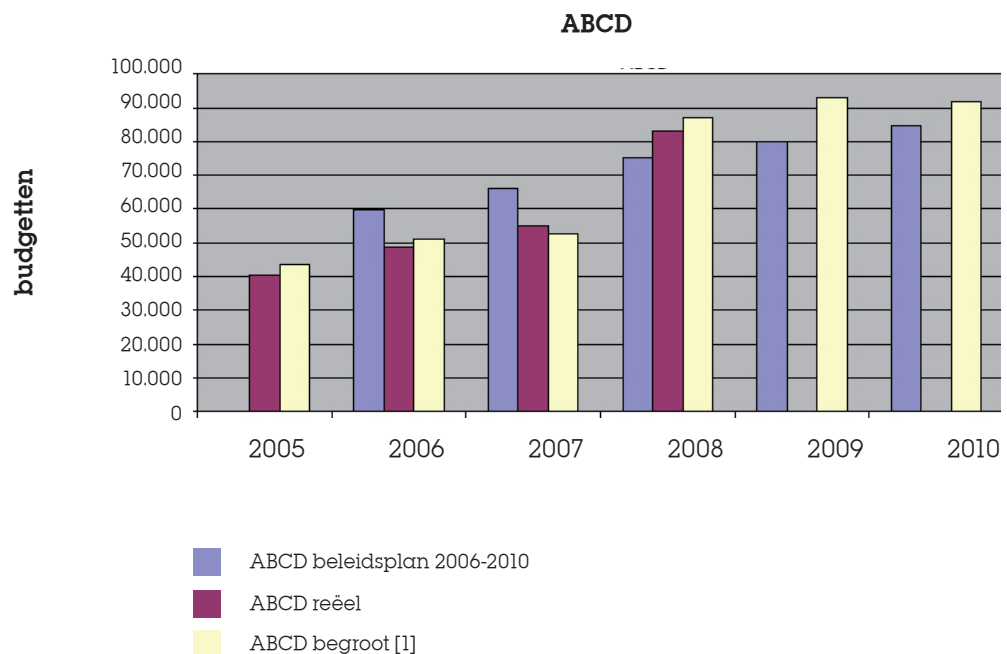
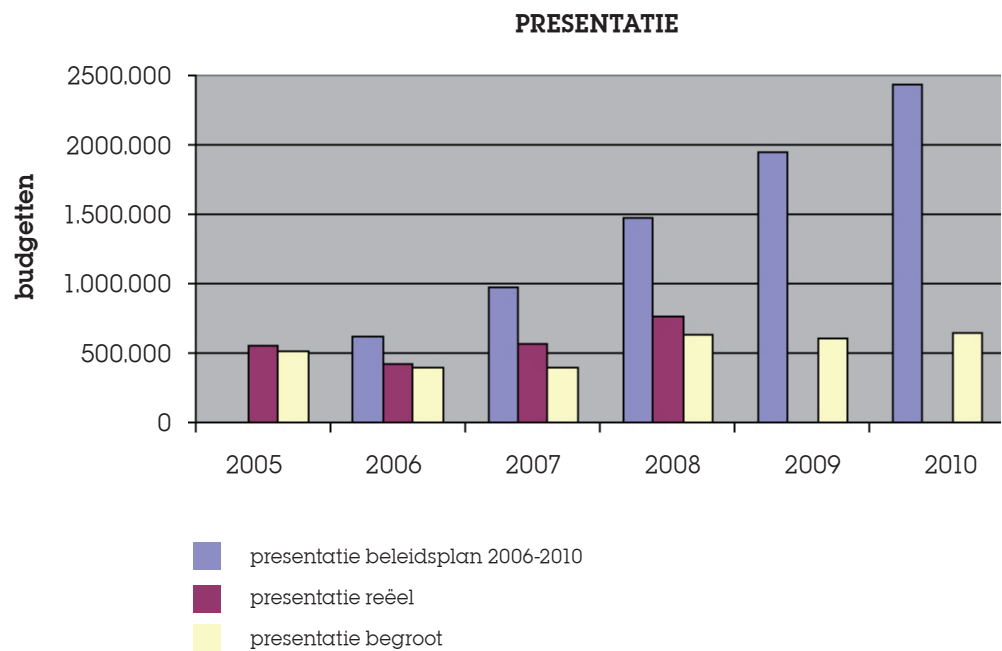
	VTE 31.12.2007	VTE 31.12.2008
Directie	2,00	2,00
Programmering	12,00	12,20
ABCD	8,13	8,30
publiekswerking + zaalpersoneel	19,40	19,10
ondersteuning	16,69	16,19
TOTAAL	58,22	57,79

3.3 WERKINGSKOSTEN

HUISVESTING EN ONROERENDE INFRASTRUCTUUR		HUISVESTING ZONDER AFSCHRIJVING LENING	ROERENDE INFRASTRUCTUUR
2004	617.290,42	264.853,06	18.472,10
2005	545.521,94	172.250,06	34.924,98
2006	595.544,03	200.701,03	28.081,87
2007	636.021,20	218.359,58	22.569,99
2008	1.642.285,73	239.064,88	27.471,65

Publiekswerking

TOTALE UITGAVEN		TOTALE UITGAVEN ZONDER AFSCHRIJVEN LENING	KOSTEN PUBLIEKSWERKING	%
2004	4.097.852,39	3.574.958,93	206.624,03	5,78
2005	4.288.677,04	3.765.783,58	250.272,94	6,65
2006	4.522.063,19	3.999.169,73	318.894,48	7,97
2007	4.906.559,45	4.383.665,99	294.173,11	6,71
2008	6.716.324,42	5.224.160,71	423.800,65	8,11

[1] Het grote verschil tussen reëel en begroot heeft te maken met de volgehouden jaarlijkse inspanningen om extra-middelen te zoeken voor de tentoonstellingen onder de vorm van extra projectspansoring [zie verder]

3.4 GROEI SUBSIDIES EN TOELAGEN

	VLAAMSE GEMEENSCHAP	% GROEI	NATIONALE LOTERIJ	% GROEI	INVESTERING	% GROEI	PROVINCIE	% GROEI	STAD	% GROEI
1995	1.313.835,68		136.341,44		619.733,81		12.394,68			
1996	1.313.835,67	0,00	123.946,76	-9,09	619.733,81	0,00	12.394,68	0,00		
1997	1.343.582,90	2,26	117.749,42	-5,00	619.733,81	0,00	12.394,68	0,00		
1998	1.365.893,32	1,66	117.749,42	0,00	522.893,47	-15,63	12.394,68	0,00		
1999	1.474.966,47	7,99	117.749,42	0,00	522.893,47	0,00	12.394,68	0,00		
2000	1.489.840,08	1,01	117.749,42	0,00	522.893,47	0,00	12.394,68	0,00		
2001	1.712.944,26	14,98	99.157,41	-15,79	522.893,47	0,00	12.394,68	0,00		
2002	1.948.394,68	13,75	95.000,00	-4,19	522.893,47	0,00	10.000,00	-19,32		
2003	2.487.000,00	27,64	90.000,00	-5,26	522.893,47	0,00	85.000,00	750,00	60.000,00	
2004	2.546.000,00	2,37	93.700,00	4,11	522.893,47	0,00	85.000,00	0,00	60.000,00	0,00
2005	2.594.000,00	1,89	94.000,00	0,32	522.893,47	0,00	82.215,00	-3,28	60.000,00	0,00
2006	2.662.000,00	2,62	500.000,00	431,91	522.893,47	0,00	72.350,00	-12,00	75.000,00	25,00
2007	2.836.000,00	6,54	500.000,00	0,00	522.893,47	0,00	73.250,00	1,24	75.000,00	0,00
2008	3.715.000,00	30,99	500.000,00	0,00		185,37	54.500,00	-25,60	75.000,00	0,00
TOTAAL subsidies versus totaal inkomsten in % voor 2008				84,83						

PROJECTSPONSORING		BEDRIJVENCLUB	
2002	203.048,14	2002	60.584,97
2003	38.092,35	2003	45.883,97
2004	30.225,00	2004	51.855,00
2005	35.138,69	2005	44.235,00
2006	77.266,30	2006	35.125,00
2007	148.635,08	2007	43.031,50
2008	159.962,55	2008	131.018,12 [1]

[1] In 2008 natura sponsoring [ruilovereenkomsten Klara, Roularta en Akzo Nobel] opgenomen in inkomsten bedrijvenclub.

3.5 KUNSTENAARS

UITGAVEN	2007	2008
Reis-en verblijfskosten	17.698,86	58.613,74
Kleine vergoeding	2.176,67	22.999,62
Honoraria en loon	37.837,32	141.001,07
Productiekosten	21.607,79	68.316,60
TOTAAL	79.320,46	290.931,03

[1] Gesponsorde overnachtingen zijn niet inbegrepen

WERKING MET KUNSTENAARS	2007	2008
Actief [1]	272	358
Passief [2]	599	565
TOTAAL	871	923

[1] Productie- en aanpassingen van nieuw werk, lezingen, symposia, voordrachten, kunstenaarsgesprekken, concerten,...

[2] Louter presentatie van de werken zonder interactie: ophangen kunstwerken, film-en videoprojecties,...

4—OVERZICHT VERWERVINGEN – BRUIKLENEN 2008

4.1 Aankopen 2008

James Lee Byars

The Giant, 1975

aankoopprijs: €25.000

+

The intellectual Murderer Shoes, 1975

aankoopprijs: €5.000

Buky Schwartz

Circle

aankoopprijs: €2.500

Walter Swennen

Leeuw, 2007

Olie op doek

170 x 150 cm

+

Jaws, 2003

Olie op papier

146 x 150 cm

+

15 tekeningen

aankoopprijs: €24.641,50

Vincent Geyskens

Royal Palms Beach Club, 2005

collage op karton

5 x 50 x 40 cm

aankoopprijs: €8.480

Paul De Vree

Maskers, 1972

Foto-emulsie op doek

95 x 95 cm [x2]

aankoopprijs: €2.000

N.S. Harsha

Sensual

Farming tools, acrylic op papier

Afmetingen variabel

+

Orgasm

plough, suitcase

Afmetingen variabel

+

Head

acrylic op papier

Afmetingen variabel

aankoopprijs: €15.000

Krishnakumar, K.P.

Untitled, 1982

25 tekeningen

Aankoopprijs: €10.000

Ghatak Ritwik Ramkinkar

Ramkinkar Baij: A personality Study, 1975-2008

Film

Aankoopprijs [productiekost]: €10.000

Goshka Macuga

When was modernism?

43 sculptuurtjes, 4 grotere sculpturen, 4 betonnen banken,
2 schabben

Steeds te reconstrueren: boom

Aankoopprijs: €17.625

Julie Peeters

Indian People's Theater Association

posters

Aankoopprijs: €1.200

Adrian Ghenie

The Leader, 2008

Olie op doek

22x30,5cm

Aankoopprijs: €6.050

Borhan Handa

Baijal Portrait

2008 [nieuw werk in opdracht]

sculptuur in terra cotta

+

Sidhu Portrait

2008 [nieuw werk in opdracht]

sculptuur in terra cotta

+

Kanhu Portrait

2008 [nieuw werk in opdracht]

sculptuur in terra cotta

+

Pandit Raghunath Murmu Portrait

2008 [nieuw werk in opdracht]

sculptuur in terra cotta

+

Sandhuram Chand Tudu Portrait

2008 [nieuw werk in opdracht]

sculptuur in terra cotta

Aankoopprijs: €5.000

Wilfried Van den Hove

No Surrender, 2007

Lambda Print, mounted on Dibound, Wooden Frame

Editie 1/5

+

Blue Restaurant, 2007

Lambda Print, mounted on Dibound, Wooden Frame

Editie 1/5

aankoopprijs: €14.000

Jan Van Imschoot

Ladyboy/curlie man nr 1 [2006]

190 x 160cm

olie op doek

aankoopprijs: €21.730

Koen Theys

The Many Things Show, 2007

Video- installatie

HDV - kleur - stereo - 27.32 min [loop]

Editie van 5

+

Storyboard 'The Many Things Show, 2007

Mixed Media op papier

Ensemble van 7 bladen van elk 240 x 150 cm

Editie van 1/1

€20.000

Imogen Stidworthy

I Hate, 2007

Installatie met geluid, video en constructie-elementen.

Gemaakt in opdracht van en voor Documenta 12.

Drie gesynchroniseerde DV video sequences 16", acoustic foam en zwart luidsprekerdoek, met 5 ingebouwde luidsprekers waaronder twee flat-panel focusing luidsprekers; podium 5.2m x 7.35m x 0.6m met twee Genelec 8020 luidsprekers; aluminium scherm 4.8m x 2.7m overtrokken met 6mm dikke witte vilt; 2 x 1.4m rode LED displays; hout/roestvrij stalen tafel 2.35m x 0.93m; 3 x 20.2" LCD monitors, 3x Mini-Macs, interactief systeem.

afmetingen : variabel

editie 1/1 + 1 AP

aankoopprijs : €35.000

Jef Geys

Al de zwart-wit fotos tot 1998, 1998

Installatie van z/w contactafdrukken van 1958 tot 1998

62 bladen van 60/80 gen. en get. achterzijde - Papier 180 gram

aankoopprijs : €12.500

Daniel Knorr

The Antwerp six or seven, 2008

7 sculpturen elk 380 cm hoog

de oude wijze om vogelverschrikkers te maken. Stro in kleding.

Haute Couture kleding, stro, takken

editie : 1/1 + 1 Ann Demeulemeester-ensemble extra in het Artist Pension Trust collection.

Aankoopprijs : €5.000

Wim Delvoye

Marchandise producten :

-Puzzle: *Anal Kiss*

-Viewmaster

-Action Doll: eerste generatie en tweede generatie

-toilet papier

-affiche

Aankoopprijs : €475

Vaast Colson

Fingers Crossed For The Future, 2008

Object in keramiek

20 x 12 x 4,5 cm

edition van 40

Aankoopprijs : €500

Michael Borremans, Berlinde De Bruyckere, Hans Op de Beeck en Luc Tuymans

Autisme editie

Borremans: 34x42 cm; De Bruyckere: 32x45 cm; Op de Beeck en Tuymans:

50x65cm.

Oplage op 60 exemplaren

aankoopprijs : €4.000

Nancy Spero

Alphabet of Hieroglyphs, 2008

Aankoopprijs : 500 euro

John Baldessari

Throwing 3 Balls in the Air to get a Straight Line [best of 26 attempts], 1973

Portfolio met 12 gedrukte foto's in kleur

Eerste ed. 1/2000

Aankoopprijs : €350

Vaast Colson, Tom Liekens, Pol Matthé, Lieven Segers, Bart Van Dyck

Over the Hedge, 2008

Vaast Colson

Between top and turning back, on se repose

Tom Liekens

Melancholy [made in China]

Pol Matthé

Colonely fight

Lieven Segers

Chinese coma

Bart Van Dyck

De Verovering van het Steen

33 x 33 cm

handgeschept papier

Ed 6/20

Aankoopprijs : €350

Jaques Charlier

Canalisation, 1970

DVD

Aankoopprijs : €500

Hans Eijkelboom

FOTONOTITIES, een keuze uit het fotografisch dagboek 1992 - 2007

fotografie, c.prints op Epson Luster Paper.

160 panelen [60 cm x 50 cm] die samen 1 werk vormen

aankoopprijs : €10.000

4.2 SCHENKINGEN 2008

396.

Luc Tuymans

Silence

1990-2000

Luxe uitvoering heren hemd met reproductie. Shirt ontworpen door

Walter Van Beirendonck

Ed. Parckett-Verlag, AG, Zürich

100 exemplaren gesignd en genummerd

verzekeringswaarde: €1.800

schenking van Luc Tuymans

397.

Luc Tuymans

Slide

2006

digitale pigment druk op beveiligd glas

Ed. Schellmann, München

15 exemplaren gesignd en genummerd op een apart label

200 x 90 x 0,9 cm

verzekeringswaarde: 20.000 euro

schenking van Luc Tuymans

398.

Fred Bervoets & Pjeroo Robjee

Pon-Recce

2000

grafiekmap met 8 lithografieën van Bervoets en 8 gedichten van Pjeroo Robjee

editie van 70 exemplaren waarvan 50 genummerd van 1 tot 50 en 20

genummerd van I tot XX

Ed. De Vrienden van de Zwarte Panter

Schenking Adriaan Van Raemdonck

399.

Danny Matthijs

Zeedijk Knokke-Heist, 1974

Realisation Continental Video

Black-and-white video, 15min

Schenking van Danny Matthijs

400.

Danny Matthijs

Lager gelegen weiland, 1973

2 tapes

Schenking van Danny Matthijs

401.

Danny Matthijs

Building 19 verdiepingen, 1975

Foto-installatie

Black-and white contact prints series

117 x 55 cm

diareeks

video

Schenking van Danny Matthijs

402.

Wilhelm Sasnal

Bordspel

Druk op karton

69.5 x 50 cm

Schenking Bart De Baere

403.

Wilhelm Sasnal

Tijdschriftnummer "Fluid" [#4/2001]

Met een artikel over Sasnal en een reproductie van het Bordspel

Schenking Bart De Baere

404.

Marlene Dumas

Semite, 2004

Zeefdruk

editie I/X

35 x 45.5cm

Schenking Bart De Baere

405.

Suchan Kinoschita

Uitzicht, 2004

Installatie met 2 zetels en rood tapijt

Schenking van Suchan Kinoschita

406.

Blythe Bohnen

4 werken van de ICC tentoonstelling van 18-3 tot 16-4- 1978
[aanvulling op reeds eerder 19 geschonken werken]

2 cilinderkokers met grondplannen en ontwerpplannen van het
project Museum Groenplaats

Farde met 48 diverse tentoonstellingsaffiches

Farde met affiches van Véhicule Art 1972<>1976, Directions Montréal [Allan Bealy,
Pierre Boogaerts, Charles Gagnon, Betty Goodwin, John Heward, Miljenko
Horvat, Christian Knudsen, Susy Lake, Claude Mongrain, Jacques Palumbo,
Leopold Plotek, Roland Poulin, Roger Vilder, Henry Saxe, Hans Van Hoek, Irene
Whittome]. Schenking Flor Bex en Lieve De Deyne

407.

Sylvie Macias-Diaz

fruitkistjes

408.

René Heyvaert: 16 tekeningen

Untitled [ca.1974-1975]

Grafiet op papier

35 x 27 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1974-1975]

Gevlochten papier

34.6 x 24.5 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]

geperforeerd papier

35.7 x 26.9 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]

geperforeerd papier

35.7 x 26.9 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]

geperforeerd papier

35.7 x 26.9 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]

geperforeerd papier

35.7 x 26.9 cm

Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]
geperforeerd papier
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1976]
geperforeerd papier
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1977-1978]
Gevlochten papier [zwart/wit]
34.6 x 24.5 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca. 1977-1978]
Gevlochten papier [zwart/wit]
34.6 x 24 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1975-1976]
plakkaatverf op papier [verschillende kleurstrepen]
35.9 x 25.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1975-1976]
plakkaatverf op papier [blauwe/gele kleurstrepen]
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1975-1976]
plakkaatverf op papier [blauwe kleurstrepen]
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca. 1978-1979]
Uitgesneden papier [diagonalen]
18 x 10 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca. 1978-1979]
Uitgesneden papier [rechthoeken]
18 x 10 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca. 1978-1979]
Gevlochten papier [wit]
14.3 x 10.6 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1975]
papier [2 op elkaar gekleefde bladen]
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

**Untitled* [ca.1975]
papier [2 op elkaar gekleefde bladen, bovenblad lkwardt weggesneden]
35.7 x 26.9 cm
Schenking van Bart De Baere

409.
René Heyvaert
Untitled [postkaart], 1979
Editie 100 ex.
Schenking Lieve Laporte

410.
Els Dietvorst
Maquette: Skull 3, 2008
kooi [duiventil]
2,7 m x 2 m
Schenking Els Dietvorst

411.
Raoul De Keyser
Centrum [1991],
olieverf op karton [arches]
Schenking Raoul De Keyser

412.
Fred Bervoets
De Soldaat, 2008
83.5 x 63.5 cm
zeefdruk editie
Schenking Galerij De Zwarte Panter

413.
Jeroen Van Bergen
Frituur 005 met omgeving, 2007
Kartonnendoosje [editie 2/5]
3.8 x 13.3 x 19.1 cm
Schenking Galerij Nadja Vilene

414.
Luc Deleu
DOS XXI – VIPCITY #9 dislocated, 1999
DOS XXI – VIPCITY #9 updated, 1999
2 banieren
5 x 5 m
Schenking van Luc Deleu

415.

Johan Van Geluwe

Hofjes van Eden 1, 2007

70 x 50 cm

Schenking van Bart De Baere

416.

Davide Bertocchi

Cd Top 100

Schenking Bart De Baere

417.

Mark Manders & Roger Willems

Newspaper with Fives, 1999

Krant

Schenking van Mark Manders

4.3—BRUIKLENEN 2008

4.3.1 Langdurige bruiklenen 2008

Kabinet van de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken

BK5971, Mees, Guy, Verloren Ruimte, 1991
BK7442_M298, Swennen, Walter, Zonder titel, 2003
UFO2003_022, Pistoletto, Michelangelo, cittadellarte, 2003
UFO2003_023, Tuymans, Luc, Zonder titel, 1999
BK6922_M161, Tuymans, Luc, Firewood, 1991
BK6923_M162, Tuymans, Luc, Die Zeit, 1991
BK7414_M272, Tuymans, Luc, Ons Geluk, 1998

Kabinet Vlaamse Minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

BK6944_M171, Bijtebier, Jean-Marie, Zonder titel, 1997
BK7040_M199B, De Vos, Eddy, Mexican Revolution, 1996
BK7035_M194, Rogiers, Peter, Untitled, 1998-1999
S0234, Vercammen, Wout, Vlaamsch landschap, 1972
BK5610_A, De Cordier, Thierry, Le discours Alpin, 1987
BK7260_M230a_b, Pacquée, Ria, Curtain of Silence, 2000
BR07/DB14, Rauch, Friederike von, Zonder titel, 2006
BR07/DB25, Rauch, Friederike von, Zonder titel, 2006
BR07/DB28, Rauch, Friederike von, Zonder titel, 2006
BR07/DB29, Rauch, Friederike von, Zonder titel, 2006
BR07/DB31, Rauch, Friederike von, Zonder titel, 2006
BK7043_M202_1-2, Mouffe, Michel, La limite des anges, 1999

4.3.2 Tijdelijke bruiklenen 2008

Casino Luxembourg - Forum d'art contemporain

P2P, 26.01.08 – 06.04.08
BK7034_M193, McCollum, Allan, "100 Plaster Surrogates", 1982

Musée du Louvre

Jan Fabre au Louvre. L'ange de la métamorphose, 26.03.08 – 23.06.08
BK6962, Fabre, Jan, "Ik, aan het dromen [Spijkerman]", 1979
S0371 Fabre, Jan, "Bic-dweilen", 1978-2006
S0373, Fabre, Jan, "Slagtand", 1981

Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris

André Cadere peinture sans fin, 14.02.08 – 11.05.08
BK5222_M35, Charlier, Jacques, Dessins Humoristiques [André Cadéré], 1975
BK5223_M36, Charlier, Jacques, Dessins Humoristiques [Bandes à part Buren/Cadéré], 1974-1975
BK5222_M36a, Charlier, Jacques, Dessins Humoristiques [André Cadéré], 1974

Stiftung Haus der Kunst [Munchen]

Luc Tuymans Retrospective, 29.02.08 – 12.05.08
BK5777_M92, Tuymans, Luc, "Antichambre", 1985
BK6883, Tuymans, Luc, "Vlaams Dorp", 1995
BK6871, Tuymans, Luc, "Ijzertoren", 1995
BK7270, Tuymans, Luc, "La correspondance", 1985
S0345, Tuymans, Luc, "Polaroids"

Stedelijk Museum voor Actuele Kunst Gent

Guillaume Bijl, 05.04.08 – 06.07.08

BK6136, Bijl, Guillaume, Compositions trouvée [A L'AFFICHE Prochainement], 1994

Museum Küppersmühle für Moderne Kunst

Doing it my way - Perspectives on Belgian Art, 13.03.08 - 21.11.08

BK7276_M235, De Bruyckere, Berlinda, "In Flanders Fields", 2000

BK5778_M93, Tuymans, Luc, "Hotelkamer", 1986

BK6979_01 - BK6979_18, Tuymans, Luc, "Filmstills: Prague, Refribell, Harbours, Waterloo, Nautilus", 1981-1982

S0287, Tuymans, Luc, "The Rumour", 2002-2003

I.D.F.Inc #1003 [Japan]

Le Monde de Souvenirs Entomologiques par Fabre, 19.04.08 - 05.04.08

BK6948_M173B, Fabre, Jan, "Project voor nachtelijk grondgebied", 1979

BK6982_M183B, Fabre, Jan, "Feast of Little Friends", 1977

Museum voor Schone Kunsten [Gent]

Artist in Residence, Philippe Vandenberg: Visite, 12.04.08 - 17.08.08

S0270, Vandenberg, Philippe, "La misère du jour", 1998

The New Museum of Contemporary Art

Shearer, 01.04.08 – 25.07.08

BK7651_M414, Shearer, Steven, "Drag", 2005

Museum Morsbroich

Kavalierstart 1978 – 1982, 20.04.08 – 20.07.08

BK7034_M193, McCollum, Allan, "100 Plaster Surrogates", 1982

Witte Zaal [Gent]

Konkrete poëzie, Fluxus en conceptuele kunst: een boekenfrictie, 17.04.08 – 02.06.08

M0002, Filliou, Robert, Ample Food for Stupid Thought, 1965

Museion [Bolzano]

Peripheral vision and collective body, 05.05.08 – 19.10.08

BK6191_M143, Artschwager, Richard, Platzmöbel, 1993

Monumental vzw

ARTchitectuur, 11.05.08 – 21.09.08

M0028, Matta-Clark, Gordon, Office Baroque, 1977

BK7030_M190, Kasimir, Marin, Labor & Artifex, 1989

BK5968, Körmeling, John, Starting House, 1991

BK7241_M229, Kempenaers, Jan, Sarajevo #1, 2000

UFO2002_002, Kempenaers, Jan, Sarajevo #2, 2000

Zacheta National Gallery of Art

Luc Tuymans Retrospective, 30.05.2008 – 17.08.2008

BK5777_M92, Tuymans, Luc, "Antichambre", 1985

BK6883, Tuymans, Luc, "Vlaams Dorp", 1995

BK6871, Tuymans, Luc, "Ijzertoren", 1995

BK7270, Tuymans, Luc, "La correspondance", 1985

Bonnefantenmuseum

André Cadere - Peinture sans fin, 02.03.08 – 01.06.08

BK5222_M35, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [André Cadéré]", 1975

BK5223_M36, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Bandes à part Buren/Cadéré]", 1974-1975

BK5222_M36a, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [André Cadéré]", 1974

Roger Raveelmuseum

Biënnale van de schilderkunst, 29.06.08 – 05.10.08

BK7342_M260, Sasnal, Wilhelm, Sea Mines I, 2002

BK7343_M261, Sasnal, Wilhelm, Sea Mines II, 2002

BK7344_M262, Sasnal, Wilhelm, My Father's Room, 2002

Association Cadhame

Jan Fabre, 20.06.08 – 31.08.08

BK6948_M173A, Fabre, Jan, Metamorphose, 1979

BK6948_M173C, Fabre, Jan, De Pillendraaier, 1979

BK6982_M183A, Fabre, Jan, Insectensculpturen & ervaringen, 1979

BK6982_M183C, Fabre, Jan, Neushoornmestkevers, 1977

Wiels. Centrum voor Hedendaagse Kunst vzw

Nothing More Natural, 04.09.08 – 04.11.08

BK7526-BK7549, Van Kerckhoven, Anne-Mie, tekeningen, 1974-2002

Angelos BVBA [rondreizende tentoonstelling in Zuid-Amerika]

BK6948_M173A, Fabre, Jan, Metamorphose, 1979

BK6948_M173C, Fabre, Jan, De Pillendraaier, 1979

Gynaika vzw

De Laatste Markiezin, 12.09.08 – 23.11.08

BK7198_M213, De Bruyckere, Berlinde, "Spreken", 1999

Cultuurcentrum Hasselt

Ideas in paint[ing]: de visuele compositie van de plaats, 12.09.08 – 09.11.08

BK5668_M72, Wéry, Marthe, "Zonder titel", 1989

BK5777_M92, Tuymans, Luc, "Antichambre", 1985

rca5600.be association [Lille]

Over the Rainbow, 18.09.08 – 09.11.08

BK7479_M333a, Tuymans, Luc, "Slide I", 2003

BK7479_M333b, Tuymans, Luc, "Slide II", 2003

BK7479_M333c, Tuymans, Luc, "Slide III", 2003

BK7657_M418, Tuymans, Luc, "Triptich", 2001

Cultuurstraten – Berchem

20.09.08

BK5588, Delvoye, Wim, Twee Delftse Butaangasflessen, 1988

S0061, Nauman, Bruce, Violent Incident Man/Woman Segment, 1986

BK6982_M183E, Fabre, Jan, 4 insectensculpturen, 1977-1979

S370, Fabre, Jan, De prins-Arabier uit de sprookjes van duizend-en-een-nachten, 1978-2006

BK6174_M138, De Bruyne, Goele, Zonder titel, 1993

BK5618, Pacquée, Ria, The girl who was never asked to marry, 1988

BK5208_M21, Kiecol, Hubert, Tisch mit 10 Häusern, 1986

S0310, Körmeling, John, Memorial Coke, 2001

BK6921_M160B, De Beul, Bert, Zonder titel, 1994

BK6921_M160C, De Beul, Bert, Zonder titel, 1994

BK7026_M187, Claerbout, David, Ruurlo Bocurloscheweg [1910], 1997

BK6966_M175, Pitz, Hermann, Camera, 1997

S0018, Pagés, Bernard, Doré, Maille Moyenne, petit pinceau, 1974

S0020, Pagés, Bernard, Doré, Grand Maille, petit pinceau, 1974

BK7493_M345, Bratkov, Sergey, Fighters without rules, 2000

Musée d'Art Moderne Grand-Duc Jean de Luxembourg [Mudam]

Elo, 22.09.08 – 20.02.09

BK7060_M206, Gillen, Tina, "Waterchute I", 1999

vzw Brussels Art Central

Corpus Delicti, 25-09 – 21-11-2008

S0119, Denmark, "Bois de "Moniteurs Belge"", 1988

BK6865, De Vylder, Paul, "Het theorema van zeuxis"

BK7272_M234, Huisman, Michel, "N° 74, Het danspaar", 1999

BK7008_M184, Huisman, Michel, "Zonder titel [n° 64]", 1996

BK7035_M194, Rogiers, Peter, "Untitled", 1999

BK5952_M110, Visch, Henk, "Feelings of affinity are extremely complex", 1990

BK7225_M223, Van Oost, Jan, "Untitled", 1997

BK6138, Van Oost, Jan, "Zonder titel", 1993

BK7276_M235, De Bruyckere, Berlinde, "In Flanders Fields", 2000

Cultuurstraten – Deurne Dorp

27.09.08

BK7627_M395, Terlinden, Christophe, Gum-Kunst, 2006

BR07_DB01, Benhelima, Charif, Off-street, BKL2273, 2005

BK7624_M392, Benohoud, Hicham, Salle de classe, 2007

BK5588, Delvoye, Wim, Twee Delftse Butaangasflessen, 1988

BK5217_M30, Blacker, Kate, Portable Glory, 1986

BK6174_M138, De Bruyne, Goele, Zonder titel, 1993

BK6912_M158, De Bruyne, Goele, Zonder titel, 1994

S0026, Vautier, Ben, Kunst is onbetaalbaar, 1987

National Museum of Contemporary Art Bucharest

André Cadere - Peinture sans fin, 25.09.08 – 25.11.08

BK5222_M35, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [André Cadéré]", 1975

BK5223_M36, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Bandes à part Buren/Cadéré]", 1974-1975

BK5222_M36a, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [André Cadéré]", 1974

vzw Designregio Kortrijk – Futurotextiel 08

Futurotextiel 08, 08.10.08 – 07.12.08

BK6146_M132, Fabre, Jan, "Mur de la Montée des Anges", 1993

Cultuurstraten – Hoboken De Zwaantjes

11.10.08

BK6966_M175, Pitz, Hermann, Camera, 1997

BK7493_M345, Bratkov, Sergey, Fighters without rules, 2000

BK6982_M183E, Fabre, Jan, 4 insectensculpturen, 1977-1979

S370, Fabre, Jan, De prins-Arabier uit de sprookjes van duizend-en-een-nachten, 1978-2006

M0033, Peng Yu, Exile, 2000

BK5208_M21, Kiecol, Hubert, Tisch mit 10 Häusern, 1986

BK6921_M160A, De Beul, Bert, Zonder titel, 1993

BK6921_M160B, De Beul, Bert, Zonder titel, 1994

BK6921_M160C, De Beul, Bert, Zonder titel, 1994

BK6921_M160D, De Beul, Bert, Zonder titel, 1994

BK5761_M86, Woodrow, Bill, Bible Blood, 1982

BK5588, Delvoye, Wim, Twee Delftse Butaangasflessen, 1988

BK6912_M158, De Bruyne, Goele, Zonder titel, 1994

S0018, Pagés, Bernard, Doré, Maille Moyenne, petit pinceau, 1974

S0314, Zandvliet, Robert, Zonder titel, 1996

Brussels Biennial

Horizon & Underground, 19.10.08 – 04.01.09

BK7610_M381, Colson, Vaast, You used to be part of something, 2005

BK7611_M382, Colson, Vaast, Kalpetran, 2003

BK7612_M383, Colson, Vaast, 1 hour 30 minutes sculpture, 2003

BK5959_M112, Delreu, Luc, Station Europa Centraal - Gare Europe Centrale, 1986-1989

BK6974_A, Delreu, Luc, In 80 dagen rond de wereld - around the world in 80 days Weber - Madrid – Weber, 1993

BK6974_B, Delreu, Luc, Madrid - Madrid en 80 jours par son antipode, 40°25S 176°17° [Weber], 1993

BK7609_M380, Delreu, Luc, VIPCITY – Zeemijl, 1994-2005

S0111, Delreu, Luc, Voorstel tot recycling "SS France"

S0282, Delreu, Luc, Dossier XXI VIP City #8 dislocated, 2002

S0414_01, Delreu, Luc, D.O.S.XXI - VIPCITY #9 disdislocated, 1999

S0414_02, Delreu, Luc, D.O.S.XXI - VIPCITY #9 updated, 2006

UFO26, Delreu, Luc, Deck score [zonder titel]

UFO27, Delreu, Luc, Gevel, recto verso 1/333 [1-2]

UFO28, Delreu, Luc, VIPCITY under construction 1

UFO29, Delreu, Luc, VIPCITY under construction 2

UFO31, Delreu, Luc, boek met constructietekeningen

BK5538_M53, Pistoletto, Michelangelo, Divisione e moltiplicazione dello specchio, 1978-1979

M0036α, Pistoletto, Michelangelo, Zonder titel, 2004

UFO2003_022, Pistoletto, Michelangelo, cittadellarte, 2003

UFO2000_003, Pistoletto, Michelangelo, Intermediterraneo, 2002

M0048α-i, Theys, Hans, Luc Deleu en Top Office, 1999-2005

S0224, Uriburu, Nicolás, Project coloration Trafalgar Square Fountains

Museu d'Art Contemporani de Barcelona [MACBA]

The Universal Archive, 22.10.08 – 18.01.09

S0210, Ruscha, Ed [Edward], "1/ Nine swimming pools and a broken glass

1968 2/ Real estate opportunities 1970 3/ various small fires and milk 1964

4/ Some Los Angeles apartments 1965 5/ Twenty-six gasoline stations 1962

6/ The sunset strip 1966 7/ Hard light 1978 8/ A few palmtrees 1971 9/ Records

1971 10/ Colored People 1972 11/ Royal road test 1967 12/ Crackers 1969 13/

Thirtyfour parking lots in L.A. 1967"

MARTa Herford Museum

LOSS OF CONTROL Felicien Rops, Jacques Charlier, Marco den Breems and L'ART BRUT, 01.11.08 – 25.01.09

BK5221_M34, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristique [Dan Graham]", 1976

BK5224_M37, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Fernand Spillemaeckers]", 1976

BK5224_M37α, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [L'aigle]", 1974

BK5225_M38, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Daniel Buren]", 1974

BK5226_M39, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Elisabeth Rona]", 1975

BK5227_M40, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Karel Geirlandt]", 1974

BK5228_M41, Charlier, Jacques, "Dessins Humoristiques [Jean-Pierre Van Tieghem]", 1976

Dublin City Gallery The Hugh Lane

Young, 06.11.08 – 08.02.08

S0187, Matta-Clark, Gordon, "Office Baroque # 669, 1977

M0028, Matta-Clark, Gordon, "Office Baroque", 1977

Stedelijk Museum Aalst

Van Provo tot nu, kunst in een sociaal politieke context, 11.10.08 – 23.11.08

S0113, Deleu, Luc, "Voorstel voor naakte Olympische Spelen 1976 Montreal", 1976

S0115, Deleu, Luc, "Project for international Dunghill", 1974

Ville de Nantes

Over the Rainbow, 19.11.08 – 30.01.09

BK7479_M333a, Tuymans, Luc, "Slide I", 2003

BK7479_M333b, Tuymans, Luc, "Slide II", 2003

BK7479_M333c, Tuymans, Luc, "Slide III", 2003

BK7657_M418, Tuymans, Luc, "Triptich", 2001

Leeds Art Gallery

Northern Art Prize, 11.11.08 – 14.02.09

UF02008_011, Stidworthy, Imogen, "I hate", 2007

Institut Valencià d'Art Modern

Modern India [India Moderna], 11.12.08 – 15.02.09

BK7653_M416, Rajan, C.K., Untitled, 1992

5—BEZOEKERSAANTALLEN 2008

aantal bezoekers 2007	MuHKA individuele bezoekers	MuHKA groepsbezoekers	MuHKA_media individuele bezoekers	MuHKA_media groepsbezoekers	TOTAAL
januari	2652	865	1800	510	5827
februari	2034	1003	1154	2466	6657
maart	4962	550	1779	947	8238
april	3338	904	1034	476	5752
mei	3704	1022	2298	74	7098
juni	8448	275	1064	65	9852
juli	8376	269	598	15	9258
augustus	15923	186	1019	0	17128
september	7684	505	1451	223	9863
oktober	4125	1084	631	2776	8616
november	3135	670	849	2805	7459
december	2309	340	1288	129	4066
TOTAAL	66690	7673	14965	10486	99814

aantal bezoekers 2007	MuHKA individuele bezoekers	MuHKA groepsbezoekers	MuHKA_media individuele bezoekers	MuHKA_media groepsbezoekers	TOTAAL
januari	2566	828	1311	1354	6059
februari	2885	826	835	5018	9564
maart	4037	1022	1267	853	7179
april	4869	869	1532	36	7306
mei	2702	525	853	127	4207
juni	2097	301	805	124	3327
juli	1922	444	520	4	2890
augustus	5921	430	828	6	7185
september	5576	608	1069	84	7337
oktober	5845	987	1072	1919	9823
november	6569	579	1267	1748	10163
december	5416	621	763	71	6871
TOTAAL	50405	8040	12122	11344	81911

[1] Deelnemers aan evenementen zoals Fundraising, bedrijfsevenementen, Museumnacht en Erfgoeddag zijn inbegrepen, alsook de bezoekers voor de tentoonstelling Chris Marker in het FotoMuseum.

[2] Deelnemers die gereserveerd hebben voor een bemiddelingsactiviteit: museumontbijt, wandelgesprek, rondleidingen in vrije tijd en onderwijstijd, workshops voor kinderen.

[3] Deelnemers aan evenementen zoals Museumnacht en Erfgoeddag zijn inbegrepen, alsook gereserveerde privévoorstellingen.

[4] Deelnemers van activiteiten geprogrammeerd door publiekswerking MuHKA: filmvoorstellingen onderwijs, lezingen, film voorstellingen kinderen, activiteiten in samenwerking met Filmmagie, Week van de Franse

6—MuHKA TENTOONSTELLINGEN

6.1 SANTHAL FAMILY stellingen omtrent een Indiase sculptuur

01.02.2008→04.05.2008

locatie: 3de verdieping

SANTHAL FAMILY stellingen omtrent een Indiase sculptuur was een tentoonstelling van moderne en hedendaagse kunst waarin het beeldhouwwerk *Santhal Family* van de Indiase kunstenaar Ramkinkar Baij centraal stond. De tentoonstelling ging over de bijzondere plaats die deze sculptuur inneemt in de Indiase kunstgeschiedenis en de invloed die zij uitoefent, niet alleen op kunstenaars in India zelf, maar ook op Indiase kunstenaars in diaspora en op kunstenaars zonder Indiase roots. Ze oversteeg het format van een 'Indiase' kunsttentoonstelling en toonde aan hoe vormen en ideeën landsgrenzen kunnen overschrijden door te wijzen op verbindingpunten in de wereldkunstgeschiedenis.

SANTHAL FAMILY omvatte niet alleen archiefmateriaal en bestaand werk; meer dan tien kunstenaars kregen van het MuHKA de opdracht om een nieuw werk te produceren. Bovendien kocht het museum een aantal werken aan: collages op papier van C.K. Rajan, die onlangs ook getoond werden op documenta 12 en tekeningen op papier van K.P. Krishnakumar.

De tentoonstelling werd geïnitieerd door MuHKA-curator Grant Watson, die de Indiase hedendaagse kunstscène al ongeveer vijftien jaar volgt. Watson werkte het project uit met Suman Gopinath – met wie hij eerder tentoonstellingen maakte voor Victoria and Albert Museum in Londen, Project Art Centre in Dublin en het Crafts Museum en New Delhi – en Anshuman Dasgupta – die les geeft aan de Visva-Bharati University in Santiniketan en met wie hij bijna jaarlijks een samenwerking aangaat. De Poolse kunstenaar Goshka Macuga verzorgde de inrichting van de tentoonstelling. De volledige 2e verdieping van het MuHKA werd voor *SANTHAL FAMILY* verbouwd.

Deelnemende kunstenaars:

Ramkinkar Baij, Santanu Bose, Matti Braun, Calcutta Art Research,²²² Sheela Gowda, Boran Handsa, N.S. Harsha, Reba Hore, I.P.T.A., Kerala radicals [Anita Dube, C.K. rajan, K.R. Karunakaran, Alex Mathew, Reghunadhan K., Jyothi Basu, K.P. Krishnakumar], Valsan Koorma Koller, K.P. Krishnakumar, Goshka Macuga, Melvin Moti, Meera Mukherjee, The Otolith Group, Sudhir Patwardhan, Juan Pérez Agirregoikoa, Ashim Purkayastha, C.K. Rajan, N.N. Rimzon, Raqs media collective, Ravi Shah, Vivan Sundaram, Klaus Weber

Curatoren:

Anshuman Dasgupta, Suman Gopinath en Grant Watson

Publicatie:

In het kader van de tentoonstelling stelden Anshuman Dasgupta, Monika Szweczyk en Grant Watson de Engelstalige publicatie *Santhal Family. Positions Around an Indian Sculpture* samen met teksten van Juan Pérez Agirregoikoa, Will Bradley, Matti Braun, Anshuman Dasgupta, Sudeep Dasgupta, Mahasweta Devi, Sunil Gupta, Raman Sivakumar, Goshka Macuga, Melvin Motti, Stephen Morton, Raqs Media Collective, Irit Rogoff, Grant Watson.

Gesprek met Geeta Kapur en Irit Rogoff

ZA 02.02.2008 – 14.00

locatie: auditorium

Met Geeta Kapur [New Delhi] en Irit Rogoff [London] verwelkomde het MuHKA twee 'grandes dames' uit de internationale kunstwereld. Toen ze elkaar een jaar geleden ontmoetten in Santiniketan, tijdens een conferentie over de kunstenaar Ramkinkar Baij, ontspan zich tussen beide kunsthistorici een geanimeerd gesprek over de verschillende vormen die het modernisme kan aannemen, over nationalisme en transnationalisme, over kunstgeschiedenis en beeldcultuur. We zijn verheugd dat beiden instemden om naar aanleiding van de tentoonstelling hun gedachtenwisseling verder te zetten in het MuHKA.

Partners / Sponsors:

in samenwerking met Bodhi Art en werd gesteund door Kunststiftung NRW en British Council

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters beneden aan de balie
 - Titel op de muur in plakletters in de traphal voor de presentatie
 - Bemiddelingsboekje in drie talen [NL, FR, EN]. Per kunstenaar is er een duidende tekst, vermits het hier ging om kunstenaars die in Europa nog niet zo gekend zijn. Naast tekst staan er ook afbeeldingen in het boekje. Het boekje kon je meenemen op verschillende plaatsen in de presentatie.
 - Titelbordjes, met extra vermelding van het medium
 - Muurteksten in plakletters bij de archieven, op een fiche erbij in FR en EN
 - MuHKAontvangt jongeren: folder over de tentoonstelling, speciaal naar jongeren toe, ook deze folder was aanwezig in de tentoonstelling zelf, het publiek kon deze zelf meenemen. Thema van deze folder speelde in op thema van de tentoonstelling, sculptuur, India en reizen.
 - MuHKAontvangt kinderen: museumspel voor gezinnen, met bijhorende folder. De folder bevond zich in de presentatie, het museumspel stond in de Must. In de folder werd naar het spel in de Must verwezen. Het spel was een zoektocht met actieve opdrachten in de presentatie. Centraal in dit spel stonden verschillende materialen die verwezen naar de verschillende sculpturen in de tentoonstelling.
 - Must: Plattegrondspel aangepast, thema's: familie, 3D, natuur-cultuur, reizen
 - Ook de boeken werden aangepast aan het thema van de tentoonstelling.
- Bewegend beeld ook aangepast aan de presentatie

Communicatie-instrumenten:

Infoboekje NL, FR, EN
Flyer gesprek Geeta Kapur & Irit Rogoff
Poster
Brief preview
MuHKAzine
Advertentie [h]Art
Advertentie Art Presse
Advertentie Art Forum
E-Flux
Radiospot [Klara]
Persbericht NL, FR, EN
Persmap NL, FR, EN
Digitale mailing [opening] NL, EN
Homepage website

Persaandacht:

Uitvoerige artikels in Belgische [De Standaard, De Tijd, GVA, De Morgen] en Nederlandse kranten [NRC-Handelsblad], in Belgische weekbladen [Knack, Trends en Le Vif/l'Express], met als algemene stelling: "de actuele Indiase kunst maakte zopas haar Europese entree, maar het MuHKA graaft dieper". De 3-wekelijkse kunstkrant [H]ART wijdt drie beschouwende artikels aan de tentoonstelling. Internationaal: kunstkritische artikels in Metropolis M [NL], Konstidningen [S], Modern Painters, Flash Art, Art Asia Pacific [USA], Art Monthly, Frieze en Art World Magazine [UK], Wienerin [AU], Artein [I], Art Press, Letsmotiv en Exporevue [F].

Op kleinere schaal werd SANTHAL FAMILY vermeld in bijlagen als de wekelijkse krantenmagazines van De Standaard en De Morgen, Weekend- en Focus Knack, maar ook in Life Style tijdschriften als Feeling en Gentleman. Curator Grant Watson lichtte de tentoonstelling toe voor ARTE-Belgique [TV]. Andere televisiezenders die de tentoonstelling bespraken: OHM [NL] en EXQI [B]. Radio: Mekka [Studio Brussel].

Dat participierend kunstenaar Goshka Macuga intussen werd genomineerd voor de Britse Turner Prize droeg nog bij tot het prestigieuze karakter van de tentoonstelling.

6.2 DIE LUCKY BUSH a project by Imogen Stidworthy

23.05.2008-17.08.2008

locatie: 3de verdieping

Imogen Stidworthy onderzoekt de fysieke en sociale impact van het gesproken woord. Hoe bepaalt taalgebruik de communicatie tussen mensen en de objecten waarmee ze omringd worden?

In *DIE LUCKY BUSH* reflecteerde Stidworthy op dit gegeven aan de hand van drie eigen installaties, het werk van een twintigtal door haar geselecteerde kunstenaars en materiaal dat niet als kunst beschouwd wordt. De titel ontdekte de kunstenaar op straat in Jerusaleem, waar ze in december 2007 *DIE LUCKY BUSH* als graffiti-tekst zag achter een straatmuzikant die op een stoeltje een balalaika zat te bespelen. De uitspraak functioneert als een sjibbolet, een soort tongbreker die eenduidig aangeeft of de spreker al dan niet tot een bepaalde [culturele of politieke] groep behoort.

DIE LUCKY BUSH is niet echt een wachtwoord, zoals bijvoorbeeld de sjibbolet 'Schild en Vriend' die tijdens de Gulden Sporenslag gebruikt werd om de Fransen en de verfranste bourgeoisie te ontmaskeren. Het is daarentegen een ideologisch geladen variatie op het soort van woordspel waarin Stidworthy zo sterk geïnteresseerd is, de osmose of differentiëring die kan ontstaan wanneer taal, woord, geluid op elkaar inwerken. De foto van de graffiti is emblematisch voor een tentoonstelling die zich richt op de drempels van taal: de grenzen van of de ontmoeting tussen verschillende talen. De centrale vraag van *DIE LUCKY BUSH* was welke andere vorm van betekenis er kan ontstaan, wanneer iets als onleesbaar ervaren wordt.

Uitgangspunt van de tentoonstelling was Stidworthy's werk *I hate* [2007], dat de kunstenaar creëerde naar aanleiding van Documenta 12. Het werk portretteert fotograaf Edward Woodman, die zijn spraakvermogen verloor na een ongeval en in een moeizaam proces zijn kwetsbare stem herontdekt. Het oefenen van de woorden is verweven met zijn fotografie, die na zijn ongeluk eveneens veranderde. Tussen 1970 en 2001 documenteerde hij als professioneel fotograaf installaties, tentoonstellingen van hedendaagse kunst en architectuurmodellen.

Sinds zijn ongeval gebruikt hij de camera om sociale verandering vast te leggen, en het hele proces van verandering om hem heen.

Een tweede Stidworthy-installatie in de tentoonstelling draagt de titel *Get here* [2006] en maakt gebruik van het typisch Liverpoolse Scouse dialect. Voor de geluidsregistratie schakelde ze inwoners uit Liverpool in, Somalische vluchtelingen en acteurs die door professionele stemcoaches getraind worden om een authentieke Scouse tongval te krijgen. De diversiteit aan stemmen en intonaties vervormt woorden en relaties tussen de spreker en luisteraar. Voor de tentoonstelling in het MuHKA verleende Stidworthy voor het eerst een meer sculpturale vorm aan het werk.

Een derde werk van Stidworthy dat de tentoonstelling articuleerde, draagt de titel *7 A.M.* Elke ochtend passeren massa's mensen door de poorten van het Tian Tan Park in Beijing. Met haar video evoceert de kunstenares de ochtendgymnastiek en de sociale en akoestische ruimte die hierdoor ontstaat. Tijd en afstand worden meetbaar door de honderden simultane, maar individuele ritmes, die verder ontwikkelen tot een bijzonder complexe, percussieve taal, zowel akoestisch als visueel. De film onderzoekt de relaties, de dynamiek en de implicaties van dit sociaalakoestische landschap voor het publiek.

Stidworthy gebruikte de tentoonstelling als een unieke kans om de ideeën die ze als kunstenares hanteert voor het eerst ook in directe relatie te brengen met het werk van andere kunstenaars en met ander materiaal. Daarbij benadert ze taal niet alleen in haar puur linguïstische betekenis, maar haalt ze ook andere vormen van taal aan – beeldtaal, klanktaal, lichaamstaal. Meerdere werken hanteren niet alleen het linguïstische onderscheid, maar spelen ook in op politieke en culturele verschillen. Het betreft onder andere de tekeningen waarin de Franse pedagoog Fernand Deligny de handelingen vastlegde van moeilijk opvoedbare, ernstig autistische kinderen; *whistling a lee hazlewood song through a straw* waarin Dominique Somers haar lichaam fysiek gebruikt om een melodie grafisch te registreren; *Say: "Parsley"* van Caroline Bergvall en Ciaran Maher, waarvan het uitgangspunt een sjibbolet is; *Lak-kat* van Anri Sala, een film over taal, geheugen en betekenis; *Trepanaciones* een geluidswerk waarin Teresa Margolles ingaat op de Westerse perceptie van de dood; en de composities op papier van moderne componisten zoals John Cage en Anestis Logothetis, die gelezen kunnen worden als ruimtelijk-akoestische kaarten van geluidswerken.

Concept:

Imogen Stidworthy i.s.m. Edwin Carels

Deelnemende kunstenaars:

Caroline Bergvall & Ciaran Maher, John Cage, Raoul De Keyser, Fernand Deligny, Jimmie Durham, Werner Feiersinger, Pablo Helguera, Gary Hill, Alfredo Jaar, Aglaia Konrad, Joseph Kosuth, Ines Lechleitner, Anestis Logothetis, Teresa Margolles, Cildo Meireles, Robert Morris, Willem Oorebeek, Ria Pacquée, Michelangelo Pistoletto, Anri Sala, Dominique Somers, Imogen Stidworthy, Richard Wentworth, Robert Wilson & Christopher Knowles, Jun Yang, Artur Zmijewsky

Publicatie:

De tentoonstelling werd gecomplementeerd door een gratis mee te nemen, door Imogen Stidworthy samengestelde publicatie, het is de neerslag van een onderzoek dat verder reikt dan de tentoonstelling zelf. In de publicatie bundelde Stidworthy een aantal gesprekken, essays en grafische systemen en partituren.

Partners / Sponsors:

Imogen Stidworthy ontwikkelde het project op uitnodiging van curator Edwin Carels en in dialoog met programmadirecteur van de Liverpool Biënnale Paul Domela

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters beneden aan de balie
- Titel op de muur in plakletters in de zaal
- Bemiddelingsboekje in drie talen [NL, FR, EN]. Per kunstwerk is er een duidende tekst met info over werk zoals titel, jaartal en courtesy, bij elk kunstwerk stond een letter uit het alfabet, naast tekst staan er ook afbeeldingen in het boekje. Het boekje kon je meenemen op verschillende plaatsen in de presentatie.
- Geen titelbordjes, wel alternatief: corresponderende letters uit het boekje verwezen naar de plakletters die in de presentatie op de grond bij de werken geplaatst waren [publiek vond op deze manier titel, jaartal en courtesy terug in het bemiddelingsboekje]
- MuHKAontvangt jongeren: folder over de tentoonstelling, speciaal naar jongeren toe, ook deze folder was aanwezig in de tentoonstelling zelf, het publiek kan deze zelf meenemen. Thema van deze folder speelde in op thema van de tentoonstelling, nl. taal, communicatie en beeld.
- MuHKAontvangt kinderen: museumspel voor gezinnen, met bijhorende folder. De folder bevindt zich in de presentatie, het museumspel stond in de Must. In de folder wordt naar het spel in de Must verwezen. Het spel was een zoektocht met actieve opdrachten in de presentatie en werd gekoppeld aan de zomerzoektocht van VLIEG van cultuurnet. Ook hier speelde thema van de zoektocht, nl. verschillende soorten talen en communicatie, kunstenaars/curator werkte mee aan spel/deed bijdrage
- Must: Beeldenbak aangepast aan thema van tentoonstelling, hier hebben we gewerkt met klank en beeld. Plattegrondspel aangepast, thema's: in gesprek, grijs, stilte, gesprek en hier en daar. Ook de boeken werden aangepast aan het thema van de tentoonstelling. Bewegend beeld ook aangepast aan de presentatie, nl. een pantomimefilm, nieuwe module: luister...maak een beeldverhaal

Communicatie-instrumenten:

- Uitnodiging
- Banner
- E-Flux
- Persbericht NL, FR, EN
- Permap NL, FR, EN
- Radiospot Klara
- Advertentie [h]Art
- Advertentie Woord & Beeld
- Advertentie A-Prior
- Aankondiging Knack Club
- Digitale mailing [opening]
- Homepage website
- MuHKAzine

Persaandacht:

Artikels in de Belgische kranten, waaronder de vakkrant 'De Huisarts'. Twee uitvoerige artikels in kunstkrant [H]ART, die *DIE LUCKY BUSH* "een ongemeen boeiende tentoonstelling rond het medium taal" noemde. Journalist Jan Braet bracht twee volle dagen door in het MuHKA ter voorbereiding van een 4 pagina-lang deskundig artikel voor 'Knack'. Lifestyle: de tentoonstelling werd uitgebreid aangekondigd in 'Elle België' en het nieuwe tweemaandelijks Engelstalige, Belgische magazine 'The Word'. *DIE LUCKY BUSH* werd besproken in de programma's 'Ramblas' [Radio Klara] en '50° Nord' [ARTE Belgique].

6.3 De orde der dingen / The order of things

12.09.2008→11.01.2009

locatie: 3de verdieping

"Het grondgebeuren van de Moderne Tijd is de verovering van de wereld als beeld."

Martin Heidegger, De tijd van het wereldbeeld

De najaarstentoonstelling *De orde der dingen / The Order of Things* ontstond uit een intense dialoog met de Canadese kunstenaar Roy Arden, die in 2005 reeds in het MuHKA te gast was als deelnemer aan *Intertidal: Vancouver Art & Artists*. Het online beeldarchief van Arden, een meer dan dertigduizend jpegs tellend quicktime-filmpje dat – naar het bekende boek van de Duitse filosoof Arthur Schopenhauer – *The World as Will and Representation* heet, diende als uitgangspunt voor deze grootschalige groepstentoonstelling waarin de beeldbank als esthetisch motief, maar ook als artistieke methode en culturele strategie, centraal staat – het archief, de atlas, de encyclopedie en de inventaris als even zoveel manieren om orde te scheppen in de oceanische zondvloed van beelden die onze huidige beeldcultuur karakteriseert. Roy Ardens alfabetisch geordende digitale wereld-beeld thematiseert daarbij het dilemma van de kunstenaar ten overstaan van de dagelijkse beeldlawine, die in het internet natuurlijk haar meest extreme, extatische uitdrukking heeft gevonden: indammen of mee dobberen? Aan banden leggen of laten prolifereren? Nieuwe beelden maken en aan de steeds verder aanzwellende zondvloed toevoegen, of zich juist tot de bestaande beelden beperken, en daarin zoveel mogelijk orde in scheppen? De spanning tussen found footage enerzijds, in het werk van Arden, Luis Jacob, Peter Piller, Joachim Schmid en in de klassieke "appropriation art" van Richard Prince, en een strak gedisciplineerde, quasi-wetenschappelijke eigen beeldproductie anderzijds [Hans Eijkelboom, Els Vanden Meersch, Christopher Williams] liep als een rode draad door deze presentatie; in het werk van Sarah Charlesworth en Sanja Ivekovic produceert deze spanning een directe kritiek op het mediale regime, en op de inflatoire conditie van visueel exces die onze huidige, door en door gemediatiseerde cultuur kenmerken. Het internet in zijn meest exhibitionistische en voyeuristische toepassingen – flickr, google image search, youtube – functioneert niet zonder reden als een soort conceptuele horizon waartegen de verschillende kunstwerken en praktijken zich aftekenen, en *De orde der dingen* was in eerste instantie een tentoonstelling van en over beelden, over de honger en het verlangen naar beelden; fotografische beelden en de heden zo populaire [digitale] collagetechniek primeren, maar een aantal kunstenaars werken eveneens met taal: de dingen een naam geven is misschien wel het oudste ordenende principe, en in het door

taal behekste werk van Tine Melzer, Marc Nagtzaam en Roger Willems & Mark Manders komt deze ordenende, inventariserende impuls dan ook het dichtst in de buurt van een compulsieve, obsessieve handeling – kunst als magische bezwering van veelheid en verschil.

In de tentoonstelling was werk te zien van 26 kunstenaars – precies evenveel als er letters zijn in ons Latijnse alfabet: een verwijzing naar het structurerende principe achter *The World as Will and Representation*, de digitale beeldbank van Roy Arden waarmee het allemaal begon, maar ook naar de 26-delige *Complete Dictionary* van de jonge Duitse kunstenaar Tine Melzer, waarin niet één beeld terug te vinden is.

Zoals Michel Foucault het stelde in de beroemd geworden inleiding op het boek dat *The Order of Things* zijn naam gaf: "there is nothing more tentative, nothing more empirical, than the process of establishing an order among things; nothing that demands a sharper eye" – het oog van de kunstenaar, kortom – "or a surer, better articulated language; nothing that more insistently requires that one allow oneself to be carried along by the proliferation of qualities and forms."

Deelnemende kunstenaars:

Roy Arden, Sarah Charlesworth, Marjolijn Dijkman, Hans Eijkelboom, Daniel Faust, Douglas Huebler, Sanja Ivekovic, Luis Jacob, Cameron Jamie, Arthur Lipsett, Tine Melzer, Marc Nagtzaam, Cady Noland, Peter Piller, Sigmar Polke, Richard Prince, Robert Rauschenberg, ROMA Publications [Mark Manders & Roger Willems], Julian Rosefeldt, Thomas Ruff, Joachim Schmid, Steven Shearer, Nancy Spero, Batia Suter, Els Vanden Meersch, Christopher Williams, Jef Geys

Concept:

Dieter Roelstraete i.s.m. Roy Arden

Tijdens de opening op 11.09.08 gaf de Duitse kunstenaar Joachim Schmid in het MuHKA een lezing over flickr en de rol van online, digitale beeldbanken in zijn eigen fotografische praktijk. Om 21u was er een optreden van Barkin'* en om 22.00 van DJ Ipiki Ookami; in samenwerking met Follow the Sound.

Naar aanleiding van de tentoonstelling stelden Stoffel Debuysere en María Palacios Cruz [Courtisane] een film- en videoprogramma in drie luiken samen. Op 12 september stond *ABOUT TIME* – een retrospectieve van Arthur Lipsett op het programma. 19.09 stond in het teken van een reeks films gemaakt met 'found footage' en op 26.09 toonden we een serie films die de grenzen van de 'compilatiefilm' verkenden en tegelijk de conventionele ordeningsprincipes van montage in vraag stelden.

Partners / Sponsors:

met steun van de Mondriaan Stichting

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel aan de balie
- Titel in plakletters in de tentoonstelling
- Introductietekst [in plakletters] op tentoonstelling in drie talen op sandwichbord
- Titelbordjes
- 4 kaartjes voor volwassenen, verspreid over de tentoonstelling, 1 kaartje met overzicht kunstenaars en website, 1 kaartje met vraag aan Roy Arden, 1 kaartje met citaat, 1 kaartje met woorden die betrekking op thema van tentoonstelling [3 talen telkens op 1 kaartje]
- Citaten in plakletters op de muur, verspreid over de presentatie
- Verzamelspel met kaartjes van jeugdschrijfster en illustratrice Erika Cotteleer, verspreid over de presentatie. Hierbij hoorde ook een folder met actieve opdrachten in de presentatie.
- Must: verwijzing naar de kaartjes van Erika Cotteleer. Boeken van Erika Cotteleer. In de vitrine schetsen en materiaal van haar ivm het museumspel. Beeldenbak en plattegrond werden ook aangepast aan thema van de tentoonstelling. Museumspel beeldenalfabet: gezinnen konden in deze module afbeeldingen ordenen aan de hand van het alfabet. De module van bewegend beeld toonde workshop orde van Eva en Bruno

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Banner
E-Flux
Advertentie Art Forum
Persbericht NL, FR, EN
Persmap NL, FR, EN
De Orde der Dingen filmprogramma [MuHK_media folder]
Homepage website
Website tZUID
MuHKazine

Persaandacht:

Omwille van het overaanbod aan nieuwe tentoonstellingen in het najaar, kreeg deze expositie minder pers aandacht dan de vorige en de artikels waren ook korter. Wel werd ze veelvuldig opgenomen in agenda-overzichten. Curator Dieter Roelstraete werd uitgebreid geïnterviewd in Ramblas [radio Klara]. Dat *DE ORDE DER DINGEN* niet gespeend was van humor, vond de pers mooi meegenomen. Op de valreep [voor het januari-nr 2009], wijdde het bekende Amerikaanse kunsttijdschrift 'Modern Painters' nog een uitgebreid artikel aan de tentoonstelling.

7—MuHKA COLLECTIEPRESENTATIES

7.1 Collectiepresentatie XXI

01.12.2007→10.02.2008

locatie: MuHKA - gelijkvloers

In het kader van dit jubileumjaar vroeg het MuHKA in de volgende collectiepresentaties aandacht voor de monumentale werken en grotere ensembles die, vanwege het plaatsgebrek, tijdens JUBILEE niet getoond werden. Tijdens de winterpresentatie werd vooral gefocust op die collectiewerken die een soort visueel maatschappelijk commentaar ambiëren. Van The 15th History of the Human Face [The Children of Breughel] [1993] van Eugenio Dittborn [terug opgesteld op de plaats waarvoor het gecreëerd werd] en Kerim Ragimovs Human Project [1994 tot heden], een reeks geschilderde kopieën van groepsportretten en andere afbeeldingen uit tijdschriften en ander triviaal bronnenmateriaal; en Vlad Monroe's kritische, cynische en soms zelfs ronduit sentimentele portrettengalerij StarZ [2006]. Over het sleutelwerk Vivre d'Abord [1978] van Danny Matthys, een monumentale fotoreeks waarin fotografische documenten van de vooroorlogse Duitse Freikörper-cultuur in hun proto-nazistische hoedanigheid worden ontmaskerd. En de pseudo-didactische installatie August 20th, 1968 – 2000 [2000] van Ilya Kabakov en zijn echtgenote Emilia Kanevsky. Tot Ahava-Soap Balls [1996] van Uri Tzaig, een videoinstallatie waarin de precare aard van het Alltagsleben in het door militair-politieke conflicten en religieus-culturele spanningen geteisterde Midden-Oosten wordt gethematiseerd. En Kaled Hafez' Revolution Project [2006] een reflectie over de impact van de [westerse] massamedia op niet-westerse samenlevingen.

Deelnemende kunstenaars:

Charif Benhelima, Sergei Bratkov, James Lee Byars, Paul Casaer, Jacques Charlier, Vaast Colson, Leo Copers, François Curlet, Berlinde De Bruyckere, Mark Dion, Eugenio Dittborn, Jan Fabre, Robert Filliou, Khaled Hafez, Ilya & Emilia Kabakov, Amal Kenawy, Suchan Kinoshita, Barbara Krüger, Gordon Matta-Clark, Danny Matthys, Vlad Monroe, Ria Pacquée, Panamarenko, Kerim Ragimov, Roman Singer, Joëlle Tuerlinckx, Luc Tuymans, Uri Tzaig, Patrick Van Caeckenbergh, Maarten Van Den Abeele, Lidwien van de Ven, Philippe Van Snick, Barbara Visser, Ian Wallace, Konstantin Zvesdochotov

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur aan de balie
- Collectiefiches per kunstwerk, verspreid over de hele presentatie
- Collectieteksten op de website
- Computer in MuHKAfe met link naar collectiefiches digitaal
- Titelbordjes
- Bezoekerscomfort: zitbanken met jubileeboek
- Must: galerij van verloren voorwerpen, elk voorwerp verwees naar een kunstwerk uit de collectiepresentatie

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing
MuHKAzine
Homepage website

Persaandacht:

Werd aangekondigd in Het Volk en De Tijd.

7.2 Collectie XXII Fantasy

interventie in de collectie door Koen van den Broek

21.03.2008→21.09.2008

locatie: gelijkvloers

Toen het MuHKA vijf jaar geleden besloot zijn collectie op een radicale manier te reactiveren, bracht dit onvermijdelijk een herdenken van het collectiebeleid en van de museale verzamelfilosofie met zich mee. Daarmee verschoof de klemtoon van statische presentaties naar een meer onderzoeksgerichte benadering van de artistieke praktijk. Eén specifiek type van presenteren, de tentoonstelling als interventie, onderzoekt niet alleen de MuHKA-collectie, maar licht ook de praktijk door van de 'intervenierende' kunstenaar.

Tot midden september 2008 fungeerde Koen van den Broek als die intervenierende onderzoeker van dienst. Van den Broek, één van België's toonaangevendste jonge schilders, verbreedde meteen ook de reikwijdte van het interventieformat: zijn presentatieonderzoek stelt niet langer het eigen werk centraal, maar de bredere dialoog met de recente kunstgeschiedenis. Deze dialoog ontsteeg de muren van het MuHKA, zoals onder meer blijkt uit de selectie van enkele iconische werken van met name Amerikaanse kunstenaars uit Belgische privé-verzamelingen.

De ankerpunten van deze selectie illustreerden Van den Broeks welbekende voorliefde voor het Amerikaanse minimalisme en de Amerikaanse postexpressionistische schilderkunst: zijn leermeesters en voorbeelden heten John Baldessari [met wie Van den Broek op dit moment aan een collectief project werkt], Donald Judd, Robert Mangold – of William Egglestone en Jeff Wall. Uit de MuHKA-collectie selecteerde Van den Broek werken van pioniers als Dan Flavin en Ed Ruscha – maar ook schilderijen van Belgische kunstenaars Raoul De Keyser en Willy De Sauter. Hun 'Europese' sensibiliteit werd ingebed in een keur aan werken van toonaangevende Europese kunstenaars uit Belgische privéverzamelingen, met Thomas Schütte als meest in het oog springende naam. Van den Broek modelleerde 'zijn' presentatie losjes naar het voorbeeld van zijn collega en goede vriend John Baldessari, die als gastcurator functioneerde voor de tentoonstelling Magritte and Contemporary Art: The Treachery of Images in het Los Angeles County Museum of Art in 2007. Deze informele, fantasierijke dialoog tussen kunstwerken die op het eerste zicht misschien weinig met elkaar gemeen lijken te hebben, vormde een experimentele, speculatieve en speelse omgeving voor Van den Broeks reflectie op zijn eigen werkwijze en oeuvre. In deze tentoonstelling werd dat – eerder bescheiden – vertegenwoordigd door een recente reeks schilderijen, waarvan enkele in de lente van 2007 in de Londense galerie White Cube te zien waren.

Deelnemende kunstenaars:

Nick Andrews, John Baldessari, Charif Benhelima, Marcel Broodthaers, Wim Catrysse, Jan Cox, Luc Deleu, William Eggleston, Tracy Emin, Dan Flavin, Liam Gillick, Mary Heilmann, René Heyvaert, Peter Joseph, Donald Judd, Jan Kempenaers, Robert Mangold, Brice Marden, Gordon Matta-Clark, Paul McCarthy & Mike Kelly, Bruce Nauman, Blinky Palermo, Edward Ruscha, Thomas Schütte, Mitja Tullek, Koen van den Broek, William van den Broek, Patrick Van Den Eynde, Wilfried Vandenhove, Jan Van Imschoot, Dan Van Severen, Jan Vercruysse en Jeff Wall

Boekpresentatie:

Op de vernissage op 20.03 [20u30] werd ook de nieuwe publicatie *Angle* voorgesteld, gewijd aan het ensemble van werken dat Van den Broek in het voorjaar van 2007 in White Cube in London tentoonstelde; in deze publicatie zijn teksten opgenomen van Van den Broek zelf, alsook van MuHKA-curator Dieter Roelstraete, die de presentatie inleidde met een kortje lezing rond het thema 'aarde', dat een belangrijke rol speelt in het werk van Van den Broek.

Uitgever: Koen van den Broek

Taal: EN

Videografie:

Christine Clinckx maakte voor MuHKA een opname [DVD – 45'] van Koen Van den Broek tijdens de opbouw van zijn interventie. Hij vertelt over zijn visie en het tot stand komen van de selectie en relatie tussen zijn werken en de andere kunstwerken van zowel nationale als internationale kunstenaars.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur aan de balie
- meeneemblaadje met context van de tentoonstelling, in 3 talen, bakje in tentoonstelling waaruit publiek ze kon meenemen.
- TV met filmpje: interview met Koen van den Broek met beelden [van tentoonstelling en kunstwerken]
- Collectieteksten op de website
- Computer in MuHKAFE met link naar collectieteksten digitaal
- Titelbordjes
- Bezoekerscomfort: zitbanken met jubileeboek
- Op meeneemblaadje in tentoonstelling: tekstverwijzing en uitleg over must en verloren voorwerpen van de must
- Must: Galerij van verloren voorwerpen, deze verwezen naar kunstwerken in de presentatie. Module met legoblokjes > opdracht: hoe word jouw gebouw [n.a.v. sculptuur van Luc Deleu]. Boeken in must met als thema architectuur en de stad. Leeshoek werd speelhoek > opdracht: word hier kijkkampioen: kijkspelen.

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Persmap NL, FR, EN
Advertentie [h]ART
Advertentie Modern Painters [EN]
Digitale mailing NL, EN
E-flux [+ Sue De Beer]
Folder
Homepage website
MuHKAzine

Persaandacht:

"Als curator bekijkt de toonaangevende jonge Belgisch kunstenaar Koen van den Broek, de collectie vanuit een verhelderende invalshoek... een dieptereis door de kunst", schreef kunstcritica Christine Vuegen in het Nederlandse tijdschrift 'Kunstbeeld'. *FANTASY* werd druk besproken in grote en kleinere artikels, waarbij De Morgen deze interventie aanraadde als een van de 5 beste expo's van het moment. In het Franstalige Belgische kunsttijdschrift 'Flux News' en in het Amerikaanse 'Art Papers' verschenen uitvoerige artikels, terwijl 'Elle België' een groot interview publiceerde met de kunstenaar. Koen van den Broek werd ook geïnterviewd door 'Mezzo' [Radio1], 'Ramblas' [Klara] en 'Mekka' [Studio Brussel].

7.3 Collectiepresentatie XXIII

04.10.2008→27.03.2009

locatie: gelijkvloers

In de nieuwe collectiepresentatie wandel je door een aantal installaties die telkens een zeer eigenzinnige en specifieke kijk geven op het niet zo alledaagse leven. Situaties, waarbij de fysieke relatie tot de omgeving wordt geïntensifieerd. Het gaat telkens om de ontregeling/vervreemding/bevreemding die wij, als tentoonstellingsbezoeker, ervaren bij het 'ondergaan' van deze installaties maar tegelijkertijd ook over de nieuwe mogelijkheden van zien, van ervaren, die met deze werken voorgesteld worden.

Deelnemende kunstenaars:

Kutlug Ataman, Guillaume Bijl, Pipilotti Rist, Ilya Kabakov, Marijke Van Warmerdam, Hans Op de Beeck, Jan Fabre, Dan Flavin e.a.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters aan de balie
- Collectiefiches per kunstwerk, verspreid over de presentatie
- Titelbordjes
- Must: galerij van verloren voorwerpen, verwezen naar kunstwerken uit de presentatie.

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing
Homepage website
Website tZUID
MuHKAzine

Persaandacht:

"L'Odeur de l'art" en "Stinkende Fabre", waren veelzeggende titels die de [onverwachte en ongewilde] decompositie beschreven van *De lente komt eraan*, Jan Fabres installatie met uien en aardappelen. Hierover verschenen meer dan 20 geïllustreerde krantenberichtgevingen en zelfs ATV kwam filmen.

8—INSERTS

8.1 Collectie XXII Permanent Revolution - insert door Sue De Beer

23.02.2008→25.05.2008

locatie: gelijkvloers

Sue de Beer [°1973] is een Amerikaanse kunstenares die sinds 2002 in Berlijn woont, en in korte tijd een opmerkelijk internationaal parcours heeft afgelegd. Ze had solo- en galerietentoonstellingen in Berlijn, Los Angeles, Miami en New York en haar werk werd ook opgenomen in belangrijke groepstentoonstellingen in KunstWerke [Berlijn], Schirn Kunsthalle [Frankfurt], de Whitney Biennial in New York en ZKM [Karlsruhe].

Aanvankelijk exploreerde Sue de Beer in haar [voornamelijk fotografische en cinematografische] oeuvre de ambigue schemerwereld van de Amerikaanse tienercultuur, maar in recenter werk keert zij steeds verder in de geschiedenis terug. Zo speelde haar werk *The Quickening* zich af tegen de historische achtergrond van de periode van de Amerikaanse founding fathers, de puriteinse pioniersjaren van de heerlijke nieuwe wereld. Een zekere 'gothische' sensibiliteit doorvoedt al haar werken, en haar naam duikt dan ook geregeld op in discussies omtrent de herwaardering van romantische concepten en tropen in de hedendaagse kunst.

In 2007 realiseerde de Beer – onder meer in samenwerking met het FLACC – de ambitieuze filminstallatie *Permanent Revolution*, een werk dat in de lente van 2008 in de ronde zaal van het MuHKA-gelijkvloers te zien was, op het moment dat daar ook de 22ste collectiepresentatie opgesteld stond. De schetsmatige basis voor dit werk vormt de korte maar woelige geschiedenis van het Duitse Bauhaus en de diepe ideologische gespletenheid hierbinnen die het gevolg was van een onoplosbaar conflict tussen het marxistisch geïnspireerde materialisme van Walter Gropius en de mystieke, spirituele aspiraties van Vassily Kandinsky en Oskar Schlemmer. In De Beers reconstructie hiervan ontvlamt – tegen de apocalyptische ervaring van WOII – het Bauhaus in een extatische ode aan kleur, licht en vorm. Het is een pakkende parabel voor onze huidige verduisterde tijden: er brandt altijd wel ergens een licht aan het einde van de tunnel, hoe desoriënterend en schimmig ook.

Partners / Sponsors:
FLACC

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters aan de balie
- Meeneemblaadje in 3 talen [op achterzijde van het meeneemblaadje van FANTASY], in de presentatie zelf geplaatst
- Tekst + titel in plakletters op de muur [in 3 talen] in de zaal
- Titelbordje

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Persbericht NL, FR, EN
Advertentie [h]ART
Digitale mailing
E-flux [+ Koen van den Broek]
Homepage website
MuHKAzine

Persaandacht:

PERMANENT REVOLUTION, de insert van Sue De Beer, werd apart aangekondigd in het Noord-Franse maandelijkse kunsttijdschrift 'Let'smotiv'

8.2 Maquette: SKULL 3 insert door Els Dietvorst

23.05→14.09.08

locatie: dakterras MuHKA

Het werk van Els Dietvorst wordt gekenmerkt door een groot maatschappelijk engagement. Zowel in haar beeldend werk als in haar lange termijn projecten bevaart ze op subtiële wijze de actualiteit. De 'zwaluwen' van het Brusselse Anneessensplein of haar activiteiten in de gesloten jeugdinstelling in Mol zijn hier mooie voorbeelden van. De aard van haar werken ontstaat wat vaak bestempeld wordt als de 'sociaalartistieke' praktijk. Zowel in Mol als in Brussel appelleerde ze als kunstenaar aan de creativiteit van iedereen uit die omgevingen. Ze slaat zo probleemloos een brug tussen professionele kunst en 'amateurkunst'.

Het MuHKA is deze artistieke inzet genegen. Toen na afloop van de preselecties van de Canvascollectie enkele van haar Antwerpse collega-kunstenaars zich enthousiast uitlieten over haar werk, beslisten we Els Dietvorst de productieruimte voor een wild card aan te bieden, die we bij wijze van insert in het MuHKA opstelden.

Dietvorst boetseert, met maatschappelijke situaties, maar ook met vergankelijk materiaal als hout en leem. Zo ontstond - in reactie op de oorlogssituaties in ex-Joegoeslavië, Darfur, Irak - de reeks *SKULLS*. De eerste is een gigantische versie die ze - quasi symbolisch - maakte in haar loods in het hart van het militair domein van Maria Ter Heide. In die schedel kan je binnenstappen en door de tanden kijken, die de vorm van figuurtjes hebben. Een tweede kleine versie toonde ze samen met de bijhorende tekeningen in 2006 in de aula van de Universiteit Gent naar aanleiding van de conferentie *Making Sense in the City*.

De basis van het project dat ze voor het MuHKA maakte zijn de 'solitary confinement cages' van Guantanamo. De kooi waarin ze *Maquette: SKULL 3* plaatst is een replica daarvan, op mensenmaat gemaakt. Deze skull doet dienst als duiventil. Het werk werd geïnstalleerd op het dakterras van het museum. Rond de skull plaatste ze bankjes waarop mensen kunnen 'genieten' van het gevangenschap...

Bemiddelingsinstrumenten:

- Meeneemblaadje in twee talen [NL, EN] over het werk + afbeelding, met titelbordje geïntegreerd op dit blad. Plaatsing: in bakje in het MuHKA FE

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing/uitnodiging [+ Die Lucky Bush]
Homepage website
Persbericht
Flyer [print]
MuHKAzine

Persaandacht:

Hieraan wijdde [H]ART een kort artikel.

8.3 MB & Friends

04.10.2008→07.12.2008

locatie: inkomhal

Het MuHKA bracht in het najaar van 2008 *Marcel Broodthaers & friends*, een insert in de collectie. Dit gebeurde in het kader van Broodthaers onomwonden, een grootschalig project rond Marcel Broodthaers van AmuseeVous in samenwerking met Cera en M Leuven enerzijds en een samenwerking met PLATFORM, een bruikleenproject tussen de Franse FRACs en verschillende Belgische musea anderzijds. Centraal staat de figuur, het werk en de artistieke erfenis van Marcel Broodthaers.

Broodthaers [Sint-Gillis, 1924- Keulen, 1976] is vooral bekend als kunstenaar, maar begon zijn carrière als dichter. Pas vanaf 1964 manifesteerde hij zich als beeldend kunstenaar. In dat jaar pleisterde hij een vijftigtal niet verkochte exemplaren van zijn dichtbundel *Pense-Bête* in. In dit werk ligt de kern van zijn verdere oeuvre besloten. Broodthaers onderzocht de relatie tussen taal en teken, woord en afbeelding en reëel object en zijn afbeelding. De Belgische tweetaligheid was dikwijls de inspiratiebron voor zijn werk. Maar ook de vraag naar de economische positie van de kunstenaar was een belangrijk element. De insert omvatte werk van Broodthaers en artistieke zielsverwanten zoals Walter Swennen, Robert Filliou, Panamarenko, Bernd Lohaus, Jacques Charlier en Guy Rombouts. Daarnaast werd ook documentatie rond de betreffende kunstenaars opgenomen. Bovendien nam studente aan het RITS en journaliste Sofie Rycken interviews af van tijdgenoten van Broodthaers met name van Walter Swennen, Guy Rombouts, Anny De Decker, Bernd Lohaus en Jacques Charlier. De video hiervan was ook in de expo te zien.

donderdag 27.11.2008

17u-23u: museumnocturne

16u-22u: vanuit het MuHKA vertrok een kotroute voor studenten

www.amuseevous.be

Deelnemende kunstenaars:

Marcel Broodthaers, Walter Swennen, Robert Filliou, Panamarenko, Bernd Lohaus, Guy Rombouts

Partners / Sponsors:

AmuseeVous, CERA, Platform

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel aan de balie
- Folder in drie talen over de context van de insert

- Gekleurde titelbordjes, om aan te duiden dat het om werken van de insert ging
- Museumspel voor gezinnen in de presentatie. Zoektocht met actieve opdrachten rond Broodthaers en friends, met uitbreiding naar de hele collectiepresentatie.
- Must: boekje waar kinderen hun bedenkingen konden neerschrijven over insert van Broodthaers

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing
Homepage website
Website tZuid
MuHKAzine

Persaandacht:

Werd opgepikt door De Standaard, Vers L'Avenir en [H]ART, maar ook door Zone 03, Metro en Steps City magazine.

8.4 Panamarenko Posters

19.12.2008→18.01.2009

locatie: inkomhal

In het verlengde van de collectiepresentatie werd een uitgebreid overzicht getoond van de affiches van Panamarenko van 1965 tot vandaag. Het is een uniek ensemble van meer dan 80 artistieke beelden, die nooit eerder als een geheel werden getoond. Ter gelegenheid van de tentoonstelling werd een drietalige catalogus uitgegeven door Ludion, met een overzicht van alle Panamarenkotentoonstellingen, een uitgebreide biografie en circa 50 reproducties van de mooiste affiches.

Sinds januari 2007 maakt het pand 'Biekorfstraat 2', de voormalige woning en werkruimte van Panamarenko, deel uit van de collectie van het MuHKA. Na Atelier Panamarenko [van 29.06.09→18.11.07], een selectie van de meest markante attributen, gereedschappen en artistieke experimenten die zich in het pand bevonden, presenteert het MuHKA nu Panamarenko Posters.

Jaar na jaar heeft Panamarenko [°1940] de kunstwereld verbaasd met spectaculaire constructies van vreemde schoonheid, tegelijk speels en indrukwekkend. De poëtica van al deze objecten is steeds belangrijker dan de functionaliteit ervan. Dat blijkt niet alleen uit de spectaculaire tuigen op zich, maar ook uit de bijbehorende tekeningen, studies, schetsen en collages. Die dienen niet zozeer als voorbereiding of leidraad voor de kunstenaar, maar vooral om diens achterliggende ideeën en wensdromen te verduidelijken en – indien nodig – in een meer heroïsche of poëtische context te plaatsen.

Naast zorgvuldig gekozen foto's zijn het vaak deze werktekeningen, detailopnames of beeldmontages die aan de grondslag liggen van vele van zijn affiches, die in de eerste plaats de sfeer van het avontuur moeten oproepen. Een aantal affiches behoort inmiddels tot de iconen uit het oeuvre van de kunstenaar, maar vele anderen zijn bij het brede publiek minder gekend.

"Ik wil altijd dat een affiche een speciale impact heeft, die veel verder gaat dan het louter informatieve. Ik gebruik de affiche om al op voorhand de "droom" te laten zien van waarmee ik bezig ben. Met de juiste schets of tekening of wat dan ook kunt ge de sfeer van het avontuur oproepen. Dat zegt veel meer over mijn oeuvre dan gewoon een uitnodigingskaartje met mijn naam en de datum er op..."

Voor de tentoonstelling en de catalogus Panamarenko Posters greep de kunstenaar terug naar een detail uit de beroemde affiche Portable Air Transport uit 1969, omdat die representatief is voor zowel zijn oeuvre als het geheel van de verzameling affiches. Het beeld vat de sfeer samen van het avontuur dat Panamarenko gedurende meer dan veertig jaar heeft beleefd, en waarmee hij de kunstwereld op volstrekt eigennuttige wijze naar zijn hand heeft gezet.

Publicatie:

Het boek Panamarenko Posters werd uitgegeven ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling in het MuHKA en werd uitgegeven door Ludion; 95 pp.

Partners / Sponsors:

Panamarenko Posters is een initiatief van het Panamarenko Collectief.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel aan de balie
- Titel in de presentatie
- Tekst in plakletters over de insert, in NL. Vertaling in FR en EN ernaast op een fiche.
- Museumspel voor gezinnen in de presentatie. Zoektocht met actieve opdrachten, in de presentatie en ter afsluiting in de must [waar de kinderen zelf een poster konden ontwerpen en ophangen]. Gebundelde opdrachten met uitleg hing in de presentatie zelf, koffertje met materialen moest opgehaald worden in de Must. Vitrine in must toonde panamarenko-poster.

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Homepage website
Website tZUID
MuHKAzine

Persaandacht:

Naast enkele aankondigingen, een mooie, rijkelijk geïllustreerde bespreking door Jan Van Hove in 'De Standaard': "Dromen in posters".

9—LONELY AT THE TOP

KLANKFFECTEN / SOUND EFFECTS

In 2008 startte op de 5de en 6de verdieping een nieuwe reeks *LONELY AT THE TOP*. De presentaties werden opgevat als een groepstentoonstelling die zich gespreid over de tijd, in zes hoofdstukken ontrolde. De rode draad doorheen deze hoofdstukken was 'klankeffecten'; in de presentaties werd geluid gebruikt als intermediair, politiek platform, communicatiemiddel, ... Het centrale werk van dit jaarprogramma was de live performance van Cornelius Cardew's *The Great Learning*, één van de meest provocatieve en enigmatische partituren uit de muziekgeschiedenis. Champ d'Action bracht voor de uitvoering hiervan 100 mensen samen in het MuHKA.

9.1 #1 Seamus Harahan

31.01.2008→09.03.2008

De Ierse kunstenaar-filmmaker Seamus Harahan verzamelt beelden uit het alledaagse straatleven en herwerkt deze tot kortfilms en experimentele documentaires. Het MuHKA toonde onder andere zijn film *Holylands* die hij deels opnam vanachter het raam van zijn huis in Republikeinse buurt Holylands in Belfast en deels op straat. De zo gefilmde beelden combineerde hij met een soundtrack van pop, r&b en Ierse folk. De muziek vormt een tegenwicht met de beelden en zorgt ervoor dat ze werken als abstracte sequenties. Tijdens de opening verzorgde Harahan om 22u30 een DJ/VJ-set in het auditorium.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Meeneemblaadje in NL en EN, in de presentatie zelf
- titelbordjes

Communicatie-instrumenten:

Homepage website
MuHKAzine

Persaandacht:

Aangekondigd in [H]ART.

9.2 #2 Wendelien Van Oldenborgh

Lecture/Audience/Camera.... een werk door Wendelien van Oldenborgh

15.03.2008→18.05.2008

Wendelien van Oldenborgh is een kunstenares uit Rotterdam die in haar oeuvre sociale relaties onderzoekt aan de hand van handleidingen van mensen in de publieke sfeer. Van Oldenborgh gebruikt vaak het format van de film waarbij ze in samenwerking met anderen aan een script werkt en een film die daaruit voortvloeit. Recente projecten van haar zijn o.a. *Maurits Script* [Casco, Utrecht, 2006], *A_C_B_Sound Track Stage* [Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, 2006] en het websiteproject www.acertainbrazilianness.net [2005]. Van Oldenborgh stelde haar werk onder andere tentoon in Apexart [New York], MAK [Wenen], Künstlerhaus [Stuttgart] en EAST [Norwich]. Momenteel werkt ze aan de films *No False Echoes* en *Maurits Films*.

Lecture/Audience/Camera is een werk van de Nederlandse kunstenares Wendelien van Oldenborgh dat gedurende maart en april 2008 in het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen [MuHKA] werd vervaardigd en getoond. Het werk bestaat uit een serie door de kunstenaar georganiseerde lezingen, die de basis vormen voor een experimentele film. Over een periode van acht weken vond zowel het proces van de productie, als de publieke presentatie van een nieuw werk plaats.

In vervolg op een format waarmee de kunstenaar al in eerdere werken experimenteerde, gebruikte Van Oldenborgh het idee van een 'filmproductie' om een serie performatieve situaties op te zetten. De locatie was hierbij het museum en de cast bestond uit de genodigde sprekers en het publiek. De lezingen werden gehouden door een kunstenaar, een curator/critica en een kunsthistoricus die allen de conventies van de lezingsituatie verruimen. *Lecture/Audience/Camera* vond plaats op de verdiepingen 5 en 6 van de tentoonstellingscyclus *LONELY AT THE TOP* *Klankeffecten*. Deze ruimtes functioneerden als set, auditorium, studio en 'screening room', waar tijdens de duur van het project het filmmateriaal van de lezingen te zien was. De film die Van Oldenborgh hiermee maakte, werd in de herfst van 2008 in het MuHKA vertoond.

Lecture/Audience/Camera was een prelude op *Keywords/behaviour*, een reeks lezingen waarin o.a. Terre Thaemlitz, Hito Steyerl, Eve Kossofsky Sedgwick en Bart Verschaffel reflecteerden op het woord 'gedrag' en die in mei startte in het MuHKA. *Lecture/Audience/Camera* opende deze reeks langs een expliciet performatieve lijn.

zaterdag 15.03.2008 – 16.30

Tanja Widmann/model

Is een kunstenares, criticus en host uit Wenen. Als publiciste levert ze regelmatig bijdragen aan *Texte zur Kunst* en *Springerin*. Recente projecten die ze als kunstenares deed waren *Lectureperformancenight* [Hebbel am Ufer, Berlin, 2007], *Blueblacksliding Constellations und Weiss* [Kunstverein, Bonn, 2007] en *Shandyismus Autorschaft als Genre* [Secession, Wenen, 2007]. Widmann werkte als curator mee aan verschillende tentoonstellingen waaronder *Blick A, Blick B. Jahresausstellung 2005/6 des Salzburger Kunstvereins* [Salzburger Kunstverein, Salzburg, 2006] en geeft les aan de Universität für Angewandte Kunst in Wenen.

zondag 13.04.2008 – 16.30

David Dibosa/respondent

Is kunsthistoricus en theoreticus en werkt in Londen. Hij heeft uitgebreid geschreven over kunst en culturele verschillen voor een brede waaier aan media van de *The Times Literary Supplement* tot *The Morning Star*. Ander werk dat van hem gepubliceerd werd is onder andere *How to Speak Borders* in de Turkse krant *Toplumbilim* [2007]. Hij is senior lesgever aan het Wimbledon College of Art, University of the Arts [Londen] en één van de onderzoekers voor *Tate Encounters*, een onderzoeksproject naar onderwerpen als migratie en nationale identiteit binnen de Britse kunst. David Dibosa werd opgeleid als curator, nadat hij een graad haalde aan de University of Cambridge en zijn PhD in kunstgeschiedenis aan de University of London.

zondag 27.04.2008 – 16.30

Ricardo Bosbaum/score

Ricardo Bosbaum is een kunstenaar en schrijver uit Rio de Janeiro die in zijn werk de sociale dimensies van culturele productie onderzoekt. Recente solotentoonstellingen en projecten waaraan hij meewerkte zijn onder andere *re-projecting* [Casco, Utrecht, 2008] en *la société du spectacle* [& NBP] [Kunstraum Lakeside, Klagenfurt, 2007], maar hij toonde ook werk in documenta 12 [Kassel, 2007]. Bosbaum was o.a. medecurator van *On Difference #2* [Kunstverein Stuttgart, 2006]. Hij verzorgde tekst voor de publicatie *Art after conceptual art* een editie van Alexander Alberro en Sabeth Buchmann [Generali Foundation, MIT Press, 2006] en hij geeft les aan het Instituto de Artes, Universidade do Estado do Rio de Janeiro.

m.m.v. Bauke Knottnerus [host], Sébastien Koeppel [camera], Ludo Engels [geluid], Sigrid Volders [make-up], Ulrike Koeppinger [mode, 15.03], Suely Rolnik [tekst, 27.04], fabrics_interseason [styling, 15.04], Marga Weimans [styling 13.04]
Partners / Sponsors: met financiële steun van de Mondriaan Stichting en CBK Rotterdam

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Meeneemblaadje in NL en EN, in de presentatie zelf
- titelbordjes

Communicatie-instrumenten:

Posterfolder
Digitale mailing [+ multipels]
Digitale mailing [lezing 2]
Homepage website
MuHKazine

Persaandacht:

Een artikel in [H]ART.

9.3 #3 Cornelius Cardew

03.06.2008→31.08.2008

In het werk van de Britse componist van experimentele muziek Cornelius Cardew [1936-1981] vloeiden muziek en beeldende kunst samen. Composities als *Treatese* [1963-1966] en *The Great Learning* [1969-1970] hangen visueel nauw samen met zijn werk als grafisch kunstenaar en uit zijn improvisatie- en groepswork spreekt een zeker bewustzijn van en verband met Flux art.

De oprichting van het Scratch Orchestra in 1969, samen met Michael Parsons en Howard Skempton, weerspiegelde hoe destijds, met de ontwikkeling van geluids- en performancekunst, de grenzen tussen verschillende disciplines vervaagden. Het orkest bestond onder andere uit beeldend kunstenaars, professionele en amateur muzikanten en academici. De composities van het orkest werden Scratch Books genoemd en konden bestaan uit tekstinstructies, collages, gevonden foto's, kaarten, kindertekeningen, ... ; deze werden tijdens de muzieksessies allemaal tegelijk geïnterpreteerd. Zowel auditieve als beeldende elementen waren hierbij belangrijk. De performances konden chaotisch en komisch zijn en wekten bij het publiek al eens negatieve reacties op; soms kwam

het zelfs tot een confrontatie met de politie.

Het Scratch Orchestra was altijd sterk politiek getint en de spanning tussen de anarchistische, liberale en communistische leden en verschillende muzikale en artistieke meningen leidde in 1971 tot de oprichting van een zogenaamd Discontent File. Dit was een dossier waarin de klachten van de orkestleden verzameld werden. Daarna nam het orkest een meer Maoïstische positie in en schreef Cardew zijn boek *Stockhausen Serves Imperialism* waarin hij zich tegen avant-garde muziek in het algemeen en de muziek van het Scratch Orchestra in het bijzonder keerde. Nadat het orkest eenmaal ontbonden was, concentreerde Cardew zich op het schrijven van protestliederen en van muziek voor het grote publiek, die tegelijk politiek gekleurd was.

De tentoonstelling op de 5de en 6de verdieping van het MuHKA was een hommage aan het werk van Cornelius Cardew en van het Scratch Orchestra en vestigde de aandacht op het verband tussen muziek, politiek en beeldende kunst in hun werk. De tentoonstelling omvatte een archief van gerelateerd materiaal uit dezelfde periode dat nooit eerder tentoongesteld werd, zoals originele manuscripten, partituren, Scratch Books, foto's en opnames van Cardews muziek. Daarnaast maakte grafisch vormgeefster Julie Peeters in opdracht van het MuHKA een ontwerp waarin ze de muziek van Cardew interpreteert, stelde filmtheoreticus Lucy Reynolds een filmprogramma samen dat permanent te zien was in de tentoonstelling. Dat bestond onder andere uit de film *Pilgrimage from Scattered Points* van kunstenaar Luke Fowler, Dziga Vertovs nauwelijks vertoonde meesterwerk *Enthusiasm* en de films van Cardews tijdsgenoten en structuralisten Malcom le Grice en Lis Rhodes die tegenover de films van een jongere generatie kunstenaars geplaatst werden.

Het hedendaagse muziekensemble Champ d'Action sloot op do 05.06.2008, de dag dat de tentoonstelling opende, met een live uitvoering van delen uit *The Great Learning* en *Treatise* twee belangrijke werken van Cardew, bij de tentoonstelling aan. Voor *Paragraph I* van *The Great Learning* ging Champ d'Action in zee met regisseur/componist Alvaro Guimaraes en het koor Novecanto uit Gent. Voor *Treatise* selecteerde Champ d'Action een groep muzikanten vanuit verschillende achtergronden – free jazz en hedendaags klassiek – die zich op deze monumentale grafische partituur uit de jaren '60 gestort hebben. Het is een monumentale en complexe grafische partituur die de autoriteit van de componist ondermijnt door – in plaats van aan te duiden hoe en wat de musicus moet spelen – te focussen op de creatieve impulsen van de uitvoerder.

Openingsprogramma van donderdag 05.06.08:

18.30 uitvoering van *Paragraph 1* van *The Great Learning*, door Champ d'Action, Alvaro Guimaraes en het koor Novecanto uit Gent --- 19.15 lezing van de musicus John Tilbury: deze las delen uit zijn binnenkort te verschijnen biografie over Cornelius Cardew en speelde stukken van zijn muziek --- 20.30 uitvoering van *Treatise*, door Champ d'Action --- 21.00 receptie opening van de tentoonstelling Deze tentoonstelling werd onderzocht en geprogrammeerd door Grant Watson i.s.m. Adrian Rifkin.

Uitvoerders Champ d'Action: Stefan Prins [klavier, elektronica en objecten], Ann Eysermans [contrabas], Kris Delacourt [gitaar en elektronica], Maarten Buyl [elektronica], Serge Verstockt [elektronica], Thomas Olbrechts [saxofoon], Peter Verdonck [saxofoon], Matthias Koole [gitaar], NN [orgel]

Partners / Sponsors:

Dit project is tot stand gekomen i.s.m. The Drawing Room [Londen] en met dank aan Horace Cardew, Stella Cardew, John Tilbury, Carol Finer, Michael Parsons, Laurie Scott Baker en Brigit Scott Baker van Music Now.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Meeneemblaadje in NL en EN, in de presentatie zelf
- Titelbordjes

Communicatie-instrumenten:

Posterfolder
Digitale mailing Cardew
Digitale reminder Cardew
Homepage website
MuHKAzine

Persaandacht:

Artikels in De Huisarts en in [H]ART.

9.4 #4 Documentarista

11.09.2008→23.11.2008

De vierde aflevering van *LONELY AT THE TOP* omvatte werk van de Nederlandse kunstenares Jasmina Fekovic [°1976, woont en werkt in Antwerpen], die opereert onder de naam Documentarista. Hoewel Fekovic opgeleid werd als documentairemaakster aan de Nederlandse Film en Televisie Academie in Amsterdam en in het verlengde daarvan ook een aantal succesvolle documentaires maakte, koos ze er al snel voor om meer ruimte voor zichzelf en voor reflectie te creëren door in te schrijven voor een studio aan het HISK. Daar ontdekte ze ook andere manieren om haar verhaal te vertellen en koos ze voor zichzelf een andere naam, Documentarista, de vrouw, die filmt en/of documenteert.

Sindsdien maakte ze onder andere het werk *Goddess* [2007] – met een gastoptreden van de experimentele filmmaakster Maya Deren. In Museum Dhondt-Dhaenens toonde ze in december 2007 de driedimensionale viewmaster installaties *Toys* en *The Unraveling* en de fotoreeks *RA*. Doelbewust werkend met de positie van de toeschouwer in een documentaire context gebruikt Fekovic altijd meerdere verhaallijnen. Maar hoewel ze volop experimenteert met de vorm van haar werk, is haar thema vaak hetzelfde: de kwetsbare, extravagante eenling en zijn moeizame plek in de wereld.

Haar nieuwe filminstallatie *Heyboer revisited*, was voor het eerst in het MuHKA te zien. Deze filminstallatie is het eerste deel van een drieluik, waarin ze de invloed van geluid/muziek op dieren onderzoekt.

Heyboer revisited

Heyboer revisited is opgenomen in het zelfgecreëerde paradijs in Den Ijp [Nederland] waar kunstenaar en zenmeester Anton Heyboer samen met zijn vier vrouwen, Maria, Lotti, Joke en Marike en hun 17 honden leefde. Vanaf zijn 36ste begon hij steeds meer te leven als een kluizenaar en de laatste twintig jaar verbleef hij ononderbroken binnenshuis. Heyboer en de vrouwen bewoonden in het omvangrijke complex elk hun persoonlijk verblijf. Hijzelf deelde dit met de herdershond Elsa. Zijn vijfde vrouw Petra woont aan de overkant van de straat en runt Antons galerie.

Jasmina Fekovic kreeg in 2001 de uitzonderlijke toestemming van zijn 'bruiden' om Heyboer te bezoeken en te filmen voor haar documentaire *Mathilde Willink Superpoes*. De twee kunstenaars begrepen elkaar volkomen en de ontmoeting leidde voor Fekovic tot haar eigen zoektocht naar een andere manier van leven. In 2008 ging Documentarista voor het eerst sinds Heyboers overlijden weer binnen in zijn kamer in het domein in Den Ijp, waar zijn hond Elsa nog steeds woont. Elke dag draaien de bruiden er als ondersteuning voor haar verdriet een bandje met Antons stem. "s Avonds stopt het bandje, want dan slaapt Ton immers. Alles, het hele gebouw en land hier is Ton. Het is net of je er de hele dag doorheen wandelt." [Joke Heyboer]

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Meeneemblaadje in NL en EN, in de presentatie zelf
- Titelbordjes

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Digitale mailing [+ De orde der dingen]
Homepage website
MuHKAzine

9.5 #5 Juan Pérez Aguirregoikoa

19.12.2008→27.03.2009

De Baskische kunstenaar Juan Pérez Aguirregoikoa [°1963] woont en werkt in Parijs. Zijn werk reflecteert een realistische, heel moderne en bijtend sarcastische humor, die we terugvinden op grote vlaggen en banners, in de vorm van aquarellen. De kunstenaar had toen geen andere plek had om iets te tonen en dit systeem leek hem het beste: gewoon de straat opgaan met een schildersdoek en zeggen wat je te zeggen hebt. Het werk van Juan Pérez Aguirregoikoa is gelaagd, zodat de toeschouwer er telkens opnieuw naar moet kijken indien hij de mix van traditionele technieken in verband wil brengen met de hyperactuele inhoud.

Juan Pérez Aguirregoikoa nam deel aan solo- en groepstentoonstellingen zoals Arco, Salvador Díaz Gallery, Madrid [2005], *Gabinete Abstracto*, Sala Rekalde, Bilbao [2005], *Tonto el que lo lea*, La casa encendida, Madrid [2005], *Puede un Heavy ser calvo?*, Art on paper, Madrid [2005], *Supersensibility*, Salvador Díaz Gallery [2005], tekeningen in BM gallery, Buenos Aires, Marin Prize Space Julio Gonzalez, Arcueil, Palais de Tokio, Paris [2004], Berlin - Istanbul vice versa, Künstlerhaus Bethanien, Berlin [2004], Gure artea, Montehermoso, Gazteiz [2004]. Voor zijn nieuwe tentoonstelling in het MuHKA projecteerde Juan Pérez Aguirregoikoa kortfilms die hij realiseerde in samenwerking met het Baskische koor. In de films zette hij teksten van hedendaagse politieke filosofen op muziek, uitgevoerd door het koor. In de expositie waren ook reeksen van zijn grafische werk te zien in de vorm van posters die zowel de filosofische teksten als de aquarellen tonen.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Meeneembladje in NL en EN, in de presentatie zelf
- Titelbordjes

Communicatie-instrumenten:

Uitnodiging
Homepage website
Website tZUID
MuHKazine

10—FoMu TENTOONSTELLINGEN

10.1 Chris Marker – Staring Back

26.09.2008→04.01.2009

organisatie: MuHKA

locatie: FoMu 4de verdieping

Met films als *La Jetée*, *Sans Soleil* en *Le Joli Mai* op zijn naam, is Chris Marker één van de belangrijkste naoorlogse filmmakers. De tentoonstelling *Staring Back* draaide echter niet om zijn films, maar om een 200-tal foto's die Marker in de loop van zes decennia maakte en die uit zijn omvangrijke archief komen. Hij maakte de zwartwit foto's, waaronder een reeks portretten, tijdens zijn omzwervingen in de wereld. De compilatie die hij hier presenteerde omvat recente, digitaal bewerkte afdrukken.

De tentoonstelling bestond uit verschillende clusters: centraal stonden de foto's die Marker nam op politiek getinte bijeenkomsten zoals de demonstraties van mei '68, de demonstraties tegen de oorlog bij het Pentagon in 1967, manifestaties in Japan en Tibet, ... Maar de tentoonstelling omvatte ook portretten van beroemde figuren zoals Fidel Castro, Salvador Dali, Simone Signoret, Akira Kurosawa en Andrej Tarkovsky en op gelijke hoogte, ook van vele anonieme gezichten. Een aparte categorie vormden de dieren [Marker is een notoir poezenliefhebber]. Sinds de publicatie van het gelijknamige *Staring Back* boek heeft Marker overigens nog een aantal nieuwe categorieën toegevoegd.

Eerder dan een retrospectief, was dit een project waarin Marker de herinnering thematiseerde en re-animeerde door bestaande beelden te confronteren met hedendaagse technologieën. Ondanks zijn gezegende leeftijd blijft Marker [geboren Christian François Bouche-Villeneuve on July 29, 1921 in Neuilly-sur-Seine], een uitzonderlijke audiovisueel dichter, een cineast die zich als een pionier blijft opstellen. In het voorjaar van 2008 spendeerde hij onder het pseudoniem Sergei Murasaki bijvoorbeeld veel tijd op de internetwereld Second Life.

De tentoonstelling, die eerder te zien was in het Wexner Center for the Arts van The Ohio State University en in het Design Museum in Zürich, werd in Antwerpen verrijkt met enkele recente werken van Marker. Met name de video-installatie *Owls at Noon* [2005] is een indrukwekkend videografisch veelluik waarin hij het gedicht *The Hollow Men* van T. S. Eliot alterneert met digitaal bewerkte stills, om te herinneren aan het onophoudelijke oorlogsleed van de voorbije eeuw.

Daarnaast genoten we het grote privilege om ook *Si j'avais 4 dromadaires*, *La Solitude du chanteur de fond*, [1966] te mogen tonen. Hij realiseerde dit werk kort na zijn grootste klassieker *La Jetee* [1962] volgens hetzelfde procédé: een gefilmde processie van fotografische beelden [meer dan 800] met een essayistische commentaarstem. Door technische redenen verdween de film al vele jaren geleden definitief uit circulatie. Marker gaf ons uitzonderlijk de toestemming om dit werk opnieuw te tonen. Marker sprak over de vertoning in de context van deze tentoonstelling zelf over 'une résurrection.'

Zo groot als de reputatie is van Marker, zo klein is het publiek dat zijn oeuvre daadwerkelijk gezien heeft. Met mondjesmaat verschijnen sinds kort enkele titels uit zijn omvangrijke filmografie op DVD.

Maar wij gaven in oktober 2008 de gelegenheid om zijn baanbrekend werk op groot scherm te ontdekken in de filmzalen van MuHKA_media.

Dat was een unieke kans want Markers films worden nog zelden openbaar vertoond. Op het programma onder andere: *La Jetée*, een SF-film, die ook een bespiegeling is over tijd, herinnering en de kracht van beelden, *Cinétracts*, een reeks unieke tijdsdocumenten over mei '68, en *Sans Soleil*, een dwingende non-fiction reflectie over beeldcultuur in postmoderne tijden.

Staring Back kaderde in de reeks tentoonstellingen met beeldcultuur als rode draad, die het MuHKA en het FotoMuseum gezamenlijk voor de 4de verdieping ontwikkelden

Publicatie:

Bij de tentoonstelling was tevens de catalogus *Staring Back* te koop.

Partners / Sponsors:

Feld

Bemiddelingsinstrumenten:

- Titel in plakletters op de muur
- Introductietekst in drie talen op de muur
- Folder over de tentoonstelling in drie talen in de presentatie, in het midden van deze folder een blaadje met alle zaalteksten [dagboekfragmenten van Chris Marker]
- Titelbordjes in plakletters bij de werken

Communicatie-instrumenten:

Persmap NL, FR, EN
Uitnodiging
Website FotoMuseum
Website tZUID
Homepage website
Digitale mailing [opening]

Persaandacht:

Artikels in '[H]ART', 'The Word magazine', 'Knack Focus' en het gespecialiseerde tijdschrift 'Filmmagie'.

11—EXTRA MUROS

11.1 De Canvascollectie

- a) [pre]selectie MuHKA: 08-09.03.2008
- b) expo in BOZAR BXL: 23.05.2008-15.06.2008

De kunstenzomer gaat voortaan door het leven onder de titel:
DE CANVASCOLLECTIE.

De Canvascollectie is een crossmediaal project waarbij de verschillende media van de VRT het publiek informeren en sensibiliseren over de rijke waaier aan beeldende kunst in Vlaanderen. *De Canvascollectie* is een selectie in fasen, waarbij professionele en niet-professionele kunstenaars per provincie voor een jury verschijnen in de hoop dat hun werk geselecteerd wordt voor de slottentoonstelling in Bozar. Het MuHKA coördineert de selectie voor de provincie Antwerpen en stelt ook het tentoonstellingsluik vanuit Antwerpen samen.

Op 15.01 lanceerde Canvas een oproep aan alle professionele en niet-professionele kunstenaars om zich in te schrijven voor de Canvascollectie. De respons was massaal. Het totaal aantal deelnemers liep uiteindelijk op tot 4610, waarvan 1280 deelnemers in Antwerpen. Wat voor het MuHKA betekende dat er tijdens het weekend van 8 en 9 maart maar liefst 3840 werken werden onderworpen aan het kundige oog van preselectiecommissies, 117 professionelen die we hiertoe bereid hadden gevonden. Het hele weekend lang was het een komen en gaan van mensen met kunstwerken onder hun arm: een wandelende stoel, kleine en grote sculpturen, foto's, tekeningen, installaties en vooral heel veel schilderijen, figuratieve en abstracte, in alle formaten. Een enkeling bracht geen object mee, maar voerde een performance uit. In dialoog met de selectieteams verdedigden de kunstenaars hun werk, de één al vuriger dan de andere, waarna ze uiteindelijk hoorden of hun werk gekozen werd. Op zondagavond maakte een team van Antwerpse kunstenaars bestaande uit Jan Fabre, Guillaume Bijl, Anne-Mie Van Kerckhoven, Dimitri Brusselmans en Jeroen Olyslaegers uit de ruim 450 werken die eerder in het weekend geselecteerd waren, een definitieve keuze. Tot diep in de nacht werd er gekeken, overlegd, opnieuw gekeken en uiteindelijk weloverwogen gekozen. De 74 geselecteerde werken maakten uiteindelijk onderdeel uit van de Canvascollectie, de verzameling kunstwerken die vanaf 23 mei in een tentoonstelling te zien waren in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel en die ook de selecties omvat die in Wiels [Brussel], Z33 [Hasselt], PMMK [Oostende] en S.M.A.K. [Gent] gemaakt werden.

Alle werken die de preselecties haalden op de diverse locaties – ongeveer 1.700 – zijn nu te bekijken op www.canvas.be/canvascollectie. Op 22 mei werd via dezelfde website bekend gemaakt welke kunstwerken in Brussel gepresenteerd zullen worden.

De canvascollectie was ook te bekijken op televisie: vanaf 15 mei volgde Canvas vijf weken lang telkens om 21.10 het parcours dat de kunstwerken hebben afgelegd en bracht het ook allerlei reportages en gesprekken over hedendaagse kunst.

Laureaten:

Michèle Matyn [oval Tragedy]; Kathleen Huys [Zonder Titel]; Kristoff Bogaerts [Beslan]

Publicatie:

De Canvascollectie – Uw kunst in beeld – 2008 uitgegeven door Lannoo;
Voorwoord door Bert Anciaux, Vlaams minister; Teksten door Johan Pas, Katrien Seeuws/Olivier Wille [tv-makers]; 267 pp.
Dit boek laat u aan de hand van 250 kunstwerken geselecteerd in het PMMK, S.M.A.K., MuHKA, Wiels en Z33 kennismaken met de rijke waaier aan actuele beeldende kunst in Vlaanderen.

Partners / Sponsors:

De Canvascollectie is een initiatief van Canvas; in samenwerking met MuHKA, PMMK, Wiels, S.M.A.K., Z33, BOZAR, BAM, CvB, KUNSTWERK[t], dko. Met steun van De Vlaamse Gemeenschap, Leon Eeckman, KBC en Rodenbach. Met de medewerking van mediapartners Radio 1 en De Standaard.

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

Persaandacht:

Een 30-tal artikels in ongeveer alle Nederlandstalige Belgische kranten en weekbladen van 'De Standaard' tot 'Humo', vanaf half januari tot eind augustus 2008. Uiteraard meerdere uitzendingen in VRT-programma's als 'Het Journaal', 'Terzake' en 'De Laatste Show'.

11.2 Antwerp Sculpture Show

12→14.09.2008

locatie: gedempte Zuiderdokken

Op initiatief van de Antwerpse galerieën voor hedendaagse kunst organiseerden het Middelheimmuseum en het MuHKA een gratis tentoonstelling met hedendaagse beeldhouwkunst op de gedempte Zuiderdokken. Met de Antwerp Sculpture Show wilde de lokale overheid de identiteit versterken van de Antwerpse kunstwereld en kunstgalerieën. Twintig kunstgalerieën, het Middelheimmuseum en het MuHKA zetten elk één werk van één kunstenaar in de kijker.

MuHKA: Daniel Knorr, *The Antwerp six or seven* [2008]

Het geheel werd vormgegeven door Luc Deleu & T.O.P. office. Het evenement liep samen met het 't Zuid Antwerp Art Weekend.

Deelnemende kunstenaars ASS:

Ellen Augustynen [Dagmar De Pooter Gallery], Manu Baeyens [Galerie van der Mieden], Tom Claassen [Lokaal 01], Koenraad Dedobbeleer [Galerie Micheline Szwaiger], Etienne Desmet [Galerie De Zwarte Panter], Jef Geys [Galerie Jamar], Thomas Hirschhorn [Platform Frac], Peter Hulsmans [Fst Forward], Daniel Knorr [MuHKA], Bernd Lohaus [LLS 387 vzw], Pol Matthé [Maes & Matthys Gallery], Philip Metten [Galerie Annette De Keyser], Sofie Muller [Geukens & De Vil], Samir Mougas [Vandaele Editie], Nadia Naveau [Base-Alpha Gallery], Manfred Pernice [Stella Lohaus Gallery], Sick Sculpture [Middelheim Museum], Kerry Skarbakka [Fifty One Fine Art Photography], Timan [McBride Fine Art], Filip Vervaeke [Galerie Annie Gentils], Tim Volckaert [1st Floor Gallery Ottilia Pribilla], Franz West [Tim Van Laere Gallery]

Partners:

Middelheimmuseum, Antwerpse Galeries

Communicatie-instrumenten en Persaandacht:

zie Seizoensopening

11.3 René

Vanaf 16.10.2008

locatie: Europees project met 80 voorstellingen in binnen- en buitenland met première op 16.10.2008 in Minard Schouwburg Gent

René Heyvaert [°1929-1984] was een Belgisch architect en beeldend kunstenaar die vooral actief was in de conceptuele kunst, de mail-art en de architectuur. Hij drong in zowel zijn beeldend werk als in zijn architectuur de vorm op aan het materiaal. Zo deed hij minimale ingrepen op alledaagse voorwerpen waardoor hun functie in vraag werd gesteld en toonde hij de plaats van de dingen. Het werk van Heyvaert werd – volkomen onterecht – pas bekend na zijn plotse dood. René Heyvaert was ook de oom van theatermaker Pol Heyvaert – die faam verwierf met zijn vorige productie Aalst, over het assisenproces n.a.v. een familiedrama in Aalst. In een coproductie van het kunstencentrum Campo met het MuHKA, dat recent werk van René Heyvaert verwierf, maakte Pol Heyvaert de voorstelling René. Hierin geven drie acteurs vorm aan het grillige karakter van de beeldend kunstenaar/architect. De voorstelling startte met een expositie van Heyvaert in een tentoonstellingsruimte die zich uiteindelijk ontpopte tot theaterscène.

Een theaterstuk over een kunstenaar als René Heyvaert verdiende een bijzondere scenografie. In kunstenaar Koen van den Broek vond het MuHKA de geknipte persoon om deze te verzorgen. Begon Heyvaert zijn carrière als architect om van daaruit richting de beeldende kunst te evolueren, dan haalde ook Van den Broek zijn bachelor als ingenieur in de architectuur voordat hij zich op de schilderkunst toelegde; net als Heyvaert heeft Van den Broek in zijn beeldend werk een manier van architecturaal denken behouden. Bovendien is er een cross-over in gemeenschappelijke referentiepunten; zo hebben ze allebei een voorkeur voor de Amerikaanse kunstenaarsscene van de jaren '60 met kunstenaars als John Baldessari, Richard Tuttle en Barnett Newman. Van den Broek ontwierp de ruimte in nauwe samenspraak met Pol Heyvaert en de acteurs en in de geest van René Heyvaert. Hij onttrok René aan theater puur sang en bracht Heyvaerts werk opnieuw tot leven.

Film:

Er werd een opname [6'] gemaakt door Maria De Muynck van een gesprek tussen Bart De Baere, Pol Heyvaert en Koen Van den Broek over het theaterstuk 'René'. Dit filmpje werd o.a. getoond in de lobby van NTG voorafgaand op voorstelling van 'René'.

Partners / Sponsors:

Een co-productie Campo-MuHKA.

Communicatie-instrumenten:

Homepage website
MuHKAzine

Persaandacht:

Artikels en aankondigingen in 'H]ART', 'De Morgen', 'De Standaard', 'Zone 09' en 'Elle België'.

11.4 Brussel Biënnale 1

19.10.2008→04.01.2009

locatie: premetrostation Anneessens

Brussel, het algemeen erkende internationale centrum van de eengeworden Europese Gemeenschap, was in 2008 aan een eerste biënnale voor hedendaagse kunst toe. Met bijdragen van meer dan 40 internationale, omvatte de biënnale tentoonstellingen van verscheidene instellingen voor experimentele kunst, die worden gepresenteerd in twee verlaten gebouwen langs de Brusselse Noord-Zuid Verbinding. Deze kloppende ader doorheen de stad was een van de eerste manifestaties van modernisme die zich in de stad nestelden... een modernistische opwelling die destijds werd aangemoedigd door Expo '58. Brussel Biënnale 1 opende op 19 oktober 2008, of exact vijftig jaar na het einde van deze grote manifestatie in 1958. Het voormalig Postsorteercentrum aan het station Brussel-Zuid en het premetrostation Anneessens vormden de kern van deze stedelijke tentoonstelling die verscheidene complexiteiten van moderniteit omarmde.

De eerste editie van de *Brussel Biënnale* bestreek een veelheid aan instituten en projecten die allen waren ondergebracht onder de overkoepelende opzet die werd uitgedacht door haar Artistiek Directeur, Barbara Vanderlinden. Ze was het resultaat van een samenwerking die de traditionele grenzen tussen biënnales, tentoonstellingen, instellingen, curatoren en kunstenaars overschreed. Het was haar bedoeling om daarbij radicaal af te stappen van het proces waarin kunstwerken worden geproduceerd, gepresenteerd, verspreid en gecontextualiseerd. Met oog voor de cruciale rol van zowel oude als ontlukende instellingen, streefde deze biënnale ernaar hedendaagse kunst te presenteren als een tentoonstelling die door een netwerk van organisaties voor beeldende kunsten wordt ontwikkeld en gecureerd.

Het MuHKA werd samen met Extra City, Centrum voor Hedendaagse Kunst - Antwerpen; B.P.S.22, espace de création contemporaine de la Province de Hainaut - Charleroi, BAK, basis voor actuele kunst; Van Abbemuseum - Eindhoven; Witte de With, Centrum voor Hedendaagse Kunst - Rotterdam, Drik, Images, Communication & Information Technology - Dhaka en L'appartement 22 - Rabat uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan deze manifestatie. In de bijdrage van het MuHKA, Horizon, Underground, stond het oeuvre van Luc Deleu and T.O.P. office centraal, omringd door werk van ondermeer Vaast Colson, Eric Convents and Roger Steylaerts, Leo Frenssen, Nick Goyvaerts, Le Corbusier, Gordon Matta-Clark, Paul Otlet, Michelangelo Pistoletto and Cittadellarte, Juliaan Schillemans, Hans Theys, Joëlle Tuerlinckx, Nicolas Uriburu, Hans Wuyts.

Deze tentoonstelling, geconcipieerd door Bart De Baere, vond plaats in het Pre Metro Station, Cultuurcentrum Anneessens.

Symposium:

Orban Space: A Public Seminar on Architect and Urbanist Luc Deleu
18.10.2008

In Pre Metro Station Anneessens, georganiseerd door The Platform, Doctorate in the Arts, The Brussels model. Video gerealiseerd door Chris & Nick Goyvaerts; duurtijd: 1u54; klank, kleur

Spreekers: Barbara Vanderlinden, Bart De Baere, Hans De Wolf en Wouter Davidts [The Platform VUB]; Hans Theys [Kunsthistoricus], Bernard Colenbrander [TU Eindhoven] en Guy Châtel [RUG]

Publicatie:

"Re-used Modernity"; gepubliceerd naar aanleiding van de Brussels Biennial; 327 pp., Engelstalig, door Verlag der Buchhandlung Walther König, Köln

In het kader van deze eerste biennale werd door Walther König een Engelstalig boek uitgegeven waarin vijf teksten gewijd aan de MuHKA-expo in het CC Anneessens: 'Horizon & Underground: A Project on the Conditions Under Which "Making the World a Better Place" Has a Positive Sens' door curator Bart De Baere, 'Juliaan Schillemans, Plans for the Organisation of the World: a Global Complex of Cities' door Jos Vandenbreeden, 'Pantopia in Utopia: The World City of Paul Otlet' door Wouter Van Acker; 'Orbanistisch Manifest' van Luc Deleu en 'Orban Space: A Conversation on the Work and Practice of Architect and Urbanist Luc Deleu' neerslag van een gesprek tussen Wouter Davidts, Hans De Wolf en Barbara Vanderlinden.

Partners / Sponsors:

Dit project is een co-productie tussen Brussels Biennial vzw, MuHKA en T.O.P. office in samenwerking met Het Platform, Doctoraat in de kunsten, Het Brussels model en Sint-Lucas Stichting.

Bemiddelingsinstrumenten:

- Aanleveren van lijst van werken voor titelbordjes: vormgeving door biennale
- Aanleveren van titel, vormgeving biennale
- Introductietekst op de muur in drie talen[op A4 papieren]; vormgeving biennale
- Teksten per kunstenaar, aangeleverd door Liliane, vormgeving biennale

Communicatie-instrumenten:

Homepage website
Digitale mailing
Aankondiging/adv MuHKazine

Persaandacht:

Belgische Frans- en Nederlandstalige kranten rapporteerden meerder malen over dit evenement [in totaal ongeveer 30 artikels]. Over de bijdrage van het MuHKA schreef 'Le Soir' lovend dat 'het MuHKA in het pre-metrostation Anneessens een mooie reflectie bood op de moderniteit, vertrekkend van zijn eigen collectie'.

11.5 Cultuurstraten in Antwerpen

Uw eigen straat of woonkamer als podium waar artiesten zorgen voor een exclusieve voorstelling waar u nog lang over zal kunnen napraten. Dat is een cultuurstraat. 20 en 27.09 en 11.10.2008

locatie: Berchem, Deurne, Hoboken

Opsinoren, de Antwerpse Cultuurcentra en de districten Berchem, Deurne, Hoboken en Ekeren sloegen de handen in elkaar en creëerden CULTUURSTRATEN, een nieuwe culturele aanvulling bij het rijke buurtleven dat Antwerpen kent. Op maandag 9 juni stelden de partners dan ook met trots het menu voor waaruit maar liefst veertig bewonersgroepen konden kiezen om hun straatfeesten tussen eind augustus en midden oktober op te kruiden.

Een CULTUURSTRAAT is een straat waar door samenwerking tussen verschillende stedelijke diensten [Sociale Zaken, Cultuur en Sport en de Districten] een cultuurfeest op straatniveau wordt georganiseerd. Op deze manier willen de partners doormiddel van een doorgedreven samenwerking gemeenschapsvormend werken en cultuursprekend aan de slag gaan.

Er werd dan ook op zoek gegaan naar projecten die een unieke culturele beleving in zich droegen. Kleine theatervoorstellingen speciaal voor de straat gemaakt, interactieve muziekprojecten die buurtbewoners aan het dansen krijgen, poëtische installaties die bewoners mentaal doen struikelen, intieme vertellingen en magische filmprojecten.

Dertig projecten in totaal van mensen en organisaties als Hanneke Pacuwe, Rik Mercelis, Laika, Trix, MuHKA, Peter-Holvoet Hanssen, HETPALEIS, Jokke Schreurs, de gebroeders Clement, Sadig S. Gibril, ...

Dertig projecten waaruit veertig bewonersgroepen er telkens drie konden kiezen: een voorgerecht, een hoofdschotel en een nagerecht.

Dertig projecten die tegelijkertijd laagdrempelig en betoverend waren.

Het MuHKA stelde werken uit de collectie op ten huize van bewoners te Berchem, Hoboken en Deurne.

Deze acties kenden een groot succes.

Berchem: 20.09.2008

Wim Delvoye, Bruce Nauman, Jan Fabre, Goele De Bruyn, Ria Pacquée, Hubert Kiecol, John Körmeling, Bert De Beul, David Claerbout, Hermann Pitz, Bernard Pagès en Sergei Bratkov.

Deurne Dorp: 27.09.2008

Christophe Terlinden, Charif Benhelima, Hicham Benohoud, Wim Delvoye, Kate Blacker, Goele De Bruyn en Ben Vautier

Hoboken De Zwaantjes: 11.10.2008

Hermann Pitz, Sergei Bratkov, Jan Fabre, Yu Peng, Hubert Kiecol, Bert De Beul, Bill Woodrow, Wim Delvoye, Goele De Bruyn, Bernard Pagès en Robert Zandvliet

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

Persaandacht:

Korte aankondigingen in de 'Gazet van Antwerpen' en enkele lokale krantjes.

12—EVENEMENTEN / SYMPOSIA / REEKSEN LEZINGEN

12.1 Redactievergadering Afterall

van donderdag 31.01.2008→02.02.2008

locatie: MuHKA

met Charles Esche, Pablo Lafuente, Stacey Allan, Mevr. Grondlund, Tom Lawson,
Dieter Roelstraete

12.2 SYMPOSIUM PACKED

[Platform Archivering en Conservering van Kunstcreaties op Elektronische en
Digitale dragers]

AUTEURSRECHTEN IN CULTUUR. VAN LUSTEN NAAR LASTEN?

Studiedag voor de cultureel erfgoed en kunstensector

WO 25.06.2008 – 10.00→18.00

locatie: auditorium

Welke rol spelen intellectuele eigendomsrechten in het totstandkomen van mediakunst? Wat zijn de risico's voor musea die kunst aankopen waarin found footage verwerkt is? Bestaan er alternatieve modellen voor de traditionele ontsluiting van audiovisueel erfgoed? Moet alle kunst onder Creative Commons licenties verschijnen?

PACKED organiseerde op 25 juni 2008 een studiedag in het auditorium van het MuHKA [Antwerpen] waarbij onder meer bovenstaande vragen aan bod kwamen. Steeds meer kunstenaars krijgen te maken met restricties van intellectuele eigendomsrechten bij de productie en distributie van hun mediakunst. Ook instituten verantwoordelijk voor het behoud van deze kunstvorm hebben worden geconfronteerd met een strikte auteurswetgeving. Mag je als erfgoedinstelling zomaar gedigitaliseerde werken online publiceren? Het Koninklijk Belgisch Filmarchief mag kunstwerken met het oog op conservering van drager of formaat veranderen, maar andere instituten hebben hier moeilijk te verkrijgen toestemming voor nodig. Deze problematiek stopt niet bij de landsgrenzen. Ook internationaal worden projecten gestart om informatie over kunst en erfgoed via het Internet naar de burgers te brengen. Deze studiedag inventariseerde waar zich problemen voordoen en mogelijk een aanzet geven tot het herzien van de bestaande praktijken en het verhelderen van de wetgeving. Enkele juristen situeerden de problematiek en gingen waar mogelijk in op oplossingen of work arounds. Een aantal Vlaamse kunstenaars gaven nadien in korte presentaties aan hoe zij in de praktijk omgaan met auteursrechten, en of ze dit als lust of last ervaren. Wat zijn hierbij hun overwegingen en behoeftes, volgens welke principes kan en mag hun werk gedistribueerd worden?

12.3 SYMPOSIUM PACKED - TEN MINSTE HOUDBAAR TOT ... ?

STUDIEDAG OVER DE BEWARING VAN ANALOGIE EN DIGITALE DRAGERS

Praktische tips voor de cultureel erfgoed- en kunstensector

DI 28.10.2008 - 10.00→17.00

locatie: Filmzaal MuHKA_Media

Moet je handschoenen dragen wanneer je met film omgaat? Kan je een videoband best staand of liggend bewaren? Moet je vinyl-lp's digitaliseren? Hoe lang gaat een CD-R mee? Wat als de monitors uit een installatiekunstwerk aan vervanging toe zijn? Bestaat het optimale klimaat voor de opslag van een harde schijf?

PACKED organiseerde op 28 oktober 2008 een studiedag in de filmzaal van MuHKA_Media [Fotomuseum Antwerpen] waarbij onder meer bovenstaande vragen aan bod kwamen. De conservering van mediakunst verschilt van het behoud van ander erfgoed omwille van de specificiteit van zijn dragers. In tegenstelling tot een schilderij tonen dragers niets van hun visuele inhoud, tenzij je ze door compatibele afspelerapparatuur haalt. Bij veel van deze dragers [filmpellicule, videobanden, vinylplaten, ...] vermindert echter de kwaliteit telkens men ze afspeelt. Naast dit soort slijtage kunnen deze dragers ook ten prooi vallen aan het verdwijnen van hun afspelerapparatuur. Factoren als te hoge temperatuur, vochtigheidsgraad, lichtinval, ... versnellen het verouderingsproces van analoge en digitale dragers. Vochtigheid kan schimmelvorming veroorzaken, hitte zorgt ervoor dat de behuizing van de drager vervormt. Hoe kan je dan voorkomen dat er iets misgaat? En wat te doen indien de drager al beschadigd is? Kan je het werk dan nog redden? Hoewel een goede conservering begint met weinig ingewikkelde principes leert de praktijk dat kunstenaars niet steeds op de hoogte zijn van de correcte richtlijnen. Bij de bewaring van hun analoge of digitale media handelen zij vaak naar eigen goeddunken. De uitwisseling van informatiebronnen en praktische kennis verloopt momenteel stroef omdat professionals en artiesten geen kennisplatform delen. Met deze studiedag wou PACKED een deel van deze ontbrekende kennis aanreiken door mediakunstenaars in contact te brengen met experts uit het veld. De uitwisseling van eenvoudige, praktische richtlijnen rond de conservering en archivering van [kunst op] analoge en digitale dragers die zelf realiseerbaar zijn, stond centraal. De richtlijnen werden waar mogelijk geïllustreerd met uitgewerkte cases.

PACKED fungeert in Vlaanderen als kenniscentrum, in de eerste plaats gericht op kennisontwikkeling en -uitwisseling rond de inventarisering, conservering en ontsluiting van audiovisuele kunst en erfgoed. PACKED vergaart onder meer door deelname aan Europese en internationale projecten informatie in een breed kader. Deze studiedag biedt een kans tot het uitwisselen van informatiebronnen en collectief delen van praktische kennis rond het bewaren van analoge en digitale dragers.

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

12.4 Time Canvas 2008: Circuit bending

zondag 24.08.2008 [14.00→19.00]

locatie: MuHKA

Voor de vierde keer sloeg Champ d'Action en het MuHKA de handen ineen voor Time Canvas, een festivaldag voor hedendaagse muziek en beeldende kunst. Rode draad dit jaar was circuit bending, het kortsluiten van elektronische circuits in apparaten met luidsprekertjes, zoals vertaal-computers, elektronisch speelgoed en heuse synthesizers. Het programma omvatte optredens, installaties en workshops. [Speciaal voor kinderen organiseerde Aifoon een workshop van 19 tot 22.08. Circuit bending ontstond zo'n 40 jaar geleden en slaat op het kortsluiten van elektronische circuits in apparaten met luidsprekertjes, gaande van vertaalcomputers en elektronisch speelgoed tot heuse synthesizers. De 'bender' ontmantelt het apparaat en legt zo de printplaten en geïntegreerde schakelingen bloot. Daarna kan hij door aanrakingen met zijn vingers de circuits kortsluiten, waardoor een amalgaam van piep- en kraakgeluiden ontstaat. Via een intuïtief 'trial and error' proces leert hij de klanken manipuleren en tot op zekere hoogte beheersen. Circuit bending verschilt vrij sterk van de elektronica die we kennen uit de avant-garde muziek. Die werd sinds de jaren 1950 aan een hoog tempo ontwikkeld door informatici en ingenieurs, en is bijgevolg bijzonder complex geworden voor componisten en uitvoerders. De intuïtieve zoektocht naar klanken in circuit bending ligt daarentegen open voor muzikanten zonder een opleiding tot tooningenieur en zelfs voor volkomen leken.

Een aantal muzikanten en componisten bouwde series van bending-instrumenten. De Kraakdoos van het Nederlandse Steim, die al te horen was op eerdere edities van Time Canvas, is hiervan een mooi voorbeeld. Deze keer organiseerde Champ d'Action tijdens Time Canvas een heus hommageconcert met kraakdozen. Geluidskunstenaar Tim Vets creëerde bovendien speciaal voor de gelegenheid een Champ-synthesizer, die tijdens het festival in primeur te koop was. Aifoon verzorgde in het kader van het festival een workshop voor jongeren rond circuit bending. De klanken die met oude toestellen gecreëerd zijn, werden gekoppeld aan beelden en ingezet als personage[s] of klankdecor in een zelfgemaakte film of installatie die tijdens het festival ook naar voren gebracht werden. Time Canvas sloot af met de uitvoering van Treatise, één van de composities van Cornelius Cardew, door alle muzikanten die eerder op de dag al optraden.

Kris Delacourt en Tim Vets gaven respectievelijk een workshop Gebruik van de no input mixing table en Programmeren van digitale chips + 1 bit synth. Het programma omvatte verder o.a. Sequitur voor Toy piano en electronics van Karlheinz Essl, Piano pieces for prepared piano van John Cage, uitgevoerd door Yutaka Oya en installaties van Dijn Sanders, Tim Vets en Gijs Gieskens

Partners / Sponsors:

Time Canvas werd georganiseerd door Champ d'Action i.s.m. het MuHKA

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

Digitale mailing

MuHKAzine

12.5 Seizoensopening

11→14.09.2008

locatie: MuHKA en Gedempte Zuiderdokken

tZUID in Antwerpen kent een unieke concentratie van plekken voor beeldende kunst: het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het FotoMuseum, het ModeMuseum, het MuHKA en tal van gerenommeerde galleries.

Van 11→14 september organiseerden de musea *tZUID ANTWERP ART WEEKEND*, een feestelijke vierdaagse rond beeldende kunst met een reeks openingen, tentoonstellingen, concerten, films en tal van andere activiteiten zoals een museumontbijt en workshops voor kinderen.

Tegelijkertijd opende op de Gedempte Zuiderdokken de Antwerp Sculpture Show, een initiatief van de Antwerpse galleries in samenwerking met MuHKA en Middelheimmuseum [zie EXTRA MUROS].

Programma MuHKA

donderdag 11.09.2008

18.00→22.00 opening ANTWERP SCULPTURE SHOW [Gedempte Zuiderdokken]

19.00→23.00 opening DE ORDE DER DINGEN

Lezing Reload Currywurst door Joachim Schmid [D]

LATT soundeffects #4 Documentarista

Audio-installatie ULTRA LIGHT PIANO PIECE FOR MuHKA van Stefaan Quix [B]

20.00 Film OFF THE ROAD [MuHKA_media]

21.00 Concert BARKIN' [MuHKA FE]

22.00 DJ OPIKI OOKAMI [MuHKA FE]

VR 12.09.2008

10.00→17.00: Audio-installatie ULTRA LIGHT PIANO PIECE FOR MuHKA van Stefaan Quix [B]

10.00→17.00 RAMSJVERKOOP museumpublicaties

19.00 Film: DE ORDE DER DINGEN – About Time – Arthur Lipsett retrospective [M_m]

ZA 13.09.2008

10.00→18.00 Verkoop: RAMSJVERKOOP museumpublicaties

10.00→18.00 Museumspel voor jong en oud.

10.00→18.00 Audio-installatie ULTRA LIGHT PIANO PIECE FOR MuHKA van Stefaan Quix [B]

ZO 14.09.2008:

10.00 MUSEUMONTBIJT met aansluitend rondleidingen vr volw en workshops vr kids

Partners:

Middelheimmuseum, Antwerpse Galleries

Communicatie-instrumenten:

Sticker tZUID

Banner tZUID

Banner De orde der dingen

Placemat

Folder
Persbericht
Persmap tZUID
Uitnodiging De Orde Der Dingen
Uitnodiging Documentarista
Persmap De orde der dingen
Persbericht De orde der dingen
Digitale mailing De orde der dingen
MuHKA_media folder filmprogramma De orde der dingen
MuHKAzine
Homepage website
Website tZUID

Persaandacht:

Een speciale bijlage van [H]ART en artikels in alle Vlaamse kranten. Het weekblad 'Humo' selecteerde het Antwerp Art weekend als "het beste van de week".

12.6 Lezingenreeks sleutelwoord "Gedrag" / keyword "Behaviour"

start herfst 2008

locatie: MuHKA

In zijn baanbrekend boek *Keywords: A Vocabulary of Culture and Society* geeft de Marxistische academicus Raymond Williams een omschrijving van een reeks woorden die betrekking hebben op cultuur en de inrichting van onze maatschappij. In de lezingenreeks die het MuHKA in 2007 organiseerde was het woord 'cultuur' de leidraad; in 2008 borduurden we hierop voort met een aantal gesprekken en presentaties die focussen op de term 'gedrag' [behaviour]. Williams herleidt 'behaviour' tot de 15de eeuw en het woord 'behabben' [bevatten, hebben, houden]; destijds had het in de eerste plaats betrekking op goed gedrag en hoe zich moest gedragen in gezelschap. Later kwam daar een morele bijklank bij [het tegenovergestelde van zich goed gedragen is immers het zich slecht gedragen] die ook inhield dat er gevolgen waren: beloning of bestraffing. In de 19de eeuw ontstond dan weer het behaviorisme, de tak binnen de psychologie die een systeem bedacht om het gedrag van mensen en dieren objectief te meten. De discussie rond gedrag veranderde opnieuw toen de performancepraktijk in de jaren '80 en '90 ons begrip van gender en identiteit veranderde. De idee daarachter was dat er niet zoiets bestaat als normaal gedrag en dat elk gedrag in feite performance is. Recentere theorieën gaan dan weer meer in op de betekenis van het woord in politieke context, op hoe we de maatschappij organiseren, hoe we spreken.

In de lezingenreeks in het MuHKA werd gefocust op het gedrag van mensen in een museumomgeving, maar ook op de conventies bij debatten en gesprekken – zoals binnen dit programma – waar de tentoongespreide kennis vaak een hiërarchie in macht weerspiegelt. Aan de hand van gesprekken tussen mensen uit de kunstwereld, de performancepraktijk, de modewereld, de psychoanalyse... werd het begrip 'gedrag' van verschillende kanten bekeken. We hadden aandacht voor de verschillende manieren waarop mensen zich uiten, gaande van de zelfportretten binnen de kunstgeschiedenis tot het werk van modeontwerpers; we keken naar groepsgedrag en de spanning die dit kan opleveren met hoe een individu zich uit; en we gingen in op nieuwe categorieën van normaal en marginaal gedrag die de maatschappij uitvond om de identiteit van mensen te bepalen.

DO 09.10.2008 – 20.00 - Hito Steyerl

Hito Steyerl is kunstenares en schrijver en woont in Berlijn. Haar filmische en geschreven essays gaan over kwesties als globalisatie, verstedelijking, racisme en nationalisme. Werk van haar werd onder andere getoond in de Berlijn Biënnale, Manifesta 5 en Documenta 12. Haar lezing, 'The ornament of multitude', gaat over hedendaagse vormen van productie en over lichamelijke houdingen en gebaren in film. Ze vergeleek haar eigen werk met de tekst 'The ornament of mass' van Siegfried Kracauer en gebruikte daarbij filmfragmenten van Mikhail Romm, Bob Fosse, Mel Brooks en Busby Berkeley.

> lezing in het Engels

DO 23.10.2008 – 20.00 - Lecture/Audience/Camera – Wendelien van Oldenborgh

Wendelien Van Oldenborgh is kunstenares en woont in Rotterdam. Haar films handelen over communicatie en interactie tussen individuen, vaak tegen de achtergrond van een unieke [publieke] locatie. Haar werk was onder andere te zien in Casco Projects, Van Abbe Museum en Witte de With.

In proloog op Sleutelwoorden/gedrag gaf het MuHKA Van Oldenborgh een productie-opdracht. In het voorjaar registreerde ze een reeks 'georchestreerde' lezingen van Tanja Widman, David Dabosa en Rocardo Bosbaum. Het verzamelde filmmateriaal verwerkte ze tot de compilatie Lecture/Audience/Camera. De film werd voor de eerste keer vertoond met een introductie van de kunstenares.

> film en introductie in het Engels

DO 06.11.2008 – 20.00 - Bart Verschaffel

Bart Verschaffel is professor aan de faculteit van Architectuur en Stadsplanning aan de Universiteit van Gent. Hij werd bekend met kritische geschriften over architectuurtheorie en kunsthistorische analyses, waaronder een studie over portretkunst. Zijn colleges aan de universiteit gaan over architecturele theorie en kritiek en Verschaffel publiceert op het gebied van culturele filosofie, architectuur en- kunst theorie en esthetiek. Recente publicaties zijn 'De school als ontwerpogave, Schoolarchitectuur in Vlaanderen, Van Hermes en Hestia. Teksten over architectuur en Essais sur les genres en peinture. Nature morte, portrait, paysage. In zijn lezing Over paniek, wilde gebaren, en onmogelijke ruimtes in de prenten van Giambattista Piranesi had Verschaffel het over Piranesi die zijn archeologische reconstructies voor-zien heeft van 'bewoners'. De staffage is zeer eigenzinnig, belangrijk, en bepalend voor de betekenis van de beelden.

> lezing in het Nederlands.

DO 20.11.2008 – 20.00 - Terre Thaemlitz

Terre Thaemlitz is een politiek commentator, schrijver en multimedia producer en woont in Kawasaki. Zijn werk combineert op kritische wijze thema's als identiteit politiek, gender, seksualiteit, klasse, linguïstiek, etniciteit en ras. Thaemlitz heeft vijftien solo albums uitgegeven en 12 inches en video werken. Zijn teksten over muziek en cultuur zijn internationaal gepubliceerd in enkele boeken en academische bundels. Thaemlitz gaf een multimedia presentatie waarin hij onderzoekt wat het betekent een 'lastpost' te zijn in termen van identiteit en gedrag. Aan de hand van power point- en diaprojecties hield hij een monoloog gebaseerd op materiaal van zijn binnenkort te verschijnen boek Nuisance: writings on identity jamming and digital audio production [gepubliceerd door b-books].

> lezing in het Engels

DO 04.12.2008 – 20u - Maria Pask

Maria Pask is kunstenares en woonachtig in Amsterdam. Ze werkt aan projecten die de natuur van collectieve creativiteit interpreteren. Ze maakt beeldhouwwerken, films, scripts en performances waarin ze anderen laat participeren en zich buigt over sociale structuren zoals religie – en hoe deze het gedrag van mensen bepalen. Haar werk was onder andere te zien in de Centre international d'art et du paysage de l'île de Vassivière, White Columns, New York en de Muenster Sculpture Project 07. In samenwerking met 'If I can't dance I don't want to be part of your revolution' bracht Pask een lezing over de vier V's in biologie – Voeden, Vechten, Vluchten en Vruchtbaarheid. Samen met drie amateur acteurs en op basis van een script, maakt zij een performance-achtige situatie, die de lezing deed uitgroeien tot een theaterevenement.
> lezing in het Nederlands

Verwacht: 14.02.2009:

Liam Gillick in gesprek met Monika Szewczyk [hoofd publicaties - Witte de With]

Partners / Sponsors:

Met steun van Volksuniversiteit Maurits Sabbe en Stichting Evens

Videografie:

De lezingen werden steeds opgenomen, duurtijd ca. 1u.

Communicatie-instrumenten:

Posterfolder

Persbericht NL, FR, EN

Persbericht Terre Thaemlitz

Homepage website

Website tZUID

Digitale mailing algemeen programma

Digitale mailing [keywords lijst] Wendelien + programma

Digitale mailing Wendelien [lezing 2] van Volksuniversiteit Maurits Sabbe

Digitale mailing [keywords lijst] reminder Bart Verschaffel

Digitale mailing [keywords lijst] Terre Thaemlitz

Digitale mailing [keywords lijst] reminder Maria Pask

MuHKazineg

Persaandacht:

[H]ART kondigde een week voor de start de volledige lezingenreeks aan.

13—CULTURAL WAREHOUSE & SURPRISES

13.1 Boekpresentatie Koen van den Broek

20.03.2008 – 18.00

Op de vernissage op 20.03 [20u30] werd ook de nieuwe publicatie *Angle* voorgesteld, gewijd aan het ensemble van werken dat Van den Broek in het voorjaar van 2007 in White Cube in London tentoonstelde; in deze publicatie zijn teksten opgenomen van Van den Broek zelf, alsook van MuHKA-curator Dieter Roelstraete, die de presentatie inleidde met een korte lezing rond het thema 'aarde', dat een belangrijke rol speelt in het werk van Van den Broek.

13.2 Voorstelling tweede editie van de map Multipels A4

donderdag 10.04.2008 – 19.00→21.00

locatie: MuHKA FE

A4 is een map met acht multipels op A4-formaat die in een oplage van 60 exemplaren verscheen en samengesteld werd door kunstenaar Lode Geens. Die nam het initiatief voor dit project uit een passie voor kunstwerken die in een beperkte oplage verschijnen, ook wel multipels genoemd.

Op donderdag 10 april werd de tweede editie van A4 voorgesteld en werden tegelijk de werken uit de map tentoongesteld. Tevens bestond de mogelijkheid een exemplaar van A4 te kopen [€65]. Hans Theys las bij deze gelegenheid een gedicht voor.

De tweede editie van A4 bevat:

een opgehoogde print van Kati Heck; een uitgeknipte letter uit het eigen alfabet van Guy Rombouts; een brief en bijhorende dvd van Lode Geens; een foto van een interventie in de Singel door Timothy Segers; enkele woorden van Hans Theys; zand en een pamflet in vacuüm zak van Danny Devos; een zeefdruk van Dennis Tyfus; een fotokopie met coördinaten van Philippe Van Wolputte.

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing

Homepage website

13.3 Eéndagstentoonstelling

donderdag 10.04.2008

locatie: MuHKA FE

met werken van participerende kunstenaars [Kati Heck, Guy Rombouts, Lode Geens, Timothy Segers, Hans Theys, Danny Devos, Dennis Tyfus, Philippe Van Wolputte], performance door Danny Devos en voordracht door Hans Theys. Videografie: Video gerealiseerd van het gebeuren door Christine Clinckx.

13.4 Lezing Jagdish S. Gundara en Jan Van Alphen

zaterdag 12.04.2008 – 14.00

locatie: auditorium

De lezing Stellingen omtrent een tentoonstelling naar aanleiding van de tentoonstelling SANTHAL FAMILY Stellingen omtrent een Indiase sculptuur, werd – in samenwerking met het MuHKA - georganiseerd door de Evens Stichting. Professor Emeritus Jagdish S. Gundara, UNESCO Chair in Intercultural Studies and Teacher Education, stond tot voor kort aan het hoofd van het International Centre for Intercultural Studies [ICIS] Institute of Education, University of London. Sinds geruime tijd werkt hij nauw samen met de Evens Stichting. Hij droeg zijn visie voor rond de interculturele aspecten van Indiase kunst. Prof. J. Gundara werd geboren in Kenia van Indische ouders. Zijn eigen jonge ervaringen brachten hem tot unieke inzichten in zowel de problemen als de mogelijkheden die de relaties tussen culturen kunnen voortbrengen.

In antwoord hierop sprak Jan Van Alphen, directeur van het Etnografisch Museum te Antwerpen. Hij studeerde Oosterse filologie met specialisatie Indische talen aan de Universiteit in Gent. Hij deed een postgraduaat aan de Universiteit van Bombay over het Natya Shastra, een leerboek over dans, muziek en toneel uit 100 v.Chr., en deed antropologisch onderzoek bij de autochtone volken van Centraal India [de Gonds]. Hij was wetenschappelijk assistent aan de afdeling India van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis te Brussel en realiseerde ettelijke tentoonstellingen, documentaires, radio-uitzendingen enz. In 2000 ontving Dhr. Van Alphen de Scientific Award van de Belgian-Indian Chamber of Commerce voor 25 jaar inzet ter promotie van de Indiase cultuur. de lezing was in het Engels.

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing

Homepage website

13.5 Screenings Michael Curran

ZO 13.04.2008 – 18.30

NIGHTWATCHMAN – ROLL IT BACK [2005; 17'] van Michael Curran en Louisa Minkin

ZO 27.04.2008 – 18.30:

DISCLAIMER [1993; 5'] en FISTULA [1995; 22'] van Michael Curran

locatie: auditorium

Na de lezingen van Wendelien stonden deze films op het programma. De voorstellingen gebeurden in samenwerking met kunstruimte LLS 387 [Lange Leemstraat 387], waar nog tot 13 mei de tentoonstelling Sunset is an all day process van Curran en Minkin liep.

Partners / Sponsors:

LLS 387

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

Persaandacht:

Een artikel in [H]ART waarbij ook het filmprogramma in MuHKA_media werd aangekondigd.

13.6 Boek- en filmvoorstelling Jan Henderikse

ZO 27.04.2008 – 14.00

locatie: MuHKA_media en MuHKAFE

Filmvoorstelling Alles is licht van Sherman De Jesus, Memphis Film Utrecht, met introductie door de heer Ernest Van Buynder, Voorzitter van het MuHKA. Na afloop drink in het MuHKAFE waar het boek V E E L - 50 jaar assemblage werd voorgesteld door J.P. De Paepe Editions en Jan Henderikse

Partners / Sponsors:

Consulaat Generaal der Nederlanden

Communicatie-instrumenten:

Digitale mailing

Homepage website

13.7 Erfgoeddag 2008

13.04.2008

locatie: MuHKA_media

14.30→16.00

ZO EXPO 58 TERUGKWAM

In deze lange amateurfilm in kleur, gedraaid in exposcope, doet André Verhaeghe verslag van een tweedaags bezoek aan de Wereldtentoonstelling. Verschillende landenpaviljoenen worden bezocht, o.a. het toekomstgerichte paviljoen van de Verenigde Staten en de ruimtevaartreizen van de USSR. Zowel de binnen- als buitenopnamen zijn van opmerkelijke kwaliteit.
> BE 1958 > regie: André Verhaeghe > 73'

PUBLICITOPIA

Een compilatie van publiciteitsfilms uit de opgewekt consumerende jaren vijftig. In 1958 eet heel België Expobrood en ontvangt men de buitenlandse gasten met een kop oploskoffie. De wereldtentoonstelling staat in het teken van de vooruitgang, wat zich vertaalt in nieuwe producten die de consument het leven aangenamer en comfortabeler moeten maken: de koelkast, de wasmachine, elektrisch gereedschap voor de doe-het-zelver en heel zijn familie. Dan is het de beurt aan het interieur: een likje verf, een nieuw salon met een modern sofa-bed. Schoonmaakproducten worden ook almaar krachtiger: de huisvrouw hoeft zich nauwelijks nog in te spannen...

> BE jaren '50 > 13'

> locatie: MuHKA

PAUL VAN HOEYDONCK – ARCHEOLOGIE VAN DE TOEKOMST

auditorium 3de verdieping

11.00

Het werk van Van Hoeydonck staat in teken van het geloof in de nieuwe technologie en het avontuur van de mens in de kosmos.
Interview met Paul Van Hoeydonck door Ernest Van Buynder [voorzitter van het MuHKA]
10.00→18.00

TV-fragment uit Man bijt hond: interview met Ernest Van Buynder en Paul Van Hoeydonck over zijn befaamde beeldje Fallen Astronaut.
Presentatie van vijf kunstwerken van de kunstenaar Paul Van Hoeydonck

Bemiddelingsinstrumenten:

Collectiefiches bij het werk van Paul Van Hoeydonck

Communicatie-instrumenten:

MuHKA media folder
Persmap expo 58
Persbericht NL expo 58
Homepage website

Persaandacht:

Een kort artikel over kunstenaar Paul Van Hoeydonck in de 'Gazet van Antwerpen'.

13.8 MuHKA wint MuseumPrijs 2008

24.04.2008

De Museumprijs is een initiatief van het tijdschrift Openbaar Kunstbezit Vlaanderen. De jury legt bij de selectie alle aspecten van de museumwerking in de weegschaal, met bijzondere aandacht voor publiekswerking.
Het MuHKA is dan ook zeer blij en vereerd dat het de MuseumPrijs 2008 heeft gewonnen.

"De volgehouden inspanning lokte de laatste jaren meer bezoekers wat de jury alleen maar kan toejuichen. De juryleden zijn aangenaam verrast door de aanwezigheid van een zeer gemengd en jong publiek op de vernissages. Het lijkt geen twijfel dat het MuHKA een specifiek alternatief publiek aantrekt dat moeilijk te bereiken valt." [Juryrapport]

Communicatie-instrumenten:

Persbericht
Homepage website
Digitale mailing

Persaandacht:

Naast Frans - en Nederlandstalige kranten en bladen, werden de winnaars van de museumprijs 2008 ook vermeld in het Nieuws van Radio 1 en het VRT Een 'Jornaal'.

13.9 Weekententoonstelling Afterall

22.05.2008-25.05.2008

locatie: 4de en 5de verdieping

Naar aanleiding van de presentatie van Afterall #18 experimenteerde het MuHKA met een nieuw concept - de weekententoonstelling. In de bovenzalen op de 5de en 6de verdieping van het museum werd van 22 mei tot en met 25 mei videowerk gescreend van kunstenaars uit Afterall #18. Het betrof THE NEOTOMA TAPE [1983-1995] van Cameron Jamie en werk van Javier Tellez.

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

13.10 Museumnacht

18.08.2008 [19.00→01.00]

Op ZA 16.08 hebben alle Antwerpse musea 's avonds hun deuren open gezet voor het publiek. In het MuHKA was het ook dan aangenaam vertoeven. Doorlopend kon je op het dakterras genieten van een cava- en oesterbar en een warm buffet met eetbare schatten.

In de collectie werd *TV-Quiz decor* van de Antwerpse kunstenaar Guillaume Bijl in de kijker gezet. Deze installatie werd recent gerestaureerd en werd voor het eerst sinds 12 jaar terug opgesteld. Bijl suggereert met de installatie het spectaculaire interieur van een televisiedecor. Tijdens de museumnacht kon je deelnemen aan een speciale live-editie van de quiz *De drie wijzen*. De grens tussen illusie en werkelijkheid werd voor heel even opgeheven. Je kon de hele avond de tentoonstellingen bezoeken en op het dakterras was het snoepen van een cava- & oesterbar en een warm buffet met eetbare schatten bij een swingende dj-set van Midijaski

Maar liefst 3540 bezoekers kwamen op 16 augustus tijdens de Antwerpse museumnacht in het MuHKA genieten van de tentoonstellingen, het *TV-Quiz decor* van Guillaume Bijl, een live-editie van 'de drie wijzen', de eetbare schatten, de cava- en oesterbar op het dakterras en de swingende DJ-set van Midijaski. Op de gedempte Zuiderdokken genoten film liefhebbers tegelijkertijd van de drive-in versie van Jacques Tati's *Playtime*.

toegangsprijs: €6/pp —
met het ticket krijg je toegang tot alle deelnemende musea

Communicatie-instrumenten:

Persbericht
Homepage website
Digitale mailing
MuHKazine
flyer drive-in vertoning M_media

Persaandacht:

Uitgebreid aangekondigd in alle Vlaamstalige Belgische kranten en weekbladen en op hun resp. websites, evenals in magazines als 'Goed Gevoel' en 'Exclusief'. ATV kwam die nacht filmen.

13.11 Piazza dell'Arte op bezoek in het MuHKA
Orde en Chaos
25.10.2008→02.11.2008

Tijdens de herfstvakantie hield de reizende kunstorganisatie Piazza dell'Arte met tien jongeren halt in het MuHKA. Samen maakten zij een eigenzinnige interpretatie van de tentoonstelling *De orde der dingen*. Ze doken in de beeldverzamelingen van de kunstenaars en mixten deze tot een eigen multimediale interpretatie. Je kon het resultaat vanaf 3 november in het MuHKA bewonderen. Voor meer info check: www.piazzadellarte.be

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

13.11 Presentatie Antwerp-Tax [Luc Tuymans] in MuHKA

13.11.2008 – 19.30→22.00

locatie: MuHKA

Zeefdruk

60 exemplaren op Somerset, 300 gram, 70 x 90 cm [bruin-zilver-zwart]

Genummerd en gesigneerd – november 2008

Origineel

Autolak, zilver, zwart op MFD wand, 2,44 x 2,44 m,

Vitrine Waalse Kaai 31 – B-2000 Antwerpen, 30 mei-juni 2007

"Erased" – juli 2007

V-editie [Roger Vandaele]

Eerder stelde Luc Tuymans het beeld voor in een BBC-documentaire over hem. Hij zou in Antwerpen in een taxi van ANTWERP-TAX stappen en vervolgens in New York uit een New Yorkse taxi uitstappen. ANTWERP-TAX interesseert Tuymans niet enkel als gebruiker.

Het was ook een beeldidee dat aanwezig was tijdens de discussies over zijn efemer werk – met in het hart daarvan zijn omgang met grafiek en de polaroids – als een van de vele inzichten over hoe men kan omgaan met beelden. Het is belangrijk beelden te lokaliseren, stelt Tuymans, zonder dat die lokalisering reactionair wordt. ANTWERP-TAX is zo'n gelokaliseerd maar open beeld, gebonden aan de stad maar een opening naar de wereld. Luc Tuymans wilde het vanaf het begin een deel laten worden van het project rond zijn efemere werk en ontwikkelde het uiteindelijk met V-editie, het initiatief van Roger Vandaele, tot een volledig nieuw hoofdstuk hierin. Hierdoor staat tussen het MuHKA, met zijn voor Singapore bestemde tentoonstelling "Een verhaal van het Beeld" en het Fotomuseum, met de bijzondere presentatie "I don't get it", nu ANTWERP-TAX centraal.

Zoals de manipulatie van het daglicht ooit voor "This is the Show and the Show is Many Things", initiatieven zoals "Ons Geluk" met Danny Devos in de hoerenbuurt bij het station of zijn schildering van schaduwen op de straat in Watou, zal de kern van het werk maar tijdelijk bestaan. Tegelijk sluit het radicaal aan bij de inzet van Vandaele als graficus die dicht bij de kunstenaars staat, en bij de jarenlange samenwerking tussen Tuymans en Vandaele.

Naast het Oosters aandoende logo van ANTWERP-TAX wordt telkens een kop van één van de nacht- of dagchauffeurs van ANTWERP-TAX op de taxi's gespoten. Wie er goesting voor heeft, krijgt zijn portret door Tuymans op de wagon, een kop naast het logo.

De chauffeurs rijden zo in gezelschap van een collega en dat kan de schaduwfiguur zijn die ze nooit zien en die de wagon heeft gebruikt terwijl zij slapen. Met dit werk sluit Tuymans opnieuw naadloos aan bij de polsslag van de stad; waar politici tegenwoordig kunst in de straat willen, is er in Antwerpen al jaar en dag een bloeiend beeldend straatkunstleven waar dan repressief administratief op wordt gereageerd, niet enkel met graffiti maar ook met stickers, sjablonen, teksten allerhande, interventies op rode lichten en verkeerspalen. Tuymans gaat daar niet aan voorbij; hij neemt de taxi.

Communicatie-instrumenten: Homepage website

14—PRINTED MATTER

14.1 Afterall - presentatie

[3 per jaar]

22.05.2008 – 18.00

In september 2007 verscheen het allerlaatste nummer [#179] van het nu bijna drie decennia oude tijdschrift voor beeldcultuur en mediakritiek, dat in 1978 onder de naam "Andere Sinema" boven de doopvont werd gehouden.

AS houdt met andere woorden op te bestaan, en met AS verdwijnt meteen ook een stuk Vlaamse intellectuele geschiedenis. Het MuHKA, dat AS sinds 2003 uitgeeft, zet zijn engagement voor een kritisch discours rond hedendaagse kunst en beeldcultuur echter onverminderd voort – vanaf nu weliswaar onder de gewijzigde vorm van een nieuwe publicatie.

De 'nieuwe' publicatie betreft het Engelstalige "journal for art, context and enquiry" Afterall, dat tot op heden werd uitgegeven door Central Saint Martins College of Art and Design in Londen en de School of Art van het California Institute of the Arts in Los Angeles – een institutionele tandem die vanaf 2008 door het MuHKA zal worden vervoegd.

Op 22.05 wordt, gelijktijdig met de opening van de tentoonstelling van, door en met Imogen Stidworthy, in het MuHKA ook het nieuwe nummer van Afterall voorgesteld.

Afterall #18 is het tweede nummer van het viermaandelijks tijdschrift dat werd geproduceerd onder de gedeelde auspiciën van MuHKA, California Institute of the Arts in Los Angeles en Central Saint Martins College of Art and Design in Londen, en met de presentatie in Antwerpen wil het MuHKA aandacht vragen voor dit ambitieuze nieuwe hoofdstuk in zijn publicatiebeleid.

De monografische focus in Afterall #18 zoomt in op het werk van Cameron Jamie, William Pope L., Elaine Sturtevant en Javier Tellez. Roger Buergel en Dieter Lesage leverden de inleidende essays, terwijl de traditionele back pages plaats bieden aan beschouwingen over het werk van Jeroen de Rijke/Willem de Rooij, Sharon Hayes en Dusan Makejev. Aan dit nummer van Afterall werkten onder meer ook nog Edwin Carels en Hito Steyerl mee.

Communicatie-instrumenten:

Uitnodigingskaart

Homepage website

Digitale mailing

14.2 AS Cahier

AS Cahier #1 Chris Marker

25.10.2008

Werd voorgesteld na de lezingendag Chris Marker in M_m op zaterdag

25.10.2008

CHRIS MARKER

Een goed jaar geleden publiceerde het MuHKA het allerlaatste nummer van het driemaandelijks mediatijdschrift AS, dat van zijn oprichting in 1978 tot 2001 Andere Sinema heette, en sinds 2003 door het museum werd uitgegeven als een "virtuele reflectieve ruimte". De nieuwe publicatie van het MuHKA,

AS Cahier genaamd, pikt de draad weer op en vervult in zekere zin dezelfde functie die AS de laatste vijf jaar van zijn bestaan had.

Het allereerste AS Cahier is opgedragen aan het seminale werk van de Franse filmauteur Chris Marker en vloeit direct voort uit de tentoonstelling van het fotowerk van Marker op de vierde verdieping van het FotoMuseum, een tentoonstellingsproject van het MuHKA dat verlengd werd tot 04.01.09.

Communicatie-instrumenten:

Homepage website

14.3 Nieuwjaarspublicatie

JAN 2008

Creative History [2003-2004]: Unni Gjertsen

On Ethics and Pain: Rosi Braidotti

Het MuHKA besliste zijn nieuwjaarspublicatie voor 2008 te laten aansluiten bij de vragen rond feminisme en performativiteit, die speelden toen het museum afgelopen jaar het project IF I CAN'T DANCE, I DON'T WANT TO BE PART OF YOUR REVOLUTION Edition II episode 4: Feminist Legacies and Potentials in Contemporary Art Practice bracht.

Gezien de aard van dit project omvat de publicatie zowel een artistieke als een academische reflectie. De artistieke bijdrage Creative History [2003-2004] is van Unni Gjertsen; het academische essay is van Rosi Braidotti en gebaseerd op een lezing die zij gaf op het symposium dat het MuHKA, Huis en Festival α/d Werf, de Appel en De Balie organiseerden in Amsterdam op 28 oktober 2007, als onderdeel van IF I CAN'T DANCE [...].

Unni Gjertsen werd geboren in 1966 in Noorwegen en woont en werkt in Oslo.

Haar Creative History [2003-2004] is een serie van 10 zeefdrukken met statements over vrouwelijke kunstenaars, auteurs en filmmakers.

Rosi Braidotti is distinguished professor in The Humanities in a Globalised World aan de kunstfaculteit van de Universiteit Utrecht.

14.4 Flankerende publicaties

- Santhal Family: Positions around an Indian Sculpture

In het kader van de tentoonstelling stellen Ashuman Dasgupta, Monia Szweczyk en Grant Watson een Engelstalige publicatie samen met teksten van onder andere Will Bradley, Sivakumar en Stephen Morton, een kort verhaal van de Indiase auteur Mahasweta Devi, archiefmateriaal en visuele essays van onder andere Sunil Gupta, Matti Braun, Juan Perez Agirregoikoa en Raqs Media Collective.

- Brussel Biënnale 1

In het kader van deze eerste biënnale werd door Walther König een Engelstalig boek uitgegeven waarin vijf teksten gewijd aan de MuHKA-expo in het CC Anneessens: 'Horizon & Underground: A Project on the Conditions Under Which "Making the World a Better Place" Has a Positive Sense' door curator Bart De Baere, 'Juliaan Schillemans, Plans for the Organisation of the World: a Global Complex of Cities' door Jos Vandenbreeden, 'Pantopia in Utopia: The World City of Paul Otlet' door Wouter Van Acker, 'Urbanistisch Manifest' van Luc Deleu en 'Urban Space: A Conversation on the Work and Practice of Architect and Urbanist Luc Deleu' neerslag van een gesprek tussen Wouter Davidts, Hans De Wolf en Barbara Vanderlinden.

15—MuHKA_media

15.1 Filmhistories en Vlaamse Filmconfidenties

Op maandagen en donderdagen

i.s.m. het Atelier Video- en Filmkunst van het KASKA-dko. Docent Wouter Hessels verzorgde de inleidingen en nabesprekingen. Het programma [een keuze van must-see klassiekers] werd dit jaar samengesteld in samenspraak met, naast het KASK, de UA [Master in Film Studies en theaterwetenschappen] en de Karel de Grote-Hogeschool.

Vlaamse filmregisseurs die tijdens de Vlaamse Filmconfidenties werden verwelkomd waren: Julien Vrebos, Hans Herbots, Raoul Servais, Marc Didden en Robbe De Hert.

Filmhistories

Maandagen om 19.00

Hiroshima, Mon Amour; Alain Resnais [ingeleid door Wouter Hessels] / Viridiana; Luis Bunuel [ingeleid door Wouter Hessels] / Accattone; Pier Paolo Pasolini [ingeleid door Wouter Hessels] / Chronique d'un été; Jean Rouch / La Pointe Courte; Agnès Varda / Ivanovo Detstvo; Andrej Tarkovski / Bonnie and Clyde; Arthur Penn [ingeleid door Wouter Hessels] / Repulsion; Roman Polanski / La Nuit Americaine; François Truffaut / The Godfather Part II; Francis Ford Coppola [ingeleid door Wouter Hessels] / Goodfellas; Martin Scorsese [ingeleid door Wouter Hessels] / Duel; Steven Spielberg + Road Runner-Cartoon / Eraserhead; David Lynch

Vanaf MA 22.09.2008 volgden we in Filmhistories op maandag- en donderdagavond een parcours doorheen de filmgeschiedenis vanaf de pioniers tot de nouvelle vague. Negen avonden werden ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels, docent filmgeschiedenis KASKA-dko, RITS, BFM/Tallinn University.

22.09.2008: Films van pioniers #1

La Sortie des Ouvriers des usines Lumière / En Mer par gros Temps / L'Arrivée du Train en Gare de la Ciotat / Le Déjeuner du Bébé / Arroseur et arrose; Auguste & Louis Lumière / A Big Swallow; James Williamson / The Great Train Robbery; Edwin S. Porter / Le Royaume des fées; Georges Méliès / Rescued by Rover; Cecil Hepworth / The Lonedale Operator; D.W. Griffith / Les Hallucinations de Baron de Munchhausen; Georges Méliès

25.09.2008: Films van pioniers #2

The Painted Lady / The Musketeers of Pig Alley / The Battle at Eldersbush Gulch; D.W. Griffith / The Cure; Charles Chaplin [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / One Week; Buster Keaton / Liberty; Leo McCarey / The General; Buster Keaton / The Birth of a Nation; D.W. Griffith [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / From Baron Of Blood To Cultural Hero: David Cronenberg As Active Auteur [Lezing door Ernest Matthijs i.s.m. vzw Platform] / The Brood; David Cronenberg / Pantserkruiser Potemkin [Bronenosets Potjomkin]; Sergej M. Eisenstein [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / De man met de camera [Celovek s kinoapparatom]; Dziga Vertov / Das Cabinet des Dr Caligari; Robert Wiene [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / Nosferatu – Eine Symphonie des Grauens; FW. Murnau / La passion de Jeanne d'Arc; Carl T.

Dreyer / Zero de Conduite; Jean Vigo / Une partie de champagne; Jean Renoir / Le sang d'un poète; Jean Cocteau / Un Chien Andalou; Luis Buñuel / La Coquille et le Clergyman; Germaine Dulac / l'Atalante; Jean Vigo / The Public Enemy; William Wellman [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / Shangai Express; Josef von Sternberg / La Règle du jeu; Jean Renoir / Le jour se lève; Marcel Carné / Citizen Kane; Orson Welles [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / The Best Years of our Lives; William Wyler / Double Indemnity; Billy Wilder / The Maltese Falcon; John Huston / Paisà; Roberto Rossellini [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / Miracolo a Milano; Vittorio De Sica / A bout de souffle; Jean-Luc Godard [ingeleid en nabesproken door Wouter Hessels] / Saturday Night and Sunday Morning; Karel Reisz

Vlaamse Filmconfidenties

Le Bal Masqué; Julien Vrebos / Chromophobia; Raoul Servais / Sirene / Goldframe / Operation X-70 / Harpya / Nachtvinders / Atraksion [Wouter Hessels in gesprek met Raoul Servais] / Taxandria [Wouter Hessels in gesprek met Raoul Servais] / Windkracht 10: Koksijde Rescue; Hans Herbots [Wouter Hessels in gesprek met Hans Herbots] / De Vijanden + Het Speelmeisje; Hugo Claus [Wouter Hessels in gesprek met Robbe De Hert en Marc Didden over Claus als filmmaker]

15.2 Matinees

16 per jaar afwisselend op dins- of donderdagen

Matrimonio All'Italiana; Vittorio De Sica / Una Giornata Particolare; Ettore Scola / Die Drei von der Tankstelle; Wilhelm Thiele / Der Blaue Engel; Josef von Sternberg / Witness for the Prosecution; Billy Wilder / Zo Expo 58 Terugkwam; André Verhaeghe / Publicitopia / Het Geluk komt Morgen; Jef Bruyninckx / Ergens in Nederland; Ludwig Berger / One of our Aircraft is missing; Michael Powell, Emeric Pressburger / City Lights; Charles Chaplin / Modern Times; Charles Chaplin / The Awful Truth; Leo McCarey / Mr. Blandings Builds his Dream House; H.C. Potter / Kora Terry; Georg Jacoby / Nachts in Grünen Kakadu; Georg Jacoby

Nieuwe Releases

Hallam Foe; David Mackenzie / Falkenberg Farewell; Jesper Ganslandt / No[r]way of life; Jens Lien / You the living; Roy Andersson / Persona; Ingmar Bergman / Viskningar och rop; Ingmar Bergman / My Name is Albert Ayler; Kasper Collin / Cabale a Kaboul; Dan Alexe / Cowboy; Benoît Mariage / Stellet Licht; Carlos Reygadas / Import Export; Ulrich Seidl / Eastern Promises; David Cronenberg / Mister Lonely; Harmony Korine / Help me Eros; Lee Kang-sheng / This is England; Shane Meadows / Pour[s] du Noir; Blutch, Charles Burns, Marie Caillou, Pierre di Sciullo, Lorenzo Mattotti, Richard McGuire / My Winnipeg; Guy Maddin / El Orfanato; Juan Antonio Bayona / Elle s'appelle Sabine; Sandrine Bonnaire / Before the Devil knows you're dead; Sidney Lumet / Angry Men; Sidney Lumet / La Leon; Santiago Otheguy / Occident; Christian Mungiu / O58 – Het Verleden volgens de Toekomst; Maya Van Leemput / Once; John Carney / Munyurangabo; Lee Isaac Chung / Funny Games U.S.; Michael Haneke / Eldorado; Boulli Lanners / Standard Operating Procedure; Errol Morris / Gegenüber [Counterparts]; Jan Bonny / The Ipccress File; Sidney J. Furie

Mmmmm MuHKA_media

Kinderfilms eerst op woensdag-, later op zaterdagmiddag, samengesteld door de afdeling Bemiddeling. Elke film werd ingeleid.

Sven en zijn rat en het ufo mysterie; Vibeke Ringen / Blockheads [Domkoppen]; John G. Blystone + Liberty / Laurel & Hardy in twee van hun beste films; Leo McCarey / Desmond en het Moerasmonster; Magnus Carlsson / The Incredible Shrinking Man [De krimpende man]; Jack Arnold

Gezinsfilms

The Goonies, Richar Donner : Waar is het paard van Sinterklaas ?; Micha Kamp / pinocchio; Hamilton Luske en Ben Sharpsteen

15.3 Retrospectievers

Bergman / Antonioni

januari 2008

Met de dood van Michelangelo Antonioni en Ingmar Bergman op 30 juli vorig jaar verloor de cinema twee van haar grootste meesters.

Bergman was in de jaren '50, '60 en '70 de Zweedse cinema en door hem was de Zweedse cinema prominent in de wereld. Hij vond kilheid en wanhoop maar toch ook humor en hoop in zijn verkenningen van de menselijke conditie. De psychische labiliteit van zijn personages weerspiegelde de onzekerheid waarmee de door God verlaten mens na WOII verder moest met het leven. Michelangelo Antonioni van zijn kant brak in de jaren '50 met de traditionele narratieve cinema, met 'realisme', 'drama', 'actie' en plot. Zijn films zijn sfeertekeningen, waarin hij als geen ander de vervreemding van het moderne bestaan blootlegde. Hij moest vaststellen dat ondanks de oppervlakkige schijn van welvaart en genot, de mensheid vervreemd bleef en niet in staat tot enige echte communicatie.

Ingmar Bergman: Sommarlek / Sommaren Med Monika / Smultronstället / Viskningar Och Rop / Sommarnattens Leende / Det Sjunde Inseglet / Jungfrukällan / Säsom I en Spegel / Nattvardsgästerna / Persona / Tystnaden / Vargtimmen / Skammen / Höstsonaten / Fanny och Alexander

Michelangelo Antonioni: L'Avventura / La Notte / L'Eclisse / Il Deserto Rosso / Blowup / Zabriskie Point / Professione: Reporter/The Passenger

Ritwik Ghatak

februari 2008

Aansluitend bij de tentoonstelling Santhal Family. Stellingen omtrent een Indiase sculptuur had MuHKA_media in februari een aantal films van Ritwik Ghatak op het programma staan.

Ghatak [1925-1976] is één van India's merkwaardigste filmmakers, niet zo bekend als Satyajit Ray en in zijn tijd onbegrepen, maar nu ironisch genoeg een cultfiguur in Bengalen. Ghatak was zwaar aan aangeslagen door de scheiding van India na de onafhankelijkheid in 1947 en het feit dat zijn regio [Bengalen] een deel werd van Pakistan. De noodlottige gevolgen hiervan voor de plaatselijke bevolking en zijn ervaringen als balling vormen het hoofdthema van zijn werk. Zijn films, waarin romantiek, melodrama en hartstochtelijke woede

verweven zitten, geven een episch beeld van het tragische leven van kleine, onwortelde gemeenschappen. Hij stond volledig buiten de mainstream van de Indiase cinema [Bollywood] en ontwikkelde een heel eigen stijl, beïnvloed door Indische toneeltradities en mytische archetypen. J. Hoberman van The Village Voice vergeleek Ghataks stijl met die van de Amerikaanse regisseur Samuel Fuller. Toen hij in 1976 stierf, liet hij een uniek en onafhankelijk oeuvre achter.

Een ster in wolken gehuld [Meghe Dhaka Tara], 1960 / Subarnarekha, 1962 / De rivier Titash [Titash Ekti Nadir Nam], 1973 / E-Mineur [Komal Gandhar], 1961 / Rede, debat en een verhaal [Jukti, Takko aar Gappo], 1974

Ulrich Seidl

maart 2008

Ulrich Seidl was niet alleen de gast in focus van ZONE, maar zijn films, waaronder het nieuwe Import Export [2007], stonden de hele maand maart centraal in MuHKA_media. Seidl maakt omstreden films over zijn geboorteland Oostenrijk en zijn bewoners en bij voorkeur over de schaduwkantjes van hun bestaan. Meestal heeft hij het dan nog over asociale geobsedeerden die wanhopig op zoek zijn naar liefde, maar op de verkeerde plaatsen. In stuitende scènes maakt Seidl je deelachtig aan hun intimiteiten, hun eenzaamheid en hun pijn.

Ulrich Seidl kwam op vrijdag 14 maart om 20u zelf zijn oeuvre inleiden.

Tierische Liebe / Hundstage / Models

Tod Browning

maart 2008

Van regisseur Tod Browning kennen de meesten wel Dracula en de cultfilm Freaks, maar minder gekend zijn de misdaad-, circus- en fantasy-melodrama's die hij in de jaren '20 draaide. Browning was gefascineerd door de cultuur van de outsider, de marginale wereld van misvormden en verminkten, criminelen, sekueel gefrustreerden en verschoppelingen allerhande, met wie hij sympathiseerde en die hij vaak wraak liet plegen op de 'normale' samenleving voor het hen aangedane onrecht. Zijn films handelen duidelijk over de angst van de maatschappij voor de outsider. In Lon Chaney ['the Man of a Thousand Faces'] vond Browning dé gedroomde karakterspeler om gestalte te geven aan zijn galerij van grotesken.

White Tiger / The Devil-Doll / Outside The Law / The Virgin of Stamboul / The Wicked Darling / The Unholy Three / Dracula / The Unknown [voorafgegaan door inleiding door Marc Holthof, redacteur cultuur De Tijd] / Mark of the Vampire / Freaks / Under Two Flags

Michael Haneke

juni 2008

Na Ulrich Seidl besteedde MuHKA_media in juni aandacht aan het werk van die andere, omstreden Oostenrijkse regisseur, Michael Haneke, naar aanleiding van de uitbreng van Haneke's Amerikaanse remake van zijn inmiddels tien jaar oude, destijds ophefmakende 'intellectuele thriller' Funny Games.

'De koude wordt steeds duidelijker een thema voor mij. Het verstommen van de mens, de onmogelijkheid tot communicatie: dat is iets dat ik steeds sterker ervaar', wist Haneke al in 1997 te vertellen en zijn latere films hebben dat alleen maar bevestigd.

Haneke heeft er het handje van weg zijn toeschouwers – soms subtiel, soms expliciet – te dwingen in de oncomfortabele rol van medeplichtigen in de misdaden die hij op het scherm toont.

Haneke's harde, confronterende films hebben zowel hun extreme voor- als tegenstanders. De eersten zien in hem een soort moralist van het kaliber van een Krzysztof Kieslowski; de laatsten beschuldigen hem wel eens van obsceniteit.

Der 7. Kontinent / Benny's Video / Fragmente einer Chronologie des Zufalls / Das Schloss / Funny Games /
Code Inconnu / Caché; La Pianiste / Funny Games U.S. / Le Temps du Loup

Charlton Heston & Jules Dassin

juni 2008

Kort na elkaar overleden Charlton Heston en Jules Dassin, twee Hollywoodpersoonlijkheden, die in zowat alles elkaars tegenpool waren.

Heston werd beroemd door zijn rollen als onversneden held in menige bijbelblockbuster [rollen die hij speelde met een ernst en intensiteit alsof hij door God zelf was gecast], maar werd op latere leeftijd steeds meer een karikatuur van zijn vroegere zelf.

Nochtans was Heston ooit een liberal [hij stapte mee op in betogingen voor zwarte burgerrechten, was gekant tegen de Vietnamoorlog], maar nam in de jaren '80 een ruk naar rechts [steunde de Republikeinen en vriend Ronald Reagan en was vijf jaar lang voorzitter van de National Rifle Association, wat hem een pijnlijke scène kostte in Michael Moore's *Bowling for Columbine*].

Maar had Heston in zijn leven niets anders gedaan dan ervoor te zorgen dat Orson Welles *Touch of Evil* kon regisseren, dan zou elke cinefiel hem al oneindig dankbaar moeten zijn.

Begin jaren '70 waagde hij zich nog op de regiestoel voor de weinig geziene Shakespeare-verfilming *Antony and Cleopatra*.

Jules Dassin was in de jaren '40 een van Hollywoods meest beloftevolle talenten werd. Hij tekende voor een rist nu essentiële films noirs: *Brute Force*, *The Naked City*, *Thieves Highway*, *Night and the City*, voor hij vanwege zijn communistische sympathieën werd geblacklist. Dassin moest daarom uitwijken naar Europa. In Frankrijk regisseerde hij de klassieker *Du Rififi chez les hommes*, een vaak, ook door hemzelf [in *Topkapi*] geïmiteerde 'heist movie'. Met zijn tweede vrouw, de Griekse actrice Melina Mercouri, draaide hij de Kantzakisverfilming *Celui qui doit mourir* en de uitbundige, wereldwijd succesvolle komedie *Never on Sunday*. Zijn latere films zouden echter nooit meer het niveau halen van zijn vroeger werk.

Jules Dassin:

Brute Force / *The Naked City* / *Night and the City* / *Du Rififi chez les Hommes* / *Celui qui doit mourir*

Charlton Heston

Touch of Evil / *The Omega Man* / *Antony and Cleopatra*

Julio Medem

juni 2008

Julio Medem is niet meteen de productiefste van de Spaanse filmmakers van zijn generatie; maar met amper zes films geldt hij voor sommigen toch als dé stem van de Baskische cinema. Zelf noemt Medem zich "een regisseur van atmosferen en stemmingen".

Vacas / La Ardilla Roja / Tierra / Los Amantes del Circulo Polar / Lucia Y el Sexo

Warren Beatty

september 2008

Warren Beatty [°1937], in de jaren '70 één van de spilfiguren van 'new Hollywood', ontving in juni een Life Achievement Award van het American Film.

Splendor in the Grass; Elia Kazan / The Roman Spring of Mrs. Stone; Jose Quintero / Lilith; Robert Rossen / Mickey One; Arthur Penn / \$ [Dollars] Heist; Richard Brooks / Bonnie and Clyde; Arthur Penn / McCabe and Mrs. Miller; Robert Altman / The Parallax View; Alan J. Pakula / Shampoo; Hal Ashby / The Fortune; Mike Nichols / Heaven can Wait; Warren Beatty & Buck Henry / Reds; Warren Beatty / Dick Tracy; Warren Beatty / Bugsy; Barry Levinson / Bulworth; Warren Beatty

David Mamet

oktober 2008

David Mamet, of je van hem houdt of niet, is Amerika's grootste levende toneelschrijver. Hij is daarnaast ook filmscenarist en -regisseur [en romanschrijver, dichter, vertaler, essayist, polemist etc - zijn output is niet bij te houden].

De in Chicago geboren en getogen Mamet schreef explosieve drama's [en filmscripts] waarin de Amerikaanse politiek en het zakenleven genadeloos worden afgebeeld als een con job of diefstal tout court [Sexual Perversity in Chicago, Glengarry Glenn Ross, Speed-the-Plow, American Buffalo, Wag the Dog]. Vooral Glengarry Glenn Ross [zijn vernietigende aanklacht tegen het real estate-wereldje] moet nu in Amerika, dat zich van de ene crisis naar de andere sleept, wel echter overkomen dan ooit.

Critici prijzen vooral Mamets typisch taalgebruik ['Mametspeak']: vuilbekkend staccato straatjargon opgetild tot het niveau van gestileerde concrete poëzie. Mamet werd overladen met prijzen: de Pulitzer voor Glengarry Glenn Ross, Obie-Awards voor diverse stukken; Oscarnominaties voor de scripts van The Verdict [1982] en Wag The Dog [1997]. Hij schreef draaiboeken voor de meest uiteenlopende films: van The Postman Always Rings Twice en Hoffa tot The Untouchables. Vaak ongelukkig met het resultaat ging hij zelf, met wisselend succes, regisseren, precies om zijn scripts te beschermen.

The Verdict; Sidney Lumet / House of Games / Things Change / Glengarry Glenn Ross; James Foley / Vanya on 42nd Street; Louis Malle / The Spanish Prisoner / The Winslow Boy / Heist / Wag the Dog; Barry Levinson

Luis Buñuel

november-december 2008

Luis Buñuel – Spanje's belangrijkste cineast – overleed 25 jaar geleden. Hij draaide als gevolg van persoonlijke en historische omstandigheden het grootste deel van zijn oeuvre in ballingschap in Mexico en Frankrijk. Met zijn eerste film *Un chien andalou* [1929], gemaakt in samenwerking met Salvador Dalí, schopte hij meteen schandaal. Hij hekelt daarin ongenadig de hypocriete seksuele moraal van de katholieke kerk en de bourgeoisie. Un chien en het daaropvolgende *L'Âge d'Or* [dat nog meer ophef maakte] bezorgden Buñuel het imago van heiligschenners, ordeverstoorder, surrealistisch provocateur en vlijmscherp satiricus.

In 1939 week de regisseur uit naar de VS en vervolgens naar Mexico, waar hij 18 films zou maken. Sommige ervan zijn populaire melodrama's, maar ze dragen de onmiskenbare signatuur van hun maker.

Un Chien andalou / *Le Sang d'un Poète* / *Le Coquille et le Clergyman* / *L'Âge d'Or* [met voorafgaand geïllustreerde lezing door Karel Deburchgrave, filmdocent: *L'Âge d'Or* en de invloed van het surrealisme] / *Gran Casino* / *I Gran Calavera* / Geïllustreerde lezing door Marc Holthof [redacteur *De Tijd*]: De onbekende Buñuel: De Mexicaanse jaren / *Los Olvidados* / *Susana* [*Demonio y Carne*] / *La Hija Del Engano* / *El* [ingeleid in het Spaans door Philippe Meers, docent master Filmstudies en Visuele Cultuur, onderzoeksleider Onderzoeksgroep Visuele Cultuur, Universiteit Antwerpen] / *Subida Al Cielo* / *El Bruto* / [*Las Aventuras de*] *Robinson Crusoe* / *Una Mujer Sin Amor* / *Cumbres Borrascosas* [*Abismos de Pasión*] / *La Ilusión Viaja en Tranvia* / *El Río y la Muerte* / *Ensayo de un Crimen* [*La Vida Criminal de Archibaldo de la Cruz*] / *Cela s'appelle l'Aurore* / *La Mort en ce Jardin* [*La Muerte en este Jardin*] / *Nazarín* / *La Fièvre monte à El Pao* / *The Young One* [*La Joven*] / *Viridiana* / *El Angel Exterminador* / *Le Journal d'une Femme de Chambre* / *Simón del Desierto* / *Las Hurdes – Tierra sin Pan* / *Belle de Jour* [voorafgegaan door geïllustreerde lezing door Karel Deburchgrave, filmdocent en recensent: *Belle de jour* en de erotiek van het zoemend doosje] / *La Voie lactée* / *Tristana* / *Le Charme discret de la Bourgeoisie* / *Le Fantôme de la Liberté* / *Cet Obscur Objet du Désir*

15.4 Themareeksen

De Keuze van de Kritiek

januari / februari 2008

Net als vorig jaar peilde MuHKA_media bij een aantal Vlaamse filmcritici van zowel de geschreven pers als van radio & TV, welke film in 2007 op hen de meeste indruk maakte. We startten in januari met de keuze van Steven Tuffin [Zone 03/Focus Knack], Ruben Nollet [Studio Brussel/De Tijd/P-magazine] en Michel Follet [ATV]. In februari volgde de keuze van zeven andere: Frank Heirman [Gazet van Antwerpen], Steven De Foer [De Standaard], Freddy Sartor [Filmmagie], Jan Temmerman [De Morgen], Patrick Duynslaegher [Focus Knack], Eric Stockman [Humo] en Luc Schoeters [Radio 2]

Dagen zonder lief; Felix Van Groeningen / Das leben der anderen; Florian Henckel von Donnersmarck / Zodiac; David Fincher / Belle Toujours; Manoel de Oliveira / Red Road; Andrea Arnold / Hamaca Paraguay; Paz Encina / Michael Clayton; Tony Gilroy / Stellet Licht; Carlos Reygadas / The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford; Andrew Dominik / After the Wedding; Susanne Bier

Pièce Unique

februari 2008

Pièce Unique bracht een hommage aan filmmakers en kunstenaars met een oeuvre van één titel. Deze 'eendagsregisseurs' creëerden in één keer iets bijzonders, en wel zo kernachtig en betekenisvol, dat elk filmisch vervolg overbodig werd. Hoewel het telkens bij een eenmalig experiment bleef, zindert het effect van sommige van deze films nog na.

Il Cristo Proibito; Curzio Malaparte / Der Verlorene; Peter Lorre / The Night of the Hunter; Charles Laughton / Carnival of Souls; Herk Harvey / The Honeymoon Killers; Leonard Kastle / Wanda; Barbara Loden / Johnny got his gun; Dalton Trumbo / Phase IV; Saul Bass / True Stories; David Byrne / The Cabinet of Dr. Ramirez; Peter Sellars / Anemic Cinema; Marcel Duchamp / Un Chant d'Amour; Jean Genet / L'Imitation du Cinema; Marcel Mariën / Khaneh Siah Ast; Feroz Farrokhzad / Film; Alan Schneider / Yukoku; Domoto Masaki

i.s.m. Internationaal Film Festival Rotterdam [IFFR]

Freak Cinema

maart 2008

voor de eerste maal samen met het Offscreen Film Festival Rotterdam in februari Tod Brownings Freaks was jarenlang onzichtbaar tot hij in 1962 weer opdook. Hij was één van de eerste 'midnight movies' en zou een diepe indruk maken op filmmakers, maar ook op andere kunstenaars, onder wie de taboedoorbrekende fotografe Diane Arbus die beroemd werd met portretten van mensen met afwijkend gedrag of uiterlijk. Haar werk was emblematisch voor de stroom van bizarre beelden die aanzwelde in de sociaal turbulente jaren '60, het Vietnamtijdperk, waarin een misnoegde tegencultuur de term 'freak' recupereerde als geuzennaam.

Auch Zwerge Haben Klein Angefangen; Werner Herzog / Fellini Styricon; Federico Fellini / El Topo; Alexandro Jodorowsky / The Terror of Tiny Town; Sam Newfield / Spider Baby; Jack Hill / The Mutations [The Freakmaker]; Jack Cardiff / Forbidden Zone; Richard Elfman / Brothers of the Head; Keith Fulton / Sick: The Life and Death of Bob Flanagan, Supermasochist; Kirby Dick

Indiewood

april 2008

Indiewood is de naam van de recente stroom van [semi]-onafhankelijke films uit de Verenigde Staten, die veel respons vinden bij zowel de kritiek als het publiek. Ze zijn het product van de toenadering tussen het grote Hollywood en het indie-circuit van midden jaren negentig. De films worden gekenmerkt door hun onvoorspelbare en soms bizarre perspectief op de Amerikaanse samenleving. Klassieke genres zoals de high school comedy, de romantische komedie, het familiedrama of de roadmovie worden verrijkt met visuele vondsten, antihelden, wereldvreemde karakters en inventieve scenario's. De populariteit van de films is echter ook te danken aan het feit dat ze bijna nooit te zwaar worden: een onvervalst happy end is geen doodzonde meer.

Happiness; Todd Solondz / The Royal Tenenbaums; Wes Anderson / Being John Malkovich; Spike Jonze / Donnie Darko; Richard Kelly / Ghost World; Terry Zwigoff / Punch-Drunk Love; Paul-Thomas Anderson / Secretary; Steven Shainberg / Sideways; Alexander Payne / I Heart Huckabees; David O. Russell / Me and You and Everyone We Know; Miranda July / Thumbsucker; Mike Mills / Brick; Rian Johnson / The Squid and the Whale; Noah Baumbach / American Splendor; Shari Springer Berman & Robert Pulcini / Little Miss Sunshine; Jonathan Dayton / La Science des Reves; Michel Gondry

Rotterdam en Route

22-23-24 april 2008

Het Internationaal Filmfestival Rotterdam verdedigt nu al 37 jaar filmmakers die energiek hun eigen koers varen. MuHKA_media [Filmmuseum] vertoont elk jaar enkele titels uit het festivalprogramma. Deze keer waren dat de twee VPRO Tiger Award-winnaars La antena, Go With Peace Jamil en het Braziliaanse Happy Desert, tot stand gekomen met de steun van het Hubert Bals Fonds. Help Me Eros, de tweede film van de Taiwanese Lee Kang-sheng, die ook in het pakket zat, gaven we een uitgebreider kans in zaal 2.

La Antena; Esteban Sapir / Happy Desert [Deserto feliz]; Paulo Caldas / Go with Peace Jamil [Ma salama Jamil]; Omar Shargawi

6e Hong Kong Film Panorama

mei 2008

Dit jaar gaf Antwerpen de aftrap voor het Hong Kong Film Panorama, het in Europa rondtoerende filmfestival dat nu al aan zijn zesde editie toe is. Het programma bood naast recente, in het Westen onuitgebrachte films ook een selectie uit het werk van Ann Hui, Hongkongs belangrijkste vrouwelijke regisseur. Hui behoort tot de generatie van de zogenaamde Hongkongse 'new wave', maar haar films verschillen in stijl en thematiek van die van haar [mannelijke] generatiegenoten John Woo, Tsui Hark en Wong Kar-wai. Hui vermengt in haar humanistische cinema documentair realisme met [familie]melodrama en haar hoofdpersonages zijn steevast sterke vrouwen die worstelen met morele dilemma's en de psychologische effecten van ballingschap.

Het Film Panorama werd samengesteld door de Hong Kong International Film

Society en werd georganiseerd in samenwerking met het Hong Kong Economic and Trade Office Brussel.

Boat People; Ann Hui / Eye in the Sky [Ganchung]; Yau Nai-hoi / Eighteen Springs [Bun Sang Yun]; Ann Hui / The Detective [C+ jing taam]; Oxide Pang Chun / Ordinary Heroes [Qian Yan Wan Yu]; Ann Hui / Mr. Cinema [Lo Kong Ching Chuen]; Samson Chiu / Visible Secret [Yauling Yangan]; Ann Hui / Whispers and Moans [Sing Guyng Zok Ze Sap Jat Taam]; Herman Yau / July Rhapsody [Nan ren si shi]; Ann Hui / The Pye Dog [Ye. Leung heun]; Derek Kwok / Goddess of Mercy [Yu guan yin]; Ann Hui / The Postmodern Life of My Aunt [Yi ma de hou xian dai sheng huo]; Ann Hui

Mei '68: 40 jaar later

mei 2008

In het begin van Bertolucci's *The Dreamers* is de sluiting van de Cinémathèque française aanleiding tot een grootse oproer. Even lijkt het alsof mei '68 begon in de bioscoop. De serie films die MuHKA_media vertoont in het kader van de veertigste verjaardag van mei '68, maken deze visie niet eens zo heel vergezocht. Men zou kunnen zeggen dat de gebeurtenissen in de bioscoop werden voorspeld [o.a. in *La Chinoise*]. Bovendien namen grote regisseurs hun camera's ten tijde van destakingen mee de straat op. Nadat de rook was opgeklard werd het tijd voor reflectie, vaak in een kritische vorm die probeerde een weg te vinden tussen de ogenschijnlijke 'mislukking' en de veel moeilijker te duiden verworvenheden. Het is de rijkgeschakeerde verbeelding die de cinema rondom mei '68 zo boeiend maakt. De vaak experimentele, geëngageerde en gedurfde toon van haar films geven weer inhoud aan die zo bekende slogan: 'L'imagination au pouvoir!'

Prima della Rivoluzione; Bernardo Bertolucci / Mei '68 en de cinema; lezing door Marc Holthof, redacteur De Tijd + La Chinoise; Jean-Luc Godard / La Cine e Vicina; Marco Bellocchio / In the Year of the Pig; Emile de Antonio / Les Camarades; Marin Karmitz / Cinétract; Coopérative Nouveau Printemps / Le Fond de l'Air est Rouge; Chris Marker [ingeleid door Eric Corijn, cultuurfilosoof en docent aan de VUB] / Tout va Bien; Jean-Luc Godard, Jean-Pierre Gorin / La Maman et la Putain; Jean Eustache [ingeleid door Peter Kravanja, docent aan de Master in Filmstudie en Visuele Cultuur [UA] / L'An; Jacques Doillon / Jonas, qui aura 25 ans en l'an 2000; Alain Tanner / Inleidende lezing door Marc Bekaert, docent filmische vormgeving aan de UA-PSW + WR - Misterja Organizma [WR Het mysterie van het organisme]; Dusan Makavejev / Milou en Mai; Louis Malle / The dreamers; bernardo Bertolucci [ingeleid door Karel Deburchgrave, filmdocent]

Extra-Terrestrial

juni 2008

Het FotoMuseum lanceerde in de maand juni een nieuw magazine, Extra, en het eerste nummer was gewijd aan sciencefiction. Naar aanleiding hiervan programmeerde MuHKA_media enkele sciencefictionfilms die de grenzen van het genre verlegden.

The Invaders; Joseph Sargent/Paul Wendkos / The Black Hole; Gary Nelson / Close Encounters of the Third Kind - Special Editon; Steven Spielberg / Blade Runner [Director's Cut]; Ridley Scott / The Matrix; Andy Wachowski

Whatever happened to sex in Scandinavia ?

juli-augustus 2008

De Zweedse [en later ook de Deense] films van de jaren vijftig en zestig waren haast synoniem voor het doorbreken van taboes zoals het tonen van naakt en seksuele handelingen. Hiermee droegen ze niet alleen bij tot de mythe van een Scandinavisch seksueel Utopia, maar ook tot de wereldwijde seksuele revolutie. Scandinavische filmmakers waren ook de eersten die de cross-over maakten tussen seks-cinema en art house. Hun films liepen ook vooruit op de seksueel expliciete en pornocinema van de jaren zeventig.

Ze danste maar een zomer [Hon Dansade en Sommar]; Arne Mattsson / Sommaren med Monika [Een zomer met Monika]; Ingmar Bergman / 491; Vilgot Sjöman / Lieve John [Käre John]; Lars-Magnus Lindgren / Nachtspele [Nattlek]; Mai Zetterling / Gif [Gift]; Knud Leif Thomsen / Mijn zuster, mijn liefde [Syskonbadd]; Vilgot Sjöman / Ik ben nieuwsgierig [Geel] Jag Är Nyfiken - Gul; Vilgot Sjöman / Ik ben nieuwsgierig [Blauw] Jag Är Nyfiken - Blå; Vilgot Sjöman

Het Vrije Oosten

juli-augustus 2008

Na de val van het communisme vreesde iedereen heel even dat de Oost-Europese cinema zou verdwijnen onder druk van de Hollywood-dominantie. Maar filmmakers uit het voormalige oostblok wisten zich soepel aan te passen aan de veranderde politieke en economische realiteit en hun werk behoort tot het boeiendste dat de afgelopen jaren in de cinema te zien was en is. No Man's Land; Danis Tanovic / I served the King of England [Obsluhoval Jsem anglického krále]; Jiri Menzel / 4; Ilya Khrzhanovsky / Fateless [Sorstalansag]; Lajos Koltai / Grbavica: the land of my dreams; Jasmilla Zbanic / Taxidermia; György Pálfi / The Banishment [Izgnanie]; Andrei Zvyagintsev / California Dreamin' [Nesfarsit]; Cristian Nemescu

Hammer Horror

juli-augustus 2008

Zes films uit de hoogdagen van het legendarische Britse Hammer Films, producenten van thrillers, sciencefiction, prehistorische epen, piratenfilms, komedies, tv-ripoffs, maar vooral van nooit geëvenaarde gothic horror-in-Technicolor. De eerste Draculafilm van Hammer werd vertoond in gerestaureerde versie.

The Damned; Joseph Losey / The Horror of Dracula; Terence Fisher / The Revenge of Frankenstein; Terence Fisher / The Brides of Dracula; Terence Fisher / Paranoiac; Freddie Francis / Dracula, Prince of Darkness; Terence Fisher

Corman/Poe

augustus 2008

B-filmregisseur Roger Corman waagde zich begin jaren zestig aan een reeks verfilmingen van verhalen van E.A. Poe. Hij deed dat ondanks de bescheiden budgetten in luxueuze kleuren en CinemaScope. "Gentleman of horror", Vincent Price, speelde stevast de hoofdrol.

House of Usher [The Fall of the House of Usher]; Roger Corman / The Pit and the Pendulum; Roger Corman / The Raven; Roger Corman

The Rolling Stones on Film

juli 2008

The Rolling Stones, "de grootste rockband ter wereld", heeft al meer dan 44 jaar succes. Een leven van seks, drugs en rock 'n roll hoeft dus niet perse kort te zijn. Terwijl Martin Scorsese's concertfilm *Shine a Light* in de zalen liep, programmeerde MuHKA_media deze zomer nog meer "Rolling Stones on Film", een programma dat teruggaat tot 1964 met het zeldzame *Charlie is My Darling*, een verslag van de toenmalige Ierse toernee van de groep.

Sympathy for the Devil [One Plus One]; Jean-Luc Godard / *Charlie is my darling*; Peter Whitehead + Compilatie / *Ladies and Gentleman: The Rolling Stones + Voodoo Lounge* / *Gimme Shelter*; David & Albert Maysles / *Let's spend the night together*; Hal Ashby

Jazz at MuHKA_media

augustus 2008

Jazz is een vaste waarde in het zomerprogramma van MuHKA_media. Het programma liep in samenwerking met de Antwerpse Jazz Club die dit jaar 70 jaar bestaat.

International Jazz Festival; Benny Goodman Sextet e.a. + Jazz in Holland; Ella Fitzgerald, Sarah Vaughn, Glenn Miller Orchestra / Jazz Ball + Jazz Scene USA; Cal Tjader Quintet & Pete Fountain Sextet / St. Louis Blues + Cab Calloway's Jitterbug Party + Boogie Woogie Dream + Symphony in Black + Jivin' in Be-Pop / Jazz '34: Remembrances of Kansas City Swing; Robert Altman

Exporama

juli-augustus 2008

Tijdens de zomermaanden vertoonde MuHKA_media in het kader van Exporama nog negen titels uit het lijstje van 12 beste films aller tijden, zoals gekozen in het Expojaar 1958. De meeste films werden live begeleid door één of meer muzikanten.

Intolerance; D.W. Griffith / *Ladri di Biciclette*; Vittorio De Sica / *De Aarde* [Zemlya]; Aleksandr Dovzhenko / *Greed*; Erich von Stroheim / *The Gold Rush*; Charles Chaplin / *De Moeder* [Mat']; Vsevolod Poedovkin / *Der Letzte Mann*; F.W. Murnau [stille film, live begeleid door het Bear Guts Quintet] / *Das Cabinet des Dr. Caligari*; Rober Wiene [stille film, live begeleid door Elko Blyweert, Aarich Jespers en Tom Pintens] / *La Passion de Jeanne d'Arc*; Carl T. Dreyer [stille film, live begeleid door Orfan Fairytale

On Screen & Under Cover

september 2008

Eén van de nieuwe releases in MuHKA_media was *The Ipcress File* uit 1965, die op een nieuwe kopie is heruitgebracht; in het kader daarvan brachten we een reeks vergelijkbare spionagefilms uit dezelfde periode. Destijds, op het hoogtepunt van de James Bond-rage, vonden producenten Harry Saltzmann en Albert Broccoli dat de tijd rijp was voor een anti-[spionage]held. Het naamloze personage uit de romans van Len Deighton – in de film Harry Palmer – beantwoordde perfect aan wat ze voor ogen hadden.

De eerste film in de reeks, *The Ipcress File* stond aan het begin van een nieuwe cyclus meer realistische, ontluisterende en moreel complexere spionagefilms. Net als de verfilmingen van de boeken van John Le Carré, waarvan we er eveneens twee op het programma hadden staan. Bij Le Carré is spionage een wreed, genadeloos bedrijf dat opwindend kan zijn, maar meestal saai is. De Britse geheime dienst is onzeker over haar missie en wordt ondergraven door mollen en dubbelagenten. Als de personages al niet het slachtoffer worden van internationale intriges, dan waarschijnlijk wel van een samenzwering binnen hun eigen dienst.

The Spy who came in from the Cold; Martin Ritt / *The Deadly Affair*; Sidney Lumet / *The Quiller Memorandum*; Michael Anderson / *The Mackintosh Man*; John Huston / *Three Days of the Condor*; Sydney Pollack / *Telefon*; Don Siegel / *Klopka*; Srdan Golubovic / *Riparo*; Marco S. Puccioni / *Blackwater Fever*; Cyrus Frisch / *Redbelt*; David Mamet / *Victim*; Basil Deander / *The 39 Steps*; Alfred Hitchcock / *Hotel Very Welcome*; Sonja Heiss / *Otto*; or *Up with Dead People*; Bruce LaBruce / *Khamsa*; Karim Dridi / *Wild Combination: A Portrait of Arthur Russell*; Matt Wolf / *Tricks*; Andrzej Jakimowski

De Orde der Dingen

september 2008

Het MuHKA nodigde Stoffel Debuysere en María Palacios Cruz – beiden betrokken bij het *Courtisane Festival* voor kortfilm, video en nieuwe media – uit om een filmprogramma samen te stellen naar aanleiding van de tentoonstelling *De orde der dingen*. Dit resulteerde in een drieluik waarin film- en videowerk gecompileerd met ‘found footage’ centraal staat.

12.09.2008: ABOUT TIME – Arthur Lipsett Retrospectieve

Lipsett is een sleutelfiguur in de na-oorlogse avant-garde cinema en onder film liefhebbers bekend voor zijn caleidoscopische collages. Curator, criticus en filmmaker Brett Kashmere en organisator van deze eerste Europese retrospectieve van Lipsetts werk verzorgde ook de inleiding van deze avond.

Very Nice, Very Nice / *A Trip Down Memory Lane* / *21-87* / *Free Fall* / *Fluxes* / *N-Zone* / *Strange Codes*

19.09.2008: DE/CODING

Een reeks films gemaakt met ‘found footage’ onderworpen aan herschikking, interruptie en interpolatie, georganiseerd in poëtische vormen. Gevolgd door *Bodysong*, de bekroonde langspeelfilm van Simon Pummell, een hypnotiserend epos over liefde, seks, geweld, dood en verbeelding.

Surface Noise; Abigail Child / *Everywhere at once*; Alan Berliner / *Frank Film*; Frank & Caroline Mouris / *A Movie*; Bruce Conner / *Loose Ends*; Chick Strand / *Tribute*; William Farley / *Bodysong*; Simon Pummell

26.09.2008: DIS/ORDER ON AXIOMS AND IMAGES

Een serie films die de grenzen van de 'compilatiefilm' verkennen en tegelijk de conventionele ordeningsprincipes van montage in vraag stellen.

---.....---; Thom Andersen & Malcolm Brodwick / []; Morgan Fisher / Mosaik
Mécanique; Norbert Pfaffenbichler / Random Cuts; Christoph Girardet / Quaeda
Quality Question Quickly Quickly Quiet; Lenka Clayton / Zorns Lemma; Hollis
Frampton

Chris Marker

oktober 2008

De tentoonstelling Staring Back die het MuHKA organiseerde op de 4e verdieping van het FotoMuseum is de gedroomde gelegenheid om ook het baanbrekende filmwerk van de Franse schrijver, fotograaf, filmmessayist en multimedialkunstenaar Chris Marker te tonen.

Les Astronautes; Walerian Borowczyk, Chris Marker / Les Statues meurent aussi;
Alain Resnais, Chris Marker / La Jetée / iCuba Si ! / La Bataille des Dix Millions;
Chris Marker, Valérie Mayoux / Le Joli Mai
Loin du Vietnam; Jean-Luc Godard, Joris Ivens, Claude Lelouch, Chris Marker,
Alain Resnais, Agès Varda, William Klein / On vous parle du Brésil : Carlos
Marighela / On vous parle du Chili : ce que disait Allende ; Miguel Littin, Chris
Marker / On vous parle de Prague : le deuxième procès d'Arthur Londres / On
vous parle de Paris : Maspero, Les mots ont un sens / La Solitude du Chanteur de
Fond / Le Fond de l'Air est Rouge /
Le Tombeau d'Alexandre [The Last Bolshevik] / Une Journée d'Andrei Arsenevitch
[One Day in The Life of Andrei ARsenevitch] / De Moordenaars [Ubijcy]; Andrej
Tarkovski / Sans Soleil / Level Five / Le Souvenir d'un Avenir [Remembrance of
Things to Come]; Yannick Bellon, Chris Marker / Chats Perchés [The Case of the
Grinning Cat] / Junkopia

Mannelijke Elegantie / De Keuze van Yohji Yamamoto

november 2008

Aansluitend bij het symposium Seam & Star: Male Elegance in het MoMu programmeerde MuHKA_media een reeks films over hetzelfde thema.

Omdat in de lezingen werd gefocust op zeer diverse aspecten van mannelijke elegantie is ook het programma zeer divers.

Zo komen o.m. het masculiene ideaal in de Hollywoodfilm van de jaren '30 aan bod via films met Cary Grant, Fred Astaire en Clarke Gable.

Mannelijke elegantie:

Top Hat; Mark Sandrich / It Happened one Night; Frank Capra / The Party; Blake Edwards / To Catch a Thief; Alfred Hitchcock / Plein Soleil; René Clément / Accattone; Pier Paolo Pasolini

MuHKA_media vertoont in dezelfde maand ook vijf favoriete films van modeontwerper Yohji Yamamoto.

Yamamoto is bij film liefhebbers vooral bekend als ontwerper van de kostuums voor films van Mike Takeshi [Takeshi's, Zatoichi, Dolls, Brother] en was in 1989 het onderwerp van een film van Wim Wenders: Aufzeichnungen zu Kleidern und Städten.

De keuze van Yohji Yamamoto:

Eerste reis naar Tokio [Tokyo Monogatari]; Yasujiro Ozu / De zeven Samoerai [Sichinin no Samurai]; Akira Kurosawa / Paris, Texas; Wim Wenders / Down by Law; Jim Jarmusch

15.5 Lezingen

Het blijft niet bij vertoning alleen, het vertoonde werk in retrospectie en themareeksen wordt ook waar nodig geduid. Dat gebeurt aan de hand van lezingendagen, inleidende lezingen of een gelegenheids-publicatie. Zo waren er lezingen over Tod Browning door Marc Holthof, redacteur De Tijd [maart]; Aki Kaurismaki door Jarmo Valkola, docent uit Finland [april]; mei '68 door Marc Holthof, Peter Kravanja [docent UA] en Marc Bekaert [docent UA]. Vier lezingen werden gegeven in het kader van de retrospectieve Luis Buñuel: twee door Karel Deburchgrave [filmdocent], één door Marc Holthof en één in het Spaans door Philippe Meers [docent UA]. Deze laatste lezing werd georganiseerd i.s.m. het Centrum voor Mexicaanse Studiën.

Symposium Seam & Star: Male Elegance

29.11.2008

Op zaterdag 29 november organiseerde het ModeMuseum i.s.m. Efemera een symposium over mannelijke elegantie in de film. [MuHKA_media programmeerde in november een filmreeks over hetzelfde thema]. Sprekers zijn: Eric De Kuyper [België], Paola Colaiacomo [Italië], Stella Bruzzi [UK], José Teunissen [Nederland], Louise Wallenberg [Zweden], Tamar Jeffres McDonald [UK], Christopher Breward [UK] en Patrizia Calefato [Italië]. MoMu i.s.m. Efemera [Brussel], MuHKA_media [Antwerpen], Erasmus Hogeschool [Brussel], ArtEZ Academie Beeldende Kunsten [Arnhem]

Internationale Lezingendag Chris Marker: Thinking in Images

25.10.2008

Lezingen van binnen- en buitenlandse Chris Marker-kenners: Dr. Muriel Andrin [Université Libre de Bruxelles], Prof. dr. Jan Baetens [Katholieke Universiteit Leuven], Dr. Sarah Cooper [King's College London], Dr. Peter Kravanja [Universiteit Antwerpen] en Thomas Tode [Hamburg]. in het kader van de tentoonstelling Staring Back Chris Marker.

Naar aanleiding van de Marker-tentoonstellingen en retrospectieve werd ook een speciaal AS-Cahier uitgegeven met teksten van en over Marker.

15.6 Samenwerking met kunstenfestivals

MuHKA_media verzorgde ook het filmluik van enkele grotere kunstenfestivals zoals 0090 [voor de vierde maal reeds in februari], Moussem [mei], Follow the Sound [september] en Mi Querido Amberes [oktober/november]

0090 is een festival dat werk brengt van kunstenaars die een band hebben met Turkije, Moussem doet hetzelfde voor kunstenaars die iets hebben met de Arabische en islamitische wereld. Follow the Sound is de nieuwe naam van het weer opgestartte Free Music Festival en Mi Querido Amberes is het door Navetango ook op diverse locaties georganiseerde Antwerpse tangofestival.

0900 festival

15-17.02.2008

0090 organiseert jaarlijks een festival voor hedendaagse kunst die een band heeft met Turkije. Enerzijds presenteert het festival theater-, dans- en filmvoorstellingen, concerten, literaire evenementen en tentoonstellingen, anderzijds biedt het aan kunstenaars de mogelijkheid om nieuwe werken te creëren. In MuHKA_media toonde het festival een selectie films en kortfilms.

Takva, Özer Kiziltan / Times and Winds [Bes vakit], Reha Erdem / Turkse kortfilms / Climates [Iklimler], Nuri Bilge Ceylan / Rıza, Tayfun Pirselimoghu

Moussem

1-4 mei 2008

Vier van de geselecteerde films voor de Moussem-competitie op het Filmfestival Open Doek werden ook in MuHKA_media vertoond.

i.s.m. Moussem en Open Doek Filmfestival

Cartouches Gauloises; Mehdi Charef / La Graine et le Mulet; Abdel Kechiche / Chaos [Heya Fawda]; Youssef Chahine / Sous les Bombes; Philippe Aractingi

Follow the Sound

9-11 september 2008

"Follow the sound and we'll all be in the same room". Aan dit motto van saxophonist Ornette Coleman ontleent het Free Music festival zijn nieuwe naam. Ontstaan in de nasleep van de woelige sixties slaat het festival dit jaar nieuwe wegen in. De route van Follow The Sound voerde in september langs verschillende plekken in Antwerpen: via de openingsdag in deSingel, langs concerten in Amuz, op het Zuid en in AIR, de sasmeesterwoning aan de Royerssluis, en langs film in MuHKA_media. Voorop stond steeds het avontuur van de improvisatie en de muzikale ontmoeting.

Imagine the Sound; Ron Mann / Chicago Improvisations; Laurence Petit-Jouvet [ingeleid door Peter Jacquemyn] / Off the Road; Laurence Petit-Jouvet [ingeleid door Peter Jacquemyn]

Mi Amberes Querido

Navetango meets Kattendijk Tango

i.s.m. De Roma, Zuiderpershuis, deSingel, MuHKA_media en de Arenberg Kattendijk Tango en Navetango verenigden met het tangofestival 'Mi Amberes Querido' wat er leeft rond tango in Antwerpen.

Deze samenwerking is uniek, maar ook de samenstelling van de affiche: deSingel, De Roma, het Zuiderpershuis, MuHKA_media en de Arenberg gingen voor deze gelegenheid samen in zee.

22.10.2008 - Tango - Exilio de Gardel; Fernando Solanas

05.11.2008 - Sur; Fernando Solanas

15.7 Evenementen

Drive in vertoning op de Gedempte Zuiderdokken 16.08.2008

Op 16 augustus tijdens de Museumnacht organiseerde M_m samen met het FoMu een drive in-vertoning op de Gedempte Zuiderdokken. Er werd gekozen voor de 70mm-versie van de Tati-klassieker Playtime. Tati's comedy classic over de hulpeloosheid en de verdwazing van de mens in de moderne grootstad blijft hilarisch van begin tot eind.

Playtime; Jacques Tati / 70mm

Pollens, wat een heisa

oktober 2008

Wim T. Schippers: kunstenaar, radio- en televisiemaker, liedjesschrijver, theatermaker, taalvernieuwer, absurdist en beroepsontregelaar. Analyticus van de lulligheid en ondermijner van goede smaak en conventie. Begonnen in de vroege jaren '60 binnen de Fluxus beweging, legde hij pindakaasvloeren en kamers van zout in zijn zoektocht naar het banale en α -dynamische. Zijn televisiepraktijken bij de VPRO brachten ons o.a. Sjef van Oekel, veel schandalen en nog meer bloot. In de Amsterdamse Stadsschouwburg zette hij twee uur lang zes herdershonden op het podium. Als schrijver en vertolker van Ernie in Sesamstraat heeft hij generaties kinderen helpen opgroeien. De invloed van Schippers op de Nederlandse en Belgische cultuur is ongeëvenaard. Op de grens van moderne kunst, journalistiek, theater en televisie presenteerden we in samenwerking met kunstencentrum Monty in oktober een eerbetoon aan deze alleskunstenaar.

24.10.2008 – 20u: Harry Ruhé, Vrouwke Tuinman en Herr Seele gaven tekst en uitleg bij hun favoriete scènes uit de tv-shows van Wim T.

Nooit meer oorlog / Maudite soit la guerre

De Trust der Vaderlandsliefde

11.11.2008

m.m.v. Geert Buelens, Kris Humbeeck, Jeroen Olyslaeghers en Matthijs de Ridder een organisatie van de Vlaamse Dienst voor Filmcultuur [VDFC] en MuHKA_media i.s.m. het Koninklijk Filmarchief en De Trust der Vaderlandsliefde. Naar aanleiding van 90 jaar wapenstilstand presenteerden wij een filmeditie van De Trust der Vaderlandsliefde, een geïllustreerde versie van de serie theatrale lezingen die in 2003-2005 in Antwerpen, Brussel en Dendermonde plaatsvonden.

Nooit meer oorlog/Maudite soit la guerre bracht een collage van filmfragmenten en teksten die ons meeneemt naar de krochten van het Vlaamse Idealisme, een traditie die zwaar heeft gewogen op de Vlaamse cultuur in het algemeen en op de periode rond de Grote Oorlog in het bijzonder. In een wervelende en vervreemdende montage werd een aantal [pacifistische] filmpamfletten van vlak voor en vlak na WOI geconfronteerd met o.a. romanfragmenten, gedichten en dagboekuittreksels over en uit de Eerste Wereldoorlog.

Op het programma o.a.

MAUDITE SOIT LA GUERRE > BE 1914 > 48' > regie: Alfred Machin

Een profetische aanklacht tegen het wapengeweld.

14de IJZERBEDEVAART > BE 1930 > regie: Clemens De Landtsheer

Het gedenkteken voor de gesneuvelde broers Van Raemdonck staat centraal in deze aanklacht tegen de oorlog die langzaam maar zeker omslaat in propaganda voor de Vlaamse natie.

> stille film/live piano

HISTOIRE DU SOLDAT INCONNU > BE 1932 > 12' > regie: Henri Strock

Een sarcastisch anti-militaristisch pamflet aan de hand van gehackte newsreels uit de Brusselse bioscopen eind jaren '20 met gehermonteerde beelden van militaire parades en kransleggingen. In de reeks Filmarchief dvd's werd ter gelegenheid van deze zelfde verjaardag de dvd annex boekje Met onze Jongens aan de IJzer – Filmpropaganda en de Eerste Wereldoorlog uitgebracht

15.8 Te Gast

La Strada Extra

20.01.2008

Naar aanleiding van de wereldcreatie van La Strada, het operadebuut van componist Luc Van Hove, organiseerde de Vlaamse Opera in MuHKA_media [Film-museum] een La Strada extra-dag. Je kon er kennismaken met componist Luc Van Hove en librettoschrijver Eric de Kuyper. Dirigent Koen Kessels en regisseur Waut Koeken gaven hun visie op het werk en professor Mark Delaere schetste een muzikaal portret van de componist. We sloten de dag af met de inspiratiebron voor deze opera: La Strada van Federico Fellini.

14.00: lezingen rond de voorstelling van de opera La Strada,

afgewisseld met muziek

19.00: La Strada, Federico Fellini

Europees Jeugdfilmfestival

2→10.02.2008

Tijdens de krokusvakantie vierde het Europees Jeugdfilmfestival zijn 20ste verjaardag. Naar jaarlijkse gewoonte waren er jeugdfilms en kortfilms te zien die nooit eerder in Vlaanderen vertoond werden. Daarnaast presenteerde het festival kleuterfilms, speciale feestvertoningen, het Cut the Crap-programma [14+] en in primeur een film voor moeders met baby's. het grote aanbod aan randanimatie en feestsurprises maakte de festivalsfeer compleet. Op 7, 8 en 9 februari konden kinderen een filmvoorstelling combineren met een workshop in het MuHKA.

Partners / Sponsors: het Jeugdfilmfestival is een initiatief van het Jeugdfilmfestival i.s.m. MuHKA_media en het Ecohuis Antwerpen

Dag van de amateurgineast

12.04.2008

De Dag van de Amateurgineast, die plaatsvond op 12 april 2008, was een initiatief van het Centrum voor Beeldexpressie. Er werden die dag lezingen, workshops, demonstraties en rondleidingen gehouden.

Gynaika vzw : Miss Interpreted

08.05.2008

De vzw Gynaika was op 8 mei 2008 te gast voor de vertoning van een kunstenaarsportret gevolgd door een debat.

Optique Belge

26-27.11.2008

Een tweedaags filmseminarie over de Belgische filmproductie van na de Tweede Wereldoorlog. Aan de hand van de vertoning en bespreking van specifieke films werd een inzicht geboden in de geschiedenis en de praktijk van de Belgische filmproductie. Tijdens het seminarie kon ook worden kennisgemaakt met Belgische filmprofessionals die als gast optreden, nl. Rolan Verhavert, Patrick Lebon en Robbe De Hert.

Optique belge, genoemd naar de allereerste Belgische filmproductiemaatschappij [1897], is een initiatief van de Hogeschool Sint-Lukas Brussel en de Media & Design Academie Genk [KHLim] in samenwerking met MuHKA_media.

15.9 Eénmalige programma's

Valentijnsavond

14.02.2008

The Apartment; Billy Wilder

Het Grote Ongeduld

14.11.2008

Naar jaarlijkse gewoonte programmeerde MuHKA_media een selectie eindwerken van studenten uit alle Belgische filmscholen.

Beide programma's bevatten de laureaten van de Canvasprijzen voor beste korte fictie, animatie en documentaire; de Lichtpuntprijs voor beste documentaire; de La Deux-Prijs voor beste Franstalige fictiefilm; de Belnet-prijs; de CBA-prijs voor beste Franstalige documentaire; de publieksprijs SCAM voor documentaire en de publieksprijs SADC voor fictie en animatie.

I.s.m. de Dienst Cultuur van de Vrije Universiteit Brussel.

15.10 Projecten

KINSHIP

KINSHIP, een samenwerking tussen Extra City en MuHKA_media, bracht een uitgebreid overzicht van experimentele film uit de jaren '60 en '70 in de vorm van een procesmatig onderzoek. Met dit programma probeerden we dichterbij te komen bij het historisch 'momentum' van de experimentele film, zo'n 30 à 40 jaar geleden. Dit door de gelijkenissen te onderzoeken tussen de verschillende centra zoals New York, Parijs, Londen, Warschau, Budapest en niet-westerse centra over heel de wereld. KINSHIP omvatte niet alleen klassiekers en werken die weinig bekend zijn bij de liefhebbers van hedendaagse kunst, maar ook recent ontdekte en gerestaureerde werken van internationaal gerenommeerde regisseurs en kunstenaars.

KINSHIP #3: EXPRMNTL and the ghosts of Knokke-le-Zoute

25.01.2008

Curator: Xavier Garcia Bardon

Xavier Garcia Bardon is filmcurator in BOZAR Cinema

Het EXPRMNTL film festival in Knokke Zout in 1949, 1963, 1967, 1974 en in 1958 in Brussel was hét festival gewijd aan experimentele cinema in het kritiek moment van zijn ontstaan. Het was een sleutelplek voor experimentele cinema, een zeldzame ontmoetingsplek voor filmmakers en een plaats waar experimentele subgenres samensmolten.

18u30: Introductie door Xavier Garcia Bardon bij het onderwerp van deze avond Exprmntl and the ghosts of Knokke-le-Zoute. De voordracht was doorweven met onder andere beeld uit de film EXPRMNTL.

20u: films van Jud Yalkut & Yayoi Kusama, John Latham, Henri Chopin, Piero Heliczer... ingeleid door Jud Yalkut en Xavier Garcia Bardon

21u30: films van Charles Dekeukeleire, Peter Kubelka, Claudine Eizykman, Roland Lethem... ingeleid door Roland Lethem en Xavier Garcia Bardon

Partner / Sponsors: Een programma van Extra City en MuHKA_media, ontwikkeld door Anselm Franke en Edwin Carels, in samenwerking met Friends of the German Cinemathèque Berlin.

Documentair FilmPlatform ZONE: Ulrich Seidl

14→16.03.2008

In het kader van Zone [documentair platform, driedaagse, en dit nu voor de vierde keer op rij een gedeeld project tss Gent, Kortrijk en Antwerpen].

Net als in vorige edities werd ook in de vierde editie van het Documentair FilmPlatform ZONE de vertoning van een beperkt aantal documentaires gecombineerd met professionele ontmoetingen en beschouwingen omtrent de eigentijdse kunstzinnige documentaire. De opmerkelijke cineast waar dit jaar speciaal de aandacht op gericht werd, was de Oostenrijkse regisseur Ulrich Seidl. Seidl werd vergezeld van verschillende andere binnen- en buitenlandse gasten.

Mit Verlust ist zu Rechnen / Frescoes > beide in aanwezigheid van de regisseur Ulrich Seidl / Plot Point; Nicolas Provost / Fronterismo; Sofie Benoot / Stil Leven; Isabelle Tollenaere / Jesus, du Weisst; Ulrich Seidl / Nous; Artavazd Pelechian / Les Saisons; Artavazd Pelechian / Notre Siècle; Artavazd Pelechian / Fata Morgana; Werner Herzog / Good News; Ulrich Seidl / One Minute to Nine; Tommy Davis France 2007; Gee-Jung Jun / 9 Start Hotel; Ido Haar

KINO EYE #8: Expo '58 als futuristische kijkmachine

17→30.04.2008

In 2008 is het 50 jaar geleden dat in Brussel Expo '58 georganiseerd werd, een wereldexpo die in het teken stond van het geloof in de toekomst en de vooruitgang. Vijftig jaar later brengt ErfgoedcelAntwerpen/MAS in Antwerpen verschillende partners samen om datgene waarvan Expo '58 doordrongen was – de toekomstgedachte – te transponeren naar vandaag. Het resultaat is O58, een multidisciplinair programma, waarbinnen MuHKA_media met EXPO-RAMA verschillende onderdelen voor zijn rekening neemt.

KINO EYE 8 zoomde onder de noemer EXPO ALS FUTURISTISCHE KIJKMACHINE van 17 tot 20 april in op de utopische visie achter wereldexposities in een programma van performances, lezingen en films.

En tussen eind april en eind juni bracht MuHKA_media een programma van wat in 1958 beschouwd werd als de 12 BESTE FILMS ALLER TIJDEN. De hervertoning van de films werd tegelijk een poging tot actualisering want een aantal van de films krijgen een geheel nieuwe, experimentele soundtrack, die telkens live uitgevoerd werden door o.a. Tom Pintens/Elko Blyweert/Aarich Jespers, Orphan Fairytale, Whiff of the Weird, Bear Guts Quintet.

Pantserkruiser Potemkin [Bronenosets Potjomkin]; regie: Sergej M. Eisenstein / Citizen Kane; Orson Welles / La Grande Illusion; Jean Renoir

17.04.2008: O58 KORT

Eclectische verzameling kortfilms met enerzijds films die op een van de filmfestivals speelden tijdens Expo '58 en anderzijds films die meer inhoudelijk passen binnen de thematiek van de Expo.

Les Mistons: 1957; regie: François Truffaut; 18' / Eenzaamheid is des mensen: 1996; regie: Pieter Van Hees; 20' / Crossroads: 1976; regie: Bruce Conner; 36' / Travelogues: 'Travelogue 3: 'Alchemy Bruxelloise'; 1990; regie: Stefaan Decostere; 11' / Free Radicals: 1958; regie: Len Lye; 5'

18.04.2008: DE DUIVELSE UITVINDING: Vynález zkázy: 1958; regie: Karel Zeman; 85' Winnaar van Grote Prijs en de Publieksprijs op het wereldfestival van de Film tijdens de Expo '58. Zemans bekendste film is een triomf van visuele verbeelding: een combinatie van nonstop avontuur - onderzeepiraten, fantastische

luchtschepen, monsters uit de diepte - met momenten van pure poëzie. Soms lijkt het wel alsof de oorspronkelijke houtgravure-illustraties bij de eerste Jules Verne-edities tot leven komen. De duivelse uitvinding, een grandioze mix van diverse romans van Verne, volgt een geniale-maar-naïeve uitvinder en zijn pientere assistent, die ontvoerd worden door een gek à la kapitein Nemo die de wereld wil domineren met een krachtig explosief.

19.04.2008: OPENING O58

21.00 VERWELKOMING door Ernest van Buynder, voorzitter van MuHKA

21.10 INLEIDING door de documentairemaker, toekomstonderzoeker Maya Van Leemput.

21.30 HET VERLEDEN VOLGENS DE TOEKOMST

Vertoning in première van de O58-getuigendocumentaire Het verleden volgens de toekomst. Toekomstonderzoeker Maya Van Leemput praatte met een aantal Antwerpse getuigen over het tijdperk van de expo en de wereld die daaruit voortvloeide. Wat waren de belangrijkste kenmerken van die toekomstbeelden toen? Hoe hebben de getuigen het wereldbeeld dat de expo uitdroeg ervaren? Denken deze mensen ondertussen anders over de toekomst? Hoe stellen ze zich 2058 voor? Hoe verschillen hun toekomstbeelden van die van de generaties nu? Hoe stellen zij zich de volgende vijftig jaar voor en wat denken ze van de thema's die in 1958 centraal stonden? Het getuigendocument in beeld biedt geen reconstructie van historische feiten maar reikt een reeks reflecties aan.

Met verder nog:

> Interactieve performance van het collectief Office Tamuraj:

Manipulatie door het publiek van een soundtrack bij werk van Eisenstein middels

de 'EMO-Synth'. Door de EMO-Synth worden, via 'affective computing', emoties van het publiek vertaald naar geluidscomposities.

> doorlopend viewmaster-extravaganza door David Van Der Weken [i.s.m. met Collectie Vrielynck]

> muziek op basis van een thematische playlist - het thema is Expo '58 - van Jan Matthé

> receptie

Partners / Sponsors: O58 is een samenwerking tussen MuHKA, Erfgoedcel/MAS, Hessenhuis, Antwerpen Averechts, met de steun van de Stad Antwerpen en de Vlaamse Gemeenschap en vindt plaats in het kader van Expo 58: Back to the Future

Vrije Radicalen

17-18.05.2008

Hoe kan men nu even radicaal zijn als in 1958 en wat is er van die toenmalige radicaliteit intact gebleven? Een reeks films en gesprekken, genoemd naar één van de laureaten van de Expo 58 Internationale Competitie van de Experimentele Film

[Free Radicals van Len Lye]. Met voornamelijk Antwerpse kunstenaars, jong en oud, afgewisseld met historische experimentele films en hedendaagse abstracte muziek.

Periode: 17-18 mei 2008, i.s.m. Hessenhuis

A meeting between the Tragic and the Funny

29.11.2008-31.01.2009

Van 29 november 2008 tot 31 januari 2009 liep in het Hessenhuis de tentoonstelling A Meeting Between the Tragic and the Funny die focust op het raakpunt van humor en tragiek. Naast de expo met werk van onder meer Roman Singer, Fred Bervoets, Erik Van Lieshout, Kati Heck en Olaf Breuning stelde curator Lieven Segers een programma samen voor MuHKA_media dat in het verlengde ligt van het thema. Hoe de dagelijkse realiteit van een kunstenaar/filmmaker zich vermengt met zijn werk en vice versa, is een belangrijke leidraad in het programma.

Palms; John Bock / Synecdoche, New York; Charlie Kaufman / Here Is Always Somewhere Else; Rene Daalder / Signers Koffer; Peter Liechti / American Movie; Chris Smith / Living in Oblivion; Tom DeCillo

Partners / Sponsors:

Naast de vaste partners [Koninklijk Belgisch Filmarchief, Vlaamse Dienst voor Filmcultuur en FotoMuseum] werkte M_m in 2008 ook samen met: 0090 Kunstenfestival, Anima, argos, Atelier film- en videokunst/KASKA-dko, de Dienst Cultuur van de Vrije Universiteit Brussel, Documentair Filmplatform Zone/desire productions, Hogeschool Sint-Lukas Brussel, Hong Kong Economic and Trade Office, International Film Festival Rotterdam, KASK Gent, Monty, Navetango, Moussem, Offscreen Festival/Nova,

RITS/Erasmushogeschool Brussel, Stichting Lezen, UA [Master in Film Studies], de Vlaamse Opera.

Communicatie-instrumenten:

MuHKA_media folder [maandelijks]

MuHKA_media nieuwsbrief [om de 2 weken]

Homepage website

Nieuwsbrieven Cinebel,...

Flyer voor drive in vertoning Playtime

Persaandacht:

Er werden uitgebreide en kleinere artikels gewijd aan de grote retrospectievers van pas overleden filmmakers als Ingmar Bergman, Michelangelo Antonioni en Luis Bunuel, het Jeugdfilmfestival en de selectie films van het Rotterdamse Festival. Zo rapporteerde 'De Standaard' dat Ingmar Bergman groots wordt herdacht, waarbij "vooral het aanbod in MuHKA_media erg mooi oogt... er stonden wel een tiental van Bergmans allerbeste films op het programma op nieuwe kopieën". 'De Morgen [Encore]' vertelde de lezer dat MuHKA_media in februari een sterk programma bood en gaf een haarfijne opsomming van de thema's.

Kunstenfestival 0090 werd veelvuldig aangekondigd, terwijl ook de Valentijnsaanbieding van MuHKA_media werd gepromoot door de 'Gazet van Antwerpen'. Over Freak Cinema verschenen artikels in 'De Standaard' en 'de Morgen' en Ulrich Seidl, met zijn nieuwe docudrama "Import/Export" voor het Documentair Filmplatform Zone dat de hele maand maart centraal stond in MuHKA_media, werd uitvoerig geïnterviewd door 'De Morgen' en 'Knack Focus'. Het programma van april en mei werd ruim aangekondigd met de nadruk op 'Expo-Rama Expo '58 [Kino Eye] in het kader van de erfgoeddag. 'Knack Focus', en de 'Gazet van Antwerpen' brachten verder korte teksten of aankondigingen over alle maandelijkse filmreeksen. Wim T. Schippers, van wie MuHKA_media televisiewerk toonde, werd geïnterviewd door 'Ramblas' [Klara], 'Mekka' [Studio Brussel] en 'De Laatste Show' [VRT Eén].

16—Externe waardering

16.1 Vragen aan de instelling

24.01.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 31.01.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 14.02.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 15.02.2008: Lucian Freud.
 21.02.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 26.02.2008: Lucian Freud.
 28.02.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 06.03.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 07.03.2008: De mens, vandaag een beetje verloren. Het oeuvre van David Claerbout en Hans Op de Beeck.
 13.03.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 20.03.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 21.03.2008: Paula Modersohn-Becker.
 10.04.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 17.04.2008: De moderneren te Parijs. De Verdwintruc van het object.
 22.05.2008: Confrontaties deel 2.
 23.05.2008: Georges van Tongerloo.
 31.05.2008: Marlène Dumas.
 18.07.2008: 1958 Het begin van de toekomst.
 07.08.2008: Georgia O' Keeffe.
 25.09.2008: Het Duitse Expressionisme.
 02.10.2008: Het Duitse Expressionisme.
 09.10.2008: Het Duitse Expressionisme.
 11.10.2008: Berlinde De Bruyckere.
 16.10.2008: Het Duitse Expressionisme.
 18.10.2008: Tracey Emin.
 23.10.2008: Het Duitse Expressionisme.
 24.10.2008: Charley Toorop.
 06.11.2008: Het Duitse Expressionisme.
 07.11.2008: De vrouwelijke toets.
 08.11.2008: Alberto Giacometti.
 13.11.2008: Het Duitse Expressionisme.
 14.11.2008: De vrouwelijke toets.
 15.11.2008: Westerse Filosofie.
 20.11.2008: Het Duitse Expressionisme.
 21.11.2008: De vrouwelijke toets.
 22.11.2008: Westerse Filosofie.
 27.11.2008: Het Duitse Expressionisme.
 28.11.2008: De vrouwelijke toets.
 29.11.2008: Westerse Filosofie.
 04.12.2008: Het Duitse Expressionisme.
 05.12.2008: De vrouwelijke toets.
 12.12.2008: De vrouwelijke toets.

Activiteiten georganiseerd voor en/of door de Vrienden van het MuHKA vzw.

10 februari 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'Santhal Family'.

Er waren 64 deelnemers.

16 februari 2008

Fundraising-evenement "Pleased to Eat you" van de Vrienden van het MuHKA. Culinaire creaties van Johan Segers [t Fornuis] en Luc Hoornaert. Interactief & wandelend voorgerecht.

Tombola. Er waren 218 aanwezigen.

23 februari 2008

Víctor Ramírez . Jeannette Lozano.

Verwelkoming door Dhr. Ernest Van Buynder, voorzitter van het MuHKA. Prof. Dr. Robert Verdonk stelt de dichteres Jeannette Lozano Clariond voor, die enkele van haar gedichten voorleest.

Vertoning video's 'Liquid Space' en 'Espacio - Color - Escritura' van Víctor Ramírez.

Slotwoord door Jean Van Houtte, ere-rector en voorzitter van het Centrum voor Mexicaanse Studiën [Universiteit Antwerpen].

Drink.

9 april – 10 april 2008

Uitstap naar Parijs naar aanleiding van de tentoonstelling 'L'Ange de la Métamorphose' van Jan Fabre in het Louvre in samenwerking met de Vrienden van de Vlaamse Opera.

Ontvangst in het Vlaams Huis door Jos Aelvoet, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs.

Plechtige opening van de tentoonstelling 'L'Ange de la métamorphose' in het Louvre in aanwezigheid van de kunstenaar en koningin Paola.

Receptie en buffet in de residentie van de Belgische Ambassadeur.

Bezoek aan het atelier van de kunstenaar André Goezu.

Rondleiding en ontvangst door de Stichting Evens.

Bezoek achter de schermen van de Opera Palais Garnier.

Er waren 31 deelnemers aan het programma.

8 juni 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'Die Lucky Bush. Een project door Imogen Stidworthy'.

Er waren 52 deelnemers.

21 september 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'De orde der dingen'.

Er waren 59 deelnemers.

21 oktober 2008

Lezing: 'Het theater en operawerk van Jan Fabre' door Prof. Dr. Luc Van Den Dries in de Nationale Bank.

Inleiding door Luc Muylaert, Beheerder Nationale Bank van België, Bijbank Antwerpen.

Receptie aangeboden door de Nationale Bank.

Er waren 71 deelnemers.

9 november 2008

Lezing 'De Fenomenale Feminatheek van Louis Paul Boon' door Prof. Dr. Kris Humbeek.

Inleiding en slotwoord door Prof. Dr. Em. Bo Coolsaet.

Er waren 63 deelnemers.

6 december 2008

Uitstap naar de Biënnale van Brussel 1 (Rondleidingen in het voormalig Postsorteercentrum en het premetrostation Anneessens).

Er waren 34 deelnemers.

Activiteiten georganiseerd voor en/of door leden van de
Bedrijvenclub

10 februari 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'Santhal Family'.

Er waren 64 deelnemers.

16 februari 2008

Fundraising-evenement "Pleased to Eat you" van de Vrienden van het MuHKA.

Culinaire creaties van Johan Segers ('t Forno) en Luc Hoornaert.

Interactief & wandelend voorgerecht.

Tombola.

Er waren 218 aanwezigen.

23 februari 2008

Víctor Ramírez, Jeannette Lozano.

Verwelkoming door Dhr. Ernest Van Buynder, voorzitter van het MuHKA.

Prof. Dr. Robert Verdonk stelt de dichteres Jeannette Lozano Clariond voor, die enkele van haar gedichten voorleest.

Vertoning video's 'Liquid Space' en 'Espacio - Color - Escritura' van Víctor Ramírez.

Slotwoord door Jean Van Houtte, ere-rector en voorzitter van het Centrum voor Mexicaanse Studiën (Universiteit Antwerpen).

Drink.

9 april - 10 april 2008

Uitstap naar Parijs naar aanleiding van de tentoonstelling 'L'Ange de la Métamorphose' van Jan Fabre in het Louvre in samenwerking met de Vrienden van de Vlaamse Opera.

Ontvangst in het Vlaams Huis door Jos Aelvoet, vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs.

Plechtige opening van de tentoonstelling 'L'Ange de la métamorphose' in het Louvre in aanwezigheid van de kunstenaar en koningin Paola.

Receptie en buffet in de residentie van de Belgische Ambassadeur.

Bezoek aan het atelier van de kunstenaar André Goezu.

Rondleiding en ontvangst door de Stichting Evens.

Bezoek achter de schermen van de Opera Palais Garnier.

Er waren 31 deelnemers aan het programma.

8 juni 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'Die Lucky Bush. Een project door Imogen Stidworthy.'

Er waren 52 deelnemers.

21 september 2008

Rondleiding in de tentoonstelling 'De orde der dingen'.

Er waren 59 deelnemers.

21 oktober 2008

Lezing: 'Het theater en operawerk van Jan Fabre' door Prof. Dr. Luc Van Den Dries in de Nationale Bank.

Inleiding door Luc Muylaert, Beheerder Nationale Bank van België, Bijbank Antwerpen.

Receptie aangeboden door de Nationale Bank.

Er waren 71 deelnemers.

9 november 2008

Lezing 'De Fenomenale Feminatheek van Louis Paul Boon' door Prof. Dr. Kris Humbeek.

Inleiding en slotwoord door Prof. Dr. Em. Bo Coolsaet.

Er waren 63 deelnemers.

6 december 2008

Uitstap naar de Biënnale van Brussel 1 (Rondleidingen in het voormalig Postsorteercentrum en het premetrostation Anneessens).

Er waren 34 deelnemers.

Andere activiteiten georganiseerd in MuHKA

26 januari Presentatie tijdschrift <H>Art en aansluitend receptie in MuHKAFE

Overzicht nocturnes en verhuur accommodatie

24 januari 2008

Universiteit Antwerpen Management School – UAMS: Rondleiding en Receptie.

Er waren 102 aanwezigen.

25 januari 2008

KBC Global Services NV – Private Banking: Presentatie, discussie en lezingen met koffieonthaal.

Er waren 220 aanwezigen.

7 februari 2008

Nocturne van Rosy Blue: Nieuwjaarsreceptie met speeches, muziek en rondleidingen.

Er waren 150 aanwezigen.

7 en 8 februari 2008

Workshops van Feeling Wonen + catering.

Er waren 8 aanwezigen.

De 2de dag (8 februari 2008) werd geannuleerd.

23 februari 2008

Centrum voor Mexicaanse Studiën van de Universiteit Antwerpen: Lezing Víctor Ramírez . Jeannette Lozano met projectie van films, voordragen van gedichten en drink.

Er waren 52 aanwezigen.

13 maart 2008

Klara, Vlaamse Radio- en Televisieomroep: avondrondleiding met receptie.

Er waren 98 aanwezigen.

19 maart 2008

Roularta Media Group . Trends Gazellen Antwerpen 2008.

Bekendmakingceremonie van de winnaars, avondrondleiding en receptie.

Er waren 290 aanwezigen.

12 april 2008

Evens Stichting: Lezing door Jan Van Alphen en Jagdish Gundara met inleiding door Grant Watson in het kader van de tentoonstelling 'Santhal Family', gevolgd door een receptie.

Er waren 62 aanwezigen.

16 april 2008

Felicitatiereceptie voor de nieuwe gouverneur Kathy Berx door de Stad Antwerpen.

Er waren 83 aanwezigen.

19 april 2008

Merit Capital NV: Rondleiding met receptie.

Er waren 24 aanwezigen.

27 april 2008

J. P. De Paepe Editions: Filmvoorstelling (MuHKA_media), introductie en boekvoorstelling van Jan Hendrikse (MuHKA), gevolgd door een drink.

Er waren 57 aanwezigen.

29 mei 2008

BMW Jorssen: Voorstelling van de BMW X6, receptie en avondrondleiding.

Er waren 378 aanwezigen.

27 juni 2008

Karel de Grote Hogeschool, Afdeling Sint-Lucas: speeches, proclamatie laatstejaars-studenten en eindejaarsreceptie.

Er waren 278 aanwezigen.

13 juli 2008

Klantenevent Ramada Plaza Antwerp Hotel en de Prem Group:

Museumontbijt, workshop (kinderen) en rondleiding (volwassenen), receptie.

Er waren 62 aanwezigen.

1 september 2008

Hof van Beroep . Arbeidshof Antwerpen: Opening van het gerechtelijk jaar met een receptie en walking dinner.

Er waren 79 aanwezigen.

12 september 2008

<H>Art: Feest met receptie, muziek en avondrondleidingen.
Er waren circa 260 aanwezigen.

27 september 2008

ID&T: Antwerp is Burning: Jongerevenement.
Er waren circa 2.200 aanwezigen.

17 oktober 2008

Cercle d'O: Fotoreportage zomercollectie.
Er waren 10 aanwezigen.

20 december 2008.

Ruimte Morguen: Gespreksnamiddag en debat rond niet-commercieel drukwerk.
Er waren 15 aanwezigen.

16.2 Vragen aan de stafmedewerkers

Docent- of gastdocentschap

Bart De Baere, gastdocent posthogeschoolopleiding Cultuur- en Kunstmanagement, Hogeschool Gent

Bart De Baere, gastdocent HISK [visiting lecturer – studio visits]

Dieter Roelstraete, Piet Zwart Instituut, Rotterdam [januari – december]

Dieter Roelstraete, De Appel, Amsterdam [januari – december]

Dieter Roelstraete, Royal Art Academy, Kopenhagen [maart]

Dieter Roelstraete, University of British Columbia, Vancouver [september]

Peggy Saey, docent vak interactief rondleiden, 3de jaar kunst-en cultuurbemiddeling, departement Sociaal Cultureel Werk, Karel de Grote Hogeschool

Peggy Saey, gastdocent vak introductie werkveld, 2de jaars kunst-en cultuurbemiddeling, departement Sociaal Cultureel Werk, Karel de Grote Hogeschool

Grant Watson, Jan Van Eyck Academie, Maastricht [visiting lecturer]

Grant Watson, The Dutch Art Institute, Enschede [visiting lecturer]

Kathleen Weyts, gastdocent Cultuurmanagement

Publicaties en teksten voor derden

Bart De Baere & Sergei Bratkov, "Bratkov: on people and appliances, 2008"

Bart De Baere, "Naar een volwassen Vlaamse en Belgische globale beleidsvisie", 2008

Bart De Baere en Pierre-Olivier Rollin, "Non, nous ne signerons pas cet appel"

Bart De Baere, Contemporary Art Belgium 2008

Dieter Roelstraete, "My Cynical Reasons", in: Ives Maes: Tourism, Frankfurt: Revolver Verlag

Dieter Roelstraete, "Art In and Out of the Age of Terror", in: Afterall #17, London & Los Angeles

Dieter Roelstraete, "Art as Object Attachment: Thoughts on Thingness", in: Adam Szymczyk & Elena Filipovic [ed.], When Things Cast No Shadow. Fifth Berlin Biennial for Contemporary Art, Berlin: KunstWerke & Zürich: JRP/Ringier

Dieter Roelstraete, "Jimmy Giuffre, Free Fall, 1961", in: Guillaume Leblon, CGAC

Dieter Roelstraete, "The Disorder of Things", in: Batia Suter: Parallel Encyclopaedia, Amsterdam: ROMA Publications [forthcoming]

Dieter Roelstraete, "The Pleasures of the Text: Wallace, At Work", in: Ian Wallace: A Literature of Images, Berlin: Sternberg Press & Witte de With/Kunstverein Düsseldorf/Kunsthalle Zürich

Dieter Roelstraete, "Faraway, So Close! Het alziende oog van JCJ Vanderheyden", in: JCJ Vanderheyden, Amsterdam: ROMA Publications

Dieter Roelstraete, "Francesco Gennari", in: Francesco Gennari, Johnen Galerie, Berlin

Dieter Roelstraete, "When The Body Riots. Memories of a Conversation with Alexandra Bachzetsis", in: Frederique Bergholtz & Annie Fletcher [ed.], If I Can't Dance I Don't Want To Be Part Of Your Revolution, Amsterdam [forthcoming]

Dieter Roelstraete, "If Anyone Is Sleepy, Let Him Go To Sleep: One Single Thought on the Ethics of Disappearance", in: Chris Sharp [ed.], Disarming Matter, Dunkers Kulturhus Helsinki

Dieter Roelstraete, "The Return Function: Deimantas Narkevicius and Memory", in: Deimantas Narkevicius: The Unanimous Life, Madrid: Reina Sofia

Dieter Roelstraete, "The Ideology of the Ecstatic: Kai Althoff's Dreamworks", in: Afterall #19, London & Los Angeles
 Dieter Roelstraete, "Susan", in: Susan Philipsz: I See A Darkness, Stockholm: Jarla Partilager
 Dieter Roelstraete, "The Mass Ornament: Nomadology, Ornithology, Photography", in: Susanne Kriemann: Romantic Capitalism, Amsterdam: ROMA Publications
 Dieter Roelstraete, "The Teaches of the Speechless: Jos de Gruyter & Harald Thys' Radical Silence", in: Mousse Magazine # 16, Milano
 Dieter Roelstraete, "Heldendcultus in kunst en politiek [Don't Call It A Comeback/ I've Been Here For Years]", in: Metropolis M # 6, Amsterdam
 Dieter Roelstraete, "No Ideas But In Things: Three Thoughts Occasioned by the Work of Thea Djordjadze", in: Mousse Magazine #17, Milano
 Dieter Roelstraete, Contributing Editor A Prior Magazine, Hogeschool Gent
 Dieter Roelstraete, Co-editor FR David, De Appel, Amsterdam
 Peggy Saey, Commissie onderwijs-cultuur, Vlaamse Gemeenschap, Eindrapport Gedeeld/Verbeeld
 Peggy Saey & Luc Delrue, Streven naar een authentieke beleving van de bezoekers, tekst symposium ExpeditieCC, Vereniging van Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra.
 Grant Watson, Afterall Magazine, essays on Nasreen Mohamedi and Goshka Macuga
 Grant Watson, Kunst Museum Liechtenstein, catalogue essay on Matti Braun
 Grant Watson, Serpentine Gallery, catalogue text, Indian Highway
 Grant Watson, Metropolis M, essay Indian Modernism
 Grant Watson, Mirchandani Gallery, Mumbai, catalogue essay CK Rajan
 Grant Watson, Bodhi Art Mumbai, Young Indians, essay on Nataraj Sharma

Deelname aan conferenties, debatten + lezingen

Buitenland:

Bart De Baere, cyclus van 5 lezingen/meetings, lezing 'Museum in our name - collecting become our activity', Museum Sztuki Lodz [Polen], 24 april 2008
 Bart De Baere, gastspreker internationale conferentie, lezing 'The Politics of Collecting', Institute of Contemporary Art, Dunaújváros [Hongarije], 7 mei 2008
 Bart De Baere, lezing 'Collecting is Immaterial' in het kader van 'Museum 21: Institution Idea Practice', Irish Museum of Modern Art [IMMA] in Dublin [Ierland], 31 december 2008
 Dieter Roelstraete, Reeks lezingen in Piet Zwart Instituut, Rotterdam [februari - mei]
 Dieter Roelstraete, Over eigen activiteiten als editor en tentoonstellingsmaker: Műcsarnok Budapest [februari]
 Dieter Roelstraete, Introductie op het werk van Wim Delvoye: Ernst Museum, Budapest [februari]
 Dieter Roelstraete, Over eigen activiteiten als editor + expert inzake de Vancouver kunstscène: Royal Art Academy, Kopenhagen [maart]
 Dieter Roelstraete, "Thing Theory": Museum der Dinge, Berlijn [in het kader van de biënnale van Berlijn, mei]
 Dieter Roelstraete, Deelname aan het symposium: "The New York Conversations", E-Flux, New York [juni]
 Dieter Roelstraete, Kunstenaarsgesprek met Dan Graham & Jeppe Hein: Kölnischer Kunstverein, Keulen [augustus]
 Dieter Roelstraete, "Thing Theory": University of British Columbia, Vancouver

[september]

Dieter Roelstraete, Introductie op het werk van Auguste Orts [collectief]: Tate Modern, London [oktober]

Dieter Roelstraete, Introductie op het werk van Jos De Gruyter & Harald Thys, Frieze Art Fair, London [oktober]

Dieter Roelstraete, Boekpresentatie Ives Maes "Recyclable Refugee Camp" [oktober]

Dieter Roelstraete, Deelname aan het symposium "The Rotterdam Dialogues: The Critics", Witte de With, Rotterdam [oktober]

Dieter Roelstraete, Introductie op "The Order of Things": UvA, Amsterdam [november]

Dieter Roelstraete, Introductie op filmprogramma E-Flux Video Rental: The Building, Berlijn [november]

Grant Watson, Iaspis, visiting curator, curatorial presentation, Stockholm

Grant Watson, School of Art and Aesthetics, JNU, Delhi, chair, roundtable on Nasreen Mohamedi

België:

Bart De Baere, panelgesprek georganiseerd door het NICC n.a.v. artikel "Meer overheidssteun aan kunstenaars" van Dirk De Wit, directeur BAM en Valerie Verhac, 13 februari 2008

Bart De Baere, gastspreker op symposium georganiseerd door de Hogeschool Gent n.a.v. toonmoment conservatieproject rond het werk van Gert Robijns, 27 maart 2008

Bart De Baere, seminarie 'How to be an artist in a world based on numbers?', Vlaams-Nederlands Huis deBuren

Bart De Baere, gesprek over de relatie tussen publieke en private collecties, debat georganiseerd door BAM, Art Brussels, 17 april 2008

Bart De Baere in gesprek met Joost Declercq, directeur Museum Dhondt-Dhaenens over 'Verzamelen?', Nottebohmlezing, Bibliotheek Conscienceplein Antwerpen, 11 mei 2008

Bart De Baere, moderator academische zitting 'Macht en onmacht van het beeld. De filosoof ontmoet de kunstenaars: Jan Koenot in gesprekken met Luc Tuymans', stadscampus U.A., 6 november 2008

Bart De Baere, debat in het Vlaams Parlement n.a.v. het Festival van de Politiek, 16 november 2008

Dieter Roelstraete, Deelname aan het symposium: "The New York Conversations, pt. 2", A Prior i.s.m. E-Flux, Beursschouwburg, Brussel [oktober]

Peggy Saey & Luc Delrue, workshop: Streven naar een authentieke beleving van de bezoekers, symposium ExpeditieCC, Vereniging van Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra.

Peggy Saey, CANON Cultuuravond, De Vooruit, Gent

Peggy Saey, Vervolgtraject Interculturaliseren, Heusden-Zolder

Alexandra Pauwels, BAM conferentie privé en publieke collecties, 21.04.08, Gent

Deelname aan seminars, workshops, studiedagen

Peggy Saey, studiedag: Nieuwe media, communicatie, kunst en jongeren, Kunst in Zicht, De Warande, Turnhout

Peggy saey, Symposium Karel Geirland leerstoel, Universiteit, Gent

Peggy Saey, Cultuurmarkt Onderwijs, Prospekta, Antwerpen

Alexandra Pauwels, 'Ten minste houdbaar tot ...?' Studiedag over de bewaring van analoge en digitale dragers, 28/10/08, Packed, Antwerpen

Alexandra Pauwels, tweede nationale workshop MinervaEC (Ministerial NEtwork for Valorising Activities in digitisation), eContentplus supporting the European Digital Library, 19/09/08, Brussel
 Alexandra Pauwels, Depotwerking rond industrieel en wetenschappelijk erfgoed, SIWE Rondetafel, 30/04/2008, Leuven
 Alexandra Pauwels, Open Collection, 25/04/08, Faro, Brussel
 Alexandra Pauwels, Studiedag Huis van Alijn 'Een praktijkverhaal over het beheer van een collectie', 31/03/08, Gent.

Boekvoorstellingen

Peggy Saey, Voorstelling Monitorrapport Audiovisueel onderwijs: De Knop om- draaien, IAK-CANON
 Peggy Saey, lancering visietekst Brede School, Antwerpen

Buitenlandse studiereizen en werkbezoeken

Bart De Baere, diverse werkbezoeken in België, Nederland, Parijs [tentoonstelling Jan Fabre]
 Bart De Baere, opening tentoonstelling Luc Tuymans, Haus der Kunst, München [februari]
 Bart De Baere, lezing Institute of Contemporary Art, Dunaujváros, Hongarije [mei]
 Bart De Baere, lezing Museum Sztuki Lodz, Polen [april]
 Bart De Baere, bezoek Biennale Berlijn [mei]
 Bart De Baere, Reykjavík Art Festival, op uitnodiging van de Ambassade van IJsland [mei]
 Bart De Baere, tentoonstelling Koen Van Den Broek, Figge von Rosen Galerie, Keulen [mei]
 Bart De Baere, Manifesta 7, Trento [juli]
 Bart De Baere, lezing IMMA, Ierland [november]
 Bart De Baere, voorbereiding tentoonstelling 2010, Portugal [juni]
 Bart De Baere, bezoek Asia Art Events, Gwangju [Korea], Guangzhou en Shang- hai [China] en Singapore [september]
 Bart De Baere, Moscow Biennale, tentoonstelling Ilya Kabakov [september]
 Bart De Baere, Afterall meeting, London [oktober]
 Dieter Roelstraete, Budapest, Frankfurt, Hamburg, Kopenhagen, London, New York, Parijs, Santiago de Compostela, Trentino/Alto Adige, Vancouver, Vilnius enzovoort
 Peggy Saey, congres cultureel toerisme, CECA-ICOM, Montreal
 Kathleen Weyts, congres cultureel toerisme, CECA-ICOM, Montreal
 Peggy Saey, werkbezoek tentoonstelling, Parijs
 Grant Watson, Curatorial Knowledge study group, Visual Cultures, Goldsmiths College, London [onderzoek]
 Grant Watson, Re - presenting histories [in collaboration with Suman Gopinath] Colab, Bangalore [onderzoek]
 Grant Watson, Office for Contemporary Art Norway - curatorial residen- cy [onderzoek]

Raden van Bestuur

Bart De Baere, mede-oprichter en lid raad van bestuur Contemporary Art Heritage Flanders vzw.
 Bart De Baere, mede-oprichter en ondervoorzitter, WIELS, Centrum voor Hedendaagse Kunst vzw.

Bart De Baere, mede-oprichter en lid raad van bestuur The Brussels Biennial
 Bart De Baere, lid raad van bestuur Witte de With, Rotterdam
 Bart De Baere, lid raad van bestuur, Cultuurnet Vlaanderen, Brussel
 Bart De Baere, lid raad van bestuur, Prof. Robert Bilsen Fonds voor Cultuurmanagement, U.A.
 Bart De Baere, lid Hoge Raad Universiteit Antwerpen
 Bart De Baere, lid algemene vergadering Firefly vzw., Brussel
 Bart De Baere, lid algemene vergadering VictoriaNieuwpoort vzw., Gent
 Bart De Baere, lid algemene vergadering, Tme Festival, Gent
 Bart De Baere, lid algemene vergadering ECICV, Expertisecentrum Islamitische Culturen in Vlaanderen
 Luc Delrue, voorzitter VOBK vzw
 Luc Delrue, Packed vzw
 Luc Delrue, lid raad van bestuur Sociare vzw [werkgeversorganisatie Par. Com. 329]
 Luc Delrue, lid raad van bestuur Lucasweb
 Luc Delrue, lid algemene vergadering van Victoria vzw
 Luc Delrue, lid algemene vergadering van de Beursschouwburg vzw
 Alexandra Pauwels, Packed vzw en Dagelijks Bestuur
 Liliane Dewachter, lid raad van bestuur LLS 387, Ruimte voor actuele Kunst vzw.
 Liliane Dewachter, ondervoorzitter AICA - ABCA
 Peggy Saey, ondervoorzitter KUNSTWERK[t], Gent
 Peggy Saey, lid raad van bestuur van Forum voor Amateurkunsten, Gent
 Peggy Saey, lid raad van bestuur van MOOSS, Leuven
 Grant Watson, If I cant dance I don't want to be part of your revolution, Amsterdam
 Grant Watson, Colab centre for art and architecture, Bangalore
 Grant Watson, The Drawing Room, London
 Grant Watson, World Art Journal, University of East Anglia
 Kathleen Weyts, voorzitter Raad van Bestuur Aifoon
 Kathleen Weyts, lid van de Raad van Bestuur TarTarT vzw.
 Alexandra Pauwels, lid stuurgroepvergadering Kenniscentrum MAS

Adviescommissies

Bart De Baere, lid adviescomité 'Partners in Art' voor de CERA kunstcollectie + lid aankoopcommissie
 Luc Delrue, regiegroep Cultuur, Stad Leuven
 Luc Delrue, lid van de beleidsgroep 'overheidsindemniteit' voor museale bruiklenen van de Vlaamse Gemeenschap
 Peggy Saey, lid commissie onderwijs en cultuur, Minister van onderwijs Frank Vandenbroecke, Brussel
 Peggy Saey, lid commissie kunsteducatie, kunstendecreet, Brussel

Adviezen

Peggy Saey, Focusgroep Mutable-onderzoeksproject, IBBT – SMIT, VUB, Brussel
 Peggy Saey, Focusgroep Blikopener, CANON Cultuurcel, Vlaamse Gemeenschap, Brussel
 Peggy Saey, Brainstorm Toekomst Vlieg, Cultuurnet, Brussel
 Peggy Saey, Adviesgesprek Gidsenwerking, MAS, Antwerpen
 Peggy Saey, interview kleuter en kunst, eindwerk student culturele agogiek, VUB
 Peggy Saey, Focusgroep [h]art voor kinderen, Antwerpen
 Alexandra Pauwels, klankgroep beleidspan BAM

Beschermcomités

Bart De Baere, lid beschermcomité Samenspel 08 – Kunst & Gebouw, Antwerpen

Jury's

Bart De Baere, Prijzen voor Cultuurmanagement 2008

Bart De Baere, Evens Prijs voor Beeldende Kunst 2009

Dieter Roelstraete, Simon Fraser University, Vancouver [september]

Peggy Saey, jury eindwerk, Sociaal Cultureel Werk, Artevelde Hogeschool, Gent

Kathleen Weyts, jury aanwerving communicatiemedewerker, Publieksbeleid

Stedelijke Musea, Antwerpen

Werkgroepen

Bart De Baere, lid stuurgroep Beeldende Kunsten

Bart De Baere, lid Commissie Kunst in de Openbare Ruimte [KOR]

Bart De Baere, commissie Pilotprojecten Fonds BKVB, Amsterdam

Bart De Baere, Antwerpen Morgen

Bart De Baere, Comité over het werk van René Heyvaert

Luc Delrue, werkgeversoverleg culturele sector

Luc Delrue, businessplan voor M, een nieuw museum in Leuven

Peggy Saey, Koepelvergadering publiekswerking musea, Antwerpen

Peggy Saey, Platform MAS in jongen handen, Antwerpen

Peggy Saey, Expertgroep Laboratoriumproject M, academische lerarenopleiding, kunstwetenschappen, KuLeuven

Alexandra Pauwels, gespreksgroep Musea & archieven, Brussel

Alexandra Pauwels, deelname aan Bom VI

17—ORGANOGRAM

	Personeelsleden MuHKA	2007			2008	
1	Bert de Baere	1	onbe	1	1	0
2	Luc Dahnus	1	onbe	2	1	0
3	Ann Carlemans	1	onbe	3	1	0
	Totaal Directie en medewerkers	3			3	
4	Liliane Dewachter	1	onbe	4	1	0
5	Erwin Conels	0,7	onbe		0	-0,7
6	Frank Van der Kinderen	1	onbe	5	1	0
7	Dierck Roelstraete	1	onbe	6	0,5	-0,5
8	Geert Wetsen	1	onbe	7	1	0
9	Vincent Stoop	0,7	onbe	8	0,7	0
10	Ghislaine Peeters	1	onbe	9	1	0
11	Roel Van Nuenen	1	onbe	10	1	0
12	Helena Kritis	0,6	onbe		0	-0,6
13	Georges Willembout	0,8	onbe	11	0,8	0
14	Marcus Casenat	1	onbe	12	1	0
15	Stef Dierckx	1	onbe	13	1	0
16	Rolf Schuurmans	0,5	onbe		0	-0,5
17	Sabine Henrygens	0,7	onbe	14	0,7	0
	Jos Van den Bergh		onbe	15	1	1
	Nico Koppe		onbe	16	0,5	0,5
	Ruth Rauders		onbe	17	0,5	0,5
	Maya Inzic		inactief	18	0,5	0,5
	Totaal Afdeling Presentatie	12			12,2	
18	Alexandra Pauwels	1	onbe	19	1	0
19	Leon De Backer	0,7	onbe	20	0,7	0
20	Jan De Vrie	1	onbe	21	1	0
21	Thomas Weynants	0,33	onbe	22	0,5	0,17
22	John Raiff	1	actief	23	1	0
23	Christine Clinckx	0,5	onbe	24	0,5	0
24	Els Bruns	1	onbe	25	1	0
25	Rix Hermans	1	doc	26	1	0
26	Viviane Lelkens	1	onbe	27	1	0
27	Corine Bockemuhl	0,6	onbe	28	0,6	0
	Totaal Afdeling ABCD	8,13			8,3	
28	Peggy Soey	1	onbe	29	1	0
29	Kathleen Weyts	1	onbe	30	1	0
30	Anna-Maria Poels	0,8	onbe	31	0,5	-0,3
	Lut Van Noorden		onbe	32	1	1
	Kathleen Schuurmans		tijdelijk	33	0,8	0,8
31	Rita Compère	0,6	onbe	34	0,6	0
32	Hester Stubben	1	onbe			-1
33	Nine Verschuren	0,8	onbe	35	0,8	0
34	Sofie Vermeiren	1	onbe	36	1	0
35	Geertui Pas	0,8	onbe	37	0,5	-0,3
36	Rebekka Wouda	1	onbe			-1
37	Martina Dalmans	1	onbe	38	1	0
38	Fréd De vos	0,5	actief	39	0,5	tijdelijk

39	Dominique 't Jolle	0,5	activer	40	0,5	tijdelijk
40	Gerda Van Praemela	1	onbe	41	1	0
41	Lutgard Van Ransinghem	0,8	onbe	42	1	0,2
42	Meryx Beyns	1	onbe	43	1	0
43	Pierre Dufond	1	onbe			-1
44	Ben Leroock	1	onbe	44	1	0
45	Joris Keshans	0,5	onbe			-0,5
46	Joost Pastars	1	onbe	45	1	0
47	Sief Roembouts	1	onbe	46	1	0
48	Chris Van den Broeck	0,5	onbe	47	0,5	0
49	Kris Van Treeck	0,8	onbe	48	0,8	0
50	Iris Roewens	0,8	onbe		0	-0,8
	Flora De Vreeze		onbe	49	1	1
	Emmy Rijstebil		onbe	50	0,8	0,8
	Sophie Gregoir		onbe	51	0,8	0,8
	Totaal Afdeling Publiekswerking	19,4			19,1	
51	Carina Van Dyck	0,8	onbe	52	0,8	0
52	Willy Van Gils	0,79	onbe	53	0,79	0
	Iris Roewens		onbe	54	0,8	0,8
53	Brigitte Jacobs	1	w	55	1	tijdelijk
54	Pascalie Homans	1	w			-1
55	Margda Weyns	1	art 60	56	1	tijdelijk
	Helenor Jachschikayeva		w	57	1	1
56	Katrien Borkens	0,8	onbe	58	0,8	0
57	Iem Ceelen	1	gesca	59	1	0
58	Calina Cloeys	0,5	onbe	60	0,5	0
59	Rita Schepers	0,5	onbe	61	0,5	0
60	Aicha Rafik	0,5	onbe	62	0,5	0
61	Rix Van de Broeck	0,5	onbe	63	0,5	0
62	Jan Verkommen	1	onbe	64	1	0
	Jürgen Adrians		gesca	65	1	1
63	Broul Amelinkx	1	gesca	66	1	0
64	Joris Keshans	0,5	onbe	67	1	0,5
65	Gert Beens	0,8	onbe		0	-0,8
66	Raphaël De Bois	0,5	onbe	68	0,5	0
67	Kennel El Djabouri	1	wep		0	-1
68	Hughe Lemaire	1	onbe	69	1	0
69	Djo Moamba	1	onbe		0	-1
70	Zeger Verbeet	0,5	onbe	70	0,5	0
	Totaal Afdeling Ondersteuning	15,69			15,19	
	TOTAAL in 2007 en 2008	58,22			57,79	
	directie en medewerkers	3			3	
	afdeling presentatie	12			12,2	
	afdeling ABCD	8,13			8,3	
	afdeling publiekswerking	19,4			19,1	
	afdeling ondersteuning	15,69			15,19	

18—Semi-vaste medewerkers MuHKA

18.1 Vrijwilligers

Aantal vrijwilligers-vast team 2008: 44

Geschiedenis

De huidige vrijwilligersploeg in het MuHKA is, enerzijds vanuit de vzw, Vrienden van het MuHKA, anderzijds vanuit het vroegere Filmmuseum-Centrum voor Beeldcultuur te Antwerpen, nadien MuHKA_media, ontstaan. De vrijwilligerswerking in MuHKA spitte zich toe op de mailing en de bibliotheek. In MuHKA_media op ticketcontrole en verdeling van de programmatiefolder. Zelfs na de fusie van het MuHKA met het Filmmuseum in 2003 fungeerde beide teams als aparte cellen die weinig tot niets met elkaar te maken hadden.

Vanaf januari 2008 werd het initiatief genomen om beide teams bewust te verenigen wat het startsein gaf om vanuit een visie het vrijwilligersbeleid te centraliseren, te hervormen en uit te breiden. Dit met oog op wat vrijwilligerswerk de dag van vandaag kan betekenen in de huidige maatschappij.

Doelstellingen vrijwilligers 2008

Een van de doelstellingen 2008 was de administratieve hereniging en het op punt stellen van het vrijwilligersteam. Dit volgens de huidige wetgeving, waaronder het afhandelen van de juiste documenten, zoals het afsluiten van een overeenkomst, het voldoen aan de informatieplicht, de aanvraag van een RVA-formulier voor werklozen en bruggepensioneerden, verzekeringen, enzovoort zodat vrijwilligers op een legale basis en met een gerust hart het MuHKA en MuHKA_media konden betreden. Voorts probeerden we ook de nieuwe vrijwilligers beter te ontvangen en informeren en trachtten we bewuster en frequenter het ganse vrijwilligersteam te activeren en mobiliseren.

Er was ook meer aandacht voor de nazorg van de vrijwilligers.

Het stroomlijnen van beide teams (MuHKA en MuHKA_media) tot een dynamisch MuHKA team, en het bewust integreren van de vrijwilligers in de structuur van het MuHKA vonden we ook erg belangrijk.

Werving

Sinds 2008 is er eveneens een bewuste actieve werving naar buiten toe opgestart van nieuwe vrijwilligers via verschillende bronnen: vrijwilligerssite, oproep MuHKA site, verspreiding via studenten sites, ... Vaak zijn mensen op zoek naar een zinnige invulling van extra tijd, dikwijls vanuit verschillende en persoonlijke motivaties. Het is dan ook een uitdaging voor de toekomst om in te spelen op de vragen en capaciteiten van de vrijwilligers. Wat kan hun inbreng zijn vanuit de eigen leefwereld en motivatie, en hoe kan deze inbreng geïntegreerd worden binnen de bestaande werkstructuren van de organisatie?

Integratie van de vrijwilligerswerking binnen de globale werking van het MuHKA.

Er werden in 2008 eveneens enkele try-outs gedaan om vrijwilligerstaken uit te breiden naar andere afdelingen waarin de vrijwilligerswerking nog niet geïntroduceerd was. Dit als antwoord op een groeiende tendens binnen het huidige vrijwilligerslandschap waarin mensen zelf wensen te kiezen waar en

hoe ze zich nuttig wensen te maken. Het is van belang om in te spelen op de interessesferen van vrijwilligers om een dynamische en actieve werking te garanderen.

En wat in return?

In ruil voor 2 maal participatie per maand:

A) STANDAARDATTENTIES:

- gratis bezoek voor 1 persoon MuHKA, onbeperkt.
- gratis bezoek voor 1 persoon FotoMuseum, onbeperkt.
- gratis bezoek voor 1 persoon MuHKA_media, onbeperkt.
- gratis eetbon in MuHKAfe ter waarde van €5.
- gratis drankbonnen/eten tijdens tijdens openingsavonden per actieve vrijwilliger [idem werkend personeel]
- vergoeding vrijwilligers folderverdeling: €6/dag

B) OCCASIONELE ATTENTIES:

- kortingsbon MuHKAshop ter waarde van €10
- feestje vrijwilligers
- rondleiding tentoonstelling door een gids
- varia: catalogus panamarenko, MuHKA winkelzak, enzovoort

Frequentie inzet vrijwilligers:

Vrijwilligers zetten zich minimum 2x per maand in voor het MuHKA, variërend van een halve tot een hele dag.

Vrijwilligerstaken:

Vrijwilligers worden op verschillende terreinen ingezet in de werking van het MuHKA. Voor de volgende taken worden vrijwilligers op regelmatige basis geëngageerd:

1. Ticket- en zaalcontrole

In MuHKA_media: 1 vrijwilliger ondersteunt de vaste baliemedewerker. De vrijwilligers staan in voor de ticketcontrole, ontvangst van bezoekers, controle zaal, ... voor twee filmzalen.

- frequentie: 2 tot 3 / maand
- duur: 1/2 dag [avond]
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 14

2. Promotie-team

A) FOLDERVERDELING

Verdelen van de MuHKA_media programmapfolder in Antwerpen. Er zijn 5-tal vaste routes die per vrijwilligers 1 tot 2x per maand worden uitgevoerd. De verspreiding van de MuHKA_media folder en bijhorende bijlages wordt uitsluitend door het vrijwilligersteam uitgevoerd.

- frequentie: 1 tot 2 / maand
- duur: 1/2 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 5

B) FLYERACTIES

Door actief te flyeren tijdens activiteiten in het Antwerpse laat het MuHKA van zich horen en zien in het Culturele landschap door op 'hotspots' de eigen programmatie kenbaar te maken.

Activiteiten waarvoor werd geflyerd:

Geeta Kapoor & Irit Rogoff mei '68, Cornelius Cardew, Zomerprogrammatie MuHKA, Museumnacht-Drive-In, Antwerp Sculpture Show, Kinderfolder, ...
Flyeracties worden uitsluitend door het vrijwilligersteam uitgevoerd.

- frequentie: afhankelijk van de noodzaak volgens de programmatie tijdens de zomermaanden: 40-tal flyeracties.
- duur: 1 uur
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 4

3. Verzending drukwerk

Het verzendklaar maken van de programmatiefolders, bijlagen, drukwerk van het MuHKA en MuHKA_media. Gecoördineerd door een vaste medewerker, de uitvoering gebeurt uitsluitend door vrijwilligers.

a) MuHKA_media folder + bijlagen filmhistories, matinees, ...: ong. 1200 stuks.

- frequentie: 1 / maand
- duur: 1/2 tot 1 dag.

b) MuHKAazine, openingstentoonstellingen, interventies, LATT: ong 6000 stuks.

- frequentie: ong. 3 maandelijks
- duur: 1 tot 2 dagen

Gemiddeld aantal vrijwilligers: 6

4. Lezingen/inleidingen:

a) Sleutelwoorden/Gedrag

Het treffen van voorbereidingen en afruimen: plaatsen stoelen, tafels, drank schenken, afruimen.

- frequentie: 5 / per jaar
- duur: 1/2 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 3

b) Inleiding matinees MuHKA_media:

Het voorbereiden en verzorgen van de inleiding bij de middagvoorstellingen in MuHKA_media.

- frequentie: 2 / maand
gedurende 8 maanden (16 voorstellingen)
- duur: 1/2 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 1

5. Bibliotheek

Het classeren van artikels, inputten van datagegevens in de computer, reorganisatie archief. Een vast en zeer trouw team dat niet meer weg te denken is uit de bibliotheek-werking.

- frequentie: 1/week
- duur: 1/2 tot 1 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers:

6. Antwerp Sculpture Show: 11.09.2008

Info-promotiestand bemannen, uitdelen folders

- frequentie: 1 / jaar
- duur: 1/2 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 4

7. Asian Fair: 23 en 24/02/2008

Info-promotiestand bemannen, uitdelen folders MuHKA en MuHKA_media

- frequentie: 1 / jaar
- duur: 2 dagen
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 4

8. Canvascollectie

Buiten de redelijk gestandariseerde vrijwilligerswerking was er begin 2008 nog een extra vraag naar vrijwilligers ter ondersteuning van specifieke losse projecten. De canvascollectie 2008 was een eerste grote uitdaging. Wegens de omvang van het project was het noodzakelijk om occasionele vrijwilligers te werven van buitenaf. Met het vaste team vrijwilligers kon dit onmogelijk gebolwerkt worden. Vrijwilligers werden zeer ruim ingezet: onthaal, catering-orde, begeleiding kunstenaars, ...

- frequentie: 1 / jaar
- duur: 2 dagen
- gemiddeld aantal vrijwilligers: externe occasionele vrijwilligers: 49
interne vrijwilligers: 26
totaal: 75

9. Drive-in ism FotoMuseum [Museumnacht]

Idem verhaal als canvascollectie: externe werving noodzakelijk.

- frequentie: 1 / jaar
- duur: 1 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: externe occasionele vrijwilligers: 15
interne vrijwilligers: 7
totaal: 22

Vrijwilligerstaken die vanuit de belangstelling van de vrijwilliger zelf werden opgestart :

10. Housekeeping

Klein onderhoud gebouw: het vervangen van lampen, zoals herstellen deuren, ...

- frequentie: 1x per week
- duur: 1/2 dag
- Gemiddeld aantal vrijwilligers: 1

Wegens negatief antwoord van RVA werd deze taak na 2 weken stopgezet.

11. Collectie

Input van datagegevens, contracten, ...

- frequentie: 1 / week, gedurende 4 maanden
- duur: 1/2 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 1

12. Productie

Project: Chris Marker - fotomuseum 4d verdieping

Productionele ondersteuning in MuHKA_media.

- frequentie: 14 dagen
- duur: 1 dag
- gemiddeld aantal vrijwilligers: 1

type medewerker	afdeling	taak	gemiddeld aantal vrijwilligers	uur	regelmaat week - maand	Regelmaat jaar	full time equivalent
1	vrijwilligers vast team	MuHKA_media	18	4	2x	280x	
		ticket/zaalcontrole in MuHKA_media					
	publiekswerking	promo: folderverdeling	5	4	1x		
	publiekswerking	promo: flyersessies	2	2			
	publiekswerking	mailing - vast team	14	4	2x		
	presentatie	inleiding film matinee's	1	4	2x	16x	
	presentatie	lezingen sleutelwoorden / gedrag	3	4		5x	
	collectie	bibliotheek	5	4	1		
	collectie	administratie	1	4	1		
	housekeeping	klein onderhoud gebouw	1	4	1		
	productie	ondersteuning productie	1	7		14x	
	publiekswerking	infostand	4	4		1x	
	publiekswerking	infostand	4	4		1x	
		Antwerp Sculpture Show					
		total	46				
2	vrijwilligers extra werving extern	canvascollectie	49	8		1	
		onthaal, catering, (75 inclus vaste vrijwilligers)					
	publiekswerking	drive-in (museumnacht)	7				
		onthaal (22 inclus vaste vrijwilligers)					

18.2 JOBSTUDENTEN

aantal jobstudenten 2008: 55
aantal maal inzet van studenten/maand:

functie	ja	fe	ma	april	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
balie	0	0	15	8	11	9	21	22	14	12	13	15	140
suppoost	0	4	17	12	14	19	28	59	29	31	41	48	302
cafetaria	14	8	30	14	15	19	29	39	32	14	22	22	258
administratie	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	10
opbouw	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
collectie	0	0	0	0	0	0	23	0	0	0	0	0	23
publiekswerking	0	0	0	0	0	0	0	2	5	0	0	0	7
totaal	14	12	63	34	40	47	111	122	80	57	76	85	741

- aantal uren/jaar:

functie	ja	fe	ma	april	mei	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	totaal
balie	0u	0u	108u30	57u	77u	63u	147u	160u	99u30	84u	91u	105	992u
suppoost	0u	28u	125u30	84u	92u	131u	196u	413u	279u	217u	284u	336u	2185u30
cafetaria	98u	56u	240u	103u30	100u30	132u	196u30	271u30	222u	100u	164u30	158u	1842u
administratie	0u	0u	0u	0u	0u	0u	70u	0u	0u	0u	0u	0u	70u
opbouw	0u	0u	7u	0u	0u	0u	0u	0u	0u	0u	0u	0u	7u
collectie	0u	0u	0u	0u	0u	0u	161u	0u	0u	0u	0u	0u	161u
publiekswerking	0u	0u	0u	0u	0u	0u	5u	12u30	0u	0u	0u	0u	17u30
totaal													5275u

18.3 PWA MUHKA

- aantal pwa ingeschakeld / jaar: 10
- werkuren/jaar toegekend door PWA: 1500
werkuren toegekend voor periode van maart 2008
tem februari 2009
- functies: suppoosten / opbouw- en afbouw

maand	uren/maand
januari	7
februari	61
maart	129
april	118
mei	124
juni	202
juli	176
augustus	/
september	94
oktober	143
november	194
december	175
Totaal/jaar	1423

19—Vrienden van het MuHKA

Aantal leden: 338

Raad van Bestuur van de Vrienden van het MuHKA

Mevrouw Carine Campo verliet de Raad Van Bestuur

Mevrouw Ingrid Ceusters trad af als Ondervoorzitter en de Heer Karel Poma trad af als Voorzitter van de Raad Van Bestuur van de Vrienden van het MuHKA.

De Heer Ernest Van Buynder werd verkozen als nieuwe Voorzitter van de Vrienden van het MuHKA.

Fundraising.

Het fundraising evenement "Pleased to Eat you!" van de Vrienden van het MuHKA, vond plaats op zaterdag 16 februari 2008.

De avond was een succes: meer dan 200 aanwezigen en een winst van €17.961,03. De culinaire kant werd schitterend verzorgd door Johan Segers [t Fornuis] en Luc Hoornaert.

Activiteiten van de Vrienden van het MuHKA.

Zie **hoofdstuk 16** Externe Waardering → Vragen aan de instelling.

20—BEDRIJVENCLUB

Aantal leden: 55 leden, waaronder 9 naturasponsors.

MEDIASPONSOR: €24.750 aantal: 1
Klara

STRUCTURELE SPONSOR: €12.500 aantal: 2
Akzo Nobel Decorative Coatings – Levis, Evens Stichting.

PROJECTSPONSOR: €3.500 aantal: 1
Evonik Industries Antwerp.

SPONSOR: €2.500 aantal: 6
Duvel Moortgat, Hifinesse, Hiscox Verzekeringen, McKinsey & Company, Inc., Ramada Plaza Antwerp, Vooruitzicht.

ERELEDEN: €1.250 aantal: 4
Elegis Advocaten, KBC, Noord Natie, Retail Estates.

LEDEN: €625 aantal: 41
Abati, Ackemans & Van Haaren, Allift Michielsens, Antwerpse Waterwerken, Antwerps Havenbedrijf, ATAB, Aquafin, AXA Belgium, BASF Antwerpen, Blondé, Centea, CERA, Cipal, Coca-Cola Enterprises Services, Conix Architecten, Data Clean, Deplo Schoonmaak, Dexia-Bank, DSV Belgium, Ethias, Fortis Bank, F. Van Lanschot Bankiers België, Immobiliën Hugo Ceusters, ING NV, Interbuild, Kappa Consult, Kunstuitleen Dijkstra, Mensura, Mercator Bank & Verzekeringen, Methis, Nationale Bank van België, Peleman Industries, Rem.B, SD Worx, Soudal, Speed-Colli, 't Fornuis, Van Reeth, VOKA – Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland, VOKA – Kamer van Koophandel Kempen, Willemen Groep.

Cursief = naturasponsors

Activiteiten van de Bedrijvenclub.

Zie **hoofdstuk 16** Externe Waardering → Vragen aan de instelling.

21—NOCTURNES EN VERHUUR ACCOMMODATIE IN 2008

Het MuHKA biedt de mogelijkheid aan bedrijven, organisaties en particulieren om (private) nocturnes, evenementen en workshops in te richten, buiten de normale openingsuren van het museum.

Een nocturne omvat een (geleid) museumbezoek met gebruik van de inkomhal en balie voor ontvangst van de genodigden en mogelijkheid tot aanbieden van een receptie en/of catering.

Beschikbare museumruimtes kunnen worden afgehuurd voor het organiseren van workshops, personeelsdagen, brainstorms, colloquia e.d. Anders dan bij nocturnes zijn de niet afgehuurde museumruimtes in een dergelijk geval afgesloten.

Detailoverzicht activiteiten externen / verhuur accommodatie.

Zie hoofdstuk 16 Externe waardering: vragen aan de instelling.

Verhuur accommodatie 2008

Datum	Wie	Wat	Waar	Bedrag
24/01/2008	UNIVERSITEIT APEN MANAGEMENT SCHOOL	Receptie en Rondleiding.	MuHKAFE en eerste etage	2.744,00 €
25/01/2008	KBC	Private Banking event.	Dubbele zaal gelijkvloers.	2.101,00 € - 210,54 €
07/02/2008	ROSY BLUE	Nieuwjaarsreceptie + rondleiding.	Inkomhal en 2 ^{de} etage.	Volgens Overeen- komst
07-08/02/2008	AEZO NOBEL / FEELING WONEN.	Workshop ivm kleur ambijt, lunch en pauzes.	Auditorium en MuHKAFE	284,20 €
23/02/2008	CENTRUM VOOR MEXICAANSE STUDIËN - UNIVERSITEIT ANTWERPEN.	Iezing Victor Ramirez / Jeanette Lazaro.	Auditorium en MuHKAFE	176,20 €
13/03/2008	KLARA	Rondleiding in "Santhol Family" en receptie.	2 ^{de} verdieping en MuHKAFE	0,00 €
19/03/2008	TRENDS GAZELLEN.	Bekrondmaking winnaars, rondleiding en receptie.	Dubbele zaal gelijkvloers / rondleiding 2 ^{de} verdieping.	5.850,00 €
12/04/2008	STICHTING EVEN5	Iezing Jan Van Alphen en Jagdish Gundersi, gevolgd door receptie.	Auditorium en MuHKAFE	339,10
16/04/2008	STAD ANTWERPEN / CD&V.	Felicitatiereceptie gouverneur Kathy Berx.	MuHKAFE	2.337,90
19/04/2008	MERIT CAPITAL	Rondleiding en receptie.	Gelijkvloers, 2 ^{de} etage en MuHKAFE	493,40
27/04/2008	J. P. DE PAEPE EDITIONS.	Boek en filmvoorstelling Jan Hendrikse met drink.	MuHKA_ media en MuHKAFE	0,00
29/05/2008	BMW JORSEN.	Presentatie nieuwe BMW X6 met een receptie.	Gelijkvloers, 2 ^{de} etage en MuHKAFE	8.350,00
27/06/2008	SINT-LUCAS ANTWERPEN (K&G).	Proclamatie Masters en eindejaarsreceptie.	Dubbele zaal gelijkvloers en MuHKAFE	1.325,00
13/07/2008	RAMADA PLAZA ANTWERP - PREM GROUP.	Klantenreceptie met museumambijt, rondleiding en receptie (door henzelf verzorgd).	MuHKAFE, tweede etage en gelijkvloers.	43,80
01/09/2008	HOF VAN HERCEP / ARBEIDSHOF ANTWERPEN.	Opening van gemeentelijk jaar met receptie & werkking dinner.	MuHKAFE en dinerterrasen.	750,00
12/09/2008	Art	Feest met receptie voor de relaties.	MuHKAFE, dinerterrasen, collectie- presentatie gelijkvloers en tentoonstelling "De orde der dingen" 2 ^{de} etage.	900,00
27/09/2008	ID&I.	Antwerp is Burning: jongeren - muziekkracht.	Gelijkvloers, MuHKAFE en dinerterrasen.	5.625,00 6.275,00
17/10/2008	CERCLE d'O.	Fotashoot voor merk Cercle d'O.	Gans museum.	125,00
20/12/2008	RUIMTE MORGIEN.	Gespreksmiddag.	Auditorium.	0,00
Heel 2008	AMARANT.	Lessermeeksen.	Auditorium.	550,00
TOTAAL				40.054,06 €

[BC - Bedrijvansclub]

22—JAARREKENING 2008

401				1	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr. 0431.750.859	Blz.	E.	D.	VOL-VZW 1.1

JAARREKENING IN EURO (2 decimalen)

NAAM: **MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST ANTWERPEN VZW**

Rechtsvorm: **VZW**

Adres: **Leuvenstraat**

Nr.: **32**

Postnummer: **2000**

Gemeente: **Antwerpen**

Land: **België**

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van

Internetadres *:

Ondernemingsnummer **0431.750.859**

DATUM **7/04/2006** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering** van

26/03/2009

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

1/01/2008

tot

31/12/2008

Vorig boekjaar van

1/01/2007

tot

31/12/2007

De bedragen van het vorige boekjaar zijn / ~~zijn niet~~*** identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de vereniging, van de BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger in België van de buitenlandse vereniging

De Ploey Wouter

Mechelsesteenweg 162 , 2018 Antwerpen 1, België

Functie : Voorzitter van de raad van bestuur

Mandaat : 1/10/2008- 1/10/2011

ter Braak Alexander

Zijlweg 324 , 2015 CP Haarlem, Nederland

Functie : Bestuurder

Coolsaet Boudewijn

Noordheuvel 50 , 2990 Wuustwezel, België

Functie : Bestuurder

El Khadraoui Saïd

Groefstraat 29 , bus 2, 3000 Leuven, België

Functie : Bestuurder

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening: **VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN**

Totaal aantal neergelegde bladen: **34** Nummers van de secties van het standaardformulier die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: 4.1, 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4, 4.3.6, 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 4.12, 4.13, 4.15

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

* Facultatieve vermelding.

** of de raad van bestuur in geval van een stichting.

*** Schrappen wat niet van toepassing is.

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Van Den Heuvel Catherine

Italiëlei 151 , 2000 Antwerpen, België

Functie : Bestuurder

Daem Hildegarde

Casinoplein 31 , 9000 Gent, België

Functie : Bestuurder

Luyten Ingrid

Peter Benoitstraat 15 , 2018 Antwerpen 1, België

Functie : Bestuurder

Van Bellingen Stef

Zamanstraat 20 , 9100 Sint-Niklaas, België

Functie : Bestuurder

Van Vaerenbergh Ivo

Zoerselhofdreef 40 , 2980 Zoersel, België

Functie : Bestuurder

Craeybeckx Herman

August Scheyvaertslaan 104 , 2180 Ekeren (Antwerpen), België

Functie : Ondervoorzitter van de raad van bestuur

Mandaat : 1/10/2005- 1/10/2008

Holthof Marc

Dascottelei 71 , 2100 Deurne (Antwerpen), België

Functie : Bestuurder

Mandaat : 1/10/2005- 1/10/2008

Bhansali-Mehta Rupa

Berkenlaan 11 , 2610 Wilrijk (Antwerpen), België

Functie : Bestuurder

De Smet Chantal

J. Kluyskensstraat 2 , 9000 Gent, België

Functie : Bestuurder

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Benijts Frank

Tertzweildreef 29 , 9820 Merelbeke, België

Functie : Bestuurder

'T Sijen Koen

Welvaartstraat 12 , 2530 Boechout, België

Functie : Ondervoorzitter van de raad van bestuur

Mandaat : 1/10/2008- 1/10/2011

Liska Vivian

Van Eycklei 2 , 2018 Antwerpen 1, België

Functie : Bestuurder

Legierse Therese

Louizalaan 399 , bus 32, 1050 Brussel 5, België

Functie : Bestuurder

Heylen Philip

P/A Gildekamersstraat 9 , 2000 Antwerpen, België

Functie : Bestuurder

De Ketelaere Christine

Stationstraat 59 , 8700 Tielt, België

Functie : Bestuurder

Van Buynder Ernest

Markgravelei 134 , 2018 Antwerpen 1, België

Functie : Voorzitter van de raad van bestuur

Mandaat : 1/10/2005- 1/10/2008

Boonet Etienne

Gouverneur Holvoetlaan 32 , 2100 Deurne (Antwerpen), België

Functie : Bestuurder

Mandaat : 1/10/2005- 1/10/2008

Castelyns Clara

Louisastraat 24 , bus 32, 8400 Oostende, België

Functie : Bestuurder

Mandaat : 1/10/2005- 1/10/2008

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

PKF Bedrijfsrevisoren CVBA 0439.814.826

Potvlietlaan 6 , 2600 Berchem (Antwerpen), België

Functie : Commissaris

Mandaat : 21/03/2007- 21/03/2010

Vertegenwoordigd door :

Van den Broeck Dirk

, , België

OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Facultatieve vermeldingen:

- indien de jaarrekening werd geverifieerd of gecorrigeerd door een externe accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke externe accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:
 - A. Het voeren van de boekhouding van de vereniging,
 - B. Het opstellen van de jaarrekening,
 - C. Het verifiëren van de jaarrekening en/of
 - D. Het corrigeren van de jaarrekening.

- indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door erkende boekhouders of door erkende boekhouders-fiscalisten, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van alle erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist en zijn lidmaatschapsnummer bij het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, evenals de aard van zijn opdracht.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschaps- nummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28	754.923,53	2.057.081,54
Oprichtingskosten	4.1	20		
Immateriële vaste activa	4.2	21		
Materiële vaste activa	4.3	22/27	754.923,53	2.057.081,54
Terreinen en gebouwen		22	249.580,28	1.632.714,52
In volle eigendom van de vereniging		22/91	135.261,81	94.250,00
Overige		22/92	114.318,47	1.538.464,52
Installaties, machines en uitrusting		23	106.708,81	91.684,33
In volle eigendom van de vereniging		231	106.708,81	91.684,33
Overige		232		
Meubilair en rollend materieel		24	43.804,90	6.457,53
In volle eigendom van de vereniging		241	43.804,90	6.457,53
Overige		242		
Leasing en soortgelijke rechten		25	28.582,38	
Overige materiële vaste activa		26	326.247,16	326.225,16
In volle eigendom van de vereniging		261	326.247,16	326.225,16
Overige		262		
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		
	4.4/			
Financiële vaste activa	4.5.1	28		
Verbonden ondernemingen	4.13	280/1		
Deelnemingen		280		
Vorderingen		281		
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	4.13	282/3		
Deelnemingen		282		
Vorderingen		283		
Andere financiële vaste activa		284/8		
Aandelen		284		
Vorderingen en borgtochten in contanten		285/8		

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	2.353.420,30	2.280.985,96
Vorderingen op meer dan één jaar		29		961.644,02
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291		961.644,02
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		2915		
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3	3.227,73	2.870,28
Vorraden		30/36	3.227,73	2.870,28
Grond- en hulpstoffen		30/31		
Goederen in bewerking		32		
Gereed product		33		
Handelsgoederen		34	3.227,73	2.870,28
Onroerende goederen bestemd voor verkoop		35		
Vooruitbetalingen		36		
Bestellingen in uitvoering		37		
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	701.902,28	1.075.001,81
Handelsvorderingen		40	130.160,55	145.013,01
Overige vorderingen		41	571.741,73	929.988,80
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		415		
Geldbeleggingen	4.5.1/ 4.6	50/53		
Liquide middelen		54/58	1.604.048,16	157.773,45
Overlopende rekeningen	4.6	490/1	44.242,13	83.696,40
TOTAAL DER ACTIVA		20/58	3.108.343,83	4.338.067,50

PASSIVA	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
EIGEN VERMOGEN		10/15	529.000,73	1.768.428,62
Fondsen van de vereniging		10	1.000,00	1.000,00
Beginvermogen		100	1.000,00	1.000,00
Permanente financiering		101		
Herwaarderingsmeerwaarden		12		
Bestemde fondsen	4.7	13	168.132,22	4.339,26
Overgedragen winst (verlies)(+)/(-)		14	359.868,51	359.868,51
Kapitaalsubsidies		15		1.403.220,85
VOORZIENINGEN		16	152.197,66	54.876,66
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5	152.197,66	54.876,66
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		160		
Belastingen		161		
Grote herstellings- en onderhoudswerken.....		162	133.876,66	54.876,66
Overige risico's en kosten	4.7	163/5	18.321,00	
Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht		168		
SCHULDEN		17/49	2.427.145,44	2.514.762,22
Schulden op meer dan één jaar	4.8	17	44.849,81	1.001.644,02
Financiële schulden		170/4	44.849,81	1.001.644,02
Achtergestelde leningen		170		
Niet-achtergestelde obligatieleningen		171		
Leasingschulden en soortgelijke schulden		172	24.849,81	
Kredietinstellingen		173		961.644,02
Overige schulden.....		174	20.000,00	40.000,00
Handelsschulden		175		
Leveranciers.....		1750		
Te betalen wissels		1751		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		179		
Rentedragend.....		1790		
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		1791		
Borgtochten ontvangen in contanten		1792		
Schulden op ten hoogste één jaar		42/48	2.274.870,63	1.377.601,27
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	4.8	42	26.251,03	461.576,83
Financiële schulden.....		43	1.416.327,83	125.000,00
Kredietinstellingen.....		430/8	1.416.327,83	125.000,00
Overige leningen.....		439		
Handelsschulden.....		44	463.421,97	367.249,47
Leveranciers.....		440/4	463.421,97	367.249,47
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen.....		46		
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten.....	4.8	45	368.869,80	423.774,97
Belastingen.....		450/3	40.506,30	64.485,87
Bezoldigingen en sociale lasten.....		454/9	328.363,50	359.289,10
Diverse schulden.....		48		
Vervallen obligaties, coupons en borgtochten ontvangen in contanten		480_8		
Andere diverse rentedragenden schulden.....		4890		
Andere diverse schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		4891		
Overlopende rekeningen	4.8	492/3	107.425,00	135.516,93
TOTAAL DER PASSIVA		10/49	3.108.343,83	4.338.067,50

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten		70/74	6.746.947,49	4.745.233,69
Omzet	4.9	70	362.162,13	339.760,59
Voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering: toename (afname)		71		
Geproduceerde vaste activa		72		
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies		73	5.984.553,78	4.057.796,10
Andere bedrijfsopbrengsten	4.9	74	400.231,58	347.677,00
Bedrijfskosten		60/64	6.582.330,92	4.780.922,70
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		60	1.246.536,71	868.974,78
Aankopen		600/8	1.246.894,16	869.229,89
Afname (toename) van de voorraad		609	-357,45	-255,11
Diensten en diverse goederen		61	977.334,57	835.602,77
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	4.9	62	2.724.809,94	2.569.755,84
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630	1.535.916,46	506.334,94
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)		631/4		
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen)	4.9	635/8	97.321,00	
Andere bedrijfskosten	4.9	640/8	412,24	254,37
Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten		649		
Bedrijfswinst(Bedrijfsverlies)		9901	164.616,57	-35.689,01
Financiële opbrengsten		75	90.194,76	106.874,88
Opbrengsten uit financiële vaste activa		750		
Opbrengsten uit vlottende activa		751		1.084,12
Andere financiële opbrengsten	4.10	752/9	90.194,76	105.790,76
Financiële kosten	4.10	65	131.380,20	117.434,25
Kosten van schulden		650		938,25
Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen)		651		
Andere financiële kosten		652/9	131.380,20	116.496,00
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening ..		9902	123.431,13	-46.248,38

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Uitzonderlijke opbrengsten		76	42.953,13	65.751,65
Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa		760		
Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa		761		
Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten		762		
Meerwaarde bij de realisatie van vaste activa		763		
Andere uitzonderlijke opbrengsten		764/9	42.953,13	65.751,65
Uitzonderlijke kosten		66	2.613,30	8.202,50
Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		660		
Waardeverminderingen op financiële vaste activa		661		
Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen)(+)/(-)		662		
Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa		663		
Andere uitzonderlijke kosten	5.11	664/8	2.613,30	8.202,50
Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten		669		
Winst (Verlies) van het boekjaar(+)/(-)		9904	163.770,96	11.300,77

STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
TERREINEN EN GEBOUWEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191P	xxxxxxxxxxxxxx	5.649.577,12
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8161	57.859,16	
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8171		
Overboeking van een post naar een andere.....(+)(-)	8181		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8191	5.707.436,28	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8251P	xxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8211		
Verworven van derden.....	8221		
Afgeboekt.....	8231		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8241		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8251		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321P	xxxxxxxxxxxxxx	4.016.862,60
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8271	1.440.993,40	
Teruggenomen want overtollig.....	8281		
Verworven van derden.....	8291		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8301		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8311		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8321	5.457.856,00	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(22)	249.580,28	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging	(22/91)	135.261,81	

INSTALLATIES, MACHINES EN UITRUSTING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192P	xxxxxxxxxxxxxxx	902.300,08
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8162	94.675,82	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8172		
Overboeking van een post naar een andere.....(+)(-)	8182		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8192	996.975,90	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8252P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8212		
Verworven van derden.....	8222		
Afgeboekt.....	8232		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8242		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8252		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322P	xxxxxxxxxxxxxxx	810.615,75
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8272	79.651,34	
Teruggenomen want overtollig.....	8282		
Verworven van derden.....	8292		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8302		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8312		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8322	890.267,09	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(23)	106.708,81	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging	(231)	106.708,81	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193P	xxxxxxxxxxxxxxx	76.639,28
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8163	45.473,50	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8173		
Overboeking van een post naar een andere.....(+)(-)	8183		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8193	122.112,78	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8253P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8213		
Verworven van derden.....	8223		
Afgeboekt	8233		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8243		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8253		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323P	xxxxxxxxxxxxxxx	70.181,75
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8273	8.126,13	
Teruggenomen want overtollig.....	8283		
Verworven van derden.....	8293		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8303		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8313		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8323	78.307,88	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(24)	43.804,90	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging	(241)	43.804,90	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
LEASING EN SOORTGELIJKE RECHTEN			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8194P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8164	35.727,97	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8174		
Overboeking van een post naar een andere.....(+)(-)	8184		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8194	35.727,97	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8254P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8214		
Verworven van derden	8224		
Afgeboekt	8234		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8244		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8254		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8324P	xxxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8274	7.145,59	
Teruggenomen want overtollig.....	8284		
Verworven van derden	8294		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8304		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8314		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8324	7.145,59	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(25)	<u>28.582,38</u>	
WAARVAN			
Terreinen en gebouwen	250		
Installaties, machines en uitrusting	251		
Meubilair en rollend materieel	252	28.582,38	

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
OVERIGE MATERIËLE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195P	xxxxxxxxxxxxxxx	326.225,16
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8165	22,00	
Overdrachten en buitengebruikstellingen.....	8175		
Overboeking van een post naar een andere.....(+)(-)	8185		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8195	326.247,16	
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8255P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8215		
Verworven van derden	8225		
Afgeboekt	8235		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8245		
Meerwaarde per einde van het boekjaar	8255		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325P	xxxxxxxxxxxxxxx	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt.....	8275		
Teruggenomen want overtollig.....	8285		
Verworven van derden	8295		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8305		
Overgeboekt van een post naar een andere.....(+)(-)	8315		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8325		
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	(26)	326.247,16	
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging	(261)	326.247,16	

OVERIGE GELDBELEGGINGEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA)

OVERIGE GELDBELEGGINGEN

Aandelen

Boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagde bedrag.....

Niet-opgevraagd bedrag.....

Vastrentende effecten

Vastrentende effecten uitgegeven door kredietinstellingen

Termijnrekeningen bij kredietinstellingen

Met een resterende looptijd of opzegtermijn van

hoogstens één maand

meer dan één maand en hoogstens één jaar.....

meer dan één jaar.....

Hierboven niet-opgenomen overige geldbeleggingen

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
51		
8681		
8682		
52		
8684		
53		
8686		
8687		
8688		
8689		

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Over te dragen kosten

Boekjaar
44.242,13

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSEN EN VOORZIENINGEN

STAAT VAN DE BESTEMDE FONDSEN

Fondsen bestemd om een sociaal passief te dekken

Waarderingsregels gekozen om het bestemde bedrag te bepalen

Codes	Boekjaar
131	

VOORZIENINGEN

Uitsplitsing van de post 163/5 ("Voorzieningen voor overige risico's en kosten") van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Voorziening hangende geschillen

Uitsplitsing van de post 168 ("Voorzieningen voor schenkingen en legaten met terugnemingsrecht") van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Boekjaar
18.321,00

STAAT VAN DE SCHULDEN EN OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA)**UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR, NAARGELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD****Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen**

	Codes	Boekjaar
Financiële schulden.....	8801	26.251,03
Achtergestelde leningen	8811	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8821	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8831	
Kredietinstellingen	8841	26.251,03
Overige leningen	8851	
Handelsschulden	8861	
Leveranciers.....	8871	
Te betalen wissels	8881	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8891	
Overige schulden.....	8901	
Totaal der schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	(42)	26.251,03

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar

Financiële schulden.....	8802	44.849,81
Achtergestelde leningen	8812	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8822	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8832	24.849,81
Kredietinstellingen	8842	
Overige leningen	8852	20.000,00
Handelsschulden	8862	
Leveranciers.....	8872	
Te betalen wissels	8882	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	8892	
Overige schulden.....	8902	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar doch hoogstens 5 jaar	8912	44.849,81

Schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar

Financiële schulden	8803	
Achtergestelde leningen	8813	
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8823	
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8833	
Kredietinstellingen	8843	
Overige leningen	8853	
Handelsschulden	8863	
Leveranciers.....	8873	
Te betalen wissels	8883	
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen.....	8893	
Overige schulden.....	8903	
Totaal der schulden met een resterende looptijd van meer dan 5 jaar	8913	

GEWAARBORGDE SCHULDEN *(begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)*

Door Belgische overheidsinstellingen gewaARBORGDE schulden

Financiële schulden	8921
Achtergestelde leningen	8931
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8941
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8951
Kredietinstellingen.....	8961
Overige leningen	8971
Handelsschulden	8981
Leveranciers.....	8991
Te betalen wissels	9001
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen.....	9011
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9021
Overige schulden.....	9051
Totaal door Belgische overheidsinstellingen gewaARBORGDE schulden	9061

Schulden gewaARBORGD door zakelijke zekerheden of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming

Financiële schulden.....	8922
Achtergestelde leningen	8932
Niet-achtergestelde obligatieleningen	8942
Leasingschulden en soortgelijke schulden	8952
Kredietinstellingen	8962
Overige leningen	8972
Handelsschulden	8982
Leveranciers.....	8992
Te betalen wissels	9002
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen.....	9012
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	9022
Belastingen	9032
Bezoldigingen en sociale lasten	9042
Overige schulden.....	9052
Totaal der schulden gewaARBORGD door zakelijke zekerheden of onherroepelijk beloofd op activa van de onderneming.....	9062

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN

Belastingen *(post 450/3 van de passiva)*

Vervallen belastingschulden	9072	
Niet-vervallen belastingschulden	9073	40.506,30
Geraamde belastingschulden	450	

Bezoldigingen en sociale lasten *(post 454/9 van de passiva)*

Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076	
Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9077	328.363,50

OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Over te dragen opbrengsten

87.425,00

Toe te rekenen intresten

20.000,00

Boekjaar
87.425,00
20.000,00

BEDRIJFSRESULTATEN

BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Netto-omzet

Uitsplitsing per bedrijfscategorie

Uitsplitsing per geografische markt

Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies

Lidgeld	730/1		
Schenkeningen	732/3		
Legaten	734/5		
Kapitaal- en intrestsubsidies	736	5.840.258,91	4.057.796,10

BEDRIJFSKOSTEN

Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

Totaal aantal op de afsluitingsdatum.....	9086	74	72
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten.....	9087	62,7	61,8
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	94.555	94.657

Personeelskosten

Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	2.012.882,08	1.908.454,73
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	563.882,28	537.772,52
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	121.874,14	103.979,26
Andere personeelskosten	623	26.171,44	19.549,33
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624		

Voorzieningen voor pensioenen

Toevoegingen (bestedingen en terugnemingen).....(+)/(-)	635	
---	-----	--

Waardeverminderingen

Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
Geboekt.....	9110		
Teruggenomen	9111		
Op handelsvorderingen			
Geboekt.....	9112		
Teruggenomen	9113		

Voorzieningen voor risico's en kosten

Toevoegingen.....	9115	97.321,00
Bestedingen en terugnemingen	9116	

Andere bedrijfskosten

Bedrijfsbelastingen en -taksen	640	412,24	254,37
Andere	641/8		

Uitzendkrachten en ter beschikking van de vereniging gestelde personen

Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096		
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten.....	9097	24,0	22,0
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren.....	9098	3.927	3.138
Kosten voor de vereniging	617	117.228,78	94.949,00

FINANCIËLE EN UITZONDERLIJKE RESULTATEN

FINANCIËLE RESULTATEN

Andere financiële opbrengsten

Uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten

 Toelage Investeringsfonds - Rentesubsidie

Afschrijvingen van kosten bij uitgifte van leningen en van disagio 6501

Geactiveerde interesten 6503

Waardeverminderingen op vlottende activa

 Geboekt 6510

 Teruggenomen 6511

Andere financiële kosten

 Bedrag van het disconto ten laste van de onderneming bij de verhandeling
 van vorderingen 653

Voorzieningen met financieel karakter

 Toevoegingen 6560

 Bestedingen en terugnemingen 6561

Uitsplitsing van de overige financiële kosten

 Aanwending Investeringsfonds - Rente

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
		105.231,84
6501		
6503		
6510		
6511		
653		
6560		
6561		
		105.231,84

UITZONDERLIJKE RESULTATEN

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten

Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke kosten

Boekjaar

BELASTINGEN EN TAKSEN

BELASTINGEN OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

In rekening gebrachte belasting op de toegevoegde waarde

Aan de vereniging (aftrekbaar)

Door de vereniging

Ingehouden bedragen ten laste van derden als

Bedrijfsvoorheffing

Roerende voorheffing

Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
9145		
9146		
9147	464.413,05	434.461,83
9148		

FINANCIËLE BETREKKINGEN MET

BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS, NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE VERENIGING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS CONTROLEREN ZONDER VERBONDEN ENTITEITEN TE ZIJN, OF MET ANDERE ENTITEITEN DIE DOOR DEZE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS GECONTROLEERD WORDEN

	Codes	Boekjaar
Uitstaande vorderingen op deze personen Voorwaarden betreffende de uitstaande vorderingen	9500	
Waarborgen toegestaan in hun voordeel Voornaamste voorwaarden van de toegestane waarborgen	9501	
Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel Voornaamste voorwaarden van deze verplichtingen	9502	
Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon		
Aan bestuurders en zaakvoerders	9503	
Aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders.....	9504	

DE COMMISSARIS(SEN) EN DE PERSONEN MET WIE HIJ (ZIJ) VERBONDEN IS (ZIJN)

	Codes	Boekjaar
Bezoldiging van de commissaris(sen)	9505	7.637,00
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging door de commissaris(sen)		
Andere controleopdrachten	95061	
Belastingadviesopdrachten	95062	
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	95063	645,00
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vereniging door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
Andere controleopdrachten	95081	
Belastingadviesopdrachten	95082	
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	95083	

SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die voor de vereniging bevoegd zijn:

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	3P. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	42,8	31,5	62,7 (VTE)	61,8 (VTE)
Aantal daadwerkelijke gepresteerde uren	101	65.355	29.200	94.555 (T)	94.657 (T)
Personeelskost	102	1.883.347,83	841.462,11	2.724.809,94 (T)	2.569.755,84 (T)
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	103	xxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxxx	(T)	(T)

	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Op de afsluitingsdatum van het boekjaar				
Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	105	41	33	61,9
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	38	33	58,9
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	3		3,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112			
Vervangingsovereenkomst	113			
Volgens het geslacht				
Mannen	120	24	14	32,5
lager onderwijs	1200			
secundair onderwijs	1201	11	6	14,4
hoger niet-universitair onderwijs	1202	5	3	6,9
universitair onderwijs	1203	8	5	11,2
Vrouwen	121	17	19	29,4
lager onderwijs	1210			
secundair onderwijs	1211	6	6	9,9
hoger niet-universitair onderwijs	1212	3	4	6,1
universitair onderwijs	1213	8	9	13,4
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130			
Bedienden	134	41	33	61,9
Arbeiders	132			
Andere	133			

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE VERENIGING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen

Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren

Kosten voor de vereniging

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de vereniging gestelde personen
150	24,0	
151	3.927	
152	117.228,78	

TABEL VAN HET PERSONEELSVLOEP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN

Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
205	403	19	410,7
210	23	7	27,4
211	380	12	383,3
212			
213			

UITGETREDEN

Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam

Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd

Overeenkomst voor een bepaalde tijd

Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk

Vervangingsovereenkomst

Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst

Pensioen

Brugpensioen

Afdanking

Andere reden

Waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de vereniging

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
305	402	18	408,9
310	25	6	28,6
311	377	12	380,3
312			
313			
340			
341			
342	402	18	408,9
343			
350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDING VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever		Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Aantal betrokken werknemers	5801	7	5811	14	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	131	5812	262	
Nettokosten voor de vereniging	5803	2.909,50	5813	5.819,00	
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding	58031	2.909,50	58131	5.819,00	
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen	58032		58132		
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering).. ..	58033		58133		
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever					
Aantal betrokken werknemers	5821	7	5831	13	
Aantal gevolgde opleidingsuren	5822	20	5832	37	
Nettokosten voor de vereniging	5823	1.211,53	5833	2.249,98	
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever					
Aantal betrokken werknemers	5841		5851		
Aantal gevolgde opleidingsuren	5842		5852		
Nettokosten voor de vereniging	5843		5853		

WAARDERINGSREGELS

DE WAARDERINGSREGELS VAN MUSEUM VAN HEDENDAAGSE KUNST ANTWERPEN VZW.

1. ALGEMEEN

De activabestanddelen worden, tenzij hierna anders bepaald, gewaardeerd aan aanschaffingswaarde of aan nominale waarde en tegen dezelfde waarde in de balans opgenomen onder aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

Onder aanschaffingswaarde wordt verstaan: aanschaffingsprijs, vervaardigingsprijs of inbrengprijs.

De waarderingsregels moeten van het ene jaar op het andere identiek blijven en stelselmatig worden toegepast. Zij mogen gewijzigd worden door de Raad van Bestuur, indien door het aanhouden van de ongewijzigde waarderingsregels de jaarrekening geen getrouw beeld meer zou geven van de vereniging.

Waardeverminderingen en voorzieningen worden teruggenomen in de mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling van de waarden, risico's en lasten waarvoor ze werden gevormd.

Afschrijvingen die ten laste van vroegere boekjaren werden geboekt, worden teruggenomen indien ze bij het afsluiten van het boekjaar overmatig of zonder voorwerp worden geacht.

2. MATERIELE VASTE ACTIVA

Het kunstpatrimonium wordt aan aanschaffingsprijs in de boeken behouden, behoudens eventuele blijvende minderwaarde. Geschenken kunstwerken worden aan symbolische waarde van 1€ per werk geactiveerd.

De andere vaste activa met beperkte gebruiksduur worden afgeschreven volgens een vast percentage van de aanschaffingswaarde.

Derhalve worden volgende percentages stelselmatig en zonder het resultaat in acht te nemen, toegepast:

- gebouwen 3%
- verbouwingen, afwerkingen en uitrusting 20%
- materieel en meubilair 20%
- rollend materieel 20%
- informatica materieel 33,3%

In voorkomend geval zal voor de buitengebruikgestelde of niet meer duurzame tot de activiteit van de onderneming bijdragende materiële vaste activa, een uitzonderlijke afschrijving worden toegepast om hun waardering te doen overeenstemmen met hun waarschijnlijke realisatiewaarde.

Tot aanvullende of afzonderlijke afschrijvingen worden eveneens overgegaan indien de boekwaarde van de onder rubriek vermelde activa, ingevolge hun technische ontwaarding of wegens de wijziging van economische of technologische omstandigheden, hoger is dan hun gebruikswaarde voor de vereniging.

Gesubsidieerde investeringen

De nodige afschrijvingen worden toegepast op de gesubsidieerde investeringen, volgens de geldende boekhoudkundige regelgeving. Voor de gesubsidieerde investeringen gelden dezelfde percentages als de niet-gesubsidieerde investeringen.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Waardeverminderingen worden geboekt bij duurzame minderwaarde of ontwaarding.

4. GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

Waardeverminderingen worden geboekt indien de realisatiewaarde op balansdatum lager is dan de aanschaffingswaarde. Aanvullende waardeverminderingen worden geboekt om rekening te houden met de volle evolutie van de realisatie- of marktwaarde, hetzij met risico's inherent aan de aard van de activa of van de gevoerde activiteit.

5. VORDERINGEN

Voor de vorderingen wordt slechts tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding. Alle vorderingen worden op balansdatum individueel gewaardeerd aan nominale waarde.

6. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd aan hun aanschaffingsprijs tenzij de marktprijs lager is. De aanschaffingswaarde wordt bepaald volgens de laatst gekende factuurprijs.

7. OVERLOPENDE REKENINGEN

WAARDERINGSREGELS

Aan de hand van ingezamelde en geverifieerde inlichtingen worden de over te dragen kosten, verworven opbrengsten, toe te rekenen kosten en over te dragen opbrengsten gewaardeerd aan de nuttige waarde voor de vereniging.

8. KAPITAALSUBSIDIES

Met het oog op een zo getrouw mogelijke voorstelling van de rubrieken "materiële vaste activa" en "kapitaalsubsidies", is het noodzakelijk dat deze rubrieken een zelfde evolutie kennen als de gebruiksduur van de investeringen. Dit wil zeggen dat de ontvangen kapitaalsubsidies afgebouwd worden overeenkomstig de afschrijvingen van de desbetreffende activa.

9. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN LASTEN

De vereiste voorzieningen worden aangelegd en teruggenomen indien zij overbodig zijn geworden. Daarbij horen ook de voorzieningen betreffende risico's, verliezen en ontwaarding ontstaan tijdens het boekjaar, doch slechts gekend tussen de balansdatum en het ogenblik waarop de jaarrekening door de Raad van Bestuur wordt opgesteld.

10. SCHULDEN OP LANGER DAN EEN JAAR / SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

Voor deze schulden gelden dezelfde waarderingsregels als voor de vorderingen op langer dan één jaar en de vorderingen op ten hoogste één jaar.

11. VREEMDE VALUTA

De verrichtingen worden tijdens het boekjaar geboekt aan de koers van de dag of aan een daaraan zeer benaderende koers. De betreffende activa en passiva worden op de balansdatum gewaardeerd aan de geldende wisselkoers.

VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN

MUSEUM HEDENDAAGSE KUNST VZW
Leuvenstraat 32
ANTWERPEN
RPR : 0431.750.859
Identificatienummer: 16774/86

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE LEDENVERGADERING VAN DE VERENIGING MUSEUM HEDENDAAGSE KUNST
VZW OVER DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2008

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over het getrouw beeld van de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2008, opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balans totaal van EUR 3.108.343,83 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR 163.770,96.

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van het maken van fouten, bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels; en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van het maken van fouten, bevat.

Overeenkomstig voornoemde controlenormen hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de vereniging, alsook met haar procedures van interne controle. Wij hebben van de verantwoordelijken en van het bestuursorgaan van de vereniging de voor onze controles vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de gegrondheid van de waarderingsregels, de redelijkheid van de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vereniging, alsook de voorstelling van de jaarrekening als geheel beoordeeld. Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2008 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vereniging, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Bijkomende vermeldingen

Het naleven door de vereniging van de Wet betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, alsmede van de statuten, vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

§Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

§Aangezien de controle van het jaarverslag geen deel uitmaakt van onze wettelijke opdracht spreken wij ons niet uit over de inhoud.

§Voor het overige dienen wij u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of de Wet betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen zijn gedaan of genomen.

Antwerpen, 26 maart 2009

PKF bedrijfsrevisoren CVBA
Commissaris
vertegenwoordigd door

VERSLAG VAN DE COMMISSARISSEN

Dirk Van den Broeck
Bedrijfsrevisor

BIJKOMENDE INFO

1 INLEIDING

Het MuHKA is nu een heel andere instelling dan vijf jaar geleden. De fusie met het Centrum voor Beeldcultuur werd verwerkt en is zichtbaar in de programmering. Het MuHKA is een gerespecteerd museum geworden met een herkenbaar project. Het zoekt permanent naar nieuwe samenhangende kunst- en cultuurhypotheses. Het gooit ook steeds meer de deuren en vensters open om mee te werken aan een sterk beeldcultureel landschap in Vlaanderen: tentoonstellingen in het Provinciaal FotoMuseum Antwerpen, medewerking aan de Biënnale van Brussel, een voorbereidingstraject voor MMMechelen 2009 en de uitbouw van een samenwerking met Extra City.

Om onze positie verder te verbeteren pogen we jaarlijks een aantal verbeteringstrajecten uit te zetten die een echte meerwaarde realiseren.

Deze vernieuwende actiepunten geven we hieronder in het kort weer. U leest eerst een beschrijving van hoe de missie wordt geoperationaliseerd om daarna de concrete verschildpunten beter gekaderd te hebben. We vertrekken van de missie van het MuHKA. De missie werd geconcretiseerd in vier kernpunten die de eigenheid van onze werking uitmaken:

* Een kritisch huis dat durft te denken, en dat een alternatief wil bieden voor allerhande vormen van populisme. Het museum propageert 'kritische zin', met 'aanstekelijke nieuwsgierigheid'.

* Een open huis voor kunst en kunstenaars en voor alle mensen, een ontmoetingsplaats waar gerapporteerd wordt over beeldende kunst en beeldcultuur, met het museum als bemiddelaar, ook uitgedrukt in de infrastructuur en in een aangename en aantrekkelijke atmosfeer (in de lijn hiervan is ook internationaliteit een belangrijk gegeven waarbij het MuHKA zich op alle niveaus openstelt: aanwerving van personeel, presentatieprojecten, externe communicatie, enzovoort).

* Een integraal beeldcultureel huis dat een coherent beeld ambieert over een integraal veld van beeldcultureel denken waarin de inbreng duidelijk is van tradities als beeldende kunst of film en van specifieke vraagstellingen als nadenken over media of over maatschappelijke verhoudingen.

* Een internationaal georiënteerd huis, zoals ook steeds duidelijker wordt door onder meer de actieve participatie in het tijdschrift 'Afterall' en de voortrekkersrol in het 'Comité van Roosendaal' dat hedendaagse kunstinstituten uit de eurocore regio samenbrengt rond strategische cultuurpolitieke en operationele vragen.

Het MuHKA werkt met een matrixstructuur. Deze werd in 2008 verder ontwikkeld. We rapporteren over de verticale werking. Meer details vindt u in de verslagen van de verschillende afdelingen in hoofdstuk 1.

ABCD missie praktisch

De basisdoelstelling van het museum, stelt de beleidsnota, is een voortdurend hermaakte kunst- en cultuurhypothese. Het museum wil daarom een denkend handelende, een lerende instelling zijn, die voortdurend inhoud zal ontwikkelen en herontwikkelen, en deze potentialiteit aanwezig zal houden.

De missie over de volgende drie jaar is een gezonde systeembasis te bouwen, en om tegelijkertijd tot een operationele aanzet te komen van de werking als lerende instelling.

Het - ook internationaal - volstrekt vernieuwend opgezette collectiebeeld (met een beoogde verbinding van archief, bibliotheek, de klassieke collectie en allerlei al dan niet digitale documentaties) komt mondjesmaat tot stand. Er is er een basisspanning die tot uiting komt in het doorschuiven van Alexandra Pauwels die werd aangeworven voor 'content management', een ontwikkelingsgerichte functie (het coachen van informatie), maar meteen (ook) werd aangesteld als afdelingshoofd ABCD. De vernieuwende inzet wordt daarbij voor een stuk onthoud gezet ten voordele van een prioriteit voor een inhaalbeweging op systeemniveau binnen de afdeling ABCD. Deze inzet legt de basis voor een gestructureerd informatieplatform voor de hele organisatie (ook informatie en inzichten uit en voor presentatieprojecten).

Het verschil bij ABCD in 2008

* Het was de inzet om het vele archiefmateriaal (zowel fysiek als digitaal) dat aan deze kunsthypothese kan bijdragen, terecht te laten komen in een 'goed gesorteerde vergaarbak', waarbij duidelijk zou zijn waar en hoe nieuw materiaal geconserveerd en gesorteerd wordt, en welk minimaal toelichtende label wordt verwacht (met een verband tussen mensen, werken, projecten en het belang voor een inzicht in kunstenaarsoeuvres en kunstwerken). Helaas is dit punt door tijdsgebrek maar gedeeltelijk gerealiseerd. Er werd een fysieke, voorlopige vergaarbak voorzien waarin niet geregistreerde stukken worden verzameld. Het is de intentie om in 2009 de registratie op punt te zetten.

* Het foto-archief - eigenlijk enkel een 'stapeling' van foto's - dient uitgebouwd tot een volwaardig digital asset management, dit betekent een uitbouw van functionaliteiten en toepassingen (ook bewegend beeld moet bewaard op serverniveau (HD)). In 2008 werd er getest en in 2009 zal dit verder worden geoperationaliseerd.

* Door de centralisering van de externe depots in 2007 optimaliseerden we de werking in deze buitendepots in 2008 door vaste standplaatsen toe te wijzen aan de kunstwerken.

Publiekswerking missie praktisch

Een van de kernpunten is de inzet voor "een open huis voor kunst en kunstenaars en voor alle mensen, een ontmoetingsplaats waar gerapporteerd wordt over beeldende kunst en beeldcultuur, met het museum als bemiddelaar, ook uitgedrukt in de infrastructuur en in een aangename en aantrekkelijke atmosfeer".

De internationaliteit en de interculturaliteit zijn daarbij belangrijke gegevens, maar ook een streven naar het museum als ontmoetingsplek. Daarbij moet er voor wie ook binnenstapt een gevoel van toegankelijkheid zijn. Daarvoor dient die bezoeker duidelijk te zijn wat (deze) hedendaagse kunst voor hem of haar kan betekenen, het museum dus ook als 'leeromgeving' zonder belerend te zijn. De inzet in het beleidsplan van een vernieuwende begeleiding voor individuele bezoekers betekent dat bemiddeling niet wordt aangehaakt, maar deel gaat uitmaken van die presentaties.

Dat gebeurde al bij een reeks presentaties, van 'De-regulering' tot 'Academie', maar het kon niet worden gecontinueerd. Toch kan algemeen worden opgemerkt dat er de voorbije jaren een brede aandacht is gegroeid voor de publieksvriendelijkheid van presentaties en dat die ook door het publiek als dusdanig wordt waargenomen.

Deze aandacht voor een aanbod dat verdieping mogelijk maakt daar waar de bezoeker blijft stilstaan, koppelt de tijdskwaliteit die het museum kan bieden aan de geambieerde ontmoetingen en de verbinding daarbij van maatschappelijke vragen en artistieke voorstellen. Communicatie ontwikkelde de voorbije twee jaar het arsenaal van communicatiemiddelen vanaf niets-behalve-uitnodigingen. Nu werkt het aan een specifieke MuHKA-opzet en een eigen benadering die projectmatig is.

Het verschil bij publiekswerking in 2008

BIJKOMENDE INFO

* De leesbaarheid van presentaties werd verder verbeterd. Bij alle grote presentaties werden instrumenten aangemaakt die de wandelende bezoeker meer helderheid verschaft. De jarenlange inspanningen van de publieksbemiddeling t.a.v. scholen en groepsbezoeken werd dit jaar gehonoreerd met de Museum Pulieksprijs 2008.

* Vanaf 2008 wordt ingezet op een meer evenementiële werking waarbij presentatie en publiekswerking elkaar vinden. Het is de bedoeling zichtbaarheid te verhogen bij een breder publiek. Het Zuid, het openingsevenement van het culturele jaar, van de musea op en rond het Zuid in september werd serieus uitgebouwd. We verwelkomden ook dit jaar met veel inzet en overeenkomstig succes de Canvascollectie. 117 juryleden beoordeelden de kunstwerken van duizenden amateur- en professionele kunstenaars. Een selectie van 60 inzendingen stootte door naar de hoofdtentoonstelling in de Bozar te Brussel.

* De samenwerking tussen communicatie en interne bemiddeling werd beter op elkaar afgestemd om de slagkracht te verhogen. De projecten en budgetten werden gekalibreerd.

Presentatie missie praktisch

Het MuHKA is klaar om de fusie tussen het Centrum voor Beeldcultuur en het voormalige kunstmuseum af te ronden. Het streeft daarbij ook naar een publiek reflectief beeldend alternatief voor allerlei vormen van populisme.

Die twee integrale inzetten dienen om te beginnen ook in de presentaties te worden geformuleerd. Daartoe ontwikkelde het MuHKA de voorbije jaren een aantal eigenzinnige formats, een heel andere presentatiewerking dan voorheen met ook een actieve ontwikkeling van de collectie. Onder meer het presentatie-onderzoek van de interventies in de collectie, een aanpak die nu in Nederland wordt nagevolgd, is succesvol. Naast de klassieke filmmuseumwerking groeiden ook andere avondpresentatievormen rond beeldvragen.

Het MuHKA heeft een internationaal profiel en wil dit verder onderbouwen door opnieuw samen te werken met kunstenaars en partners over gans de wereld: o.a. Roy Arden, Santhal Family, Imogen Stidworthy. Voor een aantal eigen tentoonstellingen worden verdere reizen gepland, zoals eerder al gebeurde met het 'Projectie Project' dat naar Budapest reisde en 'De-Regulation' dat naar Berlijn gaat. Het voor de stad Antwerpen ontwikkelde project 'The Story of the Image' is voorzien voor 2009 in Shanghai en Singapore.

Het verschil bij presentatie in 2008

* De activiteiten worden samen gedacht tot een beeld, Afterall en de verderzetting van AS in cahiers daarin mee begrepen. Het geheel van presentaties wordt in een helder beeld samengebracht dat zowel beantwoordt aan de kernpunten van de missie, aan organisatorische vereisten in de verhouding met de rest van het museum, als aan vragen omtrent publieksgelijkheid.

* De extra muros projecten worden volwaardig in de programmering meegedacht. In 2008 participeerden we in de Brusselse Biënnale, de Heyvaert-theatervoorstelling (Campo), en het voortraject van MMMechelen. Eerder werd ook een massa voorbereidingswerk gedaan voor de extra-muros-projecten 2009 die voornamelijk zullen plaatsvinden tijdens de sluiting van het MuHKA om het gebouw gedeeltelijk te renoveren en op te frissen.

Missie ondersteuning praktisch

In de beleidsnota stelt de afdeling ondersteuning duidelijk dat een inhoudelijk primaat de inzet is. De voorbije jaren diende echter om te beginnen toch vooral een systeem te worden opgebouwd. Dit gebeurde met grote bewegingen, waarbij het boekhoudstelsel werd verbeterd, een arbeidsreglement uitgeschreven, een matrix organigram opgezet, een vergaderstructuur overeengekomen, delegatieregelingen uitgewerkt, enzovoort. In 2008 werd de laatste hand gelegd aan functieomschrijvingen en een nieuwe baremieke structuur voor de MuHKA-medewerkers. Dit gebeurde in samenwerking met externe consultants, waaronder de classificatiedeskundigen van de drie vakbonden.

In het verlengde van een analyse van de steeds verder achteruit boerende technieken werd beslist om in 2009 over te gaan tot een sluiting van een vijftal maanden om noodzakelijke renovatie- en oprisingswerken te doen. Het betreft voornamelijk de vernieuwing van de technieken en de optimalisatie van de beveiliging van het museum. Ook de buitengevel zal in een nieuw kleedje gestopt worden.

Het verschil bij ondersteuning in 2008

* Een nieuwe baremieke structuur via broad banding is onderhandeld met de vakbonden. In december werd een CAO afgesloten met als doelstelling: het creëren van meer duidelijkheid omtrent de loopbaangroei en feedback in het functioneren, gekoppeld aan een uitgebreide vormings- en ontwikkelingsaanpak.

* We sleutelden verder aan een verbetering van de vergaderstructuur met centraal "zorgen dat het huis goed draait".

* De organisatie binnen de cel house keeping is structureel verbeterd met een gedegen organisatie. De ateliers en werkruimtes werden picco bello opgeruimd en herschikt. Ook het team van de techniekers kende een grondige verandering. Het doel is een groep te vormen die in staat is meer onafhankelijk te werken en sturing te geven aan de groeiende groep externe werklieden die worden ingezet bij piekmomenten.

Ook de transversale werking mikte op een aantal grondige verbeteringstrajecten in 2008. In hoofdstuk 2 staan de activiteiten uitgebreid beschreven.

* We maakten de ontwikkelingsvergadering meer werkzaam en we kanaliseerden de voornaamste vernieuwingstrajecten. Op die manier werd richting gegeven aan de visie, en werd de verbondenheid en de interesses van de medewerkers in de inhoud van het MuHKA-project vergroot.

* We structureerden de diverse publieksgerichte activiteiten tot een beeld dat zowel werkzaam is naar communicatie toe als naar de interne structuren.

* We verbeterden de interne communicatie.

* We monitorde de informatiestroom met vooral aandacht voor nieuwe informatieën en hun inbedding.

In hoofdstuk 3 vindt u het sociaal-economisch verslag.

De omzet 'zonder' de infrastructuursubsidie is gestegen van ongeveer 4,4 miljoen euro in 2007 tot 5,4 miljoen euro. Dit is een omzetstijging van bijna 1 miljoen euro of 22%. Een belangrijk onderdeel hiervan is een verhoging van de dotatie met 880.000 euro. Hiervan is wel 100.000 euro indexaanpassing. De overheidsmiddelen werden verhoogd met de bedoeling om een deel van deze middelen in te zetten voor de renovatie van het gebouw. Ook de lopende lening van het gebouw werd afbetaald ten bedrage van 1,5 miljoen euro.

Verder groeiden de personeelssubsidies met 50.000 euro en de naturasponsoring met 80.000 euro.

De totale stijging voor de beleidsperiode (2006 - 2008) zal dan nog altijd een heel stuk lager liggen dan de, reeds veelvuldig geciteerde, aanbevelingen van de internationale visitatiecommissie (decretaal vastgelegde commissie samengesteld uit leden van de commissies beeldende kunst, audiovisuele kunst, erfgoed en enkele internationale experts) die het MuHKA bezocht in 2005 en de benchmarking ('Musea voor Moderne Kunst vergeleken', Guido De Brabander en Iris Verhoeven, UAMS, 2006) die in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap werd uitgevoerd.

Voor het zevende jaar op rij wordt een overschot gerealiseerd op de P&L. Dit jaar is dat 163.770,96 euro. De doelstelling was 41.000 euro,

BIJKOMENDE INFO

maar twee meevallers (een tweede indexaanpassing en de hogere recuperaties van middelen voor de personeelkosten) zorgden fundamenteel voor dit betere resultaat.

Sedert jaren was een van de aandachtspunten van het MuHKA de liquiditeitspositie. De kasplanning diende secuur te worden opgevolgd om de interestkosten zo laag mogelijk te houden. Door de wijziging van de subsidiepolitiek t.a.v. het MuHKA dienden we in 2008 zelfs tot augustus te wachten om onze eerste subsidieschijf te ontvangen. Op dat moment zaten we op onze limiet van de kasmiddelen die we konden lenen. De straight loan bedroeg op dat moment 1,2 miljoen euro. De oplossing was toen de toetreding tot het Centraal Financieringsorgaan (CFO) van de Vlaamse Gemeenschap. Deze favorabele situatie werd mogelijk gemaakt vanuit het Departement Financiën door minister Dirk Van Mechelen. Meteen werd een einde gesteld aan de voortdurende noodzaak tot onderhandelen over kaskredieten. Jaarlijks zullen we een afrekening krijgen van onze effectieve kredietopnemingen tegen een zeer gunstig tarief.

Ook op het vlak van de infrastructuur werd een belangrijke doorbraak gerealiseerd. Na drie jaar onderhandelen werd een compromis gesloten met het Kabinet van minster Bert Anciaux betreffende de oprissing van het gebouw. De afbetaling van de lopende lening en de verhoging van de subsidies maken het mogelijk om met een deel van deze extra middelen een beperkte renovatie te realiseren. Het accent van de verbouwingswerken zal liggen bij het vernieuwen van de verwarming, airco en luchtbevochtiging en het optimaliseren van de beveiliging van het museum. Gezien dit werken zijn die niet onmiddellijk zichtbaar zijn voor het publiek, zullen er inspanningen geleverd worden om de publieke ruimtes in beperkte mate op te frissen. Daarnaast zal de visibiliteit en de aantrekkelijkheid van het MuHKA-gebouw worden verbeterd door de gevel te herschilderen. Er zijn gesprekken aan de gang met diverse internationale kunstenaars om een muurschildering te maken.

In 2008 werden de voorbereidende werken opgestart voor de renovatie in samenwerking met een ingenieurbureau. De uitvoering is voorzien voor april-augustus 2009 en de investeringen worden geschat op 2 miljoen euro.

In 2007 hebben we voor het eerst in het sociaal-economisch verslag ook onze inspanningen ten aanzien van de kunstenaars geregistreerd. Het MuHKA programmeerde in 2007 ruim 850 kunstenaars. In 2008 zijn er dat 923, dit is een stijging van 6%. Met 358 onder hen werd actief gewerkt onder de vorm van producties, lezingen, boekpresentaties, studiedagen, enzovoort. Het is een aantal dat nog zal groeien aangezien het museum zijn actieve politiek ten aanzien van kunstenaars nog verder wil dynamiseren.

In deze inleiding van het jaarverslag staat het op zijn plaats om onze dank uit te spreken aan alle kunstenaars die meestapten in het MuHKA-verhaal, ons publiek, de leden van de Raad van Bestuur, de Vlaamse Gemeenschap, het Provinciebestuur Antwerpen en de Stad Antwerpen, de meer dan tachtig bedrijven die het MuHKA sponsorden en de honderden Vrienden van het MuHKA.

Bart De Baere Luc Delrue
Algemeen Directeur Zakelijk Verantwoordelijke

23—RESULTATENREKENING 2008

Resultaatrekening 2008

KOSTEN

Presentatie

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Expo's MuHKA		388.968,07	227.000	161.968
Expo's Fomu		29.079,25	30.000	-921
Lonely at the top		45.063,04	50.000	-4.937
Interventies			15.000	-15.000
Inserts		9.379,26	4.500	4.879
Punctuele evenementen		9.300,06	50.000	-40.700
Opportuniteiten		2.060,60	7.000	-4.939
Ontwikkelingsgerichte reeksen		11.720,71	21.000	-9.279
Printed matter		32.301,74	40.000	-7.698
Film Continu		89.723,68	62.000	27.724
Algemene werking		3.682,55	14.000	-10.317
Internationale werking		145.507,11	110.000	35.507
Sub-totaal		766.786,07	630.500	136.286

ABCD

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Collectiepresentaties		48.367,43	25.000	23.367
Collectiebeheer en archivering		42.680,89	49.000	-6.319
Bibliotheekwerking		18.571,44	17.000	1.571
Beeldbankproject		8.019,28	11.000	-2.981
Algemene werking		1.418,11	6.000	-4.582
Panamarenko		40.587,34	22.000	18.587
Sub-totaal		159.644,49	130.000	29.644

KOSTEN

<u>Publiekswerking</u>		reëel per 31/12	begroting	verschil
Communicatie		242.078,23	210.850	31.228
	Communicatie-instrum., web-site + mailings	154.307,41	132.850	21.457
	Pers	21.183,48	12.000	9.183
	Vernissages/finissages	15.689,28	20.000	-4.311
	Promotie en advertenties	50.898,06	46.000	4.898
Bemiddeling		159.028,40	164.750	-5.722
	Titels, teksten en vertalingen	22.057,06	26.750	-4.693
	Bezoekerscomfort en bemiddeling	30.360,13	38.000	-7.640
	Promotie	13.626,74	5.000	8.627
	Educatieve werking	92.984,47	95.000	-2.016
Werking algemeen (coördinatie, gidsen en onthaal)		22.694,02	19.400	3.294
Sub-totaal		423.800,65	395.000	28.801

<u>Uitgaven van inkomsten in eigen beheer</u>		reëel per 31/12	begroting	verschil
Cafetaria		54.696,30	54.000	696
	Aankoop consumptiegoederen	50.590,46	45.000	5.590
	Aankoop klein materiaal	4.105,84	9.000	-4.894
Bookshop		19.852,10	15.000	4.852
Bedrijvenwerking		808,97	4.000	-3.191
	Kosten activiteiten	808,97	4.000	-3.191
	Kosten sponsoring			
Sub-totaal		75.357,37	73.000	2.357

KOSTEN

Algemene Uitgaven

reëel per 31/12

begroting

verschil

Gebouw en vaste infrastructuur				
Onderhoud		1.608.130,21	280.500	1.327.630
	onderhoud lokalen	91.162,59	90.000	1.163
	onderhoud liften	17.652,88	11.000	6.653
	onderhoud airconditioning	11.156,00	35.000	-23.844
	onderh. elektrische inst.	9.304,42	7.000	2.304
	lopende afschr. Gebouw	1.440.993,40	40.000	1.400.993
	dépôt, bibliotheek e.a.		2.500	-2.500
	verbouwingen nieuwe projecten	37.860,92	95.000	-57.139
Beveiliging gebouw		17.055,50	24.000	-6.945
Verzekering		17.100,02	17.000	100
Sub-totaal		1.642.285,73	321.500,00	1.320.786
Werkingskosten				
Onderhoud		27.471,65	28.000	-528
	onderh. Kantoorm.	17.024,91	11.000	6.025
	onderh. Techn. Mat.	1.753,79	3.000	-1.246
	onderh. audio-visuele inst.	3.091,65	8.000	-4.908
	onderhoudsprodukten	5.601,30	6.000	-399
Aankoop		175.742,34	170.500	5.242
	AK + huur kantoormachines	5.009,09	4.500	509
	AK technisch materiaal	33,50	4.000	-3.967
	AK audio-visuele installatie	2.712,91	4.500	-1.787
	allerlei leveringen	25.435,45	20.000	5.435
	kantoorm. en alg.drukwerk	47.322,97	40.000	7.323
	kosten mbt beleidsnota	3.003,60	5.000	-1.996
	uitz. Uitg. inrichting lokalen	1.992,71	3.000	-1.007
	inrichtingsmeubilair	2.454,64	6.000	-3.545
	Afschrijvingen	87.777,47	83.500	4.277

KOSTEN

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Leasing bestelwagens		28.431,95	28.000	432
Verbruik		163.051,06	166.000	-2.949
	water	2.381,35	9.000	-6.619
	gas	24.907,85	32.000	-7.092
	electriciteit	131.998,96	125.000	6.999
	brandstof	3.762,90		3.763
Communicatie		62.143,66	60.500	1.644
	telefoon	49.811,03	44.000	5.811
	post	12.332,63	16.000	-3.667
	koerierdiensten		500	-500
Sub-totaal		456.840,66	453.000	3.841

Werknemerskosten

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Loonkosten		2.547.539,96	2.600.000	-52.460
Vrijwilligers, jobstudenten, pwa		60.351,81	45.000	15.352
Stagaires		3.543,60	5.000	-1.456
Verzekeringen		125.904,99	123.000	2.905
Sociaal secretariaat		23.132,75	21.500	1.633
sociaal secretariaat vast personeel		14.078,73	17.000	-2.921
sociaal secretariaat gesco's		1.144,31	1.500	-356
sociaal secretariaat tijdelijken		7.909,71	3.000	4.910
Aanwervingskosten		46,00	1.500	-1.454
Opleidingen		16.440,18	24.000	-7.560
Opleidingen		14.158,18	15.000	-842
lidgelden tbv personeel		2.282,00	9.000	-6.718
Beroepskledij		4.931,27	4.000	931
Verplaatsingskosten		20.392,72	32.500	-12.107
Binnenland		20.392,72	27.500	-7.107
Buitenland			5.000	-5.000

KOSTEN

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Representatie		21.768,09	21.100	668
hotel- en restaurantkosten		7.191,58	3.500	3.692
fooien			100	-100
voedingswaren		5.040,35	8.000	-2.960
gelegenheidsgeschenken		1.504,21	1.500	4
personeelsactiviteiten		8.031,95	8.000	32
Sub-totaal		2.824.051,37	2.877.600	-53.549

Honoraria

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Honoraria		12.757,21	21.500	-8.743
Boekhouding		10.021,21	9.000	1.021
Juridisch advies			2.500	-2.500
divers		2.736,00	10.000	-7.264
verbouwing		0,00	0	0
RvB, Vaste commissie...		4.511,55	7.250	-2.738
Sub-totaal		17.268,76	28.750	-11.481

Financiële Kosten

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Alg. bankkosten en intresten		42.437,34	25.000	17.437
wederbeleggingsvergoeding		88.942,86	0	88.943
Sub-totaal		131.380,20	25.000	106.380

Belastingen

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Belastingen en taksen		412,24	1.500	-1.088
Sub-totaal		412,24	1.500	-1.088

KOSTEN

Divers		reëel per 31/12	begroting	verschil
Diverse Kosten		218.496,88	3.000	215.497
Terug te vorderen verzekering		3.762,30	0	3.762
terug te vorderen onkosten		14.718,66	0	14.719
terug te vorderen naturasponsoring		100.081,62	0	100.082
aanleg voorziening		97.321,00		97.321
andere uitzonderlijke kosten		2.613,30	0	2.613
Sub-totaal		218.496,88	3.000	215.497
TOTAAL KOSTEN		6.716.324,42	4.938.850	1.777.474

BATEN

Presentatie

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Presentaties		253.503,52	110.000	110.000
	Inkomgelden tentoonstellingen	93.540,97	100.000	-6.459
	uitkoop tent.		0	0
	projectsponsorings	159.962,55	45.000	114.963
Filmvoorstellingen		31.702,00	65.000	-33.298
Divers			500	-500
Sub-totaal		285.205,52	210.500	74.706

ABCD

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Inkomsten bibliotheek Muhka		635,00	1.500	-865
Lezingen		5.000,00	7.000	-2.000
Afterall		8.249,31	2.000	6.249
Sub-totaal		13.884,31	10.500	3.384

Publieskswerking

		reëel per 31/12	begroting	verschil
MuHKA_media		23.649,40	15.000	8.649
Gidsen		40.556,91	45.000	-4.443
Sub-totaal		64.206,31	60.000	4.206

BATEN

Inkomsten in eigen beheer

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Cafetaria		86.276,11	65.000	21.276
Bookschop		43.816,16	30.000	13.816
	balie	40.676,57	20.000	20.677
	verkoop per post	3.139,59	10.000	-6.860
Bedrijvenclub		131.018,12	59.485	71.533
	leden	19.405,00	28.000	-8.595
	ereleden	3.750,00	7.250	-3.500
	sponsoring	2.500,00	10.000	-7.500
	evenement sponsors	7.500,00	10.000	-2.500
	structuursponsors	3.631,50	4.235	-604
	inkomsten naturasponsoring	94.231,62		
Vrienden		2.500,00	5.000	-2.500
andere			0	0
Verhuur accommodatie		31.971,30	30.000	1.971
Sub-totaal		295.581,69	189.485	106.097

Subsidies en toelagen

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Vlaamse Gemeenschap		3.715.000,00	3.609.000	106.000
Nationale Loterij		500.000,00	500.000	0
Provincie Antwerpen		54.500,00	60.000	-5.500
Stad Antwerpen		75.000,00	75.000	0
Buitenlandse Instanties		6.324,49	5.000	1.324
Sub-totaal		4.350.824,49	4.249.000	101.824

BATEN

Divers

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Externe opdrachten		2.831,47	8.000	-5.169
Diverse opbrengsten	uitzonderlijke	42.953,13	1.500	41.453
Teruggevorderde onkosten		53.935,64	25.500	28.436
teruggevorderde verzekering		14.371,00	500	13.871
teruggevorderde onkosten		39.564,64	25.000	14.565
Recuperatie personeelskosten		277.257,21	225.000	52.257
teruggevorderde lonen		11.154,85		11.155
recuperatie gesc'o's / wep plus		99.171,52	103.000	-3.828
sociale maribel		93.396,37	90.000	3.396
Via-middelen en andere		73.534,47	32.000	41.534
Sub-totaal		376.977,45	260.000	116.977

Financiële opbrengsten

		reëel per 31/12	begroting	verschil
Investeringsubsidie		1.403.220,85		1.403.221
Investeringsubsidie cvb				0
Intrestsubsidie				0
Financiële opbrengsten		90.194,76	1.000	89.195
Sub-totaal		1.493.416	1.000	1.492.416
TOTAAL BATEN		6.880.095,38	4.980.485	1.899.610
WINST/VERLIES		163.770,96	41.635	122.136